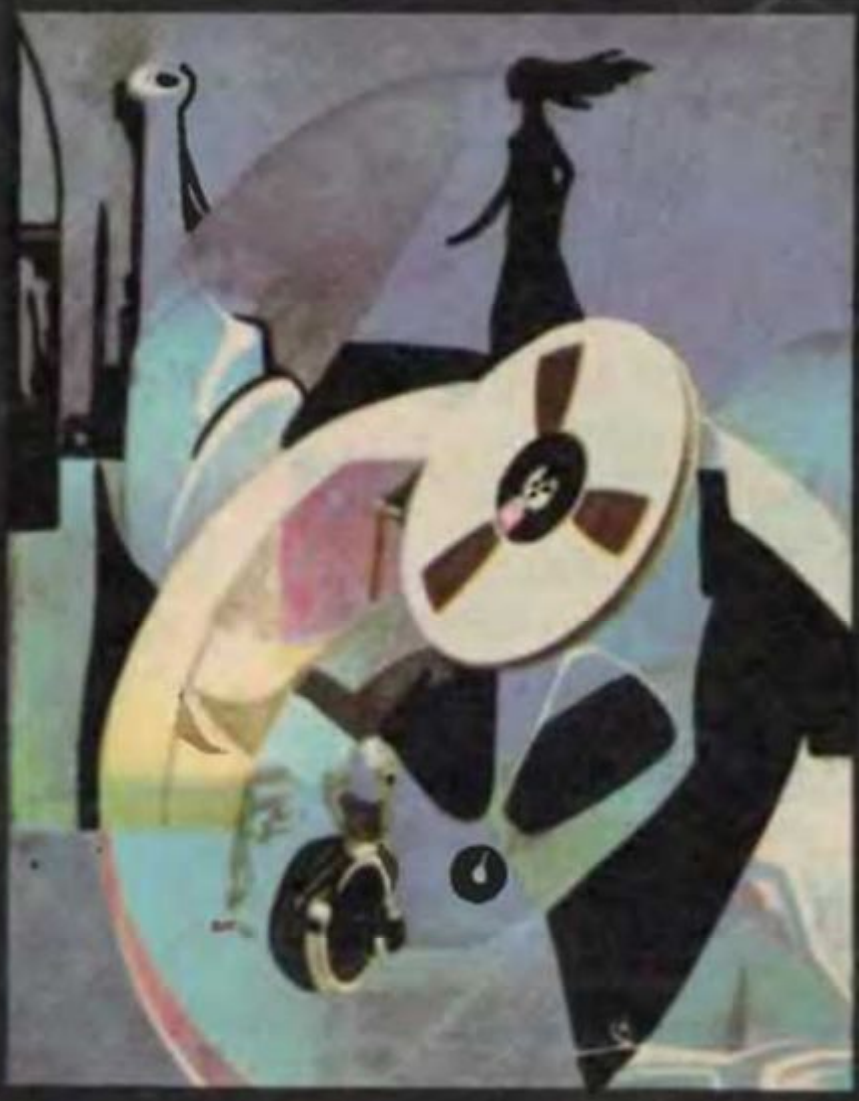

ATANASIE TOMA

35

ALERTĂ LA INTERPOL

Atanasie Toma
Alertă la interpol

Editura Junimea
1980

Redactor: ELENA CHIRIAC
Tehnoredactor: MIHAI BUJDEI

Apărut 1980
Format 70 X 100/32
Coli tipo 7.50
Bun de tipar la 8, 1. 1980

EDITURA JUNIMEA IAŞI
Str. Gheorghi Dimitrov nr. 1

Tiparul executat sub comanda 5156/979
la I. P. Bacău
Str. Eliberării nr. 63

Cum am ajuns la Interpol

Mă aflam la Paris, abia întors de la un festival „micul

Cannes”[1] unde în calitate de trimis special al ziarului „Scânteia tineretului” am transmis în ţară corespondenţe entuziaste, sub titlul „Când la Cannes locul vedetelor îl iau ideile”. Eram încă marcat de spiritul contestatar al lozincilor program pe care tineri cineaşti din 38 de ţări ale lumii le exprimaseră cu vehemenţă într-un Cannes, în care, timp de două săptămâni, au fost dezbătute modalităţile prin care filmul poate deveni un factor educativ al tinerei generaţii. „NU, cinematograful opiu! DA, cinematograful gândire! Să cerem cinematografului să fie documentul viu al problemelor timpului nostru, să fie arhitectul omului de azi şi mai ales al celui de mâine...”

Mă aflam, aşadar, la Paris, unde, împreună cu regizorii Andrei Blaier şi Geo Saizescu, ocupam o cameră într-un modest hotel aflat la intersecţia lui Rue du Faubourg Montmartre, bulevardul Montmartre, în plin centru al mereu agitatului şi pitorescului cartier.

Amintiri nostalgice din lectura romanelor poliţiste ale lui George Simenon m-au determinat ca, vreme de câteva zile, să dau târcoale Palatului de Justiţie din L’Ile

---

[1] „Micul Cannes” – denumire dată Festivalului Internaţional al filmelor pentru tineret, dublat de „întâlnirile Internaţionale ale filmului pentru tineret”, manifestare care până în 1970 se desfăşura în luna decembrie, la Cannes. În prezent, acest festival s-a mutat la Grenoble.

de la Cité, acolo unde se află sediul cunoscutei „Police judiciaire”, de pe Quai des Orfévres cu al său vestit comisar Maigret. Am intrat şi în braseria Dauphine din piaţa cu acelaşi nume, acolo unde – scria Simenon, – beau halbe cu bere şi aperitive comisarii de la *secţia omucidere.*

Eram fascinat de lumea descrisă atât de viu, atât de palpabil, atât de omeneşte de acest mare şi unic scriitor care va rămâne George Simenon şi mă gândeam ca la înapoierea în ţară să scriu un ciclu de reportaje, un fel de serial, intitulat „Pe urmele lui Maigret”. Priveam şlepurile leneşe, încărcate cu nisip, cheiurile tixite de anticari ambulanţi, înregistram fiecare amănunt.

Bunele mele intenţii s-au spulberat însă curând, căci altfel decât în literatura lui Simenon îmi apăreau în faţa ochilor poliţiştii de la „Police judiciaire”. Erau zile în care prin porţile de fier ale Palatului de justiţie intrau în grabă cunoscutele microbuse Renault negre ale poliţiei, descărcând în curtea largă nu borfaşi, nu pungaşi sau criminali, ci adolescenţi şi adolescente, adunaţi cu brutalitatea cunoscută a „flicului[2]” parizian de pe străzi şi bulevarde. Erau tinerii aceia pe care îi mai văzusem prin marele şi superbul oraş. Erau muncitori, studenţi, liceeni, modest îmbrăcaţi, care distribuiau pe străzile

---

[2] Poliţist.

Parisului publicaţii de stânga, iar vorbele, gesturile îmi aminteau atât de bine şi atât de tulburător tinereţea mea, a generaţiei mele, care distribuia, în România anilor 1945–1946, „Scânteia”, şi „Scânteia tineretului”. Erau tinerii aceia, care, refuzând să mai considere orânduirea burgheză cadru drept al existenţei lor încercau să găsească adevărul şi manifestau pe străzile Parisului, pentru echitate socială, pentru o democraţie reală, pentru o societate mai bună.

Erau tinerii aceia pe care îi văzusem scriind cu cărbunele peste ecranul unor imense afişe publicitare „2+2=5”, „je mens” (eu mint), „intoxication” (intoxicare). Băieţi, fete, cei mai mulţi dintre ei purtând uniformă de liceeni, cu obrajii marcaţi de subnutriţie, protestau împotriva societăţii de consum, împotriva nesiguranţei, a incertitudinilor pe care le rezervă viitorul într-o orânduire bazată pe clase antagonice. O, nu! Nu un asemenea „P.J.” visasem eu în timpul lecturii romanelor lui Simenon, şi niciodată nu mi-l imaginasem pe Maigret vânând adolescenţi şi adolescente pe străzile bătrânului oraş pentru vina de a considera burghezia drept o clasă perimată, iar orânduirea ce-i poartă numele un anacronism istoric.

Dar dacă Maigret nu este decât mitul literar al lui Simenon atunci despre ce aveam să scriu şi mă întrebam cum naiba îmi voi mai putea menţine porecla

de „reporter frenetic”. Drăcuşorul acela intim care mă îndeamnă mereu către, senzaţional, mi-a condus paşii către sediul Secretariatului general al Organizaţiei Internaţionale de Poliţie Criminală, (O.I.P.C.) sau, aşa cum este cunoscută în rândul marelui public, *Interpol.*

L-am găsit cu destulă greutate, căci până şi poliţiştii de pe străzile municipalităţii Saint Cloud (suburbie a Parisului) îi ignorau adresa.

Eu am aflat că sediul Interpolului se află pe strada Armengaud numărul 26 de la ofiţerul de serviciu... al pompierilor locali.

Domnul Jacques Ámboise, şef de departament în O.I.P.C. M-a primit cu o impresionantă amabilitate, avertizându-mă însă că „... la Interpol nu sunt superagenţi secreţi gen James Bond nici pistolari gen Kojac, nici bătăuşi abili à la Piedone. Interpolul este o organizaţie internaţională menită a facilita colaborarea internaţională a poliţiilor naţionale în lupta pentru prevenirea şi reprimarea criminalităţii...”

Timp de mai multe zile, am sosit şi am plecat de la sediul Interpolului conform orarului de lucru al instituţiei, vârându-mi nasul prin sute de dosare rezolvate graţie cooperării internaţionale.

Mi-aduc aminte că după ce am dus în camera de la hotel un teanc de imprimate purtând antetul Interpolului, pentru a le studia, am observat o

schimbare bruscă în comportarea personalului. Într-o dimineaţă, când predam cheia la recepţie, patronul hotelului m-a întâmpinat cu o doză de şiretenie nedisimulată:

— Bună ziua, domnule comisar... pardon, iertaţi-mă... se prefăcu că se scuză, dar, cu un aer complice mi-a făcut cu ochiul, dându-mi să înţeleg că pot conta pe discreţia lui.

Am încercat să-i explic că se înşală, că, de fapt, hârtiile pe care le aveam în camera ce-o ocupam cu Blaier şi Saizescu sunt rezumate destinate presei, cineaştilor, celor care vor să se inspire din activitatea O.I.P.C., dar nimic nu putea să-i spulbere convingerea. Cu o politeţe ironică, m-a asigurat că mă crede, fireşte, dar zâmbetul său triumfător îmi demonstra mai bine decât vorbele că nu credea nicio iotă din vorbele mele. Rodul acelei documentări s-a materializat – la întoarcerea acasă – într-un ciclu de reportaje în „Scânteia tineretului" şi un an mai târziu, în 1970, într-un volum oare, spre marea mea satisfacţie s-a bucurat de o bună primire în rândurile cititorilor[3]. Eram atunci, cum spunea glumind domnul Jacques Ámboise, (în zilele când frecventam imobilul de pe Armengaud nr. 26, odată cu funcţionarii instituţiei)

---

[3] „În numele legii" 1970, „Editura politică".

singurul... reprezentant al României în Interpol.

La ora când scriu aceste rânduri, ţara noastră este membră activă a O.I.P.C., iar Biroul central naţional român şi-a cucerit o binemeritată stimă în această prestigioasă organizaţie internaţională în rândul căreia activează începând din 1973. Cu titlu informativ, e bine să facem o precizare: România este considerată membru fondator al O.I.P.C.

Pentru prima dată în istorie, un număr de funcţionari de poliţie din mai multe ţări, cărora li s-au adăugat magistraţi şi jurişti, s-au întrunit la cel dintâi congres internaţional de poliţie judiciară, desfăşurat în principatul Monaco, între 14–18 aprilie 1914. Printre delegaţiile participante la acest congres care a pus bazele O.I.P.C.-ului de mai târziu, se afla şi un grup de specialişti în criminalistică români, ale căror comunicări au fost primite cu interes.

*

Iată-mă aşadar, din nou în pragul unei noi „misiuni" la Interpol. Fireşte, într-o misiune potrivită armelor cu care am plecat la drum: condeiul şi carnetul reporterului. Ca şi în urmă cu trei ani, când vizitam pentru prima oară sediul Organizaţiei poliţiei internaţionale, încep aventura în trenul electric ce leagă gara pariziană Saint Lazare de „banlieu" (suburbia) Saint Cloud, orăşelul cochet şi liniştit în care îşi are

sediul secretariatul general al O.I.P.C., în urma unui acord încheiat cu guvernul Franţei. Revăd cu plăcere, de la fereastra vagonului arhitectura „empire” a vilelor cocoţate pe dealul ce constituie de fapt municipalitatea Saint Cloud şi, cinci minute după ce părăsesc trenul, mă aflu pe strada Armengaud, în dreptul clădirii cu numărul 26, acolo unde o modestă plăcuţă metalică fixată pe peretele de marmură verzuie, îmi reaminteşte că mă aflu la porţile bine păzite ale arhivei criminale a lumii.

— Îl caut pe domnul Jacques Ámboise, – îi spun cerberului de la intrare. Numele meu e Atanasie Toma... Sunt în fişierul dumneavoastră începând din 1969... glumesc eu, dar omul de la ghişeu mă ia în serios şi închide fereastra, vorbind într-un interfon. Imediat însă, faţa i se înseninează şi deschide uşa, oferindu-se să mă conducă:

— De ce nu spuneţi că sunteţi un prieten de-al casei? Să vă conduc?

— Mulţumesc... îi spun – cunosc drumul.

Reîntâlnirea mea cu domnul Jacques Ámboise decurge ca între vechi prieteni, fapt ce-i determină pe martori să mă considere un inspector întors dintr-o misiune îndelungată, astfel încât prezenţa mea nu stârneşte nedumeriri.

După prima jumătate de oră de conversaţie amabilă,

căreia i se adaugă şi domnul Hennry Feraud, de la Departamentul de studii judiciare, trec la obiectul vizitei mele.

— Mai înainte de a ajunge la picanterii criminalistice, o rugăminte: reamintiţi, vă rog, pentru cititorii mei din România, rolul şi misiunea O.I.P.C. Aşadar, domnule Ámboise, ce este Interpolul?

— Misiunea Interpolului – mi-a răspuns cu amabilitate, – a fost definită prin articolul 2 al statutului: „a) asigurarea şi dezvoltarea asistenţei reciproce şi largi a tuturor autorităţilor de poliţie criminală în cadrul legilor existente în diferitele ţări afiliate, în spiritul Declaraţiei universale a drepturilor omului; b) stabilirea şi dezvoltarea tuturor instituţiilor capabile a contribui eficace la prevenirea şi reprimarea infracţiunilor de drept comun". Este vorba deci de un dispecerat al luptei împotriva criminalităţii, de asigurarea unei cooperări a serviciilor de poliţie ale diferitelor ţări, care îşi păstrează neatinse independenţa şi suveranitatea în cadrul legislaţiei naţionale. Cea mai mare parte a acţiunilor O.I.P.C. se bazează pe activitatea birourilor centrale naţionale. Interpolul nu are agenţi sau superagenţi care să acţioneze pe teritoriul altor state. Sarcina aceasta revine B.C.N.-urilor (birourilor centrale naţionale) care sunt, de fapt, celulele care furnizează Secretariatului general

materia primă a activităţii sale.

Graţie contribuţiei acestor birouri naţionale, Interpolul are azi bunul renume de care se bucură.

B.C.N.-ul poate să fie, de la caz la caz, un simplu releu de informaţie, transmiţând diferitelor servicii competente ale poliţiei din ţara sa anchetele de urmărit sau, când e cazul, se poate constitui într-un serviciu de poliţie care dispune de forţe proprii în rezolvarea, pe teritoriul naţional, a anchetelor ce prezintă un aspect internaţional. În general, ţările afiliate la O.I.P.C. au desemnat ca B.C.N. propriul lor comandament naţional poliţienesc. Activitatea unui B.C.N. are trei aspecte fundamentale: 1) transmiterea către Secretariatul general a documentării cu caracter internaţional de care dispune, informaţii ce permit îmbogăţirea fişierului şi îmbunătăţesc supravegherea internaţională a criminalilor periculoşi. De asemenea, transmiterea către O.I.P.C. a datelor unei infracţiuni al cărei autor se bănuieşte a fi un cetăţean străin, care a părăsit teritoriul naţional. Prin intermediul O.I.P.C., şi al fişierului său, toate poliţiile naţionale pornesc automat în urmărirea infractorilor semnalaţi; 2) în cadrul legislaţiei naţionale, se realizează toate operaţiile poliţieneşti (cercetări, interogatorii, arestări etc.) utile altei ţări; 3) cere unei alte poliţii afiliate la O.I.P.C. să execute, în interesul său, operaţiuni poliţieneşti ca anchetă, arestări în

vederea unei extrădări ulterioare etc. O.I.P.C. veghează ca această cooperare să nu pună în primejdie niciodată principiile de suveranitate naţională ale unei ţări membre.

— Care este forul suprem al Interpolului?

— Adunarea generală, care reuneşte, o dată pe an, delegaţiile ţărilor afiliate. Fiecare ţară are dreptul la un vot. Preşedintele e ales pe 4 ani, cei trei vicepreşedinţi pe 3 ani, iar secretariatul general pe 5 ani. Comitetul Executiv, compus din 13 membri, este ales pe 3 ani şi se întruneşte de două ori pe an. În urmă cu câţiva ani, O.N.U. a acordat Interpolului statutul de organizaţie interguvernamentală, asemănător U.N.E.S.C.O. sau Organizaţiei Mondiale a Sănătăţii.

— Ce probleme au fost dezbătute în anul care a trecut în cadrul reuniunilor O.I.P.C.?

— Două colocvii au dezbătut probleme importante şi actuale. Iată câteva teme: „Informatica în poliţie”, „Ordinatoarele şi criminalistica”, „Categoriile de date ce urmează să fie omologate pentru uzul identificării electronice”. Aceste date cuprind identificarea autovehiculelor, statistica criminală, antecedentele judiciare, documentele de identitate, datele individuale privind autorii unor infracţiuni grave, cunoscuţi de poliţie şi clasaţi pe genuri de infracţiuni, amprentele digitale.

— Ordinatoarele au început deja să revoluţioneze munca poliţistului – intervine domnul Hennry Feraud. Ne străduim să găsim un sistem convenabil şi eficace în organizarea unui sistem informaţional conceput special pentru activitatea poliţiei criminale, precum şi pentru securitatea acestor informaţii. Nu numai împotriva distrugerii accidentale, ci şi împotriva defecţiunilor electronice ale ordinatoarelor care ar putea indica piste false. Ultimul colocviu al anului trecut a fost consacrat crimei organizate, structurii sale, domeniul în care acţionează, mijloacele folosite, resursele sale (jaf, trafic de droguri, proxenetism etc.).

Au fost studiate aspecte ale crimei organizate în S. U. A., statul în care acţionează marile ganguri, cum ar fi Mafia şi altele de genul acesta, ganguri cu „acoperire legală", în spatele unor firme comerciale. Aspectul social al crimei organizate este deosebit de grav în ţările occidentale şi de aceea au fost analizate metodele prin care poate fi depistată şi lichidată.

— Care este aspectul cel mai spectaculos al activităţii Interpolului?

— Fireşte, arestarea infractorului. Dar tot atât de spectaculoasă rămâne şi munca nevăzută şi necunoscută a serviciilor de identificare, a celor care lucrează la fişiere.

Fişierele Interpolului! Iată un loc demn de

curiozitatea proverbială a reporterului.

În atmosfera paşnică, asemănătoare unei biblioteci, se află, concentrată în rafturi metalice, arhiva criminală a lumii. Aici, sistemul fişelor atinge perfecţiunea. Alături de fişierul alfabetic se află cel fonetic. În completare, sunt fişierele speciale cuprinzând nume de vapoare, înmatriculări de automobile suspecte, numerele şi seriile paşapoartelor utilizate de indivizi supravegheaţi etc. Fiecare face trimiteri la dosare individuale, la dosare colective (bande organizate, marile ganguri internaţionale ale crimei organizate) sau la dosare aşa-zise de „afaceri", care conţin o documentare bogată, vizând o anumită categorie de infractori sau un anumit gen de infracţiune. Arhivele speciale sunt clasate după metoda Galton (a amprentelor digitale ale răufăcătorilor internaţionali) după criterii derivând din portretul vorbit al lui Bertillon, fişierul sinoptic bazat pe un sistem de indici coloraţi care corespund semnalmentelor. Acest sistem multiplu de fişare conduce, printr-un precis procedeu selectiv, la identificarea unui răufăcător internaţional chiar şi numai prin cunoaşterea unei singure trăsături personale. La toate acestea se adaugă fişierul bazat pe sistemul fişelor perforate. Fiecare fişă corespunde unui element sau unei circumstanţe a afacerilor curente. Fiecare perforaţie trimite la un dosar determinat. Prin

suprapunerea fişelor perforate cu fişele celorlalte sisteme de identificare se ajunge, în final, la găsirea dosarului şi individului căutat.

— Acestor sisteme clasice de identificare – spune domnul Feraud – i s-a adăugat recent marcarea cu izotopi radioactivi a criminalilor internaţionali periculoşi. Se ştie că fiecare om pierde zilnic un număr foarte mare de fire de păr. Culese de la locul infracţiunii şi supuse analizei, firele de păr trădează natura radiaţiilor inventariate în fişierul izotopilor. Identificarea devine astfel un joc.

— Marcarea cu izotopi nu primejduieşte sănătatea infractorilor?

— Nicidecum. Intensitatea radiaţiilor acestor izotopi este egală cu radiaţia normală a organismului uman. Tot cu ajutorul spectrului radiaţiilor se fac identificări asupra naturii urmelor de pământ găsite pe încălţăminte, pe cauciucul vehiculelor, a urmelor de vopsea lăsate de vehicule în timpul unui accident etc. O noutate în curs de experimentare în tehnica identificării o constituie fotografia spectogramei undelor vocii. Specialiştii afirmă că în lumea noastră nu există două voci ale căror fonofotografii să semene. Sistemul tinde să dubleze identificarea prin amprente digitale. S-a stabilit că nici gemenii nu au spectru vocal asemănător şi niciun fel de intervenţie pentru modificarea vocii nu

înşală aparatura fonografică, chiar dacă este vorba de un ventrilog. Metode ştiinţifice noi au apărut şi în depistarea explozivilor sau detectarea armelor disimulate de amatorii de deturnări aviatice. Explozivii sunt detectaţi datorită vaporilor pe care îi degajă, iar metalele (armele de foc), printr-o aparatură electronică ce este capabilă să descrie pe un ecran de televizor forma obiectului ascuns, tipul şi calibrul armei ascunse.

În afara fişierului general, am vizitat şi fişierul specializat din „camera S". Este celebra cameră „S" unde se află concentrat statul major al luptei împotriva traficanţilor de stupefiante. Aici este o imensă hartă cu steguleţe colorate care indică locurile în care se presupune existenţa laboratoarelor clandestine ce transformă opiul în morfină bază şi apoi în heroină. Tot pe această hartă sunt însemnate localităţile în care există reţele de revânzători, câmpurile de recoltare a plantelor din care se extrag drogurile, precum şi traseele folosite de traficanţi pentru transportul stupefiantelor spre marii consumatori: Europa occidentală şi S.U.A.. Fişele „S" cuprind 117 caracteristici ale traficanţilor de droguri, repartizate pe 17 grupe, clasate după ten, înălţime, culoarea părului etc.

Statul major al luptei împotriva crimei şi drogului dispune de un puternic grup-radio, alcătuit din 12

emiţătoare şi 12 receptoare telecomandate ce funcţionează zi şi noapte într-un cod special. În acest cod, există nomenclatorul comunicărilor pentru urmăriri, anchete şi arestări. Comunicarea roşie desemnează arestarea în vederea extrădării a unui individ; comunicarea albastră semnifică cereri de informaţii asupra unui suspect; cea verde avertizează asupra prezenţei unui individ suspect ce trebuie pus sub urmărirea preventivă şi, în fine, comunicarea neagră constituie cererea de identificare a unui cadavru.

— Ce loc ocupă prevenirea în activitatea Interpolului?

— Prevenirea şi cooperarea generală ocupă acelaşi loc cu reprimarea crimei – spune Jacquer Ámboise. Această acţiune este asigurată printr-un larg sistem de contacte, prin crearea la O.I.P.C. a unui centru mondial de informaţii pentru problemele teoretice, tehnice şi practice ale activităţii poliţieneşti. O.I.P.C. primeşte din ţările afiliate 260 de reviste periodice precum şi un repertoriu al articolelor şi studiilor pe teme de poliţie, difuzează o bibliografie şi o listă semestrială de articole selecţionate, sinteze şi studii, iar o dată la 2 ani, o statistică internaţională criminală.

Spre bucuria mea, volumul „în numele legii”, apărut în 1970, la Editura Politică, face parte din bibliografia

selectivă difuzată de O.I.P.C. tuturor ţărilor membre.

Ultimul popas l-am făcut, firește, la secţia de documentare pentru ziarişti. Timp de o săptămână am răsfoit din nou zeci şi sute de dosare, dintre care câteva mi-au oprit atenţia.

Cartea care urmează cuprinde povestea romanţată a unor întâmplări adevărate, care au constituit pentru multe poliţii naţionale motiv de serioasă bătaie de cap, declanşând de fiecare dată, la sediul O.I.P.C., adevărate alerte...

Les jeux sont faits, rien va plus...[4]

Trenul de banlieue pe direcţia Paris-Ville D'Avray opri lent în staţia Saint Cloud. Din al treilea vagon de lângă locomotiva electrică, coborî un singur călător, cu aerul sigur al celui care cunoaşte fiecare piatră de pe caldarâmul peronului. Mergea cu paşi măsuraţi, fără să se grăbească, îndreptându-se spre treptele înguste şi tocite care leagă gara de oraşul Saint-Cloud, suburbie pariziană şi cartier semirezidenţial, aflat la o oarecare înălţime faţă de nivelul căii ferate. Privea cu tristeţe locurile, ochii stăruindu-i asupra debitelor de tabac,

---

[4] [4] Expresie folosită de crupieri în cazinouri, avertizându-i pe jucători că „jocurile sunt făcute, nimic nu mai merge".

dulciuri şi ziare înşirate pe peroanele înguste, legate între ele prin pasaj subteran. Nu s-ar fi putut spune că omul acela se afla într-una din cele mai fericite zile ale existenţei sale şi totuşi un zâmbet îi acoperi faţa încruntată. Pe coperta colorată a unei reviste ilustrate, o manşetă imensă îl încunoştiinţa că „pour les femmes, la beauté c'est un devoir sociale"[5].

Circumspect încerca să ghicească ce gălăgioasă campanie publicitară ascunde acest slogan şi ce nouă firmă de produse cosmetice intra în jocul perfid al concurenţei comerciale. Căci, pentru bătrânul comisar Thomas L'Hôte de la Divizia Criminală a Secretariatului General al Interpolului, nimic din lume nu-i apărea fără semnificaţii ascunse. Îşi aruncă privirile în virtutea unei îndelungi obişnuinţe, asupra cadranului ceasului electric suspendat pe un stâlp metalic tărcat cu reclame şi realiză că era pentru prima oară când, după un serviciu ireproşabil de mai bine de patruzeci de ani, îşi permitea să vină la serviciu la orele unsprezece şi treizeci de minute fără ca vreo îndatorire profesională să-l fi determinat la aceasta.

Urcă cu o vigoare pe care nimeni nu i-ar fi bănuit-o la vârsta sa cele 64 de trepte ale scării de piatră calcaroasă – le ştia cu exactitate numărul – aşa cum ştia câţi paşi

---

[5] „Pentru femei, frumuseţea este o datorie socială".

are de făcut până la sediul O. I. P. C. După ce depăşi o intersecţie aglomerată, comisarul Thomas intră pe rue Armengaud, paralelă cu o linie ferată, o tipică stradă liniştită de provincie, cu clădiri nu mai înalte de două etaje, zidite în stilul vilelor din Alpi, cu pereţi de piatră sau lemn vopsit, cu ferestre dublate de obloane. Respiră adânc, cu lăcomie, aerul răcoros, incomparabil mai pur şi mai sănătos decât cel al Parisului, care de pe înălţimile Saint-Cloudului, se ghiceşte ca o imensă fotografie, încadrată de meandrele desenate de apele leneşe şi murdare ale Senei. Comisarul se opri decis în faţa unei clădiri din capătul străzii Armengaud, la numărul 26, acolo unde, pe o placă de marmură, o insignă de proporţii uriaşe, înfăţişând figurativ planeta, o spadă pe măsură şi o balanţă, câteva litere metalice în relief, avertizează că acolo se află sediul faimoasei „Organisation Internationale de Police Criminelle" – „Internaţional Criminal Police Organization" – sau, pe scurt, aşa cum se poate vedea pe frumoasa emblemă a clădirii, „O.I.P.C.", „I.C.P.O.".

Ajuns în faţa porţii de bârne metalice, greoiul mecanism se puse în mişcare, dându-i cale liberă. Portarul, un bătrân aproximativ de aceeaşi vârstă cu comisarul, îi ieşi în întâmpinare, conducându-l – fapt cu totul neobişnuit – până la uşile duble de cristal care conduc spre holul uriaş de la parterul clădirii.

— Ça va, monsieur le comisaire?[6]

— Comçi-comça, mon vieux... merçi... răspunse, cam fără chef, comisarul Thomas.

Nu mai aşteptă liftul şi urcă pe jos scările primelor două etaje.

În timp ce comisarul urca greoi scara, portarul fugi spre cabina cu pereţi de sticlă, formă un număr de telefon şi cu un aer misterios vorbi cu volubilitate cuiva care avea chef de discuţie.

La capătul culoarului, Thomas, ezită, apoi, cu o uşoară strângere de inimă, se îndreptă spre camera 2009, deschise brusc uşa şi se pomeni în plin infern. Câteva pocnituri îi astupară urechile, prin faţa ochilor îi zburară hârtii colorate aruncate de mâini dibace. Căci micul birou adăpostea în clipele acelea jumătate din arsenalul unui magazin specializat în „Farces et attrapes[7]". O duzină de bărbaţi, comisari şi inspectori din Divizia Criminală, vechi colegi şi colaboratori ai lui Thomas, se aliniară lângă biroul acoperit cu sticle de şampanie, sandvişuri, fursecuri şi începură să cânte în cor o cunoscută melodie populară franţuzească:

„C'était un roi de Sardaigne

---

[6] — Merge, domnule comisar?
— Aşa şi-aşa, bătrâne...

[7] „Farse şi capcane".

qui faisait şi peur aux gens.
Il avait mis dans sa tête
De detroner le sultan."[8]

Petrecerea dură până la sfârşitul programului, apoi cei aflaţi de faţă începură să-şi ia rămas bun de la bătrânul ex-comisar din secretariatul general al Interpolului. Privindu-şi cu tristeţe ceasul, Thomas L'Hôte constata că ultimele minute ale carierei sale poliţieneşti se consumaseră şi că devenise unul din cei mai tineri pensionari de pe continent. Glumi puţin cu cei din jur pe tema aceasta, apoi începu să-şi strângă din sertarele biroului cele câteva obiecte de uz personal, adunate acolo de atâţia ani de serviciu. Un dosar voluminos, legat cu sfoară, ocupa atenţia bătrânului comisar, iar unul din colegii mai tineri îl întrebă în glumă:

— Papa, iar îţi iei de lucru acasă?

Thomas îi aruncă o privire ciudată, abia încercând să-şi stăpânească un zâmbet.

— Ia spune, „mon vieux", e adevărat că pleci la Knokke? întrebă altcineva.

---

[8] „A fost un rege din Sardinia
care băga frica în oameni.
El îşi băgase în cap
Să-l detroneze pe sultan".

— Da... răspunse cam morocănos Thomas, fiica mea, Danielle, a insistat...

Celălalt însă, care părea a avea o idee clară asupra intenţiilor bătrânului nu se lăsă convins de argumentul invocat.

— Şi bineînţeles, vacanţa asta la Knokke nu are nicio legătură cu dosarul în care ţi-ai îngropat o parte din viaţă, nu-i aşa? De fapt, dosarul îl iei acasă pentru că eşti un sentimental şi-ţi vine greu să te desparţi de obiectele ce-ţi aparţin. Am ghicit?

— Eşti extraordinar, „mon vieux". Într-adevăr, mi-ai ghicit gândurile...

— Sau, poate vrei să-ţi scrii memoriile... S-au mai văzut şi cazuri din astea...

— În faţa unei asemenea intuiţii supranaturale nu-mi rămâne decât să spun: ei bine, da, ai dreptate...

— Şi când te gândeşti că există pe lumea asta unii care-şi pot închipui că altele ar putea fi motivele acestei vacanţe...

— De pildă?

— Să zicem, comunicarea sosită zilele trecute din partea biroului central naţional belgian... Mi se pare mie sau era vorba de fraţii Massina? Teribilă coincidenţă! Tot la Knokke, îşi petrec vacanţa şi doi din fraţii Massina.

— Într-adevăr, stranie coincidenţă... Sper că nu-ţi

imaginezi că...

— O, nicidecum... Se poate?

— Cu atât mai mult cu cât, de ani de zile, fiica mea Danielle mă bate la cap s-o duc la Knokke...

— Eşti – într-adevăr – un tată care nu ignoră dorinţele copilei sale iubite... Apropos, ştii că m-a sunat Danielle de dimineaţă?... Mă întreba...

— Ce putea să te întrebe?

Thomas deveni nervos.

— Nimic important... Mă întreba dacă ştiu ce naiba ţi-a venit de ai schimbat brusc planurile pentru vacanţă. Spunea că, de fapt, în Italia, te rugase s-o duci... De ani de zile...

— Ştii ceva? Du-te dracului!

Discuţia care fusese urmărită cu amuzament de cei câţiva colegi mai în vârstă rămaşi în jurul comisarului, fu urmată de un râs zgomotos. Unul din inspectori dădu tonul şi, imediat toţi începură să cânte melodia de la început, însă cu textul puţin schimbat:

„C'etait un comisaire d'Interpol
Qui faisait şi peur aux gens.
Il avait mis dans sa tête
De detroner le gang Massina.
Ran-tan-plan...
Ran-tan-tan-plan..."

*

Tânărul inspector Rolland – copilul teribil al Biroului central naţional din Belgia – constata că îşi începea cea de-a cincea zi de plictiseală, ţintuit în faţa biroului încărcat cu maldăre de dosare prăfuite şi îngălbenite de vreme. Pe ferestrele largi ale încăperii pătrundea lumina cenuşie a unei toamne timpurii şi nimic din jur nu-l putea face să spere o schimbare în bine în următoarele zile. Hârţogărie, rutină, iată ce-l aştepta, şi se gândea cu ciudă la falsa imagine pe care şi-o făuresc cititorii de romane poliţiste despre detectivii interpolului care le îmbată adeseori imaginaţia cu romantice şi spectaculoase aventuri. Şi deodată a sunat telefonul într-un anume fel, în felul acela particular pe care numai el îl distingea şi care îi spunea că undeva s-a petrecut din nou un eveniment asupra căruia planează crima sau misterul. Închise dosarul prăfuit pe care tocmai îl studia şi ridică receptorul cuprins de cele mai roze speranţe.

— Inspectorul Rolland la aparat... răspunse el repede unui „Alo” autoritar, a cărui provenienţă o cunoaşte prea bine.

— Te rog să vii urgent la mine... îi spuse scurt intendentul B.C.N. Belgian, care îşi încheie brusc convorbirea.

În biroul intendentului se mai afla un bărbat, cam de

aceeaşi vârstă cu el şi din atitudinea celor doi, inspectorul Rolland deduse că aceştia sunt desigur buni şi vechi prieteni.

— Ţi-l prezint pe comisarul Thomas de la brigada criminală a secretariatului general al Interpolului... Probabil că ai auzit de el... Intendentul făcu o pauză, părând a-şi aminti întâmplări de demult. Suntem vechi camarazi şi am avut prilejul să lucrăm împreună de multe ori...

— Încântat să vă cunosc, domnule comisar... se grăbi să vorbească tânărul inspector care, fireşte, cunoştea reputaţia bătrânului funcţionar al O.I.P.C.

— Ex-comisar, tinere... Sunt pensionar de trei zile...

— Ai vreo afacere curentă? îl întrebă intendentul pe tânărul inspector, privindu-l peste ramele groase ale ochelarilor săi cu multe dioptrii.

— Nimic deosebit, şefule... Hârţogărie, birocraţie... cum s-ar spune, sezon mort...

Din fotoliul său, ex-comisarul Thomas îl privea cercetător pe tânărul inspector Rolland, admirându-i ţinuta sportivă, ce trăda o statornică frecvenţă în sălile de gimnastică şi terenurile de sport.

— Dragul meu Rolland – continuă intendentul – de data asta, este vorba de o afacere deosebit de dificilă. Eu, din păcate, ca şi vechiul meu prieten, am îmbătrânit... E nevoie nu numai de un om inteligent şi

energic, dar şi de un excelent luptător... Ai curaj să intri din nou în cuşca leilor?

Rolland îşi mângâie surâzător braţul stâng, acolo unde o lungă cicatrice îi deştepta amintiri nu prea plăcute. Rolland îşi privi şeful în ochi, cunoscându-i prea bine stilul. Ori de câte ori acesta îşi începea mica sa conferinţă cu amabilităţi, ştia că misiunea ce-l aştepta avea să fie dură.

— Şi mai e ceva... continuă, de data asta cu glas mai puţin oficial, aproape patern –, este, dacă vrei, o chestiune de onoare pentru Interpol, pentru comisarul Thomas, pentru mine în egală măsură... De mai bine de patru decenii încercăm să venim de hac uneia din cele mai periculoase organizaţii criminale de pe continent. De fiecare dată însă am eşuat. Lipsă de probe, politicieni influenţi care au făcut presiuni... cunoşti foarte bine partitura... Primul eşec l-am înregistrat în 1936, pe când sediul Interpolului era la Viena. Aveam amândoi – intendentul arătă spre Thomas – vârsta dumitale. De atunci, am trăit o duzină de insuccese... Ţi-am spus... Este pentru noi o chestiune de onoare... Ne-am jurat, şi toată lumea la O.I.P.C. o ştie, să nu avem odihnă până când fraţii Massina n-or intra la puşcărie... Prietenul meu Thomas a ieşit la pensie. În curând, şi eu voi părăsi baraca... Şi ce s-a ales din vechea noastră răfuială împotriva gangului Massina?

Ei îşi lărgesc imperiul, iar noi, cu un picior în mormânt privim cu neputinţă cum crima şi corupţia prosperă... Numai dumnezeu ştie, tânărul meu prieten, cât ne-am dorit să-i punem, cum se spune, cu botul pe labe... Ne-a lipsit şansa sau poate altceva... în fine, de data aceasta, soarta pare a ne favoriza, dar... priveşte-ne... Ne mai putem noi înfrunta acum cu gangul Massina?

Intendentul deschise dosarul voluminos, legat cu sfoară, aduse de Thomas de la sediul secretariatului general, îl răsfoi distrat, apoi îl închise cu grijă, întinzându-l spre tânărul inspector Rolland.

— E opera de-o viaţă a lui Thomas. Vei găsi aici, adunate, date, informaţii, privitoare la gangul Massina. Du-te în biroul dumitale şi studiază-l cu atenţie. Te aştept peste două ore...

Aşezat confortabil în fotoliu, cu o cană uriaşă de cafea neagră în faţă, inspectorul Rolland deschise cu nerăbdare prima filă a dosarului care nu era altceva decât o scurtă istorie a activităţii gangului Massina.

O. I. P. C.
— INTERPOL
No..... /196...
copia nr. 2

Obiect: Gangul Massina. Fraţii Massina: Eugennio,

Carmelo, Salvatore, Alfred, Atilo, fii naturali ai lui Giovani Massina, născut în Sicilia, la Caltagirone, membru al Mafiei de la vârsta de 17 ani, decedat în împrejurări necunoscute, în 1939.

Giovani Massina. A părăsit Sicilia înaintea primului război mondial, prin 1913, îndeplinind diferite misiuni încredinţate de Mafia. Utilizat mai ales ca ucigaş plătit. În 1914, s-a stabilit în Egipt, la Alexandria, aducându-l lângă sine pe Salvatore, fiul cel mare. Ajutat de Salvatore, Giovani Massina deschide bordeluri în Alexandria, Abukir, Cairo şi Port Said.

Face rapid avere, organizând „turnee" cu prostituate în jurul marilor garnizoane ale trupelor Antantei, fapt ce-i atrage simpatia statelor majore aliate, ceea ce nu-l scuteşte însă de a fi bănuit de spionaj în favoarea puterilor centrale. E arestat de poliţia militară franceză, dar este eliberat din lipsă de probe, la insistenţele comandantului frontului aliat generalul W.K.

Salvatore – fiul cel mare – este în toată această perioadă mâna dreaptă a lui Giovani. Către sfârşitul războiului se stabilesc în Egipt şi fiii mezini: Eugennio, Carmelo. În perioada 1918–1923, toţi membrii familiei Massina sunt anchetaţi de poliţia militară britanică şi autorităţile egiptene pentru contrabandă de arme şi trafic de stupefiante pe ruta Alexandria-Abukir.

Afacerile familiei Massina cunosc în această perioadă

o ascensiune vertiginoasă. Ca urmare, sosesc la Alexandria, unde e stabilit statul major al familiei, sosind şi cei doi fraţi mai mici, Alfred, Atilo.

În 1932, autorităţile egiptene îi expulzează pe toţi membrii familiei Massina, după ce aceştia fuseseră implicaţi în mai multe procese soldate cu condamnări pe termene mici – deşi capetele de acuzare erau grave: lovire cu cuţitul, proxenetism, trafic de droguri. În 1939, în preajma celui de-al doilea război mondial, Giovani Massina (tatăl) dispare în împrejurări ce n-au putut fi lămurite niciodată. Se ştie că acesta avea relaţii strânse cu misiunea comercială nazistă de la Cairo şi se bănuieşte că ar fi colaborat cu Abwehrul, spionajul militar german.

Fraţii Massina. Conducerea gangului au preluat-o, imediat după moartea lui Giovani, fii acestuia. Dintre aceştia, comanda operativă o au Eugennio şi Carmelo. Salvatore a îmbătrânit şi este oarecum senil. Nicio acţiune nu-i mai este încredinţată. Alfred şi Atilo sunt „locotenenţi principali" şi supraveghează îndeaproape afacerile puse la cale de cei doi fraţi mai mari. Ei sunt moştenitorii virtuali ai gangului. Membrii familiei Massina, mai bine zis cei cinci fraţi, s-au stabilit în Marea Britanie, imediat după dispariţia tatălui, şi după expulzarea lor de către autorităţile egiptene.

Din 1939 şi până în 1945, cei cinci fraţi Massina au

dus o activitate intensă menită a şterge urmele trecutului dubios. Imensa avere dobândită prin crimă, jaf, contrabandă, trafic de narcotice şi proxenetism au investit-o în afaceri „onorabile”, în credit bancar, în acţiuni ale principalelor societăţi industriale britanice. O bună parte din avere este investită în comerţul cu bijuterii şi diamante, fiind acţionari ai unor mine diamantifere din Transvaal şi Orange. Au birouri şi reprezentanţi la Johannesburg şi Pretoria. Sunt susţinători înfocaţi ai regimurilor rasiste din Republica Sud-africană şi Rhodesia.

Au înfiinţat la Londra o firmă comercială.

În cei 6 ani de război au dus o viaţă cu aparenţă onorabilă, ferindu-se de afaceri veroase şi frecventând cercuri ale înaltei finanţe şi industrii. Datorită aparenţelor de onorabilitate dobândite în aceşti ani au fost acceptaţi în cercurile aristocratice londoneze. Cheia care le-a deschis toate căile este imensa lor avere, influenţa crescând în marea finanţă, furniturile pe care firma Massina le-a trimis cu o regularitate de ceasornic şi la preţuri competitive armatei britanice în tot timpul războiului. Preţurile modeste ale mărfurilor furnizate de fraţii Massina armatei, cu mult sub cele prestate de celelalte firme britanice, le-a adus renumele de „patrioţi”. Efortul fraţilor Massina de a-şi crea un durabil şi oficial certificat de onorabilitate a reuşit.

Autorităţile n-au consemnat în această perioadă niciun fel de acţiune criminală, contrabandă sau alte delicte tipice gangului Massina, în care să fi fost amestecat vreunul din cei cinci fraţi. Totuşi, câteva evenimente din această perioadă atrag atenţia.

a) în 1943, în timpul unui raid aviatic asupra fortificaţiilor din jurul Alexandrei au fost bombardate în mod cu totul de neînţeles clădiri civile dintr-un cartier în care nu se aflau niciun fel de obiective militare sau economice. Cu acest prilej, a fost distrusă şi a ars până la temelii, clădirea arhivelor poliţiei, fiind pierdute în acest fel toate documentele privind trecutul murdar al familiei Massina.

În felul acesta, războiul, cu evenimentele sale tragice, a şters treptat toate urmele trecutului dubios al membrilor familiei Massina.

Ca atare, în 1945, gangul Massina a renăscut cu puteri sporite, acţionând în umbra certificatului de onorabilitate obţinut cu atâta trudă şi perseverenţă.

Direct sau indirect, prin proprietari fantomă, gangul Massina a pus mâna pe reţeaua de bordeluri din Marea Britanie, Franţa, Italia, Belgia. Etapa următoare a constituit-o acapararea reţelelor de localuri de noapte, a cabaretelor, dancingurilor – care au început să devină în Europa vestică un imperiu al fraţilor Massina.

După promulgarea, în 1946, mai întâi în Franţa, apoi

în celelalte state vest-europene a „Legii pentru închiderea caselor de toleranţă şi lupta împotriva proxenetismului”, fraţii Massina au pus la punct un nou gen de afaceri: „Massina-giris”, – sistem de prostituţie destinat nu numai consumului larg ci şi personajelor „sus-puse”. Gangul Massina recrutează „fete” din toate colţurile lumii, organizând cu ele turnee şi spectacole.

Gangul Massina este la ora actuală principalul organizator şi profitor al recrutărilor pentru înzestrarea cu femei de moravuri uşoare a cluburilor private, frecventate de înalte personalităţi politice, administrative, de capi ai finanţei şi industriei. Poliţiile de moravuri rămân neputincioase în faţa acestor manevre, datorită „onorabilităţii” membrilor acestor cluburi şi care înăbuşă în faşă, prin influenţa lor, orice încercare de anchetă.

În cele mai multe din recentele răfuieli dintre bandele rivale – care au acoperit cu zeci de cadavre străzile metropolelor vest-europene – este implicat şi gangul Massina. Fraţii Massina au reuşit să lichideze la Londra şi Paris concurenţa gangurilor Sultana, Saliba, Mangion, Borg, Vassalo, Carmela Balto. Se pare că fraţii Massina sunt ocrotiţi atât de Mafia italiană cât şi de cea corsicană („Union Corse”), cărora le plătesc anual o cotă parte din beneficii.

Dovezi: Niciuna capabilă a-i trimite pe fraţii Massina în faţa unui tribunal. Membrii bandei, capturaţi în viaţă de către poliţie, nu ajung niciodată în faţa instanţelor juridice, murind întotdeauna, în „condiţii misterioase", înainte de a fi interogaţi.

Concluzii: Este necesar ca toate birourile centrale naţionale europene să depună eforturi, folosind toate mijloacele pentru lichidarea acestei organizaţii criminale care alterează climatul moral al mai multor state.

Anexa 1

B.C.N. Britanic anunţă iar B.C.N. Belgian confirmă că doi din fraţii Massina, conducătorii de fapt ai gangului, Eugennio şi Carmelo, se află începând din 4 septembrie în localitatea balneară Knokke le Zoute.

Anexa 2

B.C.N. Belgian reconfirmă prezenţa lui Eugennio Massina şi a lui Carmelo Massina la Knokke le Zoute, pe litoralul Mării Nordului.

Cei doi fraţi ocupă apartamente învecinate la etajul întâi al hotelului „Cassino Bruges".

Zilele şi le petrec la plajă iar nopţile în jurul meselor de joc ale cazinoului.

După lectura dosarului, al cărui conţinut îi apărea de

domeniul literaturii[9], inspectorul Rolland se prezentă din nou în cabinetul intendentului B. C. N.

— Ei, Rolland, te-a prins afacerea? îl întreabă precaut intendentul. De pe fotoliul său, ex-comisarul Thomas îl analiza atent pe tânărul inspector, încercând să-i evalueze valoarea combativă.

— Nu înţeleg cu ce vă pot ajuta... Tipii sunt atât de blindaţi, încât...

— Există o singură cale, Rolland, îl întrerupse intendentul. E drept, o cale mai puţin catolică... Nu eşti obligat să o urmezi dacă ţi se va părea deplasată. Discut cu dumneata neoficial... Ştiu că-ţi plac jocurile de hazard... ruleta... baccaraua...

— E mult spus că-mi plac... Pentru asta trebuie să ai bani... E drept, studiez din punct de vedere logic probabilitatea matematică a numerelor... adică ceea ce oamenii numesc în mod curent „hazardul”...

— Tinere, eşti exact omul pe care îl visez – interveni în discuţie ex-comisarul Thomas. Îţi pun la dispoziţie toată averea mea, tot ce-am economisit într-o viaţă

---

[9] Activitatea gangului Massina l-a inspirat pe unul din cei mai prolifici scriitori de literatură poliţistă din „seria neagră", francezul Auguste le Breton, autorul serialului „Riffifi" (ceea ce înseamnă în argoul francez încăierare, revanşă) în realizarea romanului „Du Riffifi chez les hommes“, în care eroul şi superagentul secret Mike Copolano luptă împotriva fraţilor Massina. Tot gangul Massina i-a inspirat pe cineaştii franco-italieni în realizarea filmului „Clanul sicilienilor", film cunoscut spectatorilor noştri.

cinstită, dedicată legii şi binelui. În monedă belgiană asta înseamnă cam 500.000 de franci. Ştiu că nu-i prea mult, dar în mâinile unui om inteligent şi de acţiune ca dumneata banii aceştia pot deveni o armă nemaipomenită...

— Iertaţi-mă... îndrăzni Rolland – dar nu vă înţeleg...

— Dragul meu prieten – îi continuă intendentul ghidurile lui Thomas – planul nostru e simplu... Vom încerca să-i provocăm la... masa de joc. La ruletă sau, eventual, la baccara. Fraţii Massina sunt obişnuiţi să câştige... Dacă le-am întinde o cursă şi i-am obliga să piardă şi-ar ieşi din fire...

De aici până la acte nesăbuite nu-i decât un pas. Cunoşti pe cineva care ar putea să-i înfrunte la masa de joc?

— Mărturisesc că omul acela sunt eu... Fără modestie, dar am sistemul meu... Numai că... Rolland făcu o pauză...

— Numai că? îl îngână ex-comisarul Thomas.

— S-ar putea ca socoteala de acasă să nu se adeverească... S-ar putea să pierd şi atunci... economiile dumneavoastră de-o viaţă, şi eu ştiu câte renunţări se află în spatele a 500.000 franci economisiţi de un funcţionar...

— Asta n-are nicio importanţă... E o răfuială a mea cu fraţii Massina...

— Oficial, avem vreun sprijin? mai întrebă Rolland.

— Niciunul, dragul meu prieten şi colaborator... Dacă treburile se încurcă, voi fi nevoit să-mi ridic mâna de pe dumneata. Accepţi?

Ex-comisarul Thomas îl privea cu emoţie pe tânărul inspector care, fără să se codească, răspunse hotărât:

— Da, accept... Dacă domnul Thomas îşi joacă pe cartea asta agoniseala unei vieţi de muncă, eu n-am de pierdut, în fond, decât o carieră de poliţist... Şi ce poate însemna o carieră de poliţist când în faţa mea se află un dosar murdar ca cel al fraţilor Massina? Cât timp trăiesc în libertate cei cinci Massina, consider că meseria mea e inutilă... Deci, domnilor, când pornim la Knokke?

*

Puţine hărţi geografice europene consemnează conturul modest al localităţii Knokke le Zoute. În schimb, nicio hartă turistică nu uită s-o menţioneze. Locurile pe care se ridică mica localitate sunt fermecătoare, iar societăţile care administrează hotelurile şi cazinoul au făcut totul pentru a spori valoarea naturală a peisajului.

De aceea mica localitate, care numără, după cel mai recent recensământ, 13.230 locuitori stabili, se bucură de o anumită notorietate europeană. Situată pe malul Mării Nordului, în Flandra Occidentală, arondismentul

Bruges, la nord de oraşul de reşedinţă Bruges, Knokke le Zoute se învecinează cu gemenii Knokke sur Mer şi Le Zoute, formând, de fapt o unică şi încântătoare localitate balneară maritimă.

Tot ţărmul Mării Nordului este aici nisipos şi accesibil, culminând cu acea splendoare marină care este plaja Albert şi care constituie de câţiva ani un loc de refugiu al înaltei „societăţi" vest-europene. Hotelul „Cassino Bruges" are privilegiul de a fi cel mai apropiat de nisipul auriu al acestei plaje mult invidiate – motiv pentru care este pur şi simplu asaltat de turişti chiar şi „hors sesson", la începutul toamnei, când apele Mării Nordului încep să fie frământate de vânturile de nord, ce aduc aroma aspră a lichenilor şi zăpezilor veşnice. Numai datorită prevederii bătrânului ex-comisar, care a rezervat locurile încă de la Paris, mica echipă ce-şi propunea să-i înfrunte pe doi din cei mai periculoşi gangsteri ai continentului a putut fi cazată în hotelul „Cassino Bruges". Ajunşi la Knokke, Thomas şi tânărul său prieten, au fost întâmpinaţi în mica gară a localităţii de o tânără şi seducătoare blondă care l-a îmbrăţişat pe comisar cu multă afecţiune.

— Dragă Rolland, a început ex-comisarul, ea este fiica mea, Danielle... Dacă nu-ţi cer prea mult, am să te rog, pentru deplina noastră acoperire în faţa fraţilor Massina, să dai impresia că-i faci curte...

— Trebuie să recunoşti, domnule Rolland, că tata posedă într-un mod deosebit arta de a-i pune pe cei din jurul său în situaţii dificile... glumi Danielle, în timp ce din priviri măsura statura atletică, bine făcută a tânărului inspector, chipul său deschis, privirea hotărâtă. Examenul acesta scurt păru s-o încânte mai mult decât şi-ar fi dorit. Rolland o cuprinse protector de umeri, stăruind în aceasta mai mult decât s-ar fi cuvenit pentru un simplu gest de politeţe.

— Nu ştiu ce gândiţi dumneavoastră, frumoasă domnişoară, dar, în ce mă priveşte, îl consider pe domnul Thomas un fel de sultan Harum al Raşid care m-a adus în ţara celor o mie şi una de minuni... Ei bine, iată-mă într-o vacanţă nesperată la Knokke cu misiunea de a face praf la masa de joc 500.000 franci, întâlnesc cea mai plăcută şi agreabilă fiinţă feminină din toată existenţa mea, căreia, cine ar fi sperat la asta, am voie să-i fac curte... Nu, zău, e prea frumos totul... Poate visez... îmi daţi voie să mă ciupesc de nas? Nu, mai bine nu, mi-e teamă c-o să mă trezesc din visul acesta prea frumos pentru un biet „flic”[10].

Râseră cu poftă toţi trei şi astfel, într-o clipă, se închegă între ei o trainică şi caldă prietenie.

---

[10] „Sticlete“, exprimare peiorativă argotică comună tuturor naţiunilor de limbă franceză.

În prima noapte, Thomas, care juca rolul tatălui bogat plecat în vacanţă cu fiica şi viitorul ginere, făcu cunoştinţă de la distanţă cu cei doi capi ai gangului Massina. Eugennio şi Carmelo au jucat baccara până târziu, aproape de orele 3 dimineaţă. Şi în următoarele 3 nopţi fraţii Massina au jucat baccara. Erau, de fapt, singurele momente în care aceştia puteau fi văzuţi pentru că ziua nu apăreau nici pe nisipul auriu al plajei Albert, nici în piscina hotelului „Cassino Bruges", nici pe aleile frumosului parc englezesc din centrul oraşului, acolo unde în fiecare după amiază cânta fanfara, ca în „frumoasele vremuri de altădată" cum îi plăcea să sublinieze ex-comisarului Thomas. Dincolo de misiunea pe care o avea de îndeplinit alături de bătrânul poliţist de la Interpol, Rolland începuse să trăiască o a doua existenţă a acestei vacanţe însolite, prezenţa alături de sine a frumoasei Danielle amintindu-i că era încă tânăr, că şansele de a iubi şi de a fi iubit le mai păstra încă – dar – se întreba cu o puternică strângere de inimă – oare nu cumva începea să devină romantic ca un liceean? Danielle, alături de care îşi începea zilele, Danielle cu care se lăsa mângâiat de ultimele raze calde de soare ale anului pe plaja Albert, Danielle cu care înota până departe, spre promontoriu şi vechiul far, cu care număra frunzele ce cădeau din castanii parcului – ei bine, Danielle vedea

oare şi altceva în el în afară de interpretul rolului de „logodnic” impus de tatăl său?

După o săptămână de supraveghere discretă a fraţilor Massina, cei doi poliţişti hotărâră că era timpul să treacă la ofensivă.

— Ceea ce mă enervează la tipii ăştia, repeta Rolland – este faptul că joacă numai baccara.

— Are vreo importanţă? l-a întrebat ex-comisarul în a şaptea zi de sezon la Knokke.

— Într-un fel, da... Eu sunt specialist în ruletă... Câţiva ani la rând am fost detaşat pe lângă cazinourile din Spa şi am avut timp să trag unele concluzii... Pentru cineva care cunoaşte matematică, calculul probabilităţilor şi are la îndemână un calculator, lucrurile se pot aranja... fireşte, existând o anume zonă de risc...

— Dar tipii, după cum vezi, joacă baccara. Nu cumva jocul ăsta...

— Nu... nu-i ce credeţi... Aţi jucat vreodată baccara?

Thomas râse cu poftă:

— Arăt eu ea unul care ar fi putut să facă aşa ceva?

— Eu unul, mărturisesc că am jucat... De câteva ori, la mize mici, fireşte... Mai mult pentru a-mi verifica formulele matematice care mă obsedează... E un joc ce seamănă foarte bine cu douăzeci şi unu... Numai că la baccara poţi să pierzi bani, nu glumă...

— La dracu, dar tocmai pentru asta am venit aici... Să pierdem sau să-i determinăm pe alţii să piardă...

— Atunci, totul e în regulă...

— La baccara – îşi continuă lecţia Rolland – şansele sunt aproape egale atât pentru cel care ţine banca cât şi pentru cel ce pontează. Uneori ajunge un tur de joc pentru a-l ruina pe bancher sau pentru a-i sărăci pe pontatori... Nu ştiu dacă aţi observat, dar de patru nopţi, fraţii Massina ţin banca pe rând la masa cu numărul doi. Am luat informaţii despre moralitatea crupierilor. Sunt în afară de orice bănuială, aşa că fraţii Massina nu pot măslui cărţile. Deci, putem juca cu ei având şanse egale... Şi în plus, dacă îmi este permis s-o spun, am de partea mea o minte capabilă să calculeze şansele asemeni unui computer...

— Ce propui, aşadar?

— Să-i hărţuim... Vom ponta împreună. Dumneavoastră şi Danielle la sume mici... Eu, numai la sume mari... Asta îi va enerva, presupun... Pe de o parte, dumneavoastră veţi pierde sume modeste, în timp ce eu, îi voi ciupi „en-gros”.

Tânărul inspector de la B.C.N. Belgian se dovedea a fi un bun psiholog. În calculul său, comportamentul adversarilor era bine studiat. Totul era ca cel care-i înfruntă pe cei doi Massina să fie un bun psiholog şi fizionomist, să aibă nervii tari, să nu-şi trădeze

emoţiile.

— Din cele două cărţi primite de bancher – Thomas şi Danielle îl ascultau amuzanţi de tonul său de belfer – sau de pantatori, câştigă cel care obţine prin însumarea punctelor cifra nouă sau o cifră cât mai apropiată de nouă. Dincolo de hazard, jocul de baccara este o luptă dură, de uzură nervoasă – repet, câştigă cel care-şi păstrează calmul, care nu sfidează hazardul şi care are intuiţie... în ce mă priveşte mă voi strădui să adiţionez numai puncte de nouă şi opt... începem?

Primele două nopţi, trioul Thomas, Danielle, Rolland jucă „stil guerilă". Atacau scurt, pe neaşteptate, îndrăzneţ şi prin coordonarea inteligentă a tânărului inspector de la B.C.N. Belgian au reuşit să-şi ridice soldul de la 500.000 franci la 860.000 franci. Danielle descoperea tainele şi emoţiile jocului cu o bucurie copilărească şi atitudinea ei spontană acoperea de minune intenţiile grupului. A treia noapte, nu s-au prezentat la masa de joc. Unul din fraţii Massina le-a observat absenţa şi a făcut remarci ironice la adresa jucătorilor care dispar după ce „ciupesc" din nimereală câteva mii...

Pentru ziua următoare însă, Rolland decise să încerce marea lovitură.

Noaptea dinaintea bătăliei se plimbă cu Danielle până târziu, de-a lungul plajei pustii, luminată de lună.

Intrară pentru două ore într-un dancing unde s-au amuzat şi au dansat, apoi, după o altă promenadă lungă pe sub frunzele ruginite ale castanilor – s-au dus la culcare. Pentru a-şi oferi un somn adânc şi reparator, Rolland înghiţi două tablete de amital sodic[11], iar dimineaţa se scula târziu, cu mintea limpede şi muşchii relaxaţi. Toată ziua hoinări cu Danielle prin portul pescăresc, navigară în larg cu o yolă[12], apoi luară masa la o mică ospătărie în care mâncau marinarii şi lucrătorii din port. Seara, pe la orele opt, după ce a cinat uşor, s-a întins o oră în pat, îmbrăcat, fără să doarmă. După un duş rece, prelungit, a îmbrăcat smochingul, şi-a umplut buzunarele cu bancnote apoi a trecut pe la camerele lui Thomas şi Danielle.

— Ça va, Rolland? l-a întrebat uşor îngrijorat bătrânul ex-comisar.

— Domnule comisar, glumi Rolland, ginerele dumneavoastră, închiriat de la una din cele mai serioase firme belgiene, este gata să vă toace averea... Dacă v-aş fi fost un adevărat ginere, nu ştiu dacă aveam curajul s-o fac cu atâta largheţe ca-n noaptea asta... Dar, cum zestrea Daniellei nu-mi va reveni, sunt

---

[11] Este utilizat ca medicament sedativ şi hipnotic, ameliorează nervozitatea, tensiunea sau anxietatea; este utilizat pentru inducerea somnului în insomnii.

[12] Ambarcaţiune sportivă îngustă şi uşoară, cu o velă prinsă de un catarg, condusă de o singură persoană.

gata s-o las săracă, lipsind-o de şanse de a se mărita prea curând...

Rolland urmări cu atenţie chipul Daniellei. Replica sa nu era aruncată la întâmplare. În ultimele două zile atitudinea frumoasei fiice a ex-comisarului se schimbase. După intimitatea care-i unise în primele momente ale întâlnirii lor, fata părea să regrete clipele de slăbiciune. O tristeţe nedefinită o încerca în unele momente şi cu greu mai reuşea Rolland s-o smulgă din gânduri sau s-o înveselească cu eternele sale glume. Ochii Daniellei erau gravi, iar surâsul pe care se forţa să-l deseneze pe buzele ce-i tremurau îi întăreau tânărului inspector bănuielile că sufletul fetei era tulburat la gândul că momentele frumoase ale vacanţei – la Knokke – se apropiau de sfârşit.

Ajunşi la cazinou, Rolland şi-a gonit toate aceste frământări care-l împiedicau să-şi îndeplinească cu luciditate misiunea. În noaptea aceea, bancoul îl ţinea Eugennio. Rolland s-a aşezat chiar în faţa acestuia, pentru a-l studia şi, la nevoie, înfrunta în voie.

— Mesdames et Messieurs, les jeux sont faits. Un banco de dix mille – sună sec vocea crupierului. Banca a câştigat detaşat, cu nouă în timp ce restul jucătorilor n-au avut cărţi decât până la şase.

— Un banco de vingt mille... continuă cu aceeaşi voce neutră crupierul. De data aceasta, pontară, Thomas şi

Danielle. Rolland se păstra pentru licitările de mai târziu. Danielle câştiga cu opt, motiv pentru care se bucura teribil, spre mulţumirea lui Rolland care începea din nou să-şi facă speranţe. Până la licitarea de 50.000 de franci jucară, pe rând, când bătrânul ex-comisar, când Danielle, reuşind să le câştige fraţilor Massina şi celorlalţi jucători aproape o sută de mii de franci. Vizibil, cu ostentaţie, Thomas şi Danielle îi încredinţau banii lor lui Rolland, vorbindu-i tare...

— Dragă Rolland, acum ai ocazia să-mi rotunjeşti averea...

— Las' pe mine... îl încredinţa cu voce voit arogantă Rolland. Am să încerc să-i învăţ carte pe toţi aceşti domni oare se cred aşi în baccara...

Tonul şi atitudinea lui Rolland nu trecură neobservate. Doi jucători se retraseră, intuind că partida degenera.

— Un banco de cent mille... anunţă crupierul care împărţi cu lopăţica cărţile, câte două pentru fiecare din cei şapte jucători.

Eugennio îşi citi cărţile repede, în timp ce adversarii le filau lung, făcând calcule mintale.

Rolland avea în mână un trei şi un rigă. În total trei puncte. Refuză să ponteze. Toţi ceilalţi merseră însă, dar cel care câştigă fu Eugennio, cu un şase şi un trei. În total nouă.

Rolland continuă să joace în acelaşi stil, aruncându-se în joc cu precauţie, pândind momentele, cu avară precauţie, ceea ce avu darul de a-l enerva pe Eugennio şi pe fratele său care supraveghea partida, mizând şi el din când în când.

— Un banco de quatre cent mille...

Sigur de el, Eugennio întoarse brusc cărţile: erau un trei şi un şase. Total nouă. Ridică privirile în jur, triumfător. Rolland, însă, nu pontase. Enervarea sicilianului creştea, ameninţătoare...

— Mesdames et messieurs, un banco de six cent mille...

— Banco, rosti calm Rolland.

Cărţile se opriră cu zgomote moi în dreptul jucătorilor. Fără să le privească, Rolland întoarse dintr-o singură mişcare cele două cărţi în faţa privirilor înmărmurite ale celor de faţă, care nu mai văzuseră un asemenea gest: să licitezi pe nevăzute, la o sumă atât de mare. Replica lui Rolland obliga la un gest similar.

Nervos, Eugennio, întoarse şi el cărţile: un as şi un valet. În total, unu!

— Bacarra – spuse crupierul, împingând cu lopăţica teancul de bancnote în direcţia lui Rolland.

— Un banco d'un million – se auzi vocea crupierului. Jucătorii transpirau de emoţie.

Pentru Rolland, sosise momentul psihologic al

jocului. Ceea ce avea să urmeze nu era prea catolic, dar, cu orice risc, fraţii Massina trebuiau să se demaşte.

Eugennio întoarse cărţile. Triumfător, sicilianul le trimite spre centrul mesei, acolo unde se odihneau teancuri uriaşe de bancnote. Erau un şapte şi un doi. În total nouă.

În timp ce toate privirile erau concentrate asupra celor două cărţi pe care urma să le întoarcă Rolland, ex-comisarul Thomas aruncă – pe furiş – un trei de treflă la picioarele lui Eugennio. Pe Rolland, şansa părea să-l părăsească. Crupierul anunţă sec:

— Neuf à la banque et un sept...

Rolland mai ceru o carte. Crupierul o aruncă pe postavul verde cu gestul stereotip al celui pe care emoţiile jocului îl lasă rece. Cartea, un şase, nu-l ajuta pe Rolland, care obţinea un punctaj mai mic: şapte plus şase, egal 13, în baccara asta însemna trei.

Rolland privea resemnat teancurile de bancnote pe care crupierul le îndesa cu lopăţica în direcţia lui Eugennio care triumfa, privindu-l batjocoritor pe Rolland. Inspectorul dădu să-şi scoată batista din buzunar pentru a-şi tampona fruntea năduşită, dar se opri, scoţând un strigăt care-i înspăimântă pe toţi cei de faţă:

— Domnilor, opriţi jocul... Individul acesta trişează...

Acuzaţia era gravă. Aşa ceva nu se mai întâmplase

din anul 1937 în istoria cazinoului din Knokke le Zoute.

— Priviţi, vă rog... i-a căzut din manşetă o carte...

Eugennio se ridică dintr-un salt de la masa de joc şi-l apucă de guler pe Rolland.

— Îndrăzneşti să mă acuzi? Pe mine? Tu, un pârlit care ciupeşti francul?

— Da... eşti un trişor... un trişor ordinar...

Eugennio îi dădu un pumn lui Rolland în plină figură. Thomas încercă să intervină dar fu lovit de Carmelo, care sări în ajutorul fratelui său. Scandalul izbucnise. Rolland profită de învălmăşeală şi-l pocni pe Eugennio de câteva ori, răcorindu-şi setea de răzbunare după pumnul care-l făcuse să semene la figură cu o pătlăgică roşie spartă.

Ca prin farmec însă, sala de joc s-a umplut de poliţişti, care i-au imobilizat pe combatanţi.

Un inspector de la poliţia locală i-a invitat pe fraţii Massina, pe Rolland şi Thomas la comisariat, pentru a explica acolo lucrurile.

La comisariat, doi inspectori au procedat la identificarea şi controlul corporal al bătăuşilor de la „Casino Bruges”. Lovitură de teatru!

Asupra celor doi fraţi Massina au fost găsite revolvere, chei false de cofret, paşapoarte trucate. Această primă recoltă a fost suficientă pentru a permite poliţiei locale să facă o descindere în apartamentele de

la hotel ale fraţilor Massina, păzite zi şi noapte de „secretari” cu mutre de luptători.

Bagajele lui Eugennio şi Carmelo adăposteau un întreg arsenal de arme, unelte, pentru spargeri şi, ceea ce era mai preţios, au fost găsite printre rufele de corp, două dosare cuprinzând numele, adresele „firmelor” subordonate gangului.

Deznodământul a fost rapid. După aproape cinci decenii de activitate criminală, dinastia Massina a fost detronată. Gangul s-a destrămat ca un castel alcătuit din cărţi de joc. Secretariatul general al Interpolului a difuzat birourilor centrale naţionale atât vechile cât şi noile date ale activităţii fraţilor Massina. Astfel, au fost lichidate toate tentaculele ce duceau din Anglia, Belgia, Franţa, Egipt, Brazilia.

Dar oare câte ganguri criminale continuă să rămână nepedepsite, în urma unei onorabilităţi abil camuflate sub firme private? câţi comisari au oare şansa de a ieşi la pensie cu mulţumirea că au lichidat una sau alta din aceste organizaţii ale crimei? Cercetând arhivele Interpolului, m-am convins că această satisfacţie nu este împărtăşită întotdeauna până la capăt.

„Probabil este imposibil să-i pedepseşti pe toţi răufăcătorii lumii – i-a spus bătrânul Thomas inspectorului Rolland înainte de a se despărţi – dar merită să încerci...”

Este exact ce încearcă să facă în fiecare zi, în fiecare ceas, Organizaţia Internaţională a poliţiei criminale prin organele sale executive, birourile centrale naţionale. În ceea ce îl priveşte pe inspectorul Rolland, acesta poartă şi acum amintirile unei vacanţe neobişnuite la Knokke, regretele unei poveşti frumoase care ar fi putut să fie, dar n-a fost.

După deznodământul încăierării de la „Casino Bruges", la Knokke a sosit pe neaşteptate un tânăr cam de aceeaşi vârstă cu Rolland şi care i-a fost prezentat acestuia din urmă drept „logodnicul Daniellei". Adevăratul logodnic.

— Dacă n-ar fi fost logodită de anul trecut cu Bertrand, nu mi-aş fi dorit un alt ginere decât pe tine, dragul meu Rolland... i-a spus Thomas.

— Păstrează-mi o amintire frumoasă... i-a spus la despărţire Danielle. Viaţa nu e întotdeauna aşa cum am dori noi, Rolland... Ai să mă ierţi vreodată? Şi fără să-i aştepte răspunsul, Danielle l-a sărutat, apoi a fugit spre avionul care se pregătea să decoleze în direcţia Roma.

Rolland e încă burlac şi tot copilul teribil al B.C.N. Belgian a rămas.

Cicatricii de la braţ i s-au adăugat două, una la coapsă şi alta la umărul stâng. Toamna însă – şi asta e ceva nou pentru el – îl încearcă tristeţi şi regrete pe care nu are cui le spune. Priveşte instantaneul fotografic

presat sub sticla biroului, în care un fotograf ambulant a prins imaginea fugară a unei fericiri scurte pe plaja Albert din Knokke când, alături de profilul delicat al unei blonde, pe nume Danielle, credea că totul este posibil. Chiar şi fericirea proprie. Din păcate, din clipele acelea n-au rămas decât amintirile. Ce ne mai rămâne dincolo de amintire? Lui Rolland i-au rămas câteva tăieturi de ziare, din care o fâşie de gazetă se află, de asemenea, presată sub sticla groasă a biroului. „Pour le gang Massina – *rien va plus".* O mână fermă a adăugat cu cerneală colorată: „Et pour moi, aussi".

Excelenţa sa era un expert...

— André...

— Da, excelenţă... răspunse tânărul, ridicându-se respectuos în picioare, lucru destul de dificil într-o gondolă legănată de valurile lui Canal Grande, aglomerat la ora aceea de „motoscafo" şi „vaporetto" înţesate cu turişti de pe toate paralele şi meridianele planetei.

— Poţi să rămâi jos, André – vorbi în continuare cu un aer protector şi amical cel pe care tânărul îl numise „excelenţă".

— Mulţumesc.

— Pot să te rog ceva?

— Ştiţi bine „mon baron” că sunt slujitorul dumneavoastră supus.

— Spune-i gondolierului să oprească pentru câteva momente lângă Ponte Academia...

Gondola, care se înscrise pe prima buclă a imensului „S” desenat de Canal Grande pe harta colorată a Veneţiei, fu oprită cu îndemânare de barcagiu sub arcada sobră a podului care leagă Academia de „Belle Arti” de Campo S. Vidal.

— Scuză-mă faţă de directorul lui „Gallerie dell’ Academia” şi predă-i din partea mea această icoană... îi înmână tânărului său secretar un mic colet plat... Azi nu-l pot vizita... Aranjează ceva pentru mâne... de dimineaţă... Ţine-l de vorbă, până ce auzi că sună telefonul de lângă fereastră... are numărul 22.247... Fă în aşa fel încât cel care răspunde să fie directorul galeriei... Dacă sună domnul F. Armando de care ţi-am vorbit, roagă-l pe director să ţi-l paseze dumitale... în rest ştii ce ai de făcut...

Tânărul secretar sări cu agilitate de pe suprafaţa instabilă a gondolei pe piatra tocită a cheiului ce duce la intrarea galeriilor de artă a Academiei de Belle Arte, în timp ce vâslaşul lega cu îndemânare parâma tocită de unul din mulţimea parilor negri înfipţi în nămolul gros al apelor lagunare.

Cel pe care tânărul îl numise „excelenţă”, un bărbat

cu aer distins, dublat de o oarecare aroganţă aristocratică, stătea în picioare lângă gondolier şi scruta cu ochi pătrunzători apele lui Canal Grande. Spre vest, avea în faţă panorama veselă a cheiului din faţa palatului San Marco, acoperit, la toate orele zilei, de mareea turiştilor ce cumpără „chilipiruri" la preţuri duble faţă de orice dugheană din restul Italiei, având însă încântarea că pe toate obiectele procurate acolo se află scris „Ricorrdi di Venezia". În spatele bărbatului, pe un jilţ, acoperit cu blănuri lenevea o bătrână octogenară, obosită, înăcrită de existenţă, care privea totul cu aerul absent şi indiferent al celui care ştie că viaţa a trecut de mult pe lângă sine şi că tot ce i-a mai rămas este să se resemneze...

— Ce frumoasă poate fi Veneţia la sfârşit de septembrie... Nu găseşti, „maman"?

Bătrâna doamnă se mulţumi să mormăie ceva, în timp ce fiul, în ciuda vârstei, sări sprinten pe chei, de unde urcă grăbit treptele boltite ale lui „Ponte Academia". De aici, panorama oraşului se deschidea în toată splendoarea sa, iar bărbatul, după toate aparenţele, extrem de sensibil la frumos, admira cu încântare unul din cele mai ciudate peisaje urbane de pe planetă. Văzută de la înălţimea apelor învolburate de elicele miilor de ambarcaţiuni cu motor ce străbăteau Canal Grande, oraşul lagunar părea una din

acele cetăţi fantastice născute din plăsmuirile basmelor.

Câte amintiri, câte plăceri înecase oare bărbatul acela de aproape şaizeci de ani, în apele de un gri murdar ale lagunei, de privea fascinat, ca în transă, imaginea babilonului modern care este Veneţia zilelor noastre, invadată până la poluare de turiştii întregii planete? După câteva clipe de reverie lirică, baronul se întoarse la gândurile sale mai concrete. Îşi îndreptă privirile spre patrulaterul de piatră zidită pe care îl formează masiva clădire a Academiei de Arte Frumoase. La etajul al doilea, în spatele ferestrei în care tocmai se opreau razele soarelui ce asfinţea, baronul ghicea siluetele câtorva bărbaţi. Printre ei se afla de bună seamă şi Andre, secretarul său particular.

Într-adevăr, André tocmai intrase în cabinetul directorului galeriei, care îndată ce află motivul vizitei sale îl primi cu multă curtoazie.

— Regret că excelenţa sa, domnul baron von Lünchausen, nu poate veni... Avem o piesă nouă în colecţia spaniolă care ştiu că-l va încânta...

— Domnul baron va vizita galeria mâine dimineaţă... M-a însărcinat totodată să vă transmit acest mic dar pentru galerii... O icoană ortodoxă slavă din secolul şaptesprezece...

Directorul examină cu emoţie excelenta imitaţie realizată de o mână de expert pe lemn vechi, mâncat de

carii autentice, scos cine ştie din ce podea sau acoperiş de casă demolată. Dinspre fereastră, se auzi soneria subţire a telefonului... Directorul ridică receptorul şi răspunse:

— Da, la telefon directorul galeriilor... Din păcate excelenţa sa nu a putut veni... Da, da... aveam întâlnire azi după amiază, nu vă înşelaţi... Nu, nu-i niciun deranj... De altfel, lângă mine se află secretarul domnului baron care a avut gentileţea de a dărui muzeului nostru a capodoperă a picturii naive religioase slave... Bineînţeles că vă pot da legătura cu dânsul...

Directorul îi trecu receptorul lui André, care, conform instrucţiunilor primite de la baron îl rugă pe domnul F. Armando să-l convoace pe client pentru orele nouăsprezece, îl prevenea că o altă oră era absolut imposibilă, că excelenţa sa era extrem de ocupat, dar că îşi rupea din preţiosul său timp pentru această vizită etc., etc.

Câteva minute mai târziu, André îi raporta baronului von Lünchausen îndeplinirea întru totul a însărcinării primite.

— Foarte bună treabă, André... te felicit... Şi acum, ce facem până la orele nouăsprezece? Tânărul meu partener, vom merge în Piaţa San Marco. Spune-i te rog, gondolierului s-o ia pe Rio delle Ostreghe până la

Rio del Cappello...

Gondola străbătu oraşul prin canale înguste, gâtuite de clădiri sumbre, cu pereţii cojiţi şi leproşi, cu zidurile mâncate de apele neiertătoare ale lagunei care, de câtăva vreme, ameninţă oraşul milenar cu totala sa dispariţie. Aici, apele stătute ale „canaletelor" au aspectul pestilenţial al canalelor de scurgere cu resturi menagere, purtând tot ceea ce un oraş modern supra-aglomerat poate arunca ca nefolositor: ambalaje-colorate, sticle goale, fructe şi legume stricate, pantofi scâlciaţi, pisici şi câini înecaţi, pagini din ziare şi reviste, alte obiecte greu de identificat după ce au fost descompuse de eroziune şi putrefacţie.

— Nu-i prea veselă partea asta a falnicei Veneţii, nu-i aşa, André? îl întrebă cu un surâs trist baronul pe tânărul său secretar...

— Exact la asta mă gândeam, excelenţă... Pereţii aceştia îmi amintesc de culoarea tristă a trupurilor de muribund... Mai avem mult până la San Marco?

Piaţa San Marco, scăldată în lumina aurie şi exuberantă a amurgului, avea darul s-o trezească din letargie până şi pe bătrâna octogenară, care până atunci părea scufundată într-o hibernare adâncă. Bătrâna se lăsa furată de torentul de viaţă ce străbate spaţiul larg al celebrei pieţe veneţiene, înţesată de turişti, negustori, fotografi la minut, pictori, călugăriţe, hoţi de buzunare,

carabinieri, porumbei, – frumoşii şi obezii porumbei din Piaţa San Manco, hrăniţi, de la răsăritul şi până la apusul soarelui, din miile de pungi cu boabe de porumb ce se vând cu 100 de lire celor ce iubesc păsările şi animalele. Şi apoi, mai era acolo bătrâna şi celebra terasă Quadri, cu mesele întinse în jurul estradei unde se cântă „non-stop" poate cel mai bine alcătuit program de cafe-concert din lume. Doamne, câte amintiri puteau să-i insinueze în suflet melodiile acelea de „fin du siecle"! S-au aşezat la o masă şi au băut în tihnă, fără să scoată nicio vorbă, câte un „martini roso", în care înotau, prinse în scobitori, măsline verzi şi parfumate.

Bătrâna trăia, cine ştie după câtă vreme de somnolenţă, o revenire spectaculoasă la viaţă. Imprudenţa octogenarei de a face semn unui fotograf ambulant care executa poze „la minut" fu reprimată cu bruscheţe de baron care, pentru a scăpa de insistenţele artistului local, fu nevoit să-i dea acestuia un bacşiş şi să părăsească terasa Quadri, invocând graba.

Drumul cu gondola spre ţinta reală a acelei zile a fost fără istoric. Au parcurs Canal Grande aproape în întregime până ce au ajuns la „Statione Ferrovia", unde André a dat o fugă pentru a reţine locuri la vagonul de dormit al expresului de Paris din noaptea aceea. Apoi, gondola a făcut cotul canalului din dreptul fundaţiei

„Santa Croce”, pentru a ajunge pe strada Santa Chiara de unde începe canalul cu acelaşi nume. Gondola intră în Canalul Santa Chiara, legănată de valurile uşoare, stârnite de un „motoscafo”.

— Te rog să acostezi la pontul de la Piazzale Roma – vorbi baronul către barcagiu, cu politeţe, dar şi cu răceala cuvenită faţă de cei de un rang mult inferior. Bineînţeles că aştepţi şi aici până ne înapoiem...

Fără a mai aştepta ajutorul gondolierului sau al secretarului, baronul sări pe ponton, ajutând-o să coboare, pe doamna în vârstă, care intrase din nou într-o criză de apatie.

După ce a parcurs câteva zeci de metri pe o stradă lăturalnică, micul grup s-a oprit în faţa unei clădiri cu un etaj, ale cărei vitrine ticsită cu obiecte de artă făceau inutilă firma „Antiquité – brocante, tableaux, arts – F. Armando”. Patronul magazinului, care i-a zărit pe vizitatori încă de când aceştia intrau pe strada îngustă, i-a întâmpinat în uşă:

— Bine aţi venit, excelenţă... Presupun că nu mă înşel... Sunteţi domnul baron von Lünchausen?

Chipul jovial al domnului F. Armando exprima, fără a mai fi nevoie de cuvinte, bucuria de a primi, în magazinul său, o vizită atât de simandicoasă. Îi conduse pe oaspeţi cu o politeţe aproape servilă până în mijlocul magazinului de unde strigă tare, către

cineva aflat într-un colţ mai întunecos al încăperii:

— Carlo, vino să te prezint celui mai rafinat colecţionar european, baronul von Lünchausen...

Numitul Carlo, un bătrânel cu mutră inteligentă şi şireată se apropie de grup:

— Încântat să vă cunosc, domnule baron... Doamnă contesă, omagiile mele...

— Închipuieşte-ţi, Carlo, că domnul baron care a fost invitat de însuşi directorul galeriilor de artă pentru această după-amiază, a preferat să dea curs rugăminţii noastre... Către baron: Excelenţă, nu ştiu cum mă pot revanşa de această înaltă favoare...

Baronul, care, între timp, se familiarizase cu conţinutul magazinului, îl întrerupse:

— Frumoase lucruri, domnule Armando... Magazinul dumitale e un adevărat muzeu... Ei, şi acum la treabă... Pot vedea piesele?

Domnul Armando îl căută din ochi pe Carlo care plecase înspre colţul întunecat al magazinului de unde apăruse câteva clipe mai înainte.

— Excelenţă, vreau să vă arăt două mici minuni... Aparţin unei vechi familii veneţiene care a dat un doge şi nenumăraţi membri ai atotputernicului consiliu al celor zece... Prietenul meu Carlo, fost cândva proprietar al unui magazin de antichităţi, dar mereu urmărit de ghinioane, îşi încearcă acum norocul cu

aceste piese rarisime... E pentru el o mare şansă faptul că familia de care vă vorbeam, dornică să-şi păstreze incognito-ul, i le-a încredinţat spre vânzare, oferindu-i un frumos comision...

Patronul magazinului începu să desfacă cu mişcări încete hârtia ce acoperea tablourile, în timp ce Carlo aprindea luminile.

Baronul von Lünchausen aştepta fremătând de nerăbdare, ştergându-şi atent lentilele ochelarilor scoşi cu grabă din buzunar.

Bătrâna contesă trăia pentru a doua oară în răstimpul unei singure după-amieze, senzaţia tonică a unei noi treziri la viaţă, de data aceasta provocată de prezenţa atâtor obiecte vechi şi demodate îngrămădite în jurul ei. Cine ştie ce amintiri ascunse sau uitate în sufletul ei deşteptau fotoliile cu tapiţeria uzată, scrinul din lemn de trandafir încrustat cu sidef, candelabrele aurite, chipurile, cu zâmbet trufaş de aristocrat zugrăvite pe pânzele atârnate pe pereţi. Cert este că doamna contesă se simţea aici în elementul ei, iar tânărul secretar, sprijinind-o de braţ, o plimba de la un obiect la altul.

— Dumnezeule, dar ăsta pare să fie un Manet – exclamă surprins baronul în clipa în care mâna de expert a domnului Armando a descoperit primul tablou.

Proprietarul magazinului a privit triumfător spre

prietenul şi colegul său:

— E, Carlo, ce-ţi spuneam? Este expertul numărul unu al Europei...

Baronul zâmbi măgulit, apoi vorbi rar...

— Domnule Armand, ai reputaţia unui vulpoi şi jumătate, dar nici eu nu sunt mai prejos... De câte ori sunt flatat în felul acesta, ştiu că mi se cere ceva... Izbucniră în râs toţi trei.

— Excelenţă... se poate?

În fond, însă, atât Armando cât şi Carlo, se simţeau flataţi de gluma baronului, care, luând tabloul în mâinile sale, îl apropie de ochi.

— Bineînţeles... Este un Manet... Necunoscut până acum în cataloagele oficiale... şi, pe cuvântul meu, este cel mai reuşit autoportret al lui Manet, din toate cele trei, pe care le cunosc...

Baronul aşează tabloul lângă perete, apoi se îndepărtă, aşezându-se pe un scaun.

— Nimeni n-a reuşit vreodată asemenea valori de umbră şi penumbră... Nu-i aşa, domnilor?

Abia după ce-l contemplă câteva minute, baronul von Lünchausen îşi dezlipi privirea de pe tabloul lui Manet, privindu-l întrebător pe domnul Armando:

— Piesa cealaltă?

— Priviţi, excelenţă... Cu gesturile unui prestidigitator, domnul Armando ridică din spatele său

tabloul, aşezându-l în faţa baronului, care îl privea admirativ.

— Domnilor... dumneavoastră aveţi în mâini o mică avere...

Armando şi Carlo schimbau între ei priviri complice, înţelegând că au pus mâna pe o mare afacere.

Văzând că domnul Carlo vrea să vorbească, baronul îl opri:

— Nu, domnule... Nu vorbiţi... Lăsaţi-mă pe mine să ghicesc... Da... este un peisaj... un excelent peisaj, îmbibat de soare... Este piaţa San Marco văzută, parcă de la fereastra uneia din clădirile din jur... Dacă nu mă înşel, văzută din direcţia Palatului Dogilor... E neterminat... Nu este semnat, dar în stilul acesta nu puţea lucra decât un singur om. Şi omul acela era un „maestro”... Da, domnilor, pânza aceasta înfăţişând o vedere a Pieţei San Marco eu o semnez Guardi... Am dreptate? Carlo îl privea pe baron stupefiat, în timp ce domnul Armando jubila, ochii săi mici părând a-i spune prietenului său: „Carlo, ce-ţi spuneam eu? Acesta e omul de care ai nevoie... odată în viaţă îţi apare o asemenea şansă... Prinde-o!”

— Da, excelenţă... vorbi cu glasul subţiat de emoţie Carlo...

— Este într-adevăr un peisaj de marele nostru concetăţean Guardi... Pictat de acesta chiar de la

fereastra locuinţei familiei căreia îi aparţine tabloul... Guardi nu l-a terminat, plecând precipitat la Milano, motiv pentru care nici nu l-a semnat, socotind c-o va face la înapoiere, când urma să dea şi ultimul retuş picturii... Din nenorocire însă, puţin timp după ce a sosit la Milano, Guardi a murit... A fost deci, ultima sa pânză... Familia ţinea foarte mult la ea... Aveau şi un motiv special pentru asta... Dar, în fine, astea sunt amănunte care nu ne privesc...

Baronul potrivi peisajul lui Guardi lângă portretul lui Manet, aşezându-se apoi pe un scaun tapisat, cu ochii îndreptaţi numai spre tablouri. Părea intrat cu toată fiinţa în lumea pictată de Guardi în Piaţa San Marco, şi nările baronului palpitau. Domnii Armando şi Carlo s-au retras pentru câteva momente în fundul magazinului şuşotind, apoi s-au înapoiat făcându-şi discret semne.

— Excelenţă – începu Armando – sunt, într-adevăr, un vulpoi bătrân şi interesat, dar nu mă refuzaţi...

— Să te refuz dragul meu Armando? Dar nu mi-ai cerut nimic... Eu însă vreau să te rog ceva...

Baronul îl chemă pe André, îi făcu un semn convenţional şi, imediat, acesta depuse pe una din mesele din magazin trei icoane vechi, slave.

— O bună cunoştinţă de-a mea vrea să-şi lichideze colecţia de icoane ruseşti... Cercetează-le şi dumneata...

Eu le dau secolul şaptesprezece, şcoala Kieveană... autori anonimi, călugări de la Pescerskaia lavra... probabil...

— Domnule baron, se poate? Dacă dumneavoastră spuneţi asta, înseamnă că-i mai adevărat decât adevărul... O clipă, să vă dau o chitanţă...

— Domnule Armando, mă jigniţi... Se poate? A, da, uitasem... Mata începuseşi să spui ceva...

— Da, excelenţă... Prietenul meu Carlo vă roagă, prin mine, el nu îndrăzneşte, – să vă puneţi girul şi autoritatea de expert pe cele două pânze... Vor fi cel mai bun certificat de autenticitate pentru cumpărători...

Baronul părea că se gândeşte.

— André...

— Da, excelenţă...

Tânărul secretar îl ascultă cu atenţie.

— Cum stăm cu timpul zilele acestea?

— Un moment, excelenţă, să controlez carnetul.

Tânărul scoase o agendă din mapa de care nicio clipă până atunci nu se despărţise şi începu să citească:

— Marţi: dimineaţă – întâlnire cu directorul galeriilor Academiei de Arte frumoase din localitate (Armando îi făcu un semn lui Carlo că aşa e, vorbise chiar el cu directorul), după amiază – cocteilul de la prinţul de Savoia Marchetti, miercuri – dimineaţă – golf; după amiaza...

— Stop, André... Taie golful de miercuri dimineaţa şi trece întâlnirea cu directorul de la Academia de Belle Arte... Telefonează-i astă seară schimbarea şi dă-i o explicaţie oarecare... apoi, zâmbind către cei doi anticari:

— Domnilor, mi-am creat mâine o dimineaţă liberă pentru a vă fi de ajutor... Mâine la prânz puteţi veni să le luaţi de la reşedinţa mea... Poftiţi adresa vilei mele... E pe insula „La grazia", lângă Giudeca. Andre, te rog să redactezi o chitanţă...

Cei doi anticari protestară în aceiaşi timp:

— Vai, excelenţă, se poate?

Câteva minute mai târziu, baronul, contesa şi tânărul secretar părăseau magazinul de antichităţi. Cele două tablouri, împachetate în pânză impermeabilă şi prinse cu mâner, le ducea secretarul André. Din pragul magazinului, domnii Armando şi Carlo îşi luau rămas bun de la cei trei, mulţumindu-i încă o dată baronului von Lünchausen pentru extraordinara sa amabilitate.

Cerul Veneţiei se întunecase brusc. Dinspre sud-vest începuse să bată un vânt aspru, vântul acela care-i sperie atât de mult pe veneţieni şi pe care l-au botezat „garbin" – vântul care umflă apele lagunei, inundă pieţele şi străzile, roade şi murdăreşte cu pecinginea igrasiei pereţii caselor şi palatelor din oraşul minune care este Veneţia...

...Numai că, a doua zi la prânz, când domnii Armando şi Carlo s-au dus la baron să ridice tablourile, vila indicată de acesta pe insuliţa „La Grazzia" nu exista şi nimeni din partea locului nu auzise vreodată de un anume von Lünchausen!

Baronul, mama acestuia şi tânărul secretar dispăruseră din Veneţia, odată cu autoportretul lui Manet şi vederea Pieţei San Marco de Guardi.

Poliţia italiană a înţeles imediat că se află în faţa unui escroc de talie internaţională şi a anunţat Interpolul, fără a se mai formaliza cu măsuri de urmărire a trioului de escroci pe teritoriul naţional. Era evident că aceştia, odată în posesia pradei, dispăruseră în cele patru vânturi.

Seara, telegrafista de la secretariatul general al O.I.P.C. Punea pe masa comisarului de serviciu o comunicare roşie care semnifica în codul internaţional al poliţiei criminale cererea de arestare şi extrădare imediată a numitului baron von Lünchausen şi a complicilor săi.

Comisarul, un veteran al O.I.P.C., schiţă un zâmbet la lectura comunicării B.C.N.-ului italian.

— Daţi semnalmentele la fişierul general – spuse el, adăugând amuzat –, deşi, nu cred că mai e nevoie să întrebăm creierul electronic... După manieră, ăsta trebuie să fie bătrânul Galiţin... Mă întreb însă pe unde

dracu o fi umblat până acum... sunt câţiva ani buni de când n-am mai avut veşti de la alteţa sa...

Funcţionarii de la fişierul cu cartoteci perforate al arhivelor Interpolului trecură urgent la codificarea caracteristicilor furtului de tablouri din Veneţia. Fiecare amănunt al afacerii se transforma într-un element distinct tradus în sistemul binar „1–0–0–1–0... etc.", conform procedeelor bine cunoscute în tehnica computerelor.

Principalele caracteristici transpuse în cod binar erau următoarele:

a) furtul a fost săvârşit de un grup alcătuit din trei persoane: un bărbat în vârstă, o doamnă foarte bătrână, un tânăr.

b) Toţi trei infractorii aveau o înfăţişare onorabilă.

c) Şeful bandei era un foarte bun cunoscător în domeniul artelor plastice. De asemenea, pretindea a fi descendent al unei vechi familii aristocratice europene.

d) Unul din tablourile furate era un autoportret, celălalt un peisaj, ambele de o mare valoare, considerate rarităţi.

e) Procedeul folosit a fost câştigarea încrederii victimelor.

Stabilite elementele şi circumstanţele afacerii von Lünchausen, funcţionarilor nu le mai rămânea altceva decât să codifice pe benzile computerelor datele ştiute.

După câteva zumzete şi sclipiri alternative de beculeţe colorate, complicata maşinărie începu să ţăcăne, răspunzând: „Lovitura a fost dată de Nicolas Galiţin, prinţ rus, emigrant alb, fugit din ţara sa imediat după revoluţie. Are cazier la Interpol începând din anul 1938. Bătrâna care-l însoţeşte este mama sa, care-l urmează de obicei, în toate peregrinările sale. Începând din anul 1959 are un complice, pe care îl prezintă drept secretarul său particular".

Pentru realizarea unui diagnostic precis în furtul de tablouri de la Veneţia, datele furnizate de B.C.N.-ul italian trecură şi la celelalte două servicii de identificare. Mai întâi la fişierul cu cartoteci clasate după criterii derivate din „portretul vorbit" al lui Bertillon – sistem oare, după cum pretind specialiştii – îi identifică chiar şi pe infractorii care şi-au schimbat nu numai identitatea, ci şi capul, înfăţişarea fizică. Verdictul celei de a doua operaţiuni de identificare: autorul furtului este Nicolas Galiţin, fişa nr...

O ultimă verificare la fişierul „sinoptic" – bazat pe un sistem de indici coloraţi în care fiecare nuanţă corespunde unei anume particularităţi a infractorilor. Graţie unui procedeu selectiv, de o mare precizie, este suficient să se cunoască câteva, – uneori chiar una singură – din particularităţile specifice ale unui infractor pentru a afla într-un minimum de timp

numele şi, ca urmare, numărul dosarului căutat. Fişierul sinoptic a repetat diagnosticul celorlalte două sisteme de identificare, astfel încât paternitatea furtului de la Veneţia fusese stabilită definitiv şi fără drept de apel. Nu trecuseră decât câteva ore de la anunţarea furtului tablourilor din Veneţia, când marea antenă a Interpolului – care, pe vremea aceea, îşi avea sediul în plin centrul Parisului, pe strada Paul Valéry, nr. 37 bis, la câteva sute de metri de Place de L'Etoyle şi Arcul de Triumf – trimitea în eter comunicare roşie pentru urmărirea şi arestarea în vederea extrădării către poliţia italiană a lui Nicolas Galiţin şi a complicilor săi.

Aproape o sută de birouri centrale naţionale (atâtea poliţii erau afiliate pe atunci la Interpol) au transmis operativ, începând de la eşaloanele superioare şi până la cel mai umil agent de stradă, datele ce permiteau identitatea lui Galiţin. Ce făcea în acest timp Galiţin?

Viaţa particulară a acestuia a constituit şi constituie unul din marile mistere ale lumii interlope occidentale. Cei de la Interpol erau obişnuiţi cu hibernările bătrânului escroc, care, după fiecare lovitură grasă (şi loviturile lui Galiţin erau întotdeauna grase!) obişnuia să-şi ia un lung şi misterios concediu. Pe ce meleaguri îşi petrecea vacanţa Galiţin după ce dădea loviturile, n-a aflat niciodată nimeni, cu toate că birourile centrale naţionale de pe toate meridianele globului îl căutau cu

încăpăţânare, în marile staţiuni mondene, în cazinouri, pe coastele însorite europene sau californiene.

În ce mă priveşte, cred că Galiţin îşi petrecea acest răstimp periculos, de acută activitate poliţienească internaţională pusă pe urmele sale în una din reşedinţele private ale miliardarilor şi ale magnaţilor industriei şi finanţei. Adresa sigură a loviturilor lui Galiţin mă îndreptăţeşte să presupun că acesta nu-şi alegea victimele la întâmplare, ci acţiona „după comanda clientului". Competenţa sa în artele frumoase, mediul în care evolua, mă duce cu gândul la faptul că Galiţin făcea parte din categoria marilor hoţi de opere de artă care îşi oferă serviciile amatorilor de unicate, care ştiu exact ce doresc. Numai aşa se explică faptul că, imediat după lovitură, Galiţin ieşea din circuitul vieţii. Se odihnea el oare în vilele somptuoase ale bogătaşilor care-i cumpărau tablourile furate? Avea oare el însuşi un refugiu sigur, ascuns privirilor indiscrete? În ce mă priveşte, înclin către prima presupunere. Există în lume zeci şi zeci de persoane avute a căror supremă plăcere constă în dorinţa egoistă de a poseda pentru ei, numai pentru ei – opere din marele patrimoniu artistic internaţional. Timp de doi ani după furtul de la Veneţia, nicio poliţie naţională n-a consemnat Interpolului vreo urmă de-a lui Galiţin.

Şi când nimeni nu se mai aştepta, o notă de la biroul

naţional elveţian cerea Secretariatului general al O. I. P. C. Identificarea unui presupus prinţ de origine slavă care vorbeşte germana la perfecţie şi care, după ce a locuit o lună de zile la un hotel din Lucerna a încercat să dispară fără să plătească nota.

Secţiile de identificare de la O.I.P.C. au dat verdictul în unanimitate: individul nu era altcineva decât Nicolas Galiţin. Extrădat imediat poliţiei italiene, Galiţin a fost condamnat la un an închisoare.

Marele combinator al furturilor de obiecte de artă, inventivul şi derutantul Galiţin era prins în mod paradoxal cu mâţa în sac pentru un fleac, ca un găinar de duzină!

Charles Siragusa contra Lucky Luciano

În urmă cu câţiva ani, un mare cineast, italianul Francesco Rosi, autorul unor filme rechizitoriu, de o incisivă forţă demascatoare a complicităţii existente în unele state capitaliste între crima organizată şi instituţiile burgheze de oprimare a maselor, a realizat o peliculă de răsunet în care a romanţat biografia unuia din cei mai periculoşi gangsteri, mafiotul Lucky Luciano. Nu am văzut pelicula „Lucky Luciano” dar, laolaltă cu toţi spectatorii români de cinema i-am admirat celelalte filme document. Vă mai amintiţi

„Salvatore Giuliano”? A fost realizat pe pământul arid şi mereu însângerat al Siciliei, cu ţărani locali în distribuţie. Este povestea banditului Giuliano în timpul mişcării separatiste siciliene din 1943, iniţial susţinut de Mafie dar executat din ordinul şefilor acesteia pentru a şterge urmele unei periculoase compromiteri faţă de autorităţile fasciste. Au urmat, după cum se ştie, alte filme demascatoare, ale lui Rosi, dintre care amintesc „Cu mâinile pe oraş” şi „Cazul Mattei”.

Acest mare artist cetăţean care este Francesco Rosi declara presei, la câteva zile după premiera filmului „Lucky Luciano”: „Nu o biografie a lui Lucky Luciano am vrut să realizez ci l-am luat drept pretext pentru a atrage atenţia asupra Mafiei şi mai ales de a încerca să continui teoriile despre putere, pe care le-am început, cred eu, cu „Salvatore Giuliano”, continuându-le în „Cu mâinile pe oraş” şi „Cazul Mattei”. De ce un gangster? De ce Lucky Luciano? Pentru că este o bună cheie pentru a înţelege raporturile dintre puterea legală şi puterea ilegală şi, mai mult decât atât, interdependenţa lor. Lucky Luciano este primul geniu criminal care a înţeles importanţa punerii puterii ilegale la dispoziţia puterii legale. El a lichidat vechea concepţie a Mafiei. *Mafia se lasă manevrată de puterea legală pentru ca, la rândul său, ea să poată manevra puterea legală. De aici, interdependenţa lor. Am ajuns să gândesc că*

Mafia reprezintă azi o garanţie pentru respectabilitatea sistemului" (capitalist – nota autorului).

Interviul lui Francesco Rosi mi-a amintit că printre însemnările mele de documentare realizate în cele două călătorii efectuate la sediul O.I.P.C. de la Saint Cloud se află şi unele file referitoare la activitatea „inamicului public numărul unu", fostul strateg şi comandant al Mafiei moderne, Lucky Luciano, precum şi la vânătoarea tenace purtată pe urmele gangsterului timp de zece ani de Charles Siragusa, agent al „Biroului american de luptă împotriva narcoticelor"[13]. Eroii poveştii adevărate care începe sunt doi bărbaţi dotaţi cu o puternică personalitate. Primul, Charles Siragusa, este fiul unui italian din Sicilia, emigrat în Statele Unite, la sfârşitul secolului trecut. El şi-a pus întreaga fiinţă în slujba binelui, fiind prototipul funcţionarului zelos în serviciul puterii de stat burgheze, dar onest şi capabil s-o interpreteze, s-o critice. Un bun servitor al orânduirii capitaliste, dar care îi cunoaşte limitele şi nedreptăţile, simţindu-se el însuşi la un moment dat victimă a legilor ei inumane, a unui complot de stat pe care nu-l înţelege. Am descifrat în Charles Siragusa, care trăieşte acum tihna binemeritată a pensionarului (care a jucat în filmul lui Rosi rolul lui... Charles

---

[13] Vezi episodul „Filiera macului".

Siragusa), fanatismul sicilianul cinstit, care urmăreşte şi vrea să distrugă Mafia pentru a spăla ruşinea ţării natale. Lucky Luciano, pe adevăratul său nume Salvatore Lucania, născut în Sicilia, în comuna Portella delle Ginistre din regiunea Lercara Friddi, a emigrat în S. U. A. După primul război mondial. Aşa cum îl denumea Francesco Rosi, un adevărat geniu al răului, antrenat pe panta crimei pentru a nu crăpa de foame în vremurile tulburi ale crizei economice, când milioanele de şomeri ale statelor americane făceau coadă, adeseori zadarnică, la supa cazanelor sărace ale societăţilor de binefacere şi care, odată ajuns să guste ameţeala deşartă a puterii fără glorie, va purta cu sine, asemenea unui blestem ancestral, legile crude ale Mafiei natale.

*

New York, 1930. Statele Unite, bântuite de spectrul crizei, de falimentele a sute de firme mici şi mijlocii, care dau de furcă gunoierilor, nevoiţi să adune, în zori, nu numai resturile menajere depozitate în cutii metalice, ci şi cadavrele sinucigaşilor care se aruncau de la ferestrele zgârie norilor. America zguduită de puternice frământări sociale, de o marcantă radicalizare a opiniei publice, de ascensiunea mişcării muncitoreşti, care iese să demonstreze pe străzi, S.U.A., etalonul lumii capitaliste, se zvârcoleşte cuprinsă de colici sociale. Ca un revers al mizeriei se dezvoltă

crima. Prohibiţia a creat, involuntar, teren afacerilor contrabandiştilor de alcool. Din lumea plină de contradicţii a lumpen-proletariatului şomer, gangsterismul îşi recrutează oamenii de acţiune. Goniţi de sărăcia milenară a Siciliei, zeci de mii de italieni emigranţi îngroaşă această lume sordidă. Mulţi dintre ei sunt gata la orice pentru a supravieţui. Inclusiv la crimă. Alţii aleg calea luptei de clasă şi vor avea destinul lui Sacco şi Vanzetti, sfârşindu-şi zilele pe scaunul electric.

Salvatore Lucania are 33 de ani, vârsta la care legenda pretinde că a fost crucificat Isus şi asemenea eroului etalon al creştinătăţii, se consideră reînviat din morţi. După ce a cunoscut mizeria cartierelor muncitoreşti, spectrul şomajului şi al foamei, al zadarnicelor căutări de serviciu, Salvatore Lucania a încetat să mai existe. În locul său, a apărut un personaj crud şi avid de putere: Lucky Luciano. A urcat toate treptele gangsterismului subaltern şi a devenit locotenentul marelui mafiot Giuseppe Messeria, cunoscut în Bronx sub numele de „Joe Bosul".

Se îmbracă în costume lucrate de croitori din cartierele bogate, locuieşte într-un hotel confortabil din apropierea luxosului „Plaza", poate fi văzut cutreierând străzile la volanul ultimului tip de Ford. Lucky Luciano e cineva. A devenit omul numărul doi

al celui mai prosper racket[14] din New York. În fiecare dimineaţă face cheta în câte un cartier. Fordul său e binecunoscut negustorilor mici, mijlocii sau mari. Salvatore Lucania, alias Lucky Luciano intră calm în fiecare prăvălie, oprindu-se cu priviri interogative în faţa casierului. Scena se repetă de zeci de ori pe zi. Imediat apare patronul care-i şopteşte la ureche casierului o cifră, iar acesta deschide sertarul şi numără bancnotele. Lucky Luciano le apucă neglijent şi le vâră mototolite în buzunar. Patronul vrea să-i ofere un pahar. Lucky îl bate amical pe umăr şi refuză. Patronul îl conduce până la uşă. E fericit că se află sub protecţia racketului lui Giuseppe Messeria şi a locotenentului acestuia, Lucky Luciano.

Dar Lucky încă nu e fericit. Automobilul lui „Joe Bossul" e mai mare, mai luxos, are aparat de radio. Şi apoi, Giuseppe Messeria nu stă la hotel, ci într-o vilă, proprietate proprie, cu curte mare înconjurată de ziduri înalte, păzite de vlăjgani înarmaţi până în dinţi. Iar curtea are grădini frumoase, seră cu portocali şi lămâi, în care poţi respira aerul de acasă, din Sicilia. Şi mai e piscina cu apă mereu proaspătă şi răcoroasă şi toate atributele pe care ţi le aduce puterea. Da, puterea... Ea

---

[14] În traducere, rachetă de tenis, dar şi zarvă, escrocherie. Americanii îl folosesc pentru a desemna tot soiul de afaceri ilegale sau cu aparenţă de legalitate dar care se bazează pe intimidare, trafic de influenţă, contrabandă cu stupefiante etc.

este ţipătul oare nu-l lasă să doarmă pe Lucky Luciano... într-o zi îl cunoaşte pe Vito Genovese. Îi seamănă lui Lucky. E tânăr, ambiţios. Aparţine unei alte „familii" mafiote din New-York. Mai mică şi mai puţin puternică decât cea a lui Messeria – care are de-acum cont legal la bancă, e proprietar sau coproprietar al unor societăţi, îşi plăteşte impozitele, ca orice cetăţean onorabil care contribuie la prosperitatea „Statelor". Lucky şi Vito se înţeleg din priviri. Ei au alte concepţii despre racket decât „bătrânii" lor şefi. O, dacă ar sta în puterea lor, câte s-ar mai schimba! Puterea, setea de putere, iată rana care sângerează pe trupul acestor doi tineri care complotează în Bronx...

15 aprilie 1931. Coney Island, restaurantul „Scarpeto". Sala spaţioasă a localului ţinut de un italian e aproape plină. Se servesc specialităţi culinare din ţara de baştină a patronului, dar clienţi nu sunt numai compatrioţi, ci şi americani din burghezia mijlocie care găsesc aici o excelentă bucătărie şi un colţ liniştit, propice unei bune digestii. Giuseppe Messeria, „Joe Bossul" are întotdeauna parte de masa cea mai bine plasată. Nici prea aproape de orchestra formată în întregime de napolitani ce fredonează visători melancolice melodii natale, nici în calea chelnerilor care intră şi ies din bucătărie. Înfulecă lacom a doua porţie din colţunaşii cu carne, pe care italienii îi numesc

„ravioli”, iar în faţa sa, Lucky Luciano, soarbe cu înghiţituri mici un excelent „vino roso” originar din pământurile nisipoase ale sudului. La masa de alături un vlăjgan îmbrăcat în ţipătorul costum în dungi, devenit uniforma standard a gangsterului subaltern, mestecă metodic crusta crocantă a unei excelente pizza napolitana, specialitatea casei. Buzunarul interior de la piept e umflat şi un ochi avizat ar putea reconstitui din cutele hainei conturul unui uriaş Colt de calibrul 45. Şi în buzunarul de la spate al lui Lucky Luciano se află un pistol, însă mai mic, mai elegant, de calibru mijlociu. Toată această artilerie în miniatură este menită a veghea securitatea bossului, a cărui viaţă este în permanenţă ameninţată de rivalitatea celorlalte familii dornice de supremaţie în cel mai puternic bastion al Mafiei mondiale, New York-ul. Numai bossul nu poartă asupra sa niciun fel de armă. Pentru el au luat de mult sfârşit vremurile când trebuia să ucidă din ordinul altuia. Acum, el este cel care dă dispoziţii. Puterea a căpătat-o prin sânge, dar, pentru a o păstra, trebuie să îmbrace masca onorabilităţii, iar persoanele onorabile nu poartă asupra lor arme. Pe cei onorabili îi apără poliţia statului, F.B.I.-ul, iar dacă aceştia nu ajung, atunci sunt tocmiţi paznici personali.

Lucky Luciano soarbe ultimele picături de vin roşu din pahar privindu-i pe cei doi indivizi care-l

încadrează pe Vito Genovese ce se îndreaptă către o masă liberă din vecinătate. Cei doi prieteni se privesc o clipă în ochi, reînnoind pactul semnat mutual.

— Boss, se scuză Lucky, mă duc pentru câteva clipe la toaletă...

Messeria mormăie ceva de neînţeles, preocupat de un triunghi de aluat umplut cu carne, înotând în smântână. Locotenentul îi aruncă o ultimă privire inexpresivă, ca şi cum ar dori să-şi întipărească în memorie imaginea vie a fostului său stăpân... A fostului boss... Pentru că Luciano se simte chiar în clipa aceasta stăpânul, singurul stăpân al cartierelor... Iar cel care stăpâneşte cartierele stăpâneşte oraşul, îi spusese odată binefăcătorul său, Giuseppe Messeria, căruia îi sărutase mâna respectuos, cum cere datina, la înălţarea sa în gradul de locotenent al gangului. Sala cu pereţi de faianţă albastră a toaletei e goală. Luciano se priveşte în oglinda uriaşă de cristal. Îşi potriveşte batista albă de la buzunarul de sus, zâmbindu-şi complice. Aranjează cutele hainei iar mâna i se împiedică de protuberanţele coltului de calibru 38. Zâmbetul i se accentuează, devine aproape o grimasă. Scoate cu silă arma, privind-o dispreţuitor. O aşază într-un prosop imaculat, ştergându-i cu grijă amprentele. Ţinându-l cu prosopul de ţeavă, lăsă să cadă pistolul în coşul cu hârtii murdare dintr-un cabinet de toaletă, apoi, într-un

gest mecanic, trage apa, care părăseşte rezervorul cu zgomot. Din restaurant se aud rafale de armă automată, ţipete de femei, apoi din stradă motorul ambalat al unui automobil care porneşte în viteză. Lucky Luciano se apropie de lavabou. Meticulos potriveşte din cele două robinete apa la temperatura corpului apoi săpunindu-şi mâinile, se spală cu mişcări încete, jucându-se cu clăbucul parfumat. În sala restaurantului clienţii şi chelnerii au rămas încremeniţi de spaimă, ca într-un tablou grotesc. Giuseppe Messeria, cu trupul ciuruit de o rafală de la coapsă până la frunte zace cu faţa în farfuria în care înoată în smântână înroşită resturi de ravioli. Alături, întins pe spate, cu mâna pe crosa Coltului rămas în buzunarul de la piept, paznicul de corp care n-a mai avut timp să intervină. Ucigaşii i-au acordat o rafală de automat supliment faţă de stăpânul său.

*

10 noiembrie 1931. New-York. În faţa reşedinţei lui Lucky Luciano păzită mai abitir decât Casa Albă, opresc, la scurt interval, automobile de lux. Şoferi în ţinută, dar cu gesturi lipsite de stil nereuşind să ascundă adevărata lor menire de paznici deschid portierele din care se revarsă bărbaţi în vârstă având cel puţin trei numitori comuni: bogăţia, obezitatea, chelia. Se salută familiar, abordând surâsuri de circumstanţă,

căci o lume întreagă ştie că se urăsc de moarte. Sunt capii familiilor de mafioţi care stăpânesc cartierele New York-ului şi care, din când în când se războiesc sângeros pentru reîmpărţirea teritoriilor. La un capăt şi altul al străzii cu vile rezidenţiale sunt postate maşini ale poliţiei statului New York şi ale F.B.I.-ului. Un asemenea eveniment nu trebuie scăpat, căci nu se ştie niciodată ce se poate întâmpla la o astfel de reuniune a capilor lumii interlope. Nelipsiţi nici ei la o ocazie ca aceasta, reporterii consumă avizi pelicula camerelor de fotografiat, luminând strada cu fulgerele scurte ale flasch-urilor cu foiţă argintie de magneziu, Lucky Luciano a împlinit 34 de ani.

Uşa se deschide larg. În salonul vast, mobilat cu ostentaţia proaspătului îmbogăţit, şefii familiilor mafiote din New York aşteaptă să intre la Lucky Luciano. La ora aceasta, el este cel mai puternic om al Mafiei în S.U.A. au venit să-şi probeze obedienţa, asemenea cavalerilor feudali care îşi reînnoiau anual jurământul de vasalitate.

Obiceiul acesta străvechi al Mafiei s-a păstrat nealterat, în plină lume modernă a capitalului, iar „goodwater”, („naşul”), primeşte actul de capitulaţie (care-i consfinţeşte supremaţia între familii) cu bunăvoinţa tiranică a unui monarh absolut, permiţându-le celor ce-l recunosc în vârful piramidei

organizaţiei mondiale a crimei să-i sărute mâna dreaptă aşezată molatec pe braţul fotoliului. Fiul de ţăran Salvatore Lucania din satul sicilian Portella della Ginistre e încoronat drept regele necontestat al imperiului racket-ului american sub numele de Lucky Luciano. Dacă ţărănescul Lucania s-a metamorfozat firesc în mondenul Luciano, nu trebuie să căutăm prea departe pentru a-i traduce celălalt nume. După cum se ştie, în limba engleză „lucky" înseamnă „norocos". „Luciano cel norocos", – nici nu se putea mai potrivit pentru cel care, acum, către sfârşitul anului de graţie 1931, preia conducerea crimei organizate în America.

1936. New York. Paginile de senzaţie ale ziarelor publică zilnic date despre evoluţia procesului intentat de statul New York prin intermediul „District Athorney-ului"[15] Thomas E. Dewey contra lui Lucky Luciano. Nicio afacere judiciară, de la Al. Capone, n-a suscitat atâta interes opiniei publice ca acest proces care se anunţă lung şi dificil pentru acuzare. Cu fiecare zi, numărul martorilor citaţi de tribunal se subţiază. Unii suferă accidente stupide, dar mortale, alţii atacuri de cord fatale, alţii dispar pur şi simplu în natură. District Athorney-ul Thomas E. Dewey însă este inflexibil la sfaturile binevoitoare ale colegilor care-i amintesc că e

---

[15] Procuror.

prea tânăr pentru a risca, rămâne mut la mustrările unor persoane influente, care-i prevăd în curând detaşarea într-un târg provincial. Tocmai tinereţea sa este locomotiva care-l împinge înainte. O tinereţe ambiţioasă, dornică de afirmare într-o afacere care să-l scoată din mediocritate şi să-l propulseze în primele pagini ale cotidienelor, pe coperţile revistelor de senzaţie. „Incoruptibilul" Thomas E. Dewey, îşi continuă cu încăpăţânate misiunea dificilă: obţinerea de noi date compromiţătoare pentru acuzat, căutarea unor martori care să nu aibă soarta tristă a celor de pe prima listă. Capetele de acuzare chiar sumar enunţate nu încap într-o singură filă. Aproape că nu există delict sau infracţiune în legislaţia S. U. A. Care să nu-i poată fi reproşat lui Locky Luciano, cel cane înfruntă justiţia şi opinia publică din boxa acuzaţilor, având tupeul de a profera ameninţări şi care, prin intermediul complicilor, mituieşte şi şantajează poliţişti, detectivi, avocaţi, judecători, juraţi, gazetari.

Thomas E. Dewey nu se lasă intimidat. Cu o mână pe inimă şi cu alta pe lege, el cere pentru Locky Luciano 35 de ani de detenţiune. Cei 12 juraţi însă reţin din propunerea District Athorney-ului Thomas E. Dewey numai 20 de ani.

Adjudecată de preşedintele completului de judecată, pedeapsa privativă de libertate a lui Lucky Luciano,

evaluată la 20 de ani, intră în funcţiune.

Penitenciarul statului New York îl va primi curând şi, câţiva ani, lumea va uita de cel care a fost „inamicul public nr. 1”.

Pe vremea aceea „Interpolul” se numea „Comisia internaţională de poliţie criminală” şi îşi avea sediul la Viena, ocupându-se de afaceri europene. Şi totuşi, în fişierul său abia în formare se adunau primele date asupra identităţii şi activităţii lui Salvatore Lucania, alias Lucky Luciano. Căci tentaculele sale se întindeau încă de atunci, în numeroase state ale bătrânului continent, unde geniul criminal al sicilianului exportase metodele violente ale gangsterismului.

10 aprilie 1942, Sicilia. Evenimentul mult aşteptat se produce. În fine este creat al doilea front european prin debarcarea trupelor anglo-americane în Sicilia.

În timp ce operaţiunile militare de debarcare care vor face obiectul multor comentarii şi speculaţii politice se consumă în zgomotul exploziilor, lângă localitatea siciliană Villeba are loc un eveniment pe care istoria oficială a celui de-al doilea război mondial nu l-a consemnat. Sub cerul meridional, luminat misterios de lună, se desfăşoară o întâlnire al cărui secret este vegheat cu străşnicie de pâlcuri de ţărani înarmaţi cu puşti vânătoreşte de mare calibru şi de patrule ale poliţiei militare americane.

Cele două delegaţii se îndreaptă una spre cealaltă. Din când în când, cerul este brăzdat de lumina orbitoare a rachetelor plutind sub paraşute de mătase şi atunci membrii celor două grupuri ce se apropie se studiază reciproc, cu un amestec de curiozitate şi neîncredere. Întâlnirea aceasta nu are un aer obişnuit, chiar în vreme de război când totul pare a fi posibil. Este pentru prima oară când reprezentanţi ai unei temute organizaţii criminale ilegale se întâlnesc, într-un cadru oficial, eu reprezentanţii puterii legale, având ca scop tratative pe picior de egalitate.

Grupul civililor se opreşte. După câteva clipe, dintre aceştia îşi continuă înaintarea doar două persoane. Sunt şefii Mafiei, Genco Russo şi Calogero Vizzini. Şi în grupul militarilor se petrece o mişcare similară. Cei mai mulţi rămân locului, unii din ei privind cu interes ironic această întâlnire conspirativă, unică în analele militare.

Genco Russo şi în faţa sa, don Calogero Vizzini, şeful suprem al mafiei siciliene, întind amical mâinile, păstrând însă chipurile încruntate. Încercând să pară surâzători, în stilul clasicei bonomii yankee, ofiţerii îşi învinge resentimentele şi strâng cu o efuziune exagerată mâinile aspre ale celor doi mafioţi. Încep convorbirile oficiale. Nu cred că există pe undeva, chiar în arhiva cea mai secretă a S.U.A., vreo stenogramă care să

consemneze tratativele secrete din noaptea de 10 aprilie 1942, data la care trupele aliate au debarcat în Sicilia. Faptul însă s-a petrecut întocmai şi nu va rămâne altceva de făcut decât să-l interpretăm atât în lumina evenimentelor ulterioare cât şi a unor zvonuri ce au circulat în lumea interlopă americană din epocă. Se spune că prin intermediul omului său de încredere, Vito Genovese, rămas în libertate, Lucky Luciano ar fi dirijat din închisoare încheierea unui pact secret între mafie şi O.S.S., (Serviciul secret al Statelor Unite, numit astfel până la dizolvarea sa şi crearea în 1947, la Langley, lângă Washington, a faimoasei „Central Inteligence Agency", mai cunoscută sub prescurtarea de C.I.A.). Astfel, Mafia, cu condiţia de a-i fi tolerate activităţile mai puţin violente, s-ar fi pus la dispoziţia contraspionajului american, ajutându-l în lupta împotriva agenturii germane în S.U.A.

Mai târziu, când s-a hotărât locul primei debarcări a aliaţilor pe continent, se spune că Mafia ar fi oferit întreaga sa colaborare la pregătirea şi executarea operaţiei, întâlnirea amintită mai sus întărind cum nu se poate mai convingător verosimilitatea acestor afirmaţii.

Mai mult decât atât. La numai câteva zile de la debarcare, cei doi şefi ai mafiei, Genco Russo şi don Calogero Vizzini sunt numiţi primari de către

autorităţile militare aliate. Simple coincidenţe?

1943, Neapole. La comandamentul forţelor aliate debarcate în Italia domneşte nu numai o activitate militară menită a conduce operaţiunile tactice ce vor duce, cu sprijinul acţiunilor partizanilor, la prăbuşirea regimului fascist, ci şi una de culise, din zona bursei negre. Colonelul american Charles Poletti, guvernatorul forţelor aliate în Italia, poate fi văzut plimbându-se pe străzile Neapolelui la volanul unui superb automobil Packard. Este cadoul pe care guvernatorul l-a primit din partea interpretului său oficial, pe nume... Vito Genovese. Acelaşi Vito Genovese, care a servit ca emisar între deţinutul Lucky Luciano şi oculte autorităţi oficiale, în preajma debarcării, acelaşi Vito Genovese, despre care se spune că ar fi şeful suprem al mafiei internaţionale. De fapt, el este numai înlocuitorul la comandă al lui Lucky Luciano, numai prelungirea creierului care, din umbra închisorii statului New York, dirijează noua orientare a crimei organizate.

Vito Genovese duce o viaţă pe picior mare. Locuieşte într-o reşedinţă somptuoasă, este primit în cele mai înalte cercuri de afaceri italiene, i se face o curte asiduă nu numai de către „ocupaţi", ci şi de către „ocupanţi", ştiut fiind faptul că înlocuitorul pe pământ al lui Lucky Luciano este atotputernic la comandamentul aliat şi-l

ţine la degetul mic pe guvernatorul militar, colonelul Charles Polleti. Vito Genovese este cel care distribuie oamenilor de afaceri licenţele atât de râvnite pentru operaţiunile de import-export, permisele pentru înfiinţarea firmelor, aprobările pentru furnituri şi materii prime. Tot el este cel care dirijează traficul de influenţă, care pune la mezat funcţiile din aparatul de stat, care oferă sau răpeşte slujbe bine plătite. Modernizată după tiparul racketului american, mafia italiană cucereşte poziţii cheie în aparatul administrativ, în viaţa comercială şi industrială, părăsind metodele tradiţionale şi operaţiunile conduse din tihna conacelor siciliene, avântându-se în birourile somptuoase ale societăţilor pe acţiuni din clădirile cu multe etaje clădite din beton şi sticlă.

1945, Italia. Un scandal monstruos cutremură cercurile oficiale aliate şi lumea finanţei. Are loc procesul lui Vito Genovese, sunt denunţate legăturile sale cu guvernatorul militar al trupelor aliate, colonelul Charles Polleti. Corupţia, şantajul, violenţa şi afacerismul veros, promovate de Vito Genovese, erau prea vizibile şi puneau în primejdie autoritatea forţelor de ocupaţie. Trebuia curmat răul, dar cu discreţie şi prevedere, astfel încât procesul să nu pună în primejdie imperiul economic al Mafiei. Agentul F.B.I., Orange C. Dickey, unul dintre funcţionarii de stat oneşti care,

înfruntând autoritatea vremelnică a unor conducători corupţi, a contribuit la demascarea lui Vito Genovese, declară la proces:

„Sub protecţia forţelor aliate, Mafia a progresat în Italia, de la Palermo la Neapole şi de la Roma, Milano, Torino, până la Genova. Astfel, a renăscut şi a prosperat, pe noi baze, industria mondială a crimei. Noii gangsteri în loc să ridice monumente foştilor oameni de paie ai vechii Mafii, aveau un cult deosebit pentru oameni ai legii cum era Charles Polleti".

2 februarie 1946. New York. Marea metropolă a lumii sărbătoreşte zgomotos alegerea noului guvernator republican al statului New York, pe nume Thomas E. Dewey. Procurorul tânăr şi ambiţios din urmă cu 9 ani, care cerea cu atâta vehemenţă o pedeapsă exemplară pentru gangsterul Lucky Luciano, a parcurs rapid treptele alunecoase ale vieţii politice, impunându-se prin intransigenţa şi opiniile sale puritane. Campania electorală costisitoare a „săracului dar onestului" politician a fost susţinută băneşte de influenţi oameni de afaceri care, spun gurile rele, şi-ar datora bogăţia strânselor legături cu Mafia. Dar acestea se spun numai pe la colţuri de către bârfitori sau invidioşi. Căci el, incoruptibilul Th. E. Dewey, este întruchiparea însăşi a echităţii. Primul său act oficial la primirea funcţiei de guvernator al statului New York este promulgarea unei

amnistii prin care Lucky Luciano, gangsterul căruia procurorul de altădată, Th. E. Dewey, îi hărăzise 35 ani de puşcărie iar juraţii îi acordaseră 20, este eliberat, după 9 ani de detenţiune confortabilă. Dar pentru că justiţia, deşi clementă, nu e oarbă, Lucky Luciano urmează a fi repatriat în Italia, socotit indezirabil în Statele Unite ale Americii.

Fericitul Lucky Luciano se îmbarcă pe vasul „Laura Keene" cu destinaţia Italia. Luxosul pachebot întârzie însă 2 zile în portul New York pentru a le permite marilor şefi ai Mafiei să-l viziteze pe „naş". Lucky Luciano organizează un mare dineu la care iau parte cunoscuţi patroni ai racketului american, printre care Frank Costello, Albert Anastasia, Meyer Lanski, Joseph Lanza. Se reîntoarce în aceeaşi zi venind din Italia unde este considerat indezirabil, Vito Genovese. Reţineţi amănuntul: Lucky Luciano e indezirabil în S.U.A. Dar este primit în Italia în timp ce locotenentul său, Vito Genovese, este indezirabil în Italia şi primit în S.U.A. Cum s-ar spune, un schimb de ştafetă, graţie căruia fiecare din cei doi gangsteri părăseşte teritoriul în care s-a compromis pentru a-şi reîncepe activitatea într-un loc unde să poată acţiona în siguranţă. Lucky Luciano şi Vito Genovese au o lungă întrevedere. Este oare greu de presupus că atunci au fost puse bazele noilor tactici şi strategii ale Mafiei internaţionale, ale amestecului

gangsterismului în economie şi politică, în sprijinul pe care crima organizată avea să-l dea represiunilor îndreptate împotriva stângii, a mişcării muncitoreşti, a luptei de eliberare socială şi naţională, a decolonizării?

1947, Havana. Cuba lui Fulgentio Batista, anexa pentru plăceri ilicite a americanilor, atrage atenţia conducătorilor Mafiei prin situarea geografică în imediata apropiere a Statelor Unite. După modelul racketului jocurilor de noroc, organizat mai întâi la Las Vegas şi apoi la Reno, Mafia încearcă noi plasamente. Lucky Luciano vine să studieze situaţia la faţa locului. Pentru că oficialităţile cubaneze sunt total subordonate Washingtonului, patronul Mafiei soseşte la Havana sub adevăratul său nume: Salvatore Lucania. (Să nu uităm că departamentul de stat i-a interzis şederea oficială pe teritoriul S.U.A. şi al zonei de influenţă din cele două Americi). Lucky Luciano pune rapid stăpânire pe imperiul tripourilor şi bordelurilor din Caraibe, subordonându-l Mafiei internaţionale. Reuşita operaţiunii sale are însă şi un revers. La cererea departamentului de stat, autorităţile lui Batista îl roagă politicos pe don Luciano să părăsească Havana şi Cuba, deoarece Washingtonul îl consideră indezirabil.

1948. Lucky Luciano voiajează prin Italia. Mai întâi în zona natală, Lercara Friddi. Sosirea lui Luciano în satul Portella della Ginistre este marcată prin evenimente

sângeroase. Ca de obicei, în ziua de 1 Mai, populaţia satului se adunase la „piatra lui Barbete”[16]. Ţăranii, meşteşugarii, intelectualii micii localităţi, purtând drapele roşii, cântau cunoscutul imn revoluţionar: „Steagul roşu va triumfa... Trăiască socialismul eliberator...”

Era o demonstraţie paşnică, una din acele adunări populare prin care oamenii muncii italieni îşi exprimau în perioada frământată de după război credinţa într-un viitor mai bun, o justiţie socială echitabilă, demonstraţii care, după cum se ştie, au devenit deseori ţinta violenţei elementelor neofasciste aliate cu Mafia. (După cum se ştie, la un astfel de miting, conducătorul de atunci al Partidului Comunist Italian, Palmiro Togliati, a fost grav rănit, victimă a unui atentat). Aşezaţi în jurul „Pietrei lui Barbete”, locuitorii din Portella delle Ginistre aduceau un pios omagiu luptătorului socialist. Cântecul atât de cunoscut în lumea întreagă al revoluţionarilor italieni, „Bandella rosa...”, a fost însă astupat de glasul criminal al gloanţelor. Mafioţii din împrejurimi trăgeau la ţintă în propriii lor compatrioţi, făcând jocul reacţiunii italiene, în slujba căreia s-a situat dintotdeauna Mafia.

---

[16] Barbete – un bătrân socialist italian, din frumoasa şi generoasa tradiţie a luptătorilor secolului al nouăsprezecelea.

Evenimente sângeroase au loc în acest an şi la Marsilia, unde izbucneşte o puternică grevă a docherilor. Pentru a reprima greva, patronatul recurge la anexa mediteraneană a Mafiei, mai puţin cunoscută, dar la fel de periculoasă, „Union Corse" (Mafia corsicană) şi „milieu marseillese" (lumea interlopă marseiezâ), care-i silesc pe docheri să reia munca după ce mai întâi a fost sălbatic atacat cu arme de foc pichetul grevişlilor. Lucky Luciano instaura treptat, în Europa occidentală, imperiul violenţei şi al racketului internaţional Mafiot. El pune la punct o organizaţie gigant de tip Mafia la Frankfurt pe Mein, Hamburg, Palermo, Milano, Marsilia, Corsica, Franţa, Madrid, până la New York şi Havana. Acum apare o noutate pentru Mafie: interesul pentru traficul de droguri. Lucky Luciano înţelege primul că lumea occidentală, zguduită imediat după război de puternice crize de sistem, nemulţumită de lipsa de echitate socială, bântuită de violenţă, înspăimântată de spectrul războiului rece, va genera zeci şi zeci de mii de fiinţe învinse care vor recurge la drog ca la ultima soluţie de uitare a răului social. El a înţeles totodată că noii şi vechii îmbogăţiţi, profitori ai contradicţiilor de după război, se vor plictisi de distracţiile tradiţionale şi vor încerca o escaladare a plăcerii, apelând la drog.

Traficul drogului devenise deja una din cele mai mari

afaceri ale lumii capitaliste, dar nimeni până la Luciano nu se gândise să-l transforme în monopol. La presiunile sale repetate, capii Mafiei internaţionale acceptă, în fine, preluarea traficului de narcotice de către organizaţia mondială a crimei. Există şi câţiva conducători mafioţi din vechea gardă care se opun racketului cu drogul, considerându-l o operaţiune periculoasă, căreia, în curând, i se vor opune importante forţe oficiale naţionale, dată fiind puterea sa distructivă asupra individului, dată fiind influenţa nefastă a stupefiantelor asupra capacităţii de muncă şi reproducere a naţiunilor în rândul cărora se numără consumatori ai beţiei albe.

Treptat, rezistenţa anti-drog în sânul conducerii Mafiei e înfiinţă, iar conservatorii sunt înlăturaţi în modul cel mai propriu: prin asasinat.

Punctele cardinale ale racketului drogului se conturează tot acum în Italia, Statele Unite ale Americii. Italia este placa turnantă, graţie căreia se adună în Europa drogul brut din Orient, iar S.U.A., destinatarul şi consumatorul. Pentru a acoperi legal acest transfer de marfă interzisă, Lucky Luciano patronează înflorirea societăţilor italo-americane de import-export, care apar ca ciupercile după ploaie.

1950. *S. U. A.* Piaţa clandestină a drogului cunoaşte o bruscă şi îngrijorătoare creştere. Autorităţile, biroul

naţional de luptă contra narcoticelor condus de Harry Anslinger, raportează Casei Albe escalada vertiginoasă pe care o cunoaşte consumul de stupefiante, mai ales în rândurile tineretului. Adeseori, drogul vine în S. U. A. Prin intermediul unor firme farmaceutice italiene, („ciupercile" cu firmă import-export patronate de Lucky Luciano). Senatorul american, Mc. Clellan, va declara mai târziu: „350 kg heroină cumpărate din Italia de firme farmaceutice americane cu permis legal de import (!!!), achiziţionate la preţul pieţei, adică cu 150 milioane lire, raportează, după încasarea lor ilegală la drogaţii americani, beneficii în valoare de 11 miliarde lire..."

Şeful biroului de luptă contra narcoticelor din S.U.A., Anslinger, trimite în Italia pe unul din cei mai buni agenţi federali: pe comisarul Charles Siragusa. Misiunea acestuia: să descopere capetele firelor care se ţes în Italia şi S. U. A. Şi care servesc drept pod rulant traficului de stupefiante. Anslinger îşi pune mari speranţe în zelul, profesionalismul şi cinstea lui Siragusa, numit de colegii săi „incoruptibilul".

Sosit în Italia, Siragusa pune pe picioare o adevărată organizaţie menită să supravegheze şi să strângă dovezi asupra traficanţilor. Curând, el înţelege că regele mondial al drogului este Lucky Luciano şi că traficul stupefiantelor nu mai e de mult o antrepriză la

voia şi iniţiativa oricărui contrabandist, ci că el a devenit un racket cu tentacule întinse pe tot globul, cu complicitate în autoritatea de stat.

Şeful biroului de luptă contra narcoticelor, Anslinger, comunică departamentului de stat că: „... rapoartele agentului federal Charles Siragusa, provenind din Italia, relevă o conspiraţie a drogului care mă uimeşte prin amploare...”

1952. *Italia.* Echipa lui Charles Siragusa a obosit parcurgând continentul european în lung şi lat, pe urmele traficanţilor de narcotice, dar în afara unor complici de mâna şaptea, n-au putut ajunge până la capetele balaurului.

La propunerea lui Siragusa, este trimis din S. U. A., la Genova, Gene Gianinni, gangster şi totodată indicator (informator) al F.B.I. Gene Gianinni este hotărât să termine cu trecutul său murdar şi să ajute biroul naţional al S.U.A. de luptă contra narcoticelor, în războiul secret dus împotriva Mafiei. El vine la dispoziţia lui Siragusa cu care are mai multe întâlniri secrete, alcătuind împreună un plan de bătaie. Gianinni beneficiază de un trecut în care figurează mai multe condamnări pentru atac cu mână armată, fiind cunoscut ca un periculos dur, iar Siragusa speră ca din aceste motive indicatorul său să capete încrederea lui Lucky Luciano şi astfel să pătrundă în lumea tainelor

sale bine păzite.

Jocul dublu al lui Gianinni ia sfârşit curând. Este găsit ucis, aruncat pe un teren viran.

Charles Siragusa declară ziariştilor că cel care a înarmat mina ucigaşilor este Lucky Luciano şi avertizează autorităţile italiene asupra primejdiei pe care o reprezintă gangsterul miliardar. Sfidându-l, Lucky Luciano organizează, la rândul său, o conferinţă de presă la Neapole spunând, printre altele: „De fiecare dată când se întâmplă ceva necurat se spune că e vina mea. Mereu acest Anslinger şi omul său Siragusa. Când cineva comite o crimă în Italia sau S.U.A. se spune că-i vina mea. Dar eu am mâinile curate. Eu plătesc impozitele asupra veniturilor. Ei nu pot avea nimic concret împotriva mea...". E adevărat. Organizaţia criminală a lui Luciano e atât de puternică, e ocrotită de personalităţi atât de influente, încât dovezile se volatilizează peste noapte, martorii dispar în natură. Şeful biroului central naţional din Paris, comisarul Sicot, declara: „Din clipa în care Luciano s-a întors în Italia, nici Interpolul, nici F.B.I., nici poliţia italiană, nimeni n-a putut dovedi că Lucky Luciano este regele drogului".

1957. Sicilia. La Palermo, în hotelul Palmes, are loc o mare conferinţă a capilor Mafiei internaţionale. Reuniunea este convocată şi condusă de Lucky

Luciano. Neputincios, incoruptibilul Charles Siragusa îi vede sosind în faţa hotelului pe toţi marii criminali ai lumii, escortaţi de gorilele lor, dar şi de poliţia de stat. Căci aceşti asasini de profesie se află în fruntea unora din cele mai mari companii de import-export, trusturi bancare sau monopoluri industriale. Printre ei se află Joe Banana, Frank Coppola (a nu se confunda cu regizorul Ford Frank Coppola, realizatorul celui mai celebru film despre Mafie, „Naşul" şi al mai recentului „Conversaţia"), Giuseppe Genco Russo, Gaspare Mogddino. Întocmai ca reprezentanţii marilor puteri coloniale şi imperialiste, capii Mafiei îşi împart zonele de influenţă pe planetă. Reuniunea se desfăşoară împărţită pe comitete. Se discută paralel măsuri menite a duce la consolidarea internă a organizaţiei mondiale a crimei, precum şi tematica congresului Mafiei ce urmează să se deschidă, în curând, la Apalachin. Poziţia lui Lucky Luciano devine şi mai puternică după reuniunea de la Palermo. Sindicatul internaţional al crimei face un bilanţ al veniturilor fabuloase aduse de traficul cu stupefiante şi decide preluarea totală a drogului, înlăturarea concurenţilor. Linia lui Lucky Luciano triumfă pe toate planurile.

La rândul său, Charles Siragusa nu stă cu mâinile încrucişate. O imensă arhivă se află deja adunată la sediul Biroului naţional american de luptă contra

narcoticelor. Opt ani de trudă, opt ani de renunţări la o viaţă personală normală, opt ani de alergătură, de pândă. Dar, spun colaboratorii lui Siragusa, se pare că laţul a început să se strângă cu fermitate în jurul lui Lucky Luciano. Iar cel care ţine sfoara, este Charles Siragusa.

Şi tocmai când Charles Siragusa se pregătea să dezlănţuie operaţiunea finală pentru demascarea lui Lucky Luciano şi a organizaţiei sale, cade bomba. Thomas E. Dewey, acelaşi care-l graţiază pe Lucky Luciano în 1946, ei bine, Thomas E. Dewey, formează şi însărcinează o comisie destinată a ancheta activitatea lui Charles Siragusa. Fireşte, Siragusa este chemat în S.U.A., fireşte i se ia conducerea operaţiunilor anti-drog şi anti-Luciano.

Consternarea domneşte în toate structurile poliţiei americane, a F.B.I.-ului, a biroului federal de luptă contra narcoticelor. Dar atotputernicul Thomas E. Dewey nu poate fi înfruntat, căci în spatele său stau importante cercuri ale lumii de afaceri.

Siragusa declară: „Graţierea acordată de Thomas Dewey lui Lucky Luciano în 1946 a fost prompt şi eficient plătită. Campania electorală ce a dus la alegerea drept guvernator a lui Dewey a fost condusă şi subvenţionată de Mafie”.

Iar pe Siragusa trebuie să-l credem. În materie de

Mafie şi Lucky Luciano era şi este încă, un expert. Comisia de anchetă tergiversează lucrările, le amână, se întruneşte din an în paşti, iar Siragusa vede cum toată truda sa de opt ani se duce la gârlă, căci inactivităţii sale i se suprapune efortul Mafiei de a şterge toate urmele relevate de incoruptibilul agent al biroului federal de luptă contra narcoticelor.

Bineînţeles că ancheta comisiei nu s-a soldat cu nicio acuzaţie împotriva lui Siragusa, dar ea şi-a îndeplinit de minune misiunea: aceea de a temporiza evenimentele, de a da răgaz Mafiei să distrugă dovezile compromiţătoare, de a-l scoate din luptă pe unul din cei mai zeloşi şi iubiţi soldaţi ai legii.

Lui Charles Siragusa, Washingtonul îi dă alte misiuni, le va îndeplini întotdeauna cu zel şi pricepere, dar în sufletul său va rămâne pentru totdeauna amărăciunea unei dramatice înţelegeri: Mafia nu e o societate secretă, aşa cum şi-o imaginase el, ceva în afara legii şi pe care autoritatea legală o urmăreşte cu scopul de a o lichida. Mafia este o reţea de interese care coincid, o reţea de grupări ce au acelaşi obiectiv. Şi adeseori, aceste interese vin în întâmpinarea intereselor unor mari grupări bancare, financiare, industriale, ba uneori în întâmpinarea intereselor unor organisme de stat printre care chiar C.I.A., F.B.I. etc.

Francesco Rosi spunea: „Se poate aprecia că Siragusa

a fost chemat din Italia intenţionat în momentul crucial al vânătorii sale contra lui Lucky Luciano. S-a exersat astfel o raţiune superioară de stat la vârful puterii oficiale care a considerat că încă nu-i momentul să-i lase pe poliţişti să-i vâneze pe gangsteri. Lupta trebuia să mai continue până în momentul în care dualitatea dintre puterea oficială, de stat, şi cea neoficială, a Mafiei, putea deveni compromiţătoare pentru însăşi puterea de stat..."

În mod fatal, ziua aceea însă trebuia să vină...

1961. Birourile naţionale ale O.I.P.C. din Europa şi America trimit de ani de zile pe adresa secretariatului general sute şi mii de comunicări privind traficul de narcotice în lume. Adunate, centralizate, analizate, toate acestea creează imaginea globală a flagelului, înspăimântător, în ofensivă.

Secretariatul general comunica biroului naţional italian concluziile sale: regele mondial al drogului este Lucky Luciano. Lucky Luciano trebuie anihilat.

Poliţia italiană şi brigada de finanţe italiană, alertate de B.C.N.-ul de la Roma se hotărăsc, în fine, să treacă la acţiune. O bună parte din argumentele Jin 1337 ale lui Siragusa sunt însuşite azi de continuatorii săi. O mare acţiune europeană antidrog, coordonată de secretariatul general al Interpolului, a dus la arestarea a peste 40 de traficanţi italieni, francezi, italo-americani,

americani, mulţi dintre aceştia aparţinând plutonului conducător al sindicatului crimei. Dovezile şi martorii, ce pot proba vinovăţiei lui Locky Luciano, se adună.

Şi iată că, într-o frumoasă dimineaţă, pe aeroportul Capodichino de lângă Roma, ceea ce părea până atunci de necrezut se petrece: Lucky Luciano, proaspăt debarcat dintr-un avion, este pe cale de a fi arestat. Iată ce-i raporta agentul federal Henry Giordano lui Harry Anslinger, directorul biroului american de luptă contra narcoticelor: „Oamenii mei îl înconjurau pe Lucky Luciano, alături de un căpitan şi un locotenent de la brigada italiană de finanţe. Aveam de acum probe asupra participării lui Luciano la traficul de droguri şi urma să-l arestăm...”

Micul cortegiu înainta pe caldarâmul cenuşiu al aeroportului. Pe pistă tocmai ateriza un avion purtând însemnele companiei aviatice „Iberia”. Exact în clipa în care roţile puternicului reactor atingeau pista, Lucky Luciano se îndoaie, închide şi deschide agitat pleoapele, tremură cuprins de frisoane, se prăbuşeşte pe caldarâm inert, cu ochii exorbitaţi[17].

S-a scris mult şi se va mai scrie încă despre misterioasa moarte, pe aeroportul Capodichino, a lui Lucky Luciano. Medicul legist a scris în certificatul de

---

[17] Ieşiţi din orbite.

deces: „atac de cord”.

Pe lângă această ipoteză comodă şi tocmai de aceea oficializată, se mai pot adăuga cel puţin două variante. Una, cea mai plauzibilă, ar fi aceea că Lucky Luciano a fost ucis cu o secundă înainte de a i se fi adresat formula: „În numele legii, eşti arestat...” Motivul: Lucky Luciano, care cunoştea toate secretele sindicatului internaţional al crimei, ar fi putut să tragă după sine în dezastru, pentru a-şi apăra pielea, zeci de personalităţi politice şi financiare ale lumii capitaliste. Remediul unic al unor asemenea destăinuiri primejdioase pentru mulţi (oare nu aşa i s-a închis gura şi lui Oswald, prezumtivul asasin al preşedintelui Kennedy?) era, într-adevăr, moartea. Cum? Pentru o asemenea organizaţie atotputernică cum este Mafia nu e de exclus ipoteza că cel ce l-a ucis pe Lucky Luciano se putea afla chiar în rândurile celor ce primiseră misiunea de a-l aresta. Arma crimei? Otrava. Sunt cunoscute zeci de otrăvuri vegetale ce ucid instantaneu şi care nu lasă în organismul uman nicio urmă, în afara unei invizibile înţepături în epidermă. A doua ipoteză: sinuciderea. Întocmai unui spion demascat, pe cale de a fi arestat, Lucky Luciano putea să fi recurs la acest gest final, înghiţind o fiolă cu otravă disimulată uşor în buzunar sau, mai spectaculos, după exemplul agenţilor secreţi, în reverul cămăşii. Teza sinuciderii ar putea fi

susţinută de o afirmaţie făcută cândva de Lucky Luciano ziariştilor: „N-am vrut să muncesc niciodată în viaţa mea. Decât să muncesc, prefer să mor...”

Cu o asemenea existenţă şi un asemenea crez, Lucky Luciano, n-a fost om şi ca atare, n-a trăit niciodată. El n-a fost decât plăsmuirea de-o clipă a răului, a crimei, a violenţei, a ne-omului.

Când lupul păzeşte turma...

Multă vreme placa turnantă a drogului tranzitat spre Statele Unite a fost, după cum se ştie, Marsilia. A contribuit la această destinaţie clandestină situarea geografică, în inima bazinului mediteranean care colectează sucul macului din Orientul Apropiat precum şi existenţa tradiţională a unui mediu interlop renumit pentru virulenţa sa nocivă. Marsilia a fost şi este pentru Europa ceea ce a constituit pentru America oraşul Chicago în vremea lui Al Capone şi a lui Elliot Ness. Adăugaţi la poziţia geografică limitrofă emiratelor arabe vecinătatea insulei Corsica, patria Mafiei franceze, „Union Corse”[18] şi mai adăugaţi la asta că sordidele cartiere ale Marsiliei recrutează „mina de lucru criminală” cea mai ieftină din lume. Cei ce au

[18] Vezi „Un dur numit Mondoloni".

vizionat filmele „Filiera franceză” şi „Filiera II” cunosc cadrul în care se desfăşoară transferul drogului spre America, modul în care funcţionează rampa de lansare europeană numărul unui de pe continent – Marsilia, în ceea ce priveşte stupefiantele.

Şi pentru că am vorbit despre filme, amintim lectorului, cu titlu de material bibliografic documentar, filmul „Comisarul Piedone la Hong-Kong”, care relevă existenţa unei a doua plăci turnante europene, portul Neapole precum şi platformele asiatice Hong-Kong şi, de la o vreme, cel mai important cap de pod al traficanţilor de stupefiante, Thailanda – unde cultura macului se face în văzul lumii pe suprafeţe imense şi care, prin Banckok, aprovizionează tragica armată a drogaţilor cu otrava zilnică.

Un alt punct fierbinte pe harta stupefiantelor l-a constituit oraşul Beirut, penultimă staţie a macului recoltat din emirate şi propulsat în Statele Unite, via Marsilia. Povestea care urmează începe şi se încheie la Marsilia...

Ziua aceea de 6 noiembrie era pentru Marsilia o zi obişnuită; soarele oferea un splendid răsărit, dar vameşii aveau un motiv special să nu-l admire. Ei se gândeau cam ce fel de surprize avea să le aducă apariţia cargoului „Sainte Hélène” în port. Alunecând greoi prin apele murdare ale cheiului, „Sainte Hélène”

trimitea spre cer ultimele rotocoale de fum înecăcios, semnalizând des, cu sunete ascuţite, manevra de acostare.

Odată cu poliţia maritimă şi controlul sanitar păşiră la bord şi vameşii, pentru care apariţia în port a cargoului „Sainte Hélène” însemna, aproape de fiecare dată, o nouă afacere de contrabandă. De data aceasta însă, controlul nu dădu rezultatele aşteptate. Marinarii îşi vedeau de treburi, îşi periau grăbiţi hainele sau se bărbiereau în fugă, zoriţi să debarce mai repede pentru a gusta plăcerile uscatului după o călătorie de aproape o lună de zile între cer şi ocean. Contrariaţi de controlul infructuos, vameşii părăsiră vasul aproape odată cu primii marinari, care, regăsind aerul familiar al portului îşi exprimau zgomotos bucuria.

Timpul trecu repede în port şi vameşii au mai avut de făcut controale în ziua aceea la cargourile sub drapel francez care veneau în patrie, dar toate s-au soldat cu rezultate negative. O zi obişnuită, dominată de rutină, gândea şeful vămii noaptea, când se apuca să redacteze procesul-verbal al schimbului pe care curând trebuia să-l predea unei alte brigăzi. Nu apucase să scrie decât câteva rânduri când sună telefonul care făcea legătura cu oraşul:

— Alo, vă rog cu şeful de tură al vămii...

— La aparat, răspunse şeful, continuând să scrie mai

departe raportul.

— Aici comisarul de poliţie... Marinarul Vinciguero François de pe cargoul „Sainte Hélène” a fost arestat acum o oră. Vindea haşiş într-o tavernă. La control am găsit asupra lui 62 grame de haşiş... Cine a făcut controlul vasului azi dimineaţă?

— Chiar eu... răspunse cu voce timidă vameşul. N-am găsit însă nimic...

— Vă rog să aşteptaţi... Brigada mobilă numărul 3 soseşte la dumneavoastră în 5 minute pentru a repeta percheziţia...

Nici cea de a doua percheziţie n-a dat însă vreun rezultat, după cum nici controlul efectuat asupra marinarilor întorşi la miezul nopţii la bord. (Poliţia spera să găsească sume mari de bani la cei care eventual reuşiseră să vândă drogurile).

Comisarul B.M., şeful brigăzii a treia mobile din Marsilia, era un bătrân poliţist, înăcrit de meserie, care abia aştepta să treacă vremea pentru a ieşi la pensie. Visa să-şi cumpere un mic lot undeva în Provence, să facă vin dulce şi spumos şi să pescuiască în fiecare dimineaţă cu undiţa într-unul din afluenţii repezi ai Ronului. După ce termină percheziţia pe cargou, îl însoţi pe vechiul său prieten, şeful de tură de la vama din port, şi, aşezându-se confortabil pe câte un scaun, îşi împărtăşiră reciproc necazurile.

— Nu mai sunt contrabandiştii de pe timpuri, „mon vieux” – spunea visător şeful brigăzii mobile. Ţi-aminteşti afacerea cu cargoul „Macao”? Era prin treizeci şi cinci sau şi şase?

— În treizeci şi cinci a fost... răspunse înviorat de amintiri şeful de tură de la vama portului Marsilia.

— Aia da, afacere... Parcă-i văd şi acum pe afurisiţii ăia de marinari cum se jucau pe chei cu şobolani morţi... intrase diavolul în ei... Aruncau unul în altul cu şobolani morţi de ţi se făcea greaţă... Ai avut o intuiţie nebună, „mon vieux”...

— Mi s-a părut ciudat că unul dintre marinari punea deoparte anumiţi şobolani... Mi-am zis că îşi face rezerve, să-i arunce unul după altul, în rafală, asupra celor de pe punte, dar el, nimic... îi tot aduna acolo şi se uita cu grijă în jur, să vadă dacă îl priveşte cineva.

— Afurisitul s-a dat de gol atunci când cei de pe chei l-au împroşcat cu şobolani, iar el nici nu s-a atins de grămada care creştea mereu... îşi continua amintirile vameşul.

— Asta e... pe atunci contrabandiştii erau altfel. Aveai de unde să-i apuci... Aceştia de azi îţi scapă printre degete... Nici pe timpuri nu erau proşti... Ideea să ascundă heroina în burţile şobolanilor morţi, pe care îi cărau cu tomberoanele complicii, era genială...

La ora când cei doi prieteni se confesau în biroul

vamal din port, în comisariatul din Marsilia era interogat Vinciguero François, marinarul de pe „Sainte Hélène”, care mărturisea că a cumpărat drogul de la ultima escală a vasului, în Liban, la Beirut.

— Numele celui care ţi-a vândut drogul – întrebă comisarul de serviciu, mulţumit că interogatoriul mergea strună.

— Sunt trei... Toată lumea îi ştie în port. Suleiman Berdun, Maoruf Yafani, Abdulah Suleiman...

Comisarului îi era somn, sergentul care bătea la maşină depoziţia lui Vinciguero era plictisit şi obosit, aşa că numele celor trei traficanţi din Beirut treceau neobservate, deşi, numai cu două zile înainte, trei marinari de pe cargoul „Cote d’Azur”, prinşi asupra lor cu morfină, pe care o transportaseră în colacii de salvare, declaraseră în aceeaşi încăpere, cam la aceeaşi oră şi în faţa aceloraşi funcţionari de poliţie, că au cumpărat drogurile din Beirut, de la muniţii Suleiman Berdun, Maoruf Yafani, Abdulah Suleiman...

A doua zi însă datele fură centralizate şi imediat porni o depeşă către Biroul naţional central francez, care la rândul său lansa alerta la secretariatul general al Interpolului.

În camera „S”, specialiştii în lupta împotriva stupefiantelor priveau pe harta mare de pe perete şi aşezau un nou steguleţ purtând numele „celor trei din

Beirut”.

Comunicarea albastră trimisă Biroului naţional libanez (comunicare albastră înseamnă în codul Interpol cererea de informaţii asupra unor suspecţi,) rămâne fără rezultat, căci se răspunde secretariatului general că ofiţerul de poliţie Mustafa Keker, însărcinat să-i ancheteze pe „cei trei din Beirut”, a raportat că trebuie să fie la mijloc o confuzie, întrucât aceştia sunt cetăţeni onorabili şi că nu există niciun fel de dovadă care să ateste că ar desfăşura o activitate criminală.

Comisarii de la secţia „S” nu aruncă însă la coş steguleţul purtând numele celor trei – ba mai mult, întocmesc patru nod fişe provizorii. Trei fişe pentru fraţii Suleiman şi Maoruf Yafani precum şi o însemnare cu caracter confidenţial, menită a atrage atenţia specialiştilor din secţia „S” asupra tuturor rapoartelor de provenienţă libaneză semnate de comisarul Mustafa Keker.

Doi ani de zile, numele celor patru amintiţi mai sus n-au mai apărut în rapoartele primite la secţia „S”. Fusese într-adevăr o eroare acuzaţia adresată „celor trei din Beirut”? Comisarul libanez Mustafa îşi făcuse într-adevăr datoria şi, raportând că cei trei sunt cetăţeni onorabili, nu făcea altceva decât să repete un adevăr? Oricine altcineva în afară de cei de la Interpol ar fi fost gata să acorde credit bunei-credinţe a raportului

comisarului Mustafa, mai ales că timp de doi ani „cei trei din Beirut” păreau a fi dispărut dintre cei vii.

Pentru specialiştii secţiei „S”, însă, doi ani de linişte nu însemnau un argument în favoarea nevinovăţiei.

Întâmplarea a vrut ca prima ştire care să-i aducă în prim plan pe „cei trei din Beirut” să fie tot cargoul „Sainte Hélène”. Cochilia greoaie a bătrânului cargou intra leneş în canalul maritim al portului sudic Sete, aflat la circa o sută de mile mai la apus de Marsilia. Era în mai şi vasul aducea o preţioasă încărcătură de fructe din Orientul Apropiat. Marinarii se adunaseră la pupă şi priveau frumoasa panoramă a oraşului mediteranean, cu o climă dulce, invadat de palmieri, măslini şi viţă de vie, ale cărei plantaţii se întind până sus, spre vârfurile mereu acoperite de nori albi, ale muntelui Saint Clair. Din canalul maritim cargoul intră în canalul lateral, care duce la gară. Acolo, în gara maritimă, cargoul avea să-şi descarce preţioasa încărcătură, urmând ca în alte câteva zile să fie umplut cu balerci pântecoase conţinând vin roşu provansal.

Pentru cel care intră prima dată în portul Sete, priveliştea este unică, vestigiile trecutului amestecându-se aici cu vegetaţia luxuriantă şi arhitectura modernă. Deşi grav distrus în timpul celui de-al doilea război mondial, portul Sete a fost rapid reconstruit, datorită poziţiei sale economice favorabile

comerţului de import şi export. Fireşte, toate aceste amănunte nu îi preocupau pe marinarii adunaţi la probă, după cum nimeni dintre ei nu remarcă că vasul manevrează în dreptul „cimitirului marin”, în care se află înmormântat marele poet francez Paul Veléry, originar din Sete. Şase din membrii echipajului aveau cu totul alte griji în momentele acelea şi privirile lor complice se întretăiau în timp ce pe chei se apropiau cei din poliţia maritimă, medicul epidemiolog şi vameşii pentru obişnuitul control la întoarcerea din cursă lungă. Trecut în „listele negre” ale poliţiei şi vamei franceze, echipajul de pe „Sainte Hélène” se bucura întotdeauna când se întorcea din cursă de un tratament special, care consta dintr-un control riguros, adeseori prelungit până la percheziţii corporale.

Şi de data aceasta controlul a fost drastic, dar, ca şi altă dată, rezultatele n-au fost cele scontate.

Vasul „Sainte Hélène” continua să rămână curat la fiecare control vamal.

Pe când inspecta ultima cabină a echipajului, şeful de tură al vamei din Sete fu frapat de un amănunt. În timp ce discuta cu un marinar, fu cât pe ce să ducă mâna la nas. Omul duhnea de la o poştă a usturoi şi vameşul îşi aminti subit că lucrul acesta se mai petrecuse de câteva ori în timpul controlului. Întoarse politicos capul, continuă discuţia, apoi, după ce fu semnat

procesul-verbal al controlului de către comandantul vasului, vameşul îl întrebă într-o doară pe căpitan:

— Aţi servit azi la masă usturoi?

— Nu, dar de ce întrebaţi? fu rândul comandantului să se mire.

— A, nu-i decât o simplă Curiozitate... Câţiva dintre oamenii dumitale miros a usturoi şi credeam că s-a servit o specialitate condimentată...

În mintea şefului de tură de la vamă răsărise însă un mare semn de întrebare. Găsi un pretext oarecare pentru a-l reţine o clipă pe comisarul de la poliţia maritimă şi îi împărtăşi gândul său:

— Câţiva oameni din echipaj miros a usturoi de te ameţesc... Majoritatea drogurilor opiace miros şi ele a usturoi... Iar celelalte, chiar dacă nu miros a usturoi, în orice caz duhnesc cumplit... Ce-ai face dumneata pentru a acoperi duhoarea drogului ascuns?

— Aş mânca usturoi...

Comisarul fu prins de idee şi îl chemă pe doctor.

— Domnule doctor, găsiţi un pretext oarecare pentru a-i controla în gât pe oamenii de pe „Sainte Hélène". Nu ne interesează dacă au sau nu gâlci, ci numai să puneţi un semn discret pe fişa celui care miroase a usturoi...

Medicul îi privi pe cei doi într-un fel ciudat, întrebându-se dacă nu cumva căldura soarelui le-a

produs insolaţie, dar se conformă.

Când primi de la doctor lista echipajului, numele a şase marinari era însemnat cu o mică cruciuliţă.

— Să fie filaţi discret toţi cei şase marinari... le ordonă comisarul subalternilor.

Dar numai doi dintre marinarii care miroseau a usturoi coborâră la ţărm. Ceilalţi patru rămaseră la bord, eveniment oarecum neobişnuit, cunoscută fiind fervoarea cu care marinarii se aruncă în plăcerile uscatului la prima acostare într-un port.

Comisarului poliţiei maritime din Sete nu-i scăpă nici acest amănunt. Ba, mai mult, hotărî ca filajul celor rămaşi la bord să-l conducă chiar el. Luă cu sine doi dintre cei mai buni agenţi ai comisariatului şi toţi trei se postară într-unul din birourile societăţii de import-export „Universal-Vinalco”, ale cărei ferestre de la etajul şapte dădeau spre dana în care era ancorat „Sainte Hélène”. Fiecare dintre cei trei poliţişti se înarmase cu un binoclu puternic.

Toată după-amiaza, cei patru marinari rămaşi la bordul lui „Sainte Hélène” n-au fost văzuţi pe punte.

Pe înserat însă, ei şi-au făcut apariţia. Cu excepţia siluetelor, cargoul părea pustiu. Numai cele câteva ochiuri de fereastră de la bucătărie erau luminate, semn că acolo se lucra.

Noaptea avansa, iar comisarul privea cu

încăpăţânare prin ocularul binoclului. Vizibilitatea scădea vertiginos, dar comisarul nu se dădea bătut.

Nimic nu părea a fi deosebit în comportarea celor patru marinari rămaşi la bord.

Doar când se întunecă şi prin ocular abia se mai distingeau siluetele marinarilor de pe puntea luminată slab de câteva focuri de poziţie, comisarul înţelese că acolo se petrec lucruri ciudate. Pentru câteva secunde văzu cum doi marinari scot din cală un balot mare, semănând cu sacii de voiaj în care obişnuiesc să-şi ţină lucrurile în timpul călătoriilor oamenii mării.

Apoi, cei doi de pe punte dispărură. Imediat se aprinseră patru ferestre rotunde înspre prova cargoului. Supravegherea de la distanţă era de-acum inutilă, pentru că întunericul devenise de nepătruns. Comisarul îşi luă oamenii cu el şi coborî în birourile poliţiei maritime.

— Ceva nou? îl întrebă pe inspectorul de serviciu.

— Deocamdată „nimic deosebit... Cei doi de pe „Sainte Hélène" care miros a usturoi – aici comisarul de serviciu coborî puţin glasul, totul i se părea stupid şi inutil în afacerea asta – au petrecut o după-amiază obişnuită. Au trecut prin câteva baruri, au băut, au dat telefoane, s-au întâlnit cu femei de stradă... Acum sunt la taverna „Caracatiţa de aur"... Sunt cherchelţi, dar nu fac scandal...

Inspectorul pe care comisarul îl însărcinase să supravegheze de pe chei cargoul „Sainte Hélène” nu avea nici el de raportat lucruri deosebite.

— Nu s-a întâmplat nimic mai de soi la bord, patroane – raportă inspectorul.

— Doar o singură dată mi s-a părut că a căzut ceva greu în apă. Am crezut că a alunecat cineva de pe punte, dar n-am auzit ţipete sau alte zgomote... Or fi aruncat gunoiul cei de la bucătărie... Nu vedeţi? De la o vreme apa portului a devenit o cloacă... Ar trebui amendaţi tipii ăştia care aruncă în mare gunoaiele de pe vapoare...

În mintea comisarului amănuntul prindea proporţii.

— Când ai auzit plescăitul apei?

— După ce s-a înserat... Inspectorul zâmbi.

— Era şase şi un sfert – continuă inspectorul. Ştiu asta pentru că m-am uitat într-o doară la ceas, să văd dacă mai e mult până mă schimbă Jean-Luc. E ceva important în asta? întrebă curios inspectorul.

— Mă tem că da, bătrâne... Oricum, merită să încercăm...

Comisarul se încăpăţână pentru că, în caz de reuşită, ar fi fost remarcat de superiori. Va face tapaj în jurul afacerii acesteia, va alerta brigada de stupefiante de la Paris, va colabora cu Interpolul, va da declaraţii presei şi poate că, în fine, va poposi şi pe foaia sa matricolă

mult râvnitul grad de divizionar. Trebuia să lucreze repede însă, să nu i-o ia înainte cei de la vamă. Comisarul se şi vedea avansat. Atunci, în fine, va putea cere să fie transferat la Montpellier, oraş liniştit, unde nu va mai avea de-a face cu contrabandiştii de stupefiante şi nici cu oamenii „Uniunii corsicane", această atotputernică organizaţie a crimei, cu oameni de încredere chiar şi în aparatul poliţienesc. Iată de ce evenimentele zilei îl excitau pe comisar, fiind hotărât să-şi continue cercetările pe cont propriu.

— Avem la îndemână un costum „homme grenouille"? îl întrebă comisarul pe inspectorul de serviciu.

— Acum, noaptea, domnule comisar? Inspectorul continua să considere că în ziua aceea comisarul nu era în toate minţile.

— Ce importanţă are noaptea? Îmi trebuie urgent un costum „homme grenouille"[19].

— N-avem decât o singură butelie cu aer, iar compresorul e defect... Şi ştiţi că regulamentul interzice cufundarea de unul singur...

— Ştiu toate astea şi iau răspunderea asupra mea – continuă ferm comisarul.

---

[19] Costum „om-broască", costumul de cauciuc prevăzut cu rezervor de aer cu ajutorul căruia se fac cufundări sub apă

Nu se lăsa impresionat nici de faptul că nu putea lua cu sine puşca marină cu acid carbonic pentru simplul motiv că toate capsulele cu gaz erau goale. Şi-a ales de aceea o puşcă harpon cu resort de tipul „Champion", considerată cea mai eficientă din toate modele cunoscute, raţiune pentru care ea a fost inclusă în arsenalul poliţiei. Nici butelia cu aer comprimat nu l-a scutit de surprize. În locul celor 200 de atmosfere menite să-i asigure autonomia unei scufundări de o oră, acul manometrului indica 160 de atmosfere.

Comisarul luă cu sine echipamentul de scufundare şi, însoţit de doi inspectori, se urcă în micul automobil negru care staţiona în faţa comisariatului:

— Unde mergem, patroane? întrebă şoferul somnoros.

— La cheiul de nord, bătrâne...

Comisarul se gândea că e mai bine să se scufunde în mare departe de locul unde era ancorat, „Sainte Hélène", pentru a nu trezi bănuielile celor de la bord, cu tot riscul pe care îl comporta insuficienta rezervă de aer din butelie.

Înainte de a intra în apa murdară a portului, comisarul înghiţi o tabletă de amphetamină[20], pe care

[20] Amphetamina este un produs asemănător benzedrinei, fiind recomandată în stările de oboseală sau când este nevoie ca simţurile omului să fie ascuţite, de

avusese prevederea s-o ia din dulapul farmaceutic de la comisariat.

Comisarul mai verifică o dată etanşeitatea costumului de cauciuc, privi cu nelinişte acul manometrului, care cu cele 160 de atmosfere ale sale nu era de bun augur şi, cu un gest hotărât, trase pe faţă masca de sticlă a scafandrului autonom.

Deşi avea cu sine o lampă electrică, comisarul era decis să n-o folosească decât în caz de stringentă necesitate, dat fiind faptul că lumina ei i-ar fi trădat prezenţa. Cu toate că înota la o adâncime de 10 metri, lumina de pe fundul mării nu era mai mică decât cea de la suprafaţă. Se orienta totuşi cu greutate printre umbrele lungi, aruncate de bordajul vaselor ancorate în port, astfel că era nevoit să privească tot mai des spre acul busolei prinse lângă ceasul brăţară. Adâncimea mării creştea treptat, astfel încât comisarul începu să înoate „între două ape", pentru a nu atinge limita de la care era nevoit să execute, la ieşirea din imersiune, pauza de decompresiune fără de care organismul suferă şocuri, adeseori mortale – din pricina bulelor de azot care se formează pe artere. Pentru a ajunge sub pântecele negru al cargoului „Sainte Hélène" i-au

---

aviatorii de reactoare în timpul zborurilor la viteze supersonice, de poliţişti în timpul misiunilor primejdioase etc.

trebuit comisarului aproape 15 minute. Înconjură vasul pe lângă elice, pentru a ajunge la tribord, partea unde cei doi marinari aruncaseră obiectul greu care-l intrigase atât de mult pe comisar. Acul manometrului nu mai indica decât 100 de atmosfere, când comisarul se hotărî să coboare sub cargou, până la nisipul de pe fundul mării. Furat de gânduri, comisarul nu observă decât târziu că ajunsese la o adâncime de 40 de metri. De acum decompresiunea era obligatorie, şi, dacă nu ieşea imediat la suprafaţă, aerul nu-i mai ajungea pentru repausul obligatoriu de circa un sfert le oră, la o adâncime de 10–15 metri. Toate acestea le ştia comisarul, dar îl cuprinse un fel de beţie şi nu mai putea da înapoi.

La aproape 50 de metri, lumina scăzu brusc şi se hotărî să aprindă lampa electrică. Pe fundul mării, printre corali murdari, acoperiţi cu tot ce poate fi aruncat drept nefolositor de pe bordul vaselor, chiar sub trupul negru al cargoului, zări un sac prea greu pentru puterile sale. Ceea ce văzu la capetele sacului îl umplu de admiraţie. Erau două baloane de cauciuc prevăzute cu ventil lung, iar lângă unul din baloane se afla un recipient cu hidrogen. Trucul contrabandiştilor era simplu şi eficient. Cu gazul din recipient urmau să fie umplute baloanele, până când sacul greu avea să plutească între două ape. Atunci, un „homme

grenouille” putea uşor să lege cu o parâmă sacul şi să-l prindă de cârligul unei bărci cu motor care avea să ducă preţioasa încărcătură la loc sigur.

Când privi acul manometrului, comisarul se îngrozi. Butelia mai avea aer doar pentru 10 minute. Nici măcar cât să ajungă înapoi la cheiul de nord al portului. Spaima îi dădu puteri şi reuşi să parcurgă distanţa care îl separa de cei doi inspectori, care de acum îl aşteptau neliniştiţi. După ultima gură de aer a smuls vizorul şi a lăsat să cadă pe fundul mării echipamentul greoi care devenise inutil. Urechile începură să-i pocnească, simţea durerii îngrozitoare în tot corpul şi, ajuns la mal mai avu timp să spună cu glas stins:

— Decompresiune... Coletul e pe fundul mării... sub vas... Mă sufoc...

A fost un adevărat miracol că medicii au reuşit să-l salveze pe comisar.

În noaptea aceea, nimeni din poliţia oraşului Sete n-a mai dormit. Portul mişuna de poliţişti deghizaţi în vagabonzi, marinari beţi, iar în jurul cargoului „Sainte Hélène”, la o adâncime de 20 de metri, a fost instituită supravegherea coletului ce se odihnea pe nisip. Câte doi scafandri autonomi se schimbau la fiecare oră, patrulând fără zgomot, între două ape. (Costumele „home grenouille” pentru scafandrii autonomi fuseseră împrumutate de la escadra de marină militară, care-şi

are reşedinţa la câteva mile în afara oraşului Sete).

Abia în zori evenimentele s-au precipitat. O bandă veselă de cheflii – care probabil cutreieraseră localurile de noapte – se îmbarcase cu mare zarvă pe unul din iahturile particulare din portul destinat ambarcaţiunilor de plăcere. Cheful se continua la bordul iahtului, şi în liniştea zorilor zgomotele petrecerii şi ritmurile înfundate ale muzicii de dans se auzeau până departe, spre oraş. La început se părea că timonierul iahtului a îndreptat cârma spre larg.

— Ăştia or să-şi încheie cheful într-un bar de noapte la Saint Tropez – mormăi printre dinţi şi cu invidie unul din inspectorii ce patrulau pe chei, arătându-i colegului iahtul scăldat în lumină şi veselie...

— Cum ştiu să trăiască unii – îi continuă gândul celălalt.

Apoi, brusc, timonierul păru să se răzgândească. Iahtul încremeni la câteva sute de metri de cargoul „Sainte Hélène". Pe punte apăruseră bărbaţi şi femei în ţinută de seară, pregătindu-se să admire răsăritul soarelui în Mediterană.

Abia apăruse un sâmbure firav de lumină la orizont, acoperit şi descoperit de frământarea măruntă a valurilor stârnite de mistral, când se dădu alerta. În câteva minute, o şalupă a poliţiei abordă iahtul, în timp ce alţi poliţişti, politicoşi, îl trezeau din somn pe

căpitanul de pe „Sainte Hélène”.

— Protestez... Am să mă plâng ministrului... N-aveţi niciun drept să ne stricaţi petrecerea... ţipă la poliţişti un bărbat între două vârste şi cu înfăţişarea distinsă, după toate aparenţele proprietarul iahtului.

Căpitanul de pe „Sainte Hélène”, obişnuit cu asemenea intervenţii, s-a echipat repede şi i-a însoţit cu zel sincer şi neascuns pe oamenii poliţiei.

Capitolul cel mai dramatic se consuma însă, sub apă, la o adâncime de peste 50 de metri. Doi scafandri autonomi plecaţi pe furiş de pe bordul iahtului cu petrecăreţi au ajuns în numai două minute sub silueta neagră a cargoului „Sainte Hélène”, remorcaţi de un mic scuter submarin cu motor electric. În alte două minute, unul dintre cei doi scafandri contrabandişti a umflat baloanele prinse de coletul învelit în cauciuc, astfel că acesta s-a ridicat mai bine de 30 de metri... Parâma a fost legată iute între colet şi scuter iar cei doi contrabandişti se pregăteau să facă drumul întors, spre iaht. La început n-au dat atenţie celor două forme negricioase care, alunecând prin apă, se îndreptau spre ei. Le-au luat drept peşti mari. Au înţeles despre ce este vorba de-abia când un proiectil însoţit de un sfârâit subţire a lovit scuterul spărgând acumulatorii. Bănuind intervenţia unei bande rivale, cei doi contrabandişti au pornit la atac, folosind harpoanele, faimoasele puşti cu

harpon marca „Champion”. Cei doi poliţişti scafandri erau însă înarmaţi cu puşti funcţionând cu acid carbonic, astfel că rezistenţa devenea de prisos, transformându-se pur şi simplu în sinucidere.

Procesul traficanţilor a avut loc la Montpellier. În coletul depus pe fundul mării, poliţia a găsit 155 kg de opiu, 50 kg de morfină bază, 15 kg de heroină. Era cea mai mare cantitate de stupefiante descoperită vreodată de poliţia din partea locului într-o singură operaţie. Cei şase marinari de pe „Sainte Hélène” au fost judecaţi şi condamnaţi, dar niciunul dintre ei n-a divulgat locul în care fusese ascunsă o asemenea cantitate de droguri.

— Am avut drogul în cabină... Printre bagaje... Ce vreţi să mai spunem? Trebuia să căutaţi mai bine... ripostau obraznic cei şase contrabandişti.

Ascunzătoarea drogului pe bordul lui „Sainte Hélène” a rămas până astăzi un mister, bine păstrat de cei şase contrabandiştii. Nu la fel însă s-au petrecut lucrurile cu sursa din care s-au aprovizionat cu stupefiante cei şase marinari, agenţi intermediari care lucrau pentru un important financiar din Marsilia, care deţinea monopolul drogului într-o treime din teritoriul Franţei. Stupefiantele fuseseră cumpărate din Beirut, de la muniţii Suleiman Berdun, Maoruf Yafani şi Abdulah Suleiman. Aşadar, după doi ani de tăcere, „cei trei din Beirut” reapăreau în afaceri, şi încă ce afaceri!

Brigada de stupefiante din Paris anunţă urgent secţia stupefiante de la Interpol, iar secretariatul general al O.I.P.C. transmite datele Biroului naţional central din Liban, pentru ca acesta să ancheteze cazul.

Din nou, răspunsul negativ. Cei trei sunt în afara bănuielilor. Duc o viaţă onorabilă – suna concluzia B.C.N. din Beirut. De data aceasta, fusese realizată de un agent al siguranţei libaneze pe nume Abdulah Ali Dakrub. Lucrătorii secţiei „S" de la Interpol se încăpăţânează şi nu lichidează dosarul celor trei din Beirut, ci dimpotrivă, îi adaugă un nume nou, cel al agentului siguranţei libaneze care a efectuat ancheta.

Nu e un şiretlic al traficanţilor faptul că s-au hotărât să numească drept furnizori ai drogurilor trei cetăţeni onorabili din Beirut pentru a deruta cercetările? se întrebau unii dintre funcţionarii Interpolului, pe care insuccesele începeau să-i dezarmeze.

Dar pentru că majoritatea de la secţia „S" o alcătuiesc încăpăţânaţii, dosarul a rămas mai departe deschis.

Şi iată, după încă un an, la Brindisi, port la Adriatică, se aprinde din nou beculeţul roşu ce semnalează alerta în lupta împotriva drogului. În oraşul dominat de monumente romane, la Castello Suevo, în golful ce adăposteşte iahturi de plăcere, poliţia italiană găseşte stupefiante la bordul vasului „Enotria". Furnizori ai drogului: „cei trei din Beirut".

După numai patru luni, la Neapole, poliţia italiană adaugă o nouă verigă la dosarul celor trei. Un cargou sub pavilion turc plutea încet de-a lungul golfului napolitan, apropiindu-se de oraşul cântat în majoritatea canţonetelor italiene şi imortalizat de penelul celor mai talentaţi pictori. Cargoul înainta leneş, de-a lungul cheiului dublat de un larg bulevard, ale cărui hoteluri luxoase astupă zidurile putrede ale căsuţelor de după faţada oferită vederilor turistice. Maiestuos, Vezuviul îşi trimitea în zare obişnuitele rotocoale de fum albicios ale sezonului de activitate. Vasul „Iskenderun", sub pavilion turc, se îndrepta liniştit către portul cu nume de cântec, Santa Lucia, dominat de zidurile vechi, dar încă trainice ale unei foste cetăţi normande, azi Castel dell'Ovo şi punct de plecare al bogatului cartier cu vile luxoase, Posilopo.

Vameşii din portul Santa Lucia nu bănuia că ziua aceea avea să-i facă pentru două zile eroi presei italiene.

Printre mărfurile descărcate în port de „Iskenderun" sunt şi aparate de radio, bine ambalate în cutii de carton. Întâmplarea face că unuia dintre vameşi, pasionat radiofonist amator, să i se pară că receptoarele respective au ceva deosebit, şi anume pe şasiul acestora sunt prea mulţi şi prea voluminoşi condensatori electrolitici. Omul, curios din fire, răsfoieşte cu interes

pliantul ce însoţea receptorul, pentru a-i vedea schema. Stupoare! În schemă nu sunt prevăzuţi decât doi condensatori electrolitici obişnuiţi, de câte 16 microfarazi, în timp ce pe şasiul de aluminiu al receptoarelor sunt montaţi câte opt condensatori electrolitici. Desfăcuţi pe loc, şase electrolitici de la fiecare receptor din cele 100 existente conţin morfină bază, destinată prelucrării în heroină în laboratoarele clandestine din Roma. (Nu de mult, tot în Italia, a fost descoperită heroină în interiorul unor tuburi cinescop destinate televizoarelor).

La anchetă, Biroul naţional central italian stabileşte că morfina bază a fost prelucrată la Izmir din opiul cumpărat din Beirut de la Suleiman Berdun, Maoruf Yafani şi Abdulah Suleiman.

Când şi această comunicare a poposit pe birourile secţiei „S" de la Interpol, oamenii au decis să acţioneze. Trebuia găsită o formulă convenabilă, care să nu lezeze autoritatea şi suveranitatea poliţiei libaneze şi a Biroului ei naţional central. A fost trimis de acea la Beirut, cu misiunea de a explica situaţia creată, un comisar cu o îndelungată experienţă în combaterea traficanţilor de stupefiante.

B.C.N. -ul libanez a acordat o mare atenţie cazului şi a hotărât să arunce în luptă forţele de elită. A început o atentă şi îndârjită supraveghere a celor trei, a

comisarului de poliţie Keker şi a agentului siguranţei naţionale Dakrub.

Şi iată că răbdarea, tenacitatea, tactul lucrătorilor de la secţia „S" a Interpolului triumfă. Vameşii din portul Beirut, oraşul fabulos al Asiei Mici numit Parisul Orientului, îl arestează pe comisarul libanez Mustafa Keker pe când vindea 2 kg morfină unui marinar de pe cargoul „Marseillaise". La interogatoriu, poliţistul necinstit declară că drogul l-a primit de la un coleg care lucrează la siguranţa libaneză, şi anume Abdulah Ali Dakrub. Se explicau totodată şi certificatele de conduită ireproşabilă eliberate de poliţia libaneză celor trei prin intermediul celor doi contrabandişti strecuraţi în aparatul menit să reprime crima.

Mai lipsea o ultimă verigă, şi anume cea care să ducă spre cei trei. A furnizat-o Ali Dakrub, care a recunoscut că a primit drogul de la Suleiman Berdun (unul dintre cei trei) ca recompensă pentru serviciile pe care i le-a adus. Contând pe clemenţa tribunalului, Ali Dakrub indică poliţiei ziua, ora şi locul în care un anume Kan El Dine Kandra urma să ridice 23 kg de opiu şi 8 kg de morfină bază de la Suleiman Berdun. Poliţia efectuează o descindere şi traficanţii sunt prinşi asupra faptului.

În ziua aceea, după cinci ani de încăpăţânată perseverenţă, funcţionarii de la secţia „S" a Interpolului scriau ultimul cuvânt în dosarul celor trei din Beirut.

Nu însă, aşa cum ne-am fi putut noi închipui, cuvântul „sfârşit”, ci „a se deschide peste patru ani”, adică exact atunci când cei trei din Beirut şi complicii lor aveau să părăsească închisoarea după ispăşirea pedepselor. Cam mici pedepse, veţi spune. Suntem de aceeaşi părere!

Camioneta verde

Sătui să lucreze pentru alţii şi văzându-se în posesia unei frumoase sume depusă în contul său la bancă, traficantul turc de narcotice, Mehmet Aziurek, s-a hotărât să lucreze pe cont propriu. A plecat la Beirut, capitala clandestină a drogului oriental unde a învăţat să distileze pe cale chimică opiul brut în morfină bază şi morfina bază în heroină. Întors acasă, a cumpărat cu 10.000 lire turceşti o şcoală veche în Usak şi a renovat-o.

Plouase toată ziua şi oraşul era acoperit de aburul care ieşea din case, din plante, din oameni. Oraşul de pe Bosfor îşi recăpăta înfăţişarea obişnuită. Negustorii de mărunţişuri din bazarul ce se învecinează cu magnifica moscheie, Siuleimanie, descopereau grăbiţi tarabele, înlăturând prelatele străvezii de nylon. Turişti înarmaţi cu binocluri, aparate de fotografiat sau camere de filmat ieşeau în grabă de sub şoproanele şi streşinile căsuţelor vechi şi mărunte din apropiere, grăbindu-se

să cumpere un „kilipir”[21].

Un bărbat înalt, bine legat, cu înfăţişarea de fost luptător se plimba agale printre tarabele neguţătorilor, care îl salutau familiar:

— Alekum, Mehmet-bey... bine ai venit...

Despre Mehmet Aziurek, omul cu înfăţişare de luptător în retragere, se povestea în taină multe – dar cine avea timp să le ia în seamă, din moment ce douăzeci din cele mai arătoase barăci din bazar îi aparţineau?

În spatele lui Mehmet Aziurek, la un metru distanţă, respectuos şi cu slugărnicie păşea sau, mai bine zis, aluneca unsuros un bătrânel cu ochi vicleni.

— Să ştii, efendi, că totul e în ordine. Cât timp ai lipsit, Ali a fost cu ochii în patru... Nu-l înşală nimeni în lumea asta pe bătrânul Ali – şi însoţitorul lui Aziurek zâmbi cu toată gura, dezvelind o dantură sănătoasă şi puternică.

— N-am avut nicio grijă, Ali, şi o să te răsplătesc pentru asta, ca un calif...

Bătrânul se încovoie şi mai mult, ducând respectuos mâna la gură, la frunte şi la inimă, după moda orientală veche.

---

[21] Cuvânt repede învăţat, ca şi „bacşiş”, în timpul celor două sau trei zile de şedere în Istanbul

Întors chiar în ziua aceea la Istanbul, după o absenţă de aproape trei luni, Aziurek privea totul în jur cu ochii celui ce aştepta ca în absenţa sa ceva să se schimbe şi constata cu vanitoasă părere de rău că nimeni nu-i simţise lipsa.

Plecat din primăvară la Beirut, una din capitalele clandestine ale drogului, pentru a învăţa tehnica distilării opiului brut în morfină bază şi apoi în heroină, Aziurek era încă plin de amintiri. Se vedea în dimineaţa când se mai afla încă pe Khaldee, aeroportul internaţional al Beirutului. Până la decolarea cursei K. B. 125 spre Istanbul a companiei „Alitalia" mai erau două ore şi Aziurek şedea la o masă separată de razele puternice ale soarelui de umbrela uriaşă a unui palmier, sorbind încet, picătură cu picătură, dintr-un pahar cu vin roşu de Oran. Alături de el se afla un bărbat slab şi lung care vorbea repede şi peltic, arătându-i mereu câte ceva, ba în direcţia clădirii aeroportului, ba spre vameşi, ba spre călătorii care, la fiecare cinci minute, urcau sau coborau pe scările înalte ale avioanelor, cu profilul acela ciudat pe care l-au dat păsărilor de oţel, motorul jet.

„Caidul" – omul de legătură al lui Aziurek la Beirut – îi dădea noului intrat în afacerea tenebroasă a stupefiantelor ultima lecţie. Îi repeta trucurile cu care pot fi înşelaţi vameşii, îl învăţa cum trebuie să discute

cu un poliţist pentru a-l face să devină „înţelegător”, îi arăta care trebuie să fie mersul şi ţinuta unui contrabandist care transportă marfă, astfel încât să nu stârnească bănuieli.

— Îi vezi pe americanii ăia? îi arăta „Caidul” lui Aziurek, un grup care cobora pe scara unui „Boeing”. Aşa trebuie să te comporţi. Lejer îmbrăcat, cu privirea plină de superioritate îndreptată în sus, de parcă toţi cei din jurul tău ţi-ar fi slugi. Să nu te uiţi la bacşiş. Asta face impresie şi lumea te respectă.

Aziurek făcea eforturi să-l audă pe bătrânul Ali, căci gândurile sale mai cutreierau pe străzile oraşului califilor, acea perlă a orientului, oază a peisajului luxuriant, a plajelor întinse, dar şi a plăcerilor nepermise. De la aeroport nu se vedeau coastele de calcar pe care e aşezat oraşul şi nici panorama pe care o avusese la fereastra hotelului din Piaţa Martirilor. Golful acela – cu apele veşnic nemişcate ale Mediteranei, în care ziua se oglindeau umbrele palmierilor şi acoperişurile hotelurilor, iar noaptea luminile colorate de neon – i se fixase în memorie ca imaginea unei cărţi poştale ilustrate şi regreta că afacerile aveau să-l ducă departe de Beirut. Pentru câteva momente, copleşit de amintiri, Aziurek rătăcea prin străzile înguste ale cartierului de est – Nahr-Beirut – sau pe bulevardele spaţioase ale cartierului de vest –

R'as Beirut. Se mai plimba, în gând, prin grotele de calcar ale dealului pe care era construit oraşul şi parcă simţea adierea uşoară a aerului mişcat de bătaia aripilor din celebra peşteră a porumbeilor.

Momentul de slăbiciune a ţinut însă puţin şi nici el nu-şi dădu seama ce i se întâmplase. Se scutură puternic şi exclamă tare, încât prietenul său aproape se supărase:

— Toate acestea sunt tâmpenii...

Se scuză imediat, explicându-i despre ce este vorba, iar „Caidul" lung şi slab zâmbi cu îngăduinţă dar şi cu vanitate:

— Prietene, francezii spun că a pleca înseamnă întotdeauna a muri puţin... Nimeni n-a părăsit până acum Beirutul, fără să lase aici o bucăţică din trupul şi sufletul său.

Acum, când trecea printre barăcile înţesate de mărfuri ale bazarului, Aziurek îşi amintea cu nemulţumire slăbiciunea de pe aeroportul din Beirut şi simţea nevoia aproape fizică de a face cuiva rău, de a anihila prin contrarii tot ceea ce de dimineaţă, prin cine ştie ce mişcare neştiută a undelor nervoase, născuse în sufletul său atât de neaşteptate adieri.

— Ascultă, Ali, bătrânul Suleiman şi-a plătit poliţa?

— Nu, stăpâne... A promis că dublează dobânzile dacă îl mai păsuim trei luni de zile. Am chitanţă în

regulă pentru asta, semnată de notarul din Usak.

Vrea să deschidă acolo o şcoală particulară pentru copiii bogătaşilor din regiune. Speră să se îmbogăţească... în ochii duri ai lui Aziurek luceau luminiţe verzui.

— Mâine îi protestezi poliţa la bancă şi îi luăm clădirea din Usak...

Bătrânul Ali, care văzuse şi auzise multe în viaţa lui, păru că nu înţelege bine. Tăcu o clipă, apoi întrebă cu glas şovăielnic, ca şi cum n-ar fi auzit bine:

— Să protestez poliţa?

— Întocmai, Ali...

— Dar, ştii, efendi, asta era ultima lui şansă de a se reface după ce i-am luat cele trei barăci din bazar...

— Îmi trebuie casa din Usak... i-o reteză tăios Aziurek, fericit că poate spăla atât de repede clipa de slăbiciune de pe aeroportul din Beirut.

— Am înţeles, efendi... aprobă slugarnic bătrânul, căruia începuse să-i fie indiferentă soarta lui Suleiman, din moment ce asta era dorinţa stăpânului.

Ajunşi lângă zidurile înnegrite de vreme ale moscheii Siuleimanie, Aziurek se îndreaptă către „Fordul" decapotabil pe care îl udase ploaia şi strâmbă din nas.

— Când se usucă, îl duci la garaj, Ali...

— Am înţeles, stăpâne...

— Mâine să cumperi lucrurile de pe lista asta...

Aziurek îi dădu bătrânului o hârtie pe care se aflau scrise numiri ciudate pentru un negustor de bazar...

— Nu înţeleg nimic, efendi...

— Nici nu e nevoie, Ali... Cunoşti vreun droghist de încredere?

Ali răspunse repede, începând să înţeleagă:

— Am un nepot cu spiţerie în cartierul Galata...

— E în regulă... Să-ţi procure aparatura şi chimicalele de pe listă... îi plăteşti de patru ori preţul obişnuit, dacă ştie să tacă...

La est de Izmir, în inima celui mai bogat centru agricol al Turciei, Usak este oraşul cerealiştilor şi crescătorilor de vite, al zahărului, al renumitelor covoare orientale lucrate la domiciliu sau în mici întreprinderi manufacturiere. Capitală a provinciei cu acelaşi nume, Usakul continuă să rămână un oraş tihnit şi patriarhal, în care vechile obiceiuri sunt încă puternice, iar cea mai strălucită şi liniştitoare carte de vizită este averea. Aziurek a câştigat repede stima şi respectul notabilităţilor din Usak, când a declarat că va face cea mai frumoasă şi modernă şcoală din regiune.

Şi s-a ţinut de cuvânt. După o lună de zile, clădirea era complet schimbată, renovată şi dotată cu tot ce putea face mai atractivă o şcoală destinată copiilor de bogătaşi.

Directorul şcolii, titularul catedrei de chimie şi doi

laboranţi erau singurii care cunoşteau adevărata destinaţie a şcolii. Din cabinetul directorului, aflat la etajul doi, o trapă bine ascunsă ducea în... beci. Ideea îi aparţinea lui Aziurek.

— Toţi ştiu că treptele spre beci pornesc din podeaua de la parter. Toate poliţiile din lume cercetează milimetru cu milimetru podeaua de la parter, în căutarea treptelor. Nimănui însă nu-i va trece prin minte că trapa care duce la beci se deschide la etajul doi – le-a spus simplu, dar cu efect căutat, Aziurek complicilor săi, care au rămas extaziaţi în faţa ingeniozităţii patronului. Profesorul de chimie, ajutat de cei doi laboranţi, prelucra în fiecare noapte opiul brut în morfină bază şi morfina bază în heroină. (Dintr-un kilogram de opiu brut rezultau 100 de grame de morfină bază, din care rămâneau până la urmă 50 de grame de heroină).

Aziurek îşi calculase perfect afacerea cu droguri. Mai întâi şi-a plasat laboratorul în cea mai paşnică regiune a Turciei, acolo unde nimănui nu i-ar fi trecut prin minte să caute. Pentru acestea, el a evitat calea scurtă a drogului din perimetrul bine filat al Istanbulului, unde traficanţii de duzină se mulţumesc să transporte stupefiante de la gara Haydar Paşa, terminusul căii ferate asiatice, până la gara Sirkai, terminusul căii ferate europene. În felul acesta, grosul intra în

buzunarele patronilor din Beirut sau ale proprietarilor de laboratoare clandestine din Italia sau Franţa. Aziurek prefera ca grosul câştigului să intre în propriile sale buzunare. Şi aşa, timp de trei ani de zile, peste 30.000 kg opiu brut au trecut prin beciul şcolii din Usak, transformându-se în heroină şi luând calea Statelor Unite, cel mai mare consumator de drog din lume.

Încetul cu încetul, bănuielile poliţiei turce s-au îndreptat şi asupra liniştitei şcoli particulare din Usak. După prinderea în portul Izmir a unui agent intermediar, dovedit a fi gardianul şcolii din Usak, poliţia a efectuat o percheziţie, soldată cu un eşec şi cu mutarea disciplinară a comisarului în urma protestelor lui Aziurek, la care s-au asociat şi părinţii bogaţi ai elevilor din respectabila şcoală particulară. Insuccesul îndârjeşte poliţia turcă. Biroul central naţional se adresează imediat secţiei „S" (secţia stupefiante) de la Interpol. Hazardul a vrut ca tot în zilele acelea Serviciul special american de luptă contra drogului să facă apel la aceeaşi secţie „S" a Interpolului, cu rugămintea de a i se furniza informaţii asupra unui traficant libanez împuşcat într-o încăierare într-un tripou din Las Vegas exact cu o jumătate de oră înainte de a fi fost arestat. Treaba fusese făcută la timp de bandă, care simţise că omul lor era filat de F.B.I. în dosarul traficantului

libanez lucea o rază de soare: înainte de război, acesta a fost arestat pentru trafic de droguri. Fusese implicat în celebra afacere numită „Dosarul Orient-Expres”, care a făcut, la vremea ei, multă vâlvă. Omul lucra pe atunci la calea ferată turcă, însoţitor de vagoane. Contrabanda era abil organizată, iar libanezul nu avea altceva de făcut decât să le faciliteze complicilor săi din Istanbul accesul la vagoanele Orient-Expresului, în timpul când acestea se aflau în depou pentru a fi spălat şi curăţate. Complicii libanezului aduceau scaune de lemn trucate pentru toalete, supuse unui proces artificial de uzură şi învechire, în interiorul fiecărui scaun, aflându-se câte un kg de heroină. Timp de mulţi ani de zile, drogul s-a scurs nestingherit pe ruta Istanbul-Sofia-Belgrad-Milano-Paris-Londra, agenţii de legătură din ţările parcurse de Orient-Expres neavând altceva de făcut decât să-şi procure un bilet de călătorie şi să zăbovească ceva mai mult în cabina toaletei – atâta cât era nevoie pentru a schimba scaunul de lemn ce ascundea heroina cu un scaun veritabil, uzat. Poliţiile din Italia, Franţa, Anglia fuseseră făcute şah mat.

Descoperirea acestui eficace mecanism de contrabandă a curmat pentru câtăva vreme scurgerea drogului din Orient către pieţele apusene, dar nu a putut aduce în faţa tribunalelor decât executanţi de mâna a şaptea, de tipul libanezului amintit.

La secţia „S”, de la Interpol, se studiază cu atenţie dosarul libanezului, iar comisarii bătrâni îşi amintesc cu nostalgie de afacerea „Dosarul Orient-Expresului”, oare a făcut, la vremea ei, să curgă multă cerneală. Dintre complicii de atunci ai libanezului, unul singur se mai afla în viaţă: un oarecare Mahomet Dayi. O comunicare albastră porneşte urgent spre B.C.N. Turc: „Vă rugăm să ne transmiteţi informaţii asupra lui Mahomet Dayi”.

Numele le este însă bine cunoscut celor din poliţia turcă. Este intendentul şcolii din Usak, cel care face săptămânal naveta spre Istanbul pentru a aproviziona şcoala cu material didactic.

Urmează o scurtă corespondenţă secretă între B.C.N. Turc şi B.C.N. din S. U. A., realizată prin intermediul antenelor înalte şi al posturilor puternice de emisie-recepţie ale Interpolului, soldată cu un acord de colaborare pentru prinderea temutei bande de traficanţi. În dosarul de la Interpol al acestei afaceri, numele agentului secret american trimis la Istanbul să ia legătura cu autorităţile turce este omis, fiind desemnat doar prin porecla cu care s-a prezentat în faţa contrabandiştilor: Siracuza. Nici numele real al agentului turc oare a participat la această operaţie nu l-am găsit, ci numai o poreclă de circumstanţă: Hassan. Cei doi agenţi secreţi şi-au luat camere separate la

hotelul „Miramar” din fosta mahala Pera, actualmente cel mai comercial şi mai cosmopolit cartier al Istanbulul cu numele său nou – Beyoglu –, stabilindu-şi acolo cartierul general al bătăliei.

Mahomet Dayi n-a muşcat de la început nada întinsă de Hassan, oare se pretindea gangster arab, şi Siracuza, recomandat drept om de legătură pentru Europa al Mafiei americane. Bătrânul contrabandist era şiret, iar cei doi agenţi s-au convins de asta când au observat că în lipsa lor de la hotel o mână expertă le controlase bagajele fără să producă cel mai mic deranj obiectelor aflate în dulap şi în valize, afară doar de faptul că firele de păr lipite cu salivă de marginile uşilor sau de cele două părţi ale cuferelor nu mai erau la locurile unde fuseseră fixate de prudenţii agenţi ai birourilor centrale naţionale turc şi american.

Întâmplarea le-a dat însă aripi celor doi agenţi, căci le confirmase faptul că se aflau pe urme bune. Fără să ştie, bătrânul vulpoi muşcase totuşi nada, într-un mod cu totul de neprevăzut pentru el.

Timp de 3 zile, Dayi n-a dat niciun semn de viaţă. Apoi, într-o dimineaţă, i-a aşteptat în faţa hotelului şi i-a urmărit câteva sute de metri cu automobilul, strecurându-se cu abilitate prin haosul străzii. Profitând de culoarea roşie a semaforului, Dayi s-a oprit Ta marginea trotuarului, claxonând scurt şi

mimând surprinderea:

— Ei, dar mică mai e lumea... Tot mai căutaţi marfă?

Siracuza l-a privit scurt:

— Ce te bagi în sufletul nostru? Şi a grăbit paşii, trăgându-l după sine pe Hassan.

— Măi, dar supărăcioşi mai sunteţi voi, sicilienii. Dacă daţi un pahar, poate vă ajut... Ce ziceţi de o noapte petrecută la un cabaret sută la sută oriental? Ceva ce n-aţi mai văzut până acum?

Siracuza şi Hassan au mai jucat câteva minute scena supărării, însă până la urmă au cedat în faţa insistenţelor lui Dayi, primind invitaţia.

— Şi o să ne prezinţi omului dumitale? l-a întrebat neîncrezător Siracuza.

— Omul meu? s-a mirat prefăcut Dayi.

— Glumiţi... Cineva mi-a spus că patronul cabaretului ar şti pe cineva... Vă daţi seama... nu e nimic sigur... Dar, în fine, merită să încercaţi...

În noaptea aceea, Siracuza şi Hassan l-au însoţit pe Dayi la cabaretul „Kristal", undeva în gălăgiosul cartier Galatasaray Taksiru. Au străbătut din goana maşinii străzile comerciale ale cunoscutului cartier specializat în magazine de mode, oprindu-se în cele din urmă, pe o străduţă întunecoasă, în faţa unei clădiri cu faţada acoperită de schele. Când au pătruns în gangul întunecos ascuns de schele, Siracuza a avut un moment

de ezitare.

— Ţi-e frică, sicilianule? l-a întrebat, zâmbind, Dayi.

După ce au străbătut gangul, cei trei au pătruns într-o stradă îngustă, puternic luminată de firmele cu neon. Ce-i drept, cabaretul „Kristal" părea ceva mai arătos decât celelalte localuri înşirate pe străduţă. În interior însă, localul era chiar elegant. Cei trei s-au aşezat la o masă. Dayi a comandat mâncare aleasă şi băutură scumpă, vorbindu-i chelnerului cu familiaritatea unui obişnuit al localului. Programul de varietăţi al cabaretului era destul de amuzant, dar Siracuza şi Hassan erau nerăbdători, căscând discret, doar-doar Dayi se va hotărî, în cele din urmă, să dea cărţile pe faţă. În cele din urmă, Siracuza l-a atacat:

— Mai aşteptăm mult?

— Eşti nerăbdător, sicilianule... Dayi a bătut discret din palme şi imediat a apărut chelnerul.

— Nota o aduci sus, Ali... E lume multă?

— Ca de obicei, domnule...

La etajul întâi, cabaretul se continua cu o sală de joc: câteva mese pentru baccara, ruletă, chemin de fer.

— Jucăm? a întrebat Dayi.

— Şi omul? a întrebat, la rândul său, Siracuza.

— Omul vă aşteaptă... a răspuns Dayi, conducându-i la o masă de joc unde se afla o singură persoană: Mehmet Aziurek.

După ce Dayi a făcut prezentările, Siracuza l-a întrebat pe Aziurek:

— Aici obişnuiţi să discutaţi afaceri?

— Pocher? Baccara? i-a întrebat Aziurek în loc de răspuns.

— Să zicem, baccara... a spus Hassan, privindu-l pe Siracuza interogator.

— Da, baccara... dacă toată lumea e de acord, fireşte...

La început, jocul i-a fost favorabil lui Dayi. Aziurek juca prudent, în timp ce Siracuza se lansa imprudent.

— Şi la afaceri te lansezi tot ca la baccara? l-a întrebat, ironic, Aziurek.

Retraşi după joc într-un salon discret, Aziurek a cerut cafele şi coniac.

— Acum să discutăm afacerile – a început el. Câtă marfă doriţi? Şi ce anume?

— Morfină bază... Şi cât mai multă...

— N-am momentan decât 31,5 kg...

— Preţul?

— 12.000 de dolari sau 60.000 de lire turceşti. Prefer dolari.

Cei doi agenţi se privesc interogator. Hassan răspunde repede:

— Plătim numai în lire turceşti... Când?

Tranzacţia este angajată pe loc pentru a treia zi. Hassan şi Siracuza urmau să aducă banii, iar Dayi să-i

conducă la un anumit loc pentru a ridica marfa.

A doua zi Hassan şi Siracuza se aflau la sediul B.C.N. al poliţiei turce din Istanbul. Comisarul i-a ascultat cu atenţie, apoi a chemat casierul:

— Ridică din casă, te rog, 60.000 de lire turceşti şi dă-le lui Hassan... cu chitanţă fireşte...

Discuţia a mai durat aproape o oră la sediul B. C. N., cei trei hotărând ca operaţia să se desfăşoare fără colaborarea forţelor de poliţie din regiune, pentru a nu trezi niciun fel de bănuială gangsterilor.

Înainte de a se despărţi, comisarul le-a spus lui Hassan şi Siracuza:

— Fiţi atenţi cum umblaţi cu cele 60.000 de lire turceşti... Să nu le daţi din mână... Numai le arătaţi. Altminteri, n-avem cum să le decontăm şi intrăm la puşcărie odată cu gangsterii.

Hassan şi Siracuza au închiriat de la un garaj cu locaţie o camionetă verde „Ford". După ce au făcut câteva curse de probă cu camioneta verde, Siracuza era mulţumit.

— Trage tare bătrâna camionetă... ca un cal de curse...

În ziua stabilită, Hassan, Siracuza şi Dayi s-au întâlnit într-o vilă elegantă din luxosul cartier Galatasaray Taksiru.

— Mergem departe? l-a întrebat Hassan pe Dayi.

— Toate la timpul lor... Deocamdată ieşim din oraş.

— Pe care direcţie? a întrebat Siracuza, care era la volan.

— Spre Izmir, deocamdată...

— De ce deocamdată?

— Prea vrei să ştii multe... Parcă ai fi copoi, sicilianule – îi râse lui Siracuza în nas Dayi.

Pe înserate, camioneta verde intra în Izmir. Siracuza opri motorul şi întrebă:

— Şi acum?

— Ia-o drept înainte, mafiotule... Opreşti la hotel Majestic.

După oprirea la hotelul Majestic, în camioneta verde, acoperită cu o prelată de doc kaki, se aflau patru călători. Celor de mai înainte li se adăugase Mehmet Aziurek, căruia îi plăcea ca toate afacerile privind traficul cu stupefiante să treacă prin propriile mâini, pentru a fi sigur că totul este în ordine.

Străbăteau de-acum regiunea de şes din zona Ilica, pe o şosea dreaptă, lipicioasă, aproape pustie. Era noapte târziu, când Aziurek i-a spus lui Siracuza să încetinească mersul. Când au ajuns în faţa unei clădiri izolate, înconjurată de câţiva smochini sălbatici, Aziurek i-a spus să oprească.

Aziurek şi Dayi au coborât din camioneta verde, rugându-i pe cei doi să aştepte. Hassan şi Siracuza au văzut aprinzându-se pe rând luminile încăperilor de la

parter, apoi de la etaj, pentru ca apoi să le vadă stinse în ordine inversă. După zece minute, Aziurek şi Dayi au revenit, aducând cu ei o valiză de carton impregnat cu plastic.

— Uite marfa... Dacă vreţi, o cântărim încă o dată... sunt 31,5 kg de morfină bază... De cea mai bună calitate... Să fiţi sănătoşi... Şi acum, banii, băieţi...

Hassan şi Siracuza se privesc întrebători. Nu se aşteptau ca Aziurek şi complicele său să le aducă chiar în momentul acela drogul, cu atât mai mult cu cât aceştia le dăduseră să înţeleagă că mai aveau de mers până la locul respectiv, şi erau nepregătiţi să facă faţă situaţiei.

Siracuza ia în mână valiza, o cântăreşte „după ochi” şi pare nemulţumit.

— La greutate ştiu eu că n-o să ne înşelaţi... Mai există încă onoare în lumea interlopă. Dar calitatea? Pot să fac un mic control?

— Mă rog – acceptă Aziurek enervat.

— N-ai decât... Dacă ai cu ce să controlezi...

Siracuza zâmbeşte şi scoate cu mişcări încete, să câştige timp, ustensilele pentru analiza mărfii din trusa de voiaj.

— Hai, sicilianule... grăbeşte-te...

Cei doi gangsteri dau semne de enervare, iar Aziurek spune mai departe:

— V-am arătat marfa... arătaţi-ne şi voi banii... Iar dacă v-aţi pus în gând să ne înşelaţi, ei bine... atunci n-aş vrea să fiu în pielea voastră...

Siracuza îi face un semn cu capul lui Hassan, scoate cu grijă din sân cele 60.000 de lire turceşti date odată cu atâtea sfaturi de prevedere de către comisarul de la Biroul central naţional turc al Interpolului. Hassan flutură câteva clipe bancnotele în aer, răsfirându-le foile noi, neşifonate, apoi le strecoară din nou în buzunarul de la piept.

— E în ordine... spune Aziurek...

— Noi am arătat marfa, voi aţi arătat banii. Acum, hai să facem schimbul... Daţi banii... Ce s-o mai lungim?

Hassan şi Siracuza ezită.

— Să mai facem o dată proba... spune repede Siracuza, în timp ce Aziurek mârâie nemulţumit.

— Dar mai repede... mormăie Aziurek, care coboară din maşină chipurile pentru a face câteva mişcări de înviorare.

Siracuza se apucă cu convingere să repete analiza mărfii, privindu-l bănuitor pe Dayi, care se uită nervos pe fereastra camionetei verzi. Hassan îşi pipăie nervos pistolul ascuns la subsuoară, iar Dayi pare a aştepta un semnal. Şi pentru că semnalul nu mai vine, Dayi încearcă să coboare şi el din camioneta verde.

— Uşurel, prietene... Doar n-o să ne părăsiţi cu toţii... Şi Siracuza îl ţine de umăr pe Dayi, care se linişteşte şi rămâne pe loc. Între timp însă, în jurul camionetei verzi au apărut patru necunoscuţi, oare discută pe şoptite cu Aziurek.

Siracuza lasă instrumentele de analiză şi învârteşte cheia de contact. Motorul începe să zumzăie.

Aziurek se dă la o parte, iar cei patru complici înconjoară camioneta verde, înarmaţi cu pistoale automate.

Siracuza apasă accelaratorul până la refuz şi de afară încep primele rafale, care sparg parbrizul camionetei.

Hassan îl dezarmează pe Dayi, îl leagă la mâini cu cravata, apoi începe să tragă în gangsteri. Doi dintre gangsteri barează şoseaua cu un trunchi de copac, dar Siracuza e atent şi manevrează camioneta printre copacii de pe margine. Împuşcăturile se înmulţesc, însă tirul nu mai e atât de precis şi cei doi răsuflă uşuraţi.

Curând, cei doi poliţişti, care au reuşit să fugă cu heroina, cele 60 000 de lire turceşti neatinse şi pe deasupra având şi un prizonier, privesc cum lucesc vii luminile Izmirului. Însă cam tot în acelaşi timp, Aziurek şi complicii săi se dezmeticesc şi pornesc în urmărirea lui Hassan şi Siracuza, presupunând că aceştia aparţin unei bande rivale.

Ajunşi în faţa comisarului din Izmir, Hassan şi

Siracuza îşi amintesc de Dayi, uitat legat în spatele camionetei verzi. Încercând să-l scoată din camionetă pentru a-l preda poliţiei, cei doi observă că acesta e mort, ciuruit de gloanţele propriilor săi complici. Explicaţiile la poliţia din Izmir sunt simple, cu atât mai mult cu cât acolo se afla de-acum unul dintre inspectorii B.C.N. Turc, neliniştit de soarta celor doi agenţi şi a celor 60.000 de lire.

Siracuza şi Hassan, însoţit de inspectorul de la B.C.N., un comisar din Izmir şi doi agenţi înarmaţi, pornesc imediat spre casa singuratică din Ilica, presupunând că acolo se află laboratorul clandestin al lui Aziurek. Însă nu apucă să iasă bine din oraş camioneta verde, când în faţă, gonind ca un bolid, farurile unui autoturism îl orbesc pe Siracuza. Rafale lungi de mitralieră ciuruie din nou camioneta verde. Din urmăritori, poliţiştii devin pentru un moment urmăriţi. Al doilea autoturism al traficanţilor soseşte în viteză şi îndreaptă lumina farurilor asupra camionetei verzi, orbindu-i pe cei din interior şi împiedicându-l să-şi găsească ţintele. În timpul acesta, din primul autoturism împuşcăturile se înteţesc. Este un moment critic pentru poliţişti.

Hassan coboară din camionetă, lăsând pistolul pe banchetă şi luând cu sine două sticle goale de pepsi-cola.

— Ce faci? Ai înnebunit? întreabă nedumerit şi îngrijorat Siracuza.

— Nici una, nici alta... răspunde calm Hassan.

— Am să le fac gangsterilor o chermeză pe cinste... Ai benzină destulă în rezervor?

Siracuza înţelege imediat ce vrea să întreprindă colegul său din poliţia turcă şi îşi dă seama că este singura soluţie pentru a ieşi din situaţia critică ce-i obliga la imobilitatea pe şosea, sub focul gangsterilor.

Hassan coboară atent, ducând cu sine un mic furtun. Se viră imediat sub camioneta în cabina căreia ricoşau gloanţele trase în rafală. I-au trebuit numai câteva secunde pentru a ajunge la capacul rezervorului de benzină şi alte câteva pentru a-l deşuruba. Niciodată însă până atunci n-au fost secundele atât de lungi pentru curajosul poliţist. Apoi, momentul de nelinişte odată trecut, Hassan şi-a recăpătat întregul echilibru şi calm, a introdus furtunul în rezervor, umplând pe rând cele două sticle de pepsi-cola cu benzină de 98. A sfâşiat cămaşa şi a udat bine pânza în benzină, înfăşurând câte o bucată de gâtul fiecărei sticle şi astupându-le cu fâşii de cămaşă. A aşteptat puţin atâta timp cât să i se usuce mâinile de benzină, apoi liniştit, a scos din buzunar bricheta, a apucat sticla cu benzină de partea inferioară şi a aprins fitilul de pânză prins de gâtul buteliei. Repede, pentru a nu permite flăcărilor,

ce s-au întins cu repeziciune, să-i ardă mâna, Hassan a aruncat bomba incendiară improvizată spre autoturismul cel mai apropiat, ale cărui faruri îi ţineau lipiţi de podeaua camionetei pe poliţiştii ce ripostau cu foc la întâmplare. Sticla a făcut o traiectorie lungă, gangsterii şi-au dat seama prea târziu de ce este vorba şi după câteva secunde unul dintre autoturismele traficanţilor ardea ca o torţă. Fără să le dea răgaz acestora să reacţioneze, Hassan a repetat operaţia şi în cealaltă direcţie. Sticla cu benzină s-a spart ceva mai departe de autoturism, dar gangsterii l-au părăsit imediat, îngroziţi.

De acum lucrurile se simplificau. Vânătoarea gangsterilor devenea o simplă formalitate şi peste două ore ce mai rămăsese din banda lui Aziurek se afla în arestul comisariatului din Izmir.

Aziurek, împuşcat în braţ şi cu arsuri pe piept şi faţă, suferind de dureri îngrozitoare, mărturisea în grabă că laboratorul este ascuns în beciul şcolii din Usak, pentru a nu mai prelungi în mod inutil interogatoriul şi pentru a beneficia cât mai grabnic de ajutorul medical.

Siracuza şi Hassan, eroii zilei, îi lăsară pe inspectorii din Izmir să se bucure de victorie şi în aceeaşi camionetă verde porniră spre Usak. La prima barieră a oraşului însă, o patrulă a poliţiei turce îi opreşte. Văzând halul în care se afla camioneta, ciuruită de

gloanţe, cu parbrizul ţăndări, poliţiştii îi arestează. Lucrurile se lămuresc abia peste o oră, la comisariatul din Usak, unde sosise confirmarea din Izmir că cei doi „suspecţi” sunt într-adevăr agenţi ai poliţiei. Descinderea la şcoala din Usak nu a fost nici ea lipsită de emoţii. Gangsterii care voiau să câştige timpul necesar pentru a distruge marfa, au deschis focul asupra poliţiştilor. Lupta a continuat până la răsăritul soarelui, întregul oraş fiind alarmat de rafalele care nu mai conteneau. Până la urmă, cu preţul vieţii a trei poliţişti şi a doi gangsteri ucişi, bătălia a luat sfârşit. Alţi patru gangsteri au fost arestaţi, şi în beciul şcolii din Usak comisarul poliţiei locale a inventariat 43 kg de heroină, 44 kg de morfină bază, 680 kg opiu, iar în aparatele de prelucrat drogurile încă 20 kg de morfină bază, cum se spune, „caldă”.

A doua zi, pe aeroportul din Istanbul se despărţeau doi prieteni: Hassan şi Siracuza. După o altă zi, cei doi aveau să revină în cadrul familiilor, reluându-şi identităţile fireşti.

Şi nimeni n-are să ştie niciodată, în afară de şefii direcţi, cine au fost cei doi misterioşi agenţi însărcinaţi de birourile naţionale turc şi american ale Organizaţiei internaţionale a poliţiei criminale să descopere şi să lichideze una dintre cele mai puternice reţele ale traficului cu narcotice din ultimii ani. Au fost şi rămân

doi anonimi din mulţimea eroilor anonimi ai luptei împotriva drogului, acest flagel al secolului al XX-lea, la fel de perfid şi necruţător ca şi cancerul.

Cântecul de lebădă al lui Nicolas Galiţin...

Oraşul Agen, capitala departamentului Lot-et Garonne din sudul Franţei posedă un excelent muzeu municipal, adăpostit în trei mari clădiri de piatră. Cea mai valoroasă parte din tezaur se află adăpostită în „Hotel D'Estrades", de fapt, principala clădire a muzeului. Muzeul din Agen cuprinde colecţii extrem de valoroase în secţia de arheologie, în secţia de sculptură (care etalează lucrări de Clodion, David D'Angers etc.), având porţelanuri unice de Sevres, Saxa şi China. Întregul oraş, înşirat de-a lungul frumosului promontoriu ce împodobeşte partea dreaptă a fluviului Garonne, acolo unde năvalnicul fluviu îşi uneşte apele cu cele ale râului Mosse, – este un muzeu în aer liber. Străzile înguste ale vechiului burg medieval, cu căsuţe de prin secolele XIII, împodobite cu arcade aparţinând unui gotic, care aici s-a dezvoltat într-un mod cu totul original fac din această municipalitate sudică a Franţei un solicitat punct de atracţie turistică.

Printre vizitatorii distinşi ai oraşului Agen, din acea primăvară timpurie se afla şi un trio de o deosebită

respectabilitate: baronul von Grünau, bătrâna sa mamă şi un tânăr secretar.

Ceea ce făcea ca micul grup să intre în mod deosebit în atenţia generală era micuţa şi inteligenta maimuţă Uistiti, vioaie şi excelent dresată, care-l însoţea în promenadele zilnice pe baron. De regulă, dimineţile, baronul şi le petrecea în muzeul municipal. Baronul admira cu încântare exponatele muzeului, frumuseţea şi perfecţiunea ce sălăşluiau în aceste unicate, dar nimic, nici măcar impresionantul basorelief „Venus a teilor" al lui Mino da Fiescole, nici pânzele impresionişţilor nu păreau să-l tulbure, aşa cum i se întâmpla atunci când se afla în faţa autoportretului lui Goya. Extaziat, baronul von Grünau – alias von Lünchausen, alias Nicolas Galiţin – gusta o dublă plăcere. Admira arta marelui pictor spaniol ca un fin cunoscător al acestuia dar, totodată, încerca un sentiment tulburător la gândul că cea mai preţioasă din toate pânzele muzeului va fi a sa, numai a sa. Căci Galiţin, hoţ expert de tablouri şi opere de artă, era dincolo de viaţa interlopă un pasionat şi fin colecţionar. Locul în care Galiţin îşi păstra capodoperele furate – probabil un adevărat şi preţios muzeu – a rămas până la ora actuală încă un mister al existenţei sale. N-ar fi exclus ca atunci când tezaurul lui Galiţin va fi descoperit, lumea artistică mondială să constate că

multe din operele dispărute în ultimele decenii sau – poate – o bună parte din pânzele expuse în mari muzee ale lumii să-şi găsească echivalenţa originală în „templul” lui Galiţin.

De regulă „von Grünau – alias Galiţin, îşi petrecea dimineţile în sălile muzeului. Îl însoţea pe director, un bătrân aflat în pragul pensionării şi-l ajuta pe acesta să-şi termine opera capitală, opera de-o viaţă, „monografia muzeului din Agen”.

Fireşte, cele mai frecvente discuţii le purtau pe seama autoportretului lui Goya, nedatat şi purtând, după opinia lui Galiţin o semnătură de o vigoare şi claritate pe care pictorul a încetat s-o mai aibă după ce a devenit al curţii.

— Dumneavoastră susţineţi, domnule von Grünau, principii eronate... Amestecaţi teorii grafologice într-o chestiune de artă, fapt ce mă miră la dumneavoastră, un erudit atât de fin şi atât de bun cunoscător în pictura spaniolă...

— Dar, domnul meu, nu vă daţi seama că acest autoportret n-are amărăciunea celui pictat în 1815 şi aflat în Galeriile Academiei San Fernando din Madrid? E lipsit de tristeţea acea profundă care pare să-i comunice privitorului întreaga stare de spirit a pictorului care ştia că, în câteva zile, avea să fie anchetat de tribunalul Inchiziţiei...

Aceasta era numai o mostră a discuţiilor contradictorii dar amicale şi politicoase pe care cei doi specialişti le purtau aproape zilnic.

Galiţin deschidea înadins vorba de Goya, de autoportretul acestuia, pentru a avea prilejul să stea cât mai mult în galeria de pictură din „Hotel D'Estrades", privind cu mină preocupată pânza marelui pictor spaniol. În felul acesta, directorul muzeului, personalul aferent, paznicii, se obişnuiau cu prezenţa aproape permanentă a „baronului" în galeriile de pictură.

În ziua aceea, discuţiile erau mai pătimaşe ca oricând.

— Nu împărtăşesc deloc părerea dumneavoastră, domnule baron... ar însemna să blamăm o întreagă şcoală picturală europeană...

— Ba deloc, domnule director... Când spun că Spania n-a avut pictori, spun de fapt că a avut zugravi de curte. Excepţiile, după cum ştiţi, întăresc regula... Cu El Greco, Velesquez şi Goya pictura spaniolă face, într-adevăr, excepţie de la banalitatea şi platitudinea cu care s-a pictat la curţile sfântului imperiu...

— Deci, dumneavoastră susţineţi...

— Nu eu, domnule director... Un distins confrate şi bun prieten, señor José Ortega Y Gasset[22] şi-a făcut din

---

[22] Studiul acestuia, „Velazquez, Goya" a fost tradus şi în limba română, în editura Meridiane.

această idee principalul argument atunci când analizează pictura spaniolă...

— Cum, domnule baron, sunteţi prieten cu acest distins José Ortega? Dar n-am ştiut... Vă rog, când îl întâlniţi, rugaţi-l să vină la Agen... va fi invitatul meu... Ard de nerăbdare să-l cunosc pe acest expert spaniol... Sper că nu vă jignesc, ştiţi cât de mult vă admir... înţelegeţi ce înseamnă pentru muzeul nostru asemenea vizite: excelenţa sa von Grünau, señor José Ortega Y Gasset...

— Vă promit, domnule director... José va fi aici la finele lunii mai...

— Şi credeţi că autoportretul din muzeul nostru este din perioada de mijloc a vieţii lui Goya?

— Sunt absolut sigur... După cum ştiţi, începând din 1790 pictura lui Goya a încetat să mai fie voluminoasă şi a devenit „plană", – în sensul că artistul evită de acum volumele... După cum evită şi tot ce în portret provine din perceperea tactilă... Goya alege numai componentele vizuale. El tinde să ne dea din figura reală ceea ce este ea în clipa în care i-a apărut în faţă şi a pictat-o. De ce ar face abstracţie de aceste procedee în autoportret? Priviţi-l, domnule director...

— S-ar putea să aveţi dreptate... Directorul muzeului

era fascinat de elocinţa[23] şi valoarea demonstraţiei baronului. În jurul lui 1800, Goya nu picta niciodată astfel încât să redea tot obiectul... Pictura sa o privim şi-o tot privim fără a izbuti să ajungem la finalitate... trecem prin ea ca prin mii de porţi care mereu se deschid privirilor noastre...

— Vedeţi, domnule director? Iată motivul pentru care eu datez între 1798 şi 1802... Goya încă mai spera... mai trăia încă în el ţăranul aragonez, aspru, energic, aventuros, nelipsit de slăbiciuni omeneşti...

— Domnule baron von Grünau, sunteţi un vrăjitor... în câteva zile m-aţi determinat să mă lepăd de convingeri formate într-o viaţă de om... Dacă nu vă supăraţi, aş vrea să mă retrag în birou... Dacă doriţi să mai studiaţi autoportretul...

— Aş mai rămâne puţin... Să-l adulmec în singurătate... să pătrund în intimitatea gândurilor lui Goya...

Nedespărţit de mica sa maimuţă Uistiti, von Grünau – alias Galiţin – rămase tăcut în faţa autoportretul lui Goya, adâncit în gânduri. A revenit la realitate asurzit de ţipetele de plictiseală ale maimuţei, neglijată prea mult. Detaşându-se de momentul sincer de revenire în faţa unei capodopere, Galiţin a trecut la treabă. Timp

---

[23] Însuşirea de a fi elocvent; arta de a vorbi frumos, emoţionant, convingător.

de o oră a exersat cu micuţa maimuţă Uistiti, făcând cu aceasta un adevărat dresaj de circ. Galiţin conducea maimuţa la fereastra încadrată cu bare groase de fier forjat, învăţând-o cu răbdare să deschidă şi să închidă cu labele ei agile, zăvorul mare şi greu de alamă. În mintea întreprinzătoare a bătrânului escroc, planul furtului din muzeul oraşului Agen era elaborat şi un rol important avea să-l joace tocmai acest neînsemnat personaj: maimuţa Uistiti.

Galiţin a ales pentru lovitură ziua de marţi. Cu o oră înainte de închiderea muzeului, von Grünau însoţit de contesă – bătrâna sa mamă şi tânărul secretar, făcu ultima vizită galeriilor de pictură din „Hotel D'Estrades". Talia bătrânei sale mame era ceva mai groasă decât de obicei – dar câne mai este atent la talia unei femei octogenare? În cutele rochiei de modă veche, bogată în cute, volane şi volănaşe, fusese ascunsă sprintena şi inteligenta maimuţă Uistiti.

Rămaşi singuri în încăperea luminată de ultimele raze de soare ale apusului – teribil îi mai plăcea lui Galiţin să privească autoportretul lui Goya în lumina aprinsă a zenitului – cei trei începură să pregătească primul act al furtului.

Von Grünau a desfăcut cordonul închis la spate al rochiei bătrânei doamne şi imediat, de sub faldurile bogate ale rochie de catifea a ţâşnit maimuţica.

Aproape sufocată, maimuţica Uistiti a început să ţopăie prin încăperea muzeului, înveselită de faptul că-şi recăpătase libertatea de mişcare.

— André, treci te rog în sala din dreapta, iar mata, mamă, păzeşte intrarea din stânga... Dacă vine cineva, îl ţineţi de vorbă cu glas tare, să vă pot auzi...

Galiţin a luat maimuţică în braţe, a mângâiat-o uşor pe creştet, apoi s-a îndreptat cu ea spre gura afumată a şemineului.

— Să stai cuminte aici, ne-am înţeles, Jolly-Jocker?

Maimuţa îl privea şi asculta, iar ochii ei inteligenţi păreau că-l aprobă. Din câteva salturi, maimuţa a dispărut dincolo de gura şemineului, probabil căţărată pe cărămizile înnegrite de fum. Baronul a părăsit încăperea şi de dincolo de pragul ei a fluierat de trei ori, scurt...

În şemineu s-a auzit un zgomot uşor apoi, pudrată cu funingine, maimuţa a apărut, ţopăind caraghios, să nu facă zgomot. Cu gesturi precise, maimuţa a târât un scaun în faţa autoportretului lui Goya. Căţărată pe speteaza scaunului, maimuţa a desprins cu grijă tabloul de pe perete şi cu mişcări agile s-a îndreptat spre fereastra mare, acoperită cu grilaj gros de fier forjat. Maimuţa a rezemat tabloul de perete, a desfăcut zăvorul cu mişcări încete dar sigure apoi a luat din nou în braţe tabloul, pregătindu-se să-l strecoare printre

barele dispuse longitudinal în spaţiul ferestrei.

— Bravo, Jolly-Jocker...

— Baronul i-a luat din braţe tabloul şi l-a aşezat la vechiul loc. După ce a reaşezat scaunul la locul său, a luat în braţe maimuţa şi a mângâiat-o cu duioşie. A scos din buzunar un baton gros de ciocolată cu alune pe care mica vietate i l-a smuls pofticioasă, începând imediat să mănânce din el.

Repetiţia generală l-a liniştit pe Galiţin care era optimist. A condus din nou mica maimuţă Uistiti în spaţiul întunecos al gurii şemineului, dăruindu-i drept recompensă încă un baton de ciocolată. Zece minute mai târziu, Galiţin se afla în biroul directorului muzeului.

— Partir c'est un peu mourir... spune franţuzul... O, câtă dreptate au compatrioţii dumneavoastră, domnule director... Iată, deci, şi clipa fatală a despărţirii...

Galiţin era melodramatic, dar pe gustul bătrânului director al muzeului, care adora situaţiile învăluite de sentimentalism.

— Domnule baron, a fost o mare cinste pentru mine să vă cunosc... Cineva a spus odată că plăcerea este întotdeauna de partea celui care oferă... Regret că nu vă pot oferi decât prietenia şi afecţiunea mea... Vă rămân îndatorat pe vecie pentru sprijinul pe care mi l-aţi dat în stabilirea paternităţii tablourilor acelora... De altfel,

în monografia pe care o încredinţez în curând tiparului, vă voi rezerva un întreg capitol...

Galiţin zâmbi, ştia el prea bine pentru ce şi parcă vedea deja în paginile ziarelor de-a doua zi capitolul „furtul unui autoportret de Goya” – dar directorul muzeului îl consideră un zâmbet de politeţe şi continuă să-şi exprime gratitudinea până la închiderea porţilor vechiului şi valorosului edificiu artistic.

...Pe vremea aceea, deşi n-au trecut prea mulţi ani de atunci, oraşul Agen încă mai ducea un trai liniştit. După miezul nopţii rareori mai circula vreun pieton singuratic pe străzile pustii. Chiar şi azi viaţa tumultuoasă a acestor ani n-a reuşit să-l schimbe prea mult, aşa că planul lui Galiţin de a fura tabloul într-o noapte senină şi luminoasă de primăvară nu era hazardat.

Înveşmântat în negru, Galiţin a făcut una din obişnuitele sale plimbări nocturne (pretextase pentru cei de la hotel o insomnie rebelă şi sfatul unui specialist care-i recomanda promenade înainte de culcare), prelungindu-şi şederea până târziu, după miezul nopţii. Paşii l-au dus, ca din întâmplare sau conform obişnuinţei ultimelor zile când frecventa cu asiduitate muzeul, până la zidul de piatră rece al lui „Hotel D’Estrades”, oprindu-se sub o anume fereastră cu gratii longitudinale de la etajul întâi. Era linişte, atât de linişte

încât se auzea foşnetul moale al apelor Garonnei, care se loveau de picioarele uriaşului pod de piatră construit cu aproape două secole în urmă. Poate că, pe undeva, cineva a auzit cele trei fluierături scurte ale lui Galiţin, dar cine să stea să bage de seamă un astfel de semnal nevinovat, folosit de când lumea de îndrăgostiţi?

După câteva momente de febrilă aşteptare, Galiţin a văzut în cadrul întunecat al ferestrei zăbrelite de la etajul unu silueta firavă a micuţei Uistiti. În labele dinainte ale inteligentului animal, Galiţin zări suprafaţa opacă a autoportretului lui Goya. Încă două fluierături, lungi de data aceasta şi strecurând cu abilitate tabloul printre gratiile longitudinale ale ferestrei, maimuţa dădu drumul în gol poverii care, fără îndoială, o obosise.

Pentru Galiţin, atent la mişcare, fu o joacă să prindă în braţe tabloul. Cu gesturi de obişnuit, desfăcu cu ajutorul unui briceag cartonul din spatele, tabloului, desprinse pânza, o rulă grijuliu şi o înfăşură într-un ziar. Rama mare şi grea a ascuns-o într-un tufiş des de măceş, după care, liniştit, fără cea mai mică urmă, de emoţie sau tulburare, făcu calea întoarsă spre hotel, purtând cu neglijenţă la subraţ, învelită în hârtie ordinară de ziar o avere de câteva zeci de milioane.

...A doua zi, Interpolul era din nou pe urmele lui

Galiţin. Fireşte, după ce datele problemei au fost introduse în cele trei sisteme de identificare. O comunicare roşie, (arestare şi extrădare imediată) porni urgent pe adresa tuturor birourilor naţionale centrale ale O.I.P.C. Informaţiile despre Galiţin au început să curgă cu repeziciune. S-a plimbat într-o după amiază însorită pe Saint Germain des Pres din Paris şi a vizitat un magazin cu antichităţi unde a cumpărat câteva vechituri. Din Wiessbaden (R.F. a Germaniei) i s-a semnalat un sejur scurt la Nürnberg, unde a vândut două icoane pe lemn din secolul 17-lea anticarului de vizavi de statuia lui Dűrer (icoane dovedite însă a fi falsuri. Ce-i drept, falsuri remarcabile!) A fost zărit la Torino, apoi, undeva prin sudul Portugaliei. Galiţin fugea în zigzag, pentru a i se pierde urmele. O nouă comunicare de la Wiessbaden anunţa că banda lui Galiţin a petrecut câteva zile la Baden-Baden de unde, îmbarcându-se în Transeuropean – expres în staţia Baden-Oss s-a îndreptat spre una din ţările de pe traseul acestuia: Elveţia, Austria.

La Bassel, urmărirea a preluat-o poliţia elveţiană, prin intermediul biroului central naţional din Berna.

Poliţia din Bassel se pregătise cu toată atenţia. Nici nu intrase expresul în gară, când, pe peron, au fost postaţi poliţişti însărcinaţi să-l aresteze pe Galiţin, în eventualitatea în care acesta ar fi coborât.

O echipă mobilă avea sarcina de a urca în tren şi a-l descoperi, în cazul în care banda nu şi-ar fi făcut apariţia pe peroanele gării.

Transeuropean-Expresul a pornit din gara Bassel la orele 19,20, fără ca pe peron să fi coborât cineva cu semnalmentele cunoscute şi difuzate de Interpol.

Un comisar din Bassel, însoţit de doi inspectori s-a urcat în tren exact în clipa în care locomotiva făcea primit metri. Era spre seară, afară mai era lumină, dar în majoritatea vagoanelor funcţiona luminatul electric.

Comisarul a început controlul cu vagonul de dormit pentru Wiena, apoi a continuat cu vagoanele de clasă. Şi tocmai când îşi pierduse speranţa că ar putea pune mâna pe bătrânul şi abilul escroc, şansa îi surâse.

În compartimentul unui vagon aproape pustiu de clasa întâi, un bărbat în vârstă, având semnalmentele difuzate de Interpol citea plictisit ultimul număr din „Neue Zürcher Zeitung". Singur.

Patrulând pe culoarul gol al vagonului, oamenii comisarului au identificat în alte două compartimente şi celelalte personaje din trioul Galiţin: bătrâna mamă şi secretarul.

Comisarul i s-a adresat lui Galiţin, la hazard:

— Domnul Nicolas Galiţin?

— Pardon!

— Domnul Galiţin, alias von Grünau?

— Pardon, domnule, sunt don Esteban de Vila Vicosa...

— Stimate señor, continuă cu ton mucalit comisarul, în timp ce inspectorii săi îi supravegheau pe complicii lui Galiţin – sper că nu mi-o veţi lua în nume de rău dacă am să vă rog să-mi permiteţi să caut în bagajele dumneavoastră...

Sunt comisarul N. Din poliţia elveţiană...

Zâmbind cu aroganţă, Galiţin i-a răspuns sec:

— La dispoziţia dumneavoastră, domnule comisar, însă vă avertizez că mă voi plânge consulatului de la Berna...

Percheziţia n-a dat niciun rezultat.

Furios, comisarul a continuat percheziţia asupra bagajelor mamei lui Galiţin, asupra celor ale secretarului, care, fiecare, ocupa câte un compartiment.

Nici de această dată poliţiştii n-au fost mai norocoşi...

— V-am prevenit, domnule comisar... Cum spuneaţi că vă numiţi? Doresc să telegrafiez consulatului chiar de la prima oprire... purtarea dumneavoastră este incalificabilă...

Comisarul spumega de furie, dar îşi păstra aparenţa de calm, pentru a nu face jocul escrocului. Simţea că e dus de nas, că în vagonul acela se petrece ceva necurat. Un al şaselea sau al şaptelea simţ sau poate numai experienţa îi spunea că pânza furată din muzeul

oraşului Agen se afla acolo, la câţiva paşi, şi că, dacă nu se grăbea, Galiţin îi va scăpa din mână. Privi ceasul. Mai erau câteva minute până la oprirea trenului în orăşelul Buchs, ultima oprire a Transeuropean-Expresului pe teritoriul elveţian, înainte de a pătrunde în Austria.

Comisarul începu să se plimbe nervos pe culoarul vagonului, sub privirile ironice ale lui Galiţin, care îşi ridica din când în când ochii de pe paginile ziarului. Şi deodată, comisarului i se lumină mintea. Mai făcu o dată turul vagonului, de la un capăt la celălalt. Între compartimentul în care se afla Galiţin şi cel în care moţăia secretarul său, era un compartiment gol. Încercă să facă o legătură între dispoziţia ciudată în vagon a celor trei infractori care în loc să stea împreună, au preferat să ocupe separat câte un compartiment. Dar nu compartimente vecine ci având între ele câte un compartiment gol. Ordonă grăbit celor doi inspectori să controleze compartimentele goale.

O primă constatare: în toate compartimentele se aflau teancuri de ziare şi reviste părăsite în grabă de călătorii ce coborâseră pe traseul expresului Încăpăţânarea comisarului fu repede răsplătită. Sub bancheta compartimentului ce-l separa pe Galiţin de secretarul său, poliţiştii au găsit într-un pachet de ziare vechi, pânza furată din muzeul de la Agen.

Erau orele 21,50 când expresul oprea în Buchs. Dinspre clădirea sumbră a poliţiei de frontieră se apropiau vameşii şi grănicerii. Aceştia priveau, nevenindu-le parcă să creadă, micul grup ce cobora dintr-un vagon de clasa întâi, în care urmăriţi şi urmăritori erau legaţi, inseparabil, prin cătuşe.

— Chemaţi, vă rog, un hamal, domnilor... să-mi coboare bagajele – li se adresă Galiţin celor din poliţia de graniţă, apoi continuă – prietenii mei, şi cei vechi şi cei noi, au, după cum vedeţi, mâinile ocupate...

...După ce şi-a ispăşit pedeapsa, Galiţin şi-a reluat escrocheriile. A furat bijuterii în Austria, a „împrumutat" tablouri pentru expertiză în R.F. a Germaniei, apoi a fost din nou arestat.

În ultimii ani, după moartea bătrânei sale mame, Galiţin a decăzut şi a început să „lucreze" de unul singur. Activitatea sa în domeniul operelor de artă s-a rărit. Au crescut în schimb, găinăriile, escrocheriile mărunte. Îmbătrânit, vlăguit, lipsit de energia şi fantezia de altădată, Galiţin îşi trăieşte ultimele zile într-o degringoladă totală. Ce lasă omul acesta inteligent şi dotat pentru frumos în urma sa? Înşelăciuni, hoţii, escrocherii... Nicio lumină nu licăreşte în amintirile unei vieţi inutile, de parazitism social şi intelectual...

Sic transit gloria...

Olandezul... supersonic

Nota de raport Interpol înmatriculată în dosarul „O.I.P.C.–INTERPOL, no. 120/64/D" începe în felul următor, (citez textul original, scris de cineva deprins cu stilul publicistic): „Olandezul zburător, cu adevărat. Nu ne putem abţine de la invocarea predecesorului bine cunoscut, asistând la evoluţia acestui nou „olandez zburător", pe care l-am urmărit în timpul execuţiei recitalului său. Căci, în această perioadă de vârf din viaţa sa de delincvent, pe care o putem situa între Jumătatea lui septembrie 1963 şi finele lui februarie 1964, conceptele de „viteza sunetului" şi de „rachetă" se pot instala cu uşurinţă în gândirea noastră, a celor care aici, la secretariatul general, am fost însărcinaţi cu dosarul acestui individ.

Să situăm mai întâi subiectul.

El era deja cunoscut la secretariatul general al O.I.P.C.

— Interpol, după cum urmează:

BOAS Samuel, născut la 12 septembrie 1935, la Haga paşaport no... Eliberat la...

semnalmente...

În 1954, a părăsit Olanda, împreună cu mama şi s-a expatriat în Australia. A revenit în Ţările de Jos, apoi,

din nou a plecat în Australia, în 1957, când se părea că s-a fixat acolo.

În această perioadă, are răgazul să comită câteva delicte în regiunea Sydney: falsuri, furturi. Prima condamnare pentru furt a intervenit în 1958, la 10 februarie. Se pare că începând din această epocă, „treaba" l-a prins definitiv, Boas făcându-şi din furt şi escrocherii o profesiune de credinţă. La 6 martie 1958 escrochează compania aviatică K.L.M. din Sydney cu un bilet pentru Roma, luând avionul, pe cheltuiala acestei societăţi. În escala de a doua zi a avionului la Manila, fură un carnet de cecuri de la un turist neo-zeelandez.

I se regăseşte urma în Franţa, unde, între 22 martie şi 2 aprilie 1958, îşi petrece timpul în puşcăria din Nissa, condamnat pentru înşelăciune. Iată-l deci revenit în Europa pentru care se pare că Boas are o anume nostalgie. Abia ieşit din puşcărie, poliţia elveţiană din Zürich îl semnalează, la 8 aprilie 1958, pentru escrocherii comise cu travel-cecuri furate.

Este văzut în Italia unde lucrează de asemenea cu travel-cecuri furate. Asta se întâmplă în octombrie 1958. Ţara sa de origine părea să-l atragă irezistibil şi Boas revine. Dar patria nu pare să-i aprecieze prezenţa şi-şi tratează cu asprime fiul rătăcitor: 15 luni de închisoare pentru escrocherii şi înşelăciuni. Pedeapsa a

fost pronunţată de curtea cu juri din Amsterdam. Până la începutul lui 1960, Boas şi-a pierdut libertatea.

— După ieşirea din puşcărie şi-a rărit activitatea până aproape de cuminţire, timp de câţiva ani.

Un calm aparent a domnit, timp de trei ani, în dosarul lui Boas care dormita în arhivele secretariatului general.

Pe urmă, într-o zi de octombrie 1963, Hong Kong (He! he! apel din marele larg!) ei bine, Hong Kongul ne semnalează că un oarecare Boas semnează cu generozitate cecuri eliberate de o mare bancă americană. Verificându-se, se constată că sus-zisul domn nu posedă cont pe numele său la banca respectivă.

Dar când la Hong Kong a venit acest răspuns nefavorabil pentru Boas, acesta nu mai era în localitate. Astfel a început una din cele mai paradoxale escrocherii a secolului douăzeci, desfăşurată pe teritoriul tuturor continentelor globului. Dacă ar fi fost bănci în lună, probabil că Boas ar fi făcut imposibilul pentru a încasa şi de acolo un cec fals!

Dar să revenim pe pământ, unde „olandezul zburător" a operat nestingherit timp de cinci luni. Asta în era telexului şi a comunicaţiilor prin „telegraful fără fir!"

Să fie oare un caz tipic de eşec al Interpolului? Citez

din finalul raportului O.I.P.C. amintit la început: „Ei bine! Ceea ce putem afirma cu toată răspunderea este că Secretariatul general n-a fost informat decât sporadic în timpul celor cinci luni de activitate a lui Boas – deşi serviciile noastre îl cunoşteau şi ar fi putut avertiza toate B.N.C. interesate.

Este în această întâmplare una din manifestările unei probleme evocate adeseori...” – încheia cu amărăciune autorul raportului, subliniind astfel necesitatea ca Secretariatul generai să fie alertat în orice situaţie similară, el fiind singurul organism care poate sesiza dacă o afacere în aparenţă limitată la o ţară este sau nu internaţională.

Iată câteva mostre ale stilului Boas – care, culmea, avea uneori îndrăzneala de a opera chiar sub adevărata sa identitate:... 4 decembrie 1963, la Frankfurt pe Main. Era ora 11, ora când la sucursala Băncii de Scont vin de obicei rentieri bogaţi pentru a depune sau primi bani. Samuel Boas, însoţit de un prieten (de asemenea olandez) a pătruns în holul băncii cu acea siguranţă şi încredere snoabă (bine cunoscută casierilor-funcţionari modeşti, striviţi şi timoraţi de opulenţa materială a clienţilor lor), zăbovind o clipă în faţa panoului pe care sunt afişate zilnic cotele cursului acţiunilor şi valutelor mondiale. Preocupat, notează coloane de cifre pe un carneţel legat în piele neagră apoi se îndreaptă cu

tupeu spre ghişeu. Boas şi însoţitorul său au aparenţa unor milionari trăsniţi. Cei doi se opresc în faţa casierului, un bătrânel miop, care-şi şterge mereu lentilele groase ale ochelarilor.

— Domnul doreşte?... întrebă politicos casierul.

Boas e puţin băut, amănunt care-l face să pară şi mai „milionar" decât şi-ar putea imagina casierul. Plictisit de viaţă, dar nu şi de plăcerea de a vorbi mult, Boas îşi începe monologul, cu aerul că fiecare din cuvintele pronunţate sunt un cadou pentru bătrânul funcţionar:

— Dragă domnule, tata spune – şi cred că are dreptate – că am un mare defect: nu pot trăi mai mult de trei zile fără să fiu nevoit să intru într-o bancă. Ei bine, domnule, tatăl meu se înşală...

Au trecut deja patru zile şi eu n-am intrat în nicio bancă... cum s-ar spune, domnule, am bătut propriul meu record... Asta merită sărbătorit, domnule, nu credeţi? Schimbaţi-mi repede cecul acesta şi opriţi pentru nevoile dumneavoastră şi ale familiei dumneavoastră o hârtie de o sută de mărci...

Chipul funcţionarului s-a luminat de respect şi consideraţie când a văzut proptit în faţă un carnet de cecuri eliberat de atotputernica societate bancară americană „Marine Middland Trust Company".

Scena s-a repetat la 5 decembrie la Bonn, la 9 decembrie la Düsseldorf, cu mici corective în

monologul adresat funcţionarilor de la ghişeu, modificat în funcţie de zilele ce trecuseră de la ultima vizită efectuată într-o unitate bancară.

Şi-a permis o scurtă vacanţă în zilele Crăciunului (superstiţie religioasă?) pentru ca să reapară în holurile băncilor din Copenhaga între 28 şi 31 decembrie, fiind însă semnalat înainte de Anul nou şi la Stockholm. Cecul lui „Marine Middland Trust Company" era, după cum se vede, inepuizabil, iar Samuel Boas se pregătea cum se cuvine pentru sărbătorirea revelionului. Lucra, cum se spune în limbajul escrocilor, „între două trenuri". De fapt Boas lucra nu între „două trenuri" ci „între două avioane supersonice!" Ajutat de complice, Boas a semnat, – între octombrie 1963 şi februarie 1964, cecuri fără acoperire în următoarele localităţii: Hong-Kong, New-York, Amsterdam, Londra, New-York, Boston, Lisabona, Atena, Istanbul, Nicosia, Tel Aviv, Roma, Tel Aviv, Nairobi, Khartoum, München, Frankfurt pe Main, Bonn, Düsseldorf, Köln, Amsterdam, Copenhaga, Stockholm, Malmö, Hamburg, Berlinul de Vest, Londra, Paris, Stuttgart, München, Garmisch-Partenkinchen, München, Innsbruck, (ocazie cu care participă ca spectator la Jocurile Olimpice de iarnă, unde nu uită însă să escrocheze câteva bănci şi să părăsească hotelul fără să plătească), Viena, Roma,

Atena, Roma, Copenhaga, Oslo, Londra, Copenhaga, Stockholm, Haga, Madrid, Haga...

După cum se vede la o lectură atentă „ „olandezul zburător" nu se sfia să se reîntoarcă la locul unei anterioare lovituri, repetându-şi cu îndrăzneală partitura.

A fost o performanţă pe care, după cum reiese din fişierul Interpolului niciun escroc internaţional n-a reuşit s-o egaleze până în prezent. Cecurilor lui „Marine Middland" i s-au adăugat cele ale lui „First National City Bank", „Jordan and Sons-London", „Chase Manhattan Bank".

Ultimele localităţi în care „olandezul zburător" a operat au fost alese în zona nordică a continentului european. Ultima lovitură, la Haga. Oare numai hazardul a contribuit la faptul că Sammy Boas a fost arestat din nou la Haga, în Olanda, deci în oraşul şi ţara natală?

Hazard? se întrebau şi cei de la secretariatul general al Interpolului atunci când B.C.N.-ul olandez comunica, la 29 februarie 1964, că un oarecare Samuel Boas a fost arestat la Haga, după ce, în fine, citez din nota de informare a O.I.P.C. „Telexurile se ţineau lanţ, iar cererile de informaţii cu privire la Boas se încrucişau în mâinile operatorilor de la staţiile de emisie recepţie ale Secretariatului general. Căci Boas începuse să apară

în colimatorul diverselor poliţii europene sub adevărata sa imagine: escrocul internaţional care operează cu carnetul de cecuri în mână... Secretariatul general intervine cu o difuzare generală de prevenire prin radio, avertizând toate ţările interesate şi pe eventualii interesaţi în viitor – asupra pericolului reprezentat de Boas, semnalmentele sale, identitatea exactă, antecedentele „modus-operandi" actual. Înţelegem că, de acum, el nu mai putea acţiona nestingherit, graţie notei noastre de informare difuzată, vad, cu atâta întârziere! Şi astfel se face că, după lungul său voiaj, Boas se lasă – în mod înţelept – arestat la Haga, în ţara sa. Apelul pământului natal şi apoi... şi apoi... ei bine, cine nu ştie că, există un obicei împământenit care face ca să nu fie extrădaţi cu prea multă grabă concetăţenii... Căci nu i-ar fi fost deloc uşor lui Boas o extrădare în lanţ, în decursul căreia, practic ar fi trebuit să suporte verdictul curţilor cu juri din aproape toată ţările lumii!"

Abia atunci, pe uriaşa hartă a mapamondului de la Secretariatul general a apărut intinerariul complet al lui Boas, marcat prin steguleţe negre care purtau în locul numelui delincventului, silueta vasului fantomatic al „Olandezului zburător".

Uzând de dreptul, pe care îl are fiecare ţară afiliată la O.I.P.C., de a-şi păstra întreaga suveranitate în decizie

(detenţiune, extrădare) biroul naţional olandez a considerat necesar să-l judece şi să-l păstreze pe Boas pe teritoriul naţional, dată fiind naţionalitatea şi cetăţenia olandeză a acestuia.

Samuel Boas, „olandezul zburător" sau „olandezul supersonic" – şi-a calculat astfel cu abilitate „căderea" – care a coincis exact cu etapa în care, graţie informărilor B.C.N.-urilor, O.I.P.C. era în măsură să conducă perfect prinderea escrocului internaţional.

Boas ştia, probabil, că decât suma condamnărilor în toate ţările în care a operat, e preferabil o singură detenţiune oricât de aspră ar fi ea. În plus, urmă să fie judecat de un tribunal format din concetăţeni, uza de dreptul de apărare în limba maternă, putea apela la avocaţi de aceeaşi limbă etc., etc. Ca şi lungul său turneu, „prinderea" lui Boas s-a dovedit a fi o abilă manevră, menită a-i uşura penitenţa.

Comentând faptele acestuia, nu putem să nu ne gândim la sumele recoltate din aproape toate marile agenţii bancare ale lumii. În final, Boas a strâns, probabil, o sumă frumuşică, pe care nimeni nu a aflat vreodată unde şi-a plasat-o infractorul. Cu concursul inconştient al băncilor, al unor poliţii care nu i-au acordat, încă de la început, atenţia cuvenită, Samuel Boas şi-a putut îndeplini punct cu punct planul operaţiilor sale, inclusiv arestarea sa la Haga, survenită

într-un moment în care toată lumea ştia că arestarea sa era o chestiune de zile.

Pus astfel la adăpost de măsurile represive, care ar fi urmat în lanţ, dacă era arestat pe teritoriu străin (s-a văzut că ultimele operaţii Boas le-a desfăşurat intenţionat în Olanda, doar, doar va fi... prins!), „Olandezul zburător" a beneficiat de o pedeapsă în care au primat infracţiunile comise în Olanda şi mai puţin cele săvârşite pe alte teritorii.

Citez din nou nota de informare O.I.P.C.: „În legătură cu acest subiect şi pentru a trage concluziile, cred ce ne este permis să ne punem o întrebare. Iată un individ care timp de 5 luni a uzat şi abuzat de cecuri false. Iată un domn a cărui semnătură, în general autentică (pe numele Boas!) a căzut de nenumărate ori sub privirile reprezentanţilor diferitelor bănci de prestigiu. Această semnătură era deci bine cunoscută – de fiecare dală, ea era purtătoarea unui delict. Aceste cecuri care soseau pe birourile băncilor interesate, erau, după verificare, fără acoperire... Evident, aceste bănci nu sufereau, în definitiv niciun prejudiciu material...

Este în acest episod, una din manifestările unei probleme evocate, din păcate, adeseori..."

Aceste rânduri, în spatele cărora se ascunde amărăciunea oamenilor legii, puşi în imposibilitatea de a preveni şi reprima uneori delincvenţă – se cer

explicate. De ce instituţiile bancare n-au intrat în alarmă? Pentru că Boas fura cecuri emise de bănci de prestigiu care nu doreau ca unele deficienţe din activitatea lor să devină publice. Apoi, de regulă, plata cecurilor nu era făcută de bănicile emitente (de regulă, bănci americane) ci de către terţi. Băncile plătitoare nu erau decât simpli intermediari, îi plăteau lui Boas în contul cutării sau cutării bănci străine. De pildă, „Deutsche Bank" plătea un cec semnat de Boas în contul lui „Marine Middland" sau „Chase Manhattan Bank", sau „First National City Bank". După descoperirea falsului cei ce rămâneau în pierdere aparentă erau băncile creditate – dar acestea îşi scoteau până la urmă pârleala pe seama societăţilor de asigurări.

Un eşec al Interpolului? Desigur că nu, ci numai o abilă folosire de către un escroc internaţional a unor fisuri administrative din reţeaua bancară, a indiferenţei unor organisme de poliţie care n-au sesizat adevărata faţă a lui Boas, inteligenţa de a folosi cele mai rapide mijloace de transport internaţional pentru a da lovituri derutante, disimularea „olandezului zburător", sub masca blajină a turistului naiv şi bogat care cutreieră lumea.

Dacă nimeni n-a suferit, până la urmă, prea mari pierderi materiale (ce contează în fond, pentru un

consorţiu bancar escrocarea câtorva mii de dolari?)

— Ei bine, atunci de ce atâta agitaţie?

Pentru că problema poate apărea şi sub alt aspect. Cel al moralei, al ideii de drept, de justiţie.

Societatea nu poate şi nu trebuie să tolereze fisuri în organizarea sa. Dacă stăm şi analizăm terenul pe care a acţionat Boas, constatăm că acest teritoriu aparţine societăţilor împărţite în clase şi interese antagonice. Samuel Boas ne apare astfel nu numai ca un rezultat al lacunelor de legislaţie, ci, în primul rând, ca un produs al unei societăţi minate de interese meschine, în care individualismul feroce al proprietarilor de bănci – insensibili la pierderile ce puteau fi recuperate prin asigurări – a favorizat îndrăzneala „Olandezului supersonic".

Azi, cu pedeapsa ispăşită, Samuel Boas trăieşte viaţa îndestulată a unui rentier. Bani, slavă domnului, are! El se fereşte însă să treacă frontierele Olandei, căci în fiecare stat european el rămâne în continuare un infractor nepedepsit. În ceea ce priveşte dosarul său la Interpol, acesta mai conţine suficiente file albe, pe care funcţionarii de aici speră ca într-o bună zi să le completeze...

...Spre marea lor satisfacţie, şi a zecilor de birouri naţionale centrale. Aşadar, un eşec al Interpolului? În ce mă priveşte, consider că eşecul aparţine unei anume

idei de justiţie, unei anume societăţi...

Crima din Nord-Expres

Vocea crainicei din gara centrală a oraşului Copenhaga repeta, cu vocea monotonă pe care o au toate fetele ce vorbesc la microfoanele feroviare, traseul nord-expresului care leagă ţărmurile boreale de cele meridionale ale continentului, străbătând Danemarca, R.F. a Germaniei, Elveţia, Italia, Austria.

La o fereastră deschisă a unui vagon de clasa doua, o tânără îşi lua rămas bun de la un bărbat şi o femeie în vârstă – care, după emoţia ce-o manifestau, îşi trădau calitatea de părinţi grijulii. Era o după-amiază însorită de sfârşit de mai şi poate că din această cauză tinerei femei viaţa îi apărea în culorile cele mai roze. Era încă tânără şi frumoasă, se bucura de o perfectă sănătate, iar slujba care o aştepta, într-o vestită clinică din Zürich, era mai mult decât şi-ar fi putut dori o asistentă în tratamente de fizioterapie.

Trenul se puse în mişcare, iar cei doi bătrâni îl urmară, cu paşi grăbiţi, dându-i ultimele sfaturi fetei care pleca să muncească într-o ţară străină:

— Pune-ţi puloverul galben, Elisa, tu întotdeauna ai fost sensibilă la curent... Şi ştii cum trage în afurisitele astea de vagoane... mai bine ai închide fereastra... îi

vorbea mama în timp ce trenul îşi accelera mersul. Zâmbindu-le cu afecţiune, tânăra femeie încerca să-i asigure că totul va fi în ordine.

— Am să caut un loc la vagonul de dormit, nu se poate să nu se elibereze pe parcurs...

— Neapărat, Elisa, o încuraja bătrânul tată, ştii cum e cu rezervările astea... mereu rămân locuri, dar le ţin până în ultima clipă...

Tânăra femeie păru să-şi amintească ceva important. Scotoci în poşetă şi scoase o cameră foto Kodak Retinette.

— O amintire, vorbi emoţionată, aproape şoptit Elisa, voi privi cu mult drag această imagine fotografică... La revedere...

Trenul îşi căpătă, treptat, cadenţa de expres, iar imaginile gării, ale peroanelor şi ale celor care au condus călătorii deveneau tot mai estompate.

Elisa a închis fereastra, a aruncat o privire în compartimentul în care toate locurile erau ocupate – cu excepţia celui rezervat printr-un pulover galben aruncat pe catifeaua maro, apoi s-a îndreptat în direcţia locomotivei, acolo unde spera să mai găsească o cuşetă liberă în vagonul de dormit.

S-a oprit mai întâi la vagonul restaurant, aşezându-se la o măsuţă, pe locul de lângă fereastră. Nu-i era nici foame, nici sete, dar, din plictiseală, a cerut un pahar cu

bere. Cerul nordic continua să fie senin, albastru şi înalt, străbătut de nori subţiri, albi. Elisa privea încrezătoare cerul curat al primăverii care-i dădea încredere, optimism. Se gândea la munca ce-o aştepta la Zürich, se gândea la viitor, făcea planuri. Oare cum va arăta camera pe care o va închiria? Oare ce mobilier va cumpăra, cum o va decora? Prin fereastra deschisă pătrundea briza caldă a vântului de sud care-i mângâia şi bronza tenul alb. Privi ceasul. Mai era o jumătate de oră şi trenul avea să treacă pe teritoriul Republicii Federale a Germaniei. Dacă va coborî cineva la Hamburg şi se face loc în vagonul de dormit? gândea ea făcându-şi din nou speranţe. În loc de răspuns pe lângă masa Elisei trecu chiar în clipa aceea un tânăr înalt, cu trăsături plăcute, înveşmântat în uniforma de amploiat al Deutsche Bahn-ului[24] purtând însemnele însoţitorilor vagoanelor de dormit. Privirile cercetătoare ale feroviarului se încrucişară cu cele ale Elisei şi tinerei femei îi plăcu băiatul acela îndrăzneţ, care părea să obţină întotdeauna ceea ce dorea. Îi păru rău că nu l-a întrebat dacă se eliberează o cuşetă la Hamburg. Plăti repede paharul cu bere şi porni pe urmele tânărului feroviar. L-a găsit adunând cifre pe un registru cartonat.

---

[24] Căile ferate din R. F. Germaniei

— Iertaţi-mă, domnule, ştiu că vă deranjez... dar... coboară cineva la Hamburg? l-a întrebat ea.

Tânărul o privea cu ochii întredeschişi, parcă întrebându-se dacă poate spera într-o aventură cu femeia frumoasă care-i aştepta răspunsul.

— Regret mult, frumoasă şi distinsă domnişoară, dar până la Zürich nu coboară nimeni...

Elisa era dezolată. Ultima ei speranţă de a petrece noaptea într-un pat confortabil se năruia. Nu plecă însă. Îşi aminti că în compartimentul de clasa doua în care avea rezervat loc se aflau numai persoane în vârstă şi plicticoase. Acolo, în intimitatea culoarului din vagonul de dormit, era parcă mai plăcut, iar tânărul feroviar nu părea insensibil la frumuseţea şi tinereţea ei.

— Ştii ce, păpuşă blondă? a atacat-o direct tânărul însoţitor al vagonului de dormit – peste un sfert de oră intrăm în Hamburg, adică la mine acasă... Prin urmare, dacă sunt acasă, cuşeta mea rămâne liberă... ţi-o ofer...

Au râs amândoi de gluma aceea, deşi nici unuia nu i se părea prea grozavă, dar, într-un fel, trebuiau să destrame stânjeneala care domnea între ei doi.

— Pe mine mă cheamă Theodor Ristauer Wolf... Ţie cum ţi se spune?

— Custensen Ulla Élise...

— Eu o să-ţi zic Ulla... De acord?

— De acord, Theo...

Elisa s-a instalat aşadar în cuşeta feroviarului care a plecat imediat să-i aducă bagajele din compartimentul de clasa doua.

Aerul nebun de primăvară, plictisul unei călătorii lungi cu trenul, poate amândouă sau poate altceva, a făcut ca Elisa să cadă imediat în plasa de seducţie a frumosului feroviar şi astfel odată cu sutele de kilometri ai spaţiului nordic, expresul înghiţea cu lăcomie şi clipele de romanţă ale celor doi tineri.

Când s-a trezit din somn, Elisa avea gura amară şi uscată, din pricina coniacului, din care, îşi amintea abia acum, a băut prea mult. A întins mâna alături de ea, unde bănuia, că se află trupul proaspătului său prieten, dar acesta se trezise de mult, chemat de îndatoririle sale profesionale.

— Bei o cafea, Ulla? o întrebă acesta, întinzându-i o ceaşcă aburindă care umplea compartimentul cu o aromă îmbietoare.

Privind pe fereastră peisajul muntos, Elisa întrebă lenevos:

— Mai e mult până la Zürich?

Theodor Wolf râse amuzat:

— Am trecut de mult de Zürich... Următoare oprire o avem la Chur...

Elisa s-a îmbrăcat repede, supărată, fără să se atingă

de cafea.

— De ce nu m-ai trezit?

— Dormeai atât de frumos... Şi apoi, nici nu mi-ai cerut să te trezesc din somn undeva...

Văzând că trenul începe să încetinească, Elisa şi-a pus frumoasa ei haină de blană albă:

— Mă ajuţi să cobor valiza?

— O, păpuşă blondă, mă subestimezi. Valiza ta e de mult pe culoar...

Trenul s-a oprit. Pe peronul pustiu al acelei ore matinale, tristă, Ulla Elisa.

— Când ne mai vedem? întrebă ea.

Zâmbind sigur de el, Wolf scoase din buzunar un paşaport.

— E paşaportul meu! Dă-mi-l... De ce eşti rău?

— Ca să fiu sigur că ne revedem... Te aştept la noapte tot aici, pe peronul unu... Facem cursa retur, Milano-Copenhaga... Dacă vrei, te duc înapoi, acasă...

— Eşti nebun, Theo... Cum să mă întorc acasă? Mâine îmi încep serviciul la Zürich... De fapt, azi eram aşteptată... Dă-mi te rog, paşaportul...

— Nici gând, Ulla... la noapte... Pa, păpuşă blondă...

Trenul se puse din nou în mişcare şi, pe peronul pustiu al gării din Chur, o siluetă fragilă de femeie învesmântată în alb privea cu disperare peisajul străin şi neprimitor în care intra...

*

Deşi încă nu se vedea, ascuns de vârfurile acoperite de zăpezi veşnice ale Alpilor elveţieni, soarele încălzise bine aerul acelei dimineţi de sfârşit de lună mai. Feroviarul controla zilnic porţiunea aceea de linie ferată dintre gările Sargans şi Zürich şi se felicita în gând pentru că, părăsind cantonul, avusese inspiraţia să renunţe la şuba grea şi incomodă de blană. Era atunci, la 29 mai 1964, o splendidă zi de primăvară, iar bătrânul cantonier respira cu plăcere aerul puternic ozonat, renunţând la ţigara pe care abia o aprinse şi pe care o aruncă în apele spumegate ale pârâului ce izvorăşte ceva mai departe, dintr-una din culmile Mühlehornului.

Omul se oprea din când în când, precaut, lovind cu îndemânare câte o porţiune din linia ferată, ascultând atent vibraţia sănătoasă a metalului, încercând să descopere un eventual glas viciat de fisuri în şinele de oţel. După o dublă serpentină, cantonierul se opri, căci în faţa sa se deschidea gura sumbră a tunelului Mühlehorn. Îşi desprinse de la şold lampa electrică, o aprinse şi, ţiuind dreapta, intră în tunelul cu pereţi reci şi umezi. De data asta omul regreta sincer entuziasmul primăvăratec care-l determinase să renunţe atât de uşor la blana călduroasă de la canton, astfel încât, înfrigurat, îşi strânse haina pe trup, ridică gulerul şi iuţi paşii.

Străbătuse mai bine de jumătate din drum şi ieşirea din tunel se vedea ca o imensă pată de lumină, un puternic „contre-jour” care-l împiedica să distingă cu claritate amănuntele. Totuşi, o moviliţă opacă, având o formă greu de definit, îi atrase atenţia. Părea un pachet de haine lipit de piatra cioplită în muntele Mühlehorn.

— Doamne, dumnezeule, doar n-o fi... murmură înspăimântat bătrânul feroviar de gândul ce i se insinua.

Mâna care ţinea felinarul îi tremură şi mai rău, atunci când, ridicând-o deasupra capului, bănuiala i se adeveri.

Lumina puternică a lanternei descoperea un picior de femeie îndoit într-o poziţie nefirească. Câteva şuviţe de păr blond şi lung acopereau cea mai mare parte dintr-un obraz alb, pe care se zăreau zgârieturi şi pete maronii.

Pipăi cu gesturi febrile trupul inert, încercând să înţeleagă dacă viaţa sălăşluia în el, pentru a-i acorda primul ajutor. După rigiditatea marcată a membrelor, omul înţelese că orice speranţă era de prisos.

*

Ancheta judiciară a început la Zürich, căci poliţistul din halta Mühlehorn (unde cantonierul a anunţat descoperirea cadavrului) şi-a dat seama că un asemenea caz îi depăşeşte competenţa şi a cerut

sprijinul superiorilor săi.

Comisarul B.W., căruia i s-a încredinţat cazul, s-a trezit astfel aruncat într-un imens ocean necunoscut. Bătrânul comisar din Zürich presimţea că acest caz avea să-i dea mult de furcă şi încerca să recapituleze faptele, aşa cum se prezentau ele în momentul acela.

Mai întâi datele examenului medico-legal; moartea a survenit în urma ştrangulării victimei cu o sfoară sau şnur. Zgârieturile feţii şi plăgile de pe trup nu proveneau dintr-o luptă cu asasinul ci au fost provocate de aruncarea cadavrului în tunel, în plină viteză a trenului. Moartea a survenit puţin după miezul nopţii. Vârsta probabilă a victimei, în jur de 30 de ani.

Comisarul B.W. privea îngândurat buletinul redactat de medicul legist şi fotografiile făcute în tunel.

După poziţia victimei, a pietrelor dislocate pe terasament precum şi interpretând direcţia zgârieturilor pe trupul tinerei femei, comisarul deducea că aceasta a fost aruncată dintr-un tren mergând de la Chur sau Brig spre Zürich. Din cele 28 de trenuri care circulau în 24 de ore prin tunelul Mühlehorn, erau reduse astfel dintr-o dată 14, iar ţinând seama de ora prezumtivă a crimei, mai rămâneau doar 3. Alături de comisar, într-o lădiţă de tablă lucioasă, se afla îmbrăcămintea tinerei femei. Aleasă cu gust, deşi evident cumpărată din magazine

„uniprix”, îmbrăcămintea trăda un oarecare rafinament vestimentar şi chiar cochetărie. Îmbrăcămintea unei femei tinere şi drăguţe, căreia nu-i este indiferent cum arată ba, dimpotrivă, doreşte să facă o impresie bună bărbaţilor. Deci, crimă pasională? se întreba comisarul B.W. Îmbrăcămintea victimei nu-l putea ajuta cu nimic. Era total impersonală, era îmbrăcămintea tipică a femeilor europene de condiţie modestă care se îmbracă nu la „boutique” de lux ci în magazinele „bone marche”, unde se vând obiecte frumoase şi ieftine fabricate de firme având diverse naţionalităţi. Victima purtase o colecţie europeană în cel mai strict sens al cuvântului: pulover galben cu etichetă „Made în Italy”, fustă fără etichetă – probabil confecţionată în casă, lenjerie de provenienţă franţuzească, dar lucrată în atelierele unei cunoscute firme austriece, ceas elveţian (spart, cu limbile căzute) un cordon de piele fabricat la Copenhaga, ciorapii n-au putut fi identificaţi, iar încălţămintea victimei n-a fost găsită, deşi o duzină de poliţişti au scotocit nu numai tunelul ci şi traseul căii ferate din jurul acestuia pe o rază de treizeci de kilometri.

Două indicii le putea considera sigure: ora decesului şi direcţia trenului în care călătorise tânăra femeie în noaptea fatală. Coroborate, cele două elemente dădeau primul rezultat al anchetei: victima a fost ucisă probabil

în Nord-expres, trenul acela albastru oare străbate întreg continentul european. Aşadar, încerca el să recapituleze, tânăra aceea blondă şi frumoasă era o călătoare din Nord-expres şi era de naţionalitate italiană, germană, franceză, daneză, austriacă, elveţiană? Greu s-o scoată la capăt cu indiciile vestimentare în zilele acestea când femeile se îmbracă atât de pestriţ şi fantezist. Nu, categoric, îşi spunea cu regret comisarul, calea indiciilor furnizate de provenienţa veşmintelor trebuia părăsită. Ce alte elemente mai puteau fi folosite? Măsurătorile antropometrie, amprentele – dar acestea sunt fixate şi clasate numai la indivizii certaţi cu justiţia şi nu la victimele acestora.

Complicată treabă identificarea unui cadavru descoperit în circumstanţe atât de misterioase. O fotografie, dacă ar fi avut o fotografie, totul se putea aranja. Ar fi trimis inspectorii cu portretul victimei din gară în gară, din tren în tren şi până la urmă se găsea un fir, trebuia să se găsească un fir... O fotografie... O idee i se insinuă în gând. Ce-ar fi dacă...

Şi comisarul recurse la un procedeu nu prea obişnuit. Chemă la comisariat un machior de teatru şi îi ceru ajutorul. Acesta, acceptă să-l ajute cu foarte multă greutate şi numai la insistenţele repetate ale comisarului. Căci, într-adevăr, propunerea comisarului

B.W. avea de ce şoca. Machiorul urma să facă tot ce ştia pentru a readuce chipul încremenit de moarte al tinerei femei la expresia vie, caldă, pe care trebuie s-o fi avut aceasta pe când trăia. Macabră ocupaţie, mai ales pentru un om de teatru, obişnuit ca, seară de seară, să aştearnă fardul pe feţele marilor vedete, iubite de public. Gândindu-se însă că, în felul acesta, ajută justiţia la descoperirea făptaşului unei crime, machiorul acceptă, dar nu fără a-şi lua propriile sale măsuri de apărare. Comisarul B. W. Fu neplăcut impresionat de aspectul machiorului, atunci când acesta a pătruns în camera frigorifică de la morgă, cu obrajii nefiresc de coloraţi, cu ochii ficşi şi strălucitori.

— Te-ai îmbătat... îi spuse comisarul cu reproş.

— Nu de tot... vorbi omul care suporta de acum destul de uşor ambianţa sumbră a instituţiei de medicină legală. Credeţi că eu am sufletul dumneavoastră împietrit? Eu sunt un artist, domnule...

Şi într-adevăr, machiorul nu se lăudase degeaba. Machiajul său era atât de savant realizat încât biata femeie părea vie, iar atunci când, pentru a fi fotografiată, a trebuit să i se deschidă ochii, chiar şi inima aspră a bătrânului comisar s-a înmuiat. Rezultatul a fost de-a dreptul senzaţional. Fotografia obţinută înfăţişa o tânără frumoasă, cu un aer distins şi uşor melancolic. Multiplicată, imaginea fotografică a

fost trimisă câtorva cotidiene din Zürich şi distribuită tuturor agenţilor de poliţie pentru a începe complicata şi plicticoasa operaţiune de identificare judiciară.

O copie, mult mărită după negativul obţinut, a fost trimisă biroului naţional central elveţian al Interpolului, comisarul B.W. având ferma convingere că victima era o cetăţeană străină.

A doua zi, pe masa de lucru a comisarului se afla prima recoltă. Cea mai importantă era o comunicare de la comisariatul din Chur.

Noaptea târziu, pe la orele 23, un telex sosit de la B.C.N.-ul din Copenhaga rezolva spinoasa problemă a identităţii, rod al fotografiei difuzată în toată Europa şi graţie serviciilor telefoto ale Secretariatului general al Interpolului. Fotografia în cauză aparţine unei cetăţene a Danemarcei, pe nume Custensen Ulla Elisa, născută la 24 august 1934, în localitatea Gentofte, având domiciliul în Copenhaga. Paşaport nr. ___ plecată în după-amiaza zilei de 27 mai, cu destinaţia Zürich, unde urma să fie angajată asistentă medicală la secţia de fizioterapie a unei clinici.

Raportul poliţiei din Chur era de-a dreptul uluitor prin operativitatea pe care o dovedeau funcţionarii locali şi care anunţau că o tânără semănând cu cea din fotografie difuzată a dejunat într-un mic local, însoţită de un bărbat ceva mai tânăr decât ea şi având

înfăţişarea tipică a unui play-boy[25].

Comisarul B.W. s-a urcat în primul tren şi a descins la Chur, tocmai în momentul în care la comisariatul din localitate poliţiştii se felicitau pentru rezolvarea asasinatului din nord-expres, prin arestarea făptaşului.

Bătrânul comisar nu cunoştea însă acest eveniment, pentru că primul său drum a fost la bistroul indicat de raportul primit la Zürich.

— Sper că o să mă înţelegeţi, domnule comisar – îi repeta patronul localului pentru a treia sau a patra oară – deviza noastră este onoare şi discreţie... Păi, dacă am fi atenţi la toate perechile care intră în localul nostru ce s-ar alege de reputaţia pe care o avem? Discreţie, discreţie şi iar discreţie, iată o deviză pe care o practic fără să mă ruşinez... Altminteri, credeţi că mi-ar mai intra cineva în prăvălie? Dacă cei care se întâlnesc aici s-ar simţi supravegheaţi? Vă rog mult, presa nici să nu afle că eu v-am spus... sper că mă înţelegeţi... Şi acum, faptele, nu-i aşa? Astea vă interesează... Ei bine, doamna, căci fără îndoială că era o doamnă, purta un mantou de blană albă... blondă, bine făcută... Ştiţi, am remarcat-o mai clar decât pe băiat... ştiţi şi dumneavoastră cum e... băiatul era unul din ăştia...

---

[25] Play-boy – denumire curentă în occident, care desemnează un anume gen de bărbat, şi anume „frumuşelul” care ştie să tragă toate avantajele de pe urma farmecelor sale..

moderni... semăna cu toţi tipii ăştia frumoşi care pozează prin reviste... ştiţi dumneavoastră.

— Au sosit împreună?

— Întâi a venit fata... Era obosită, necăjită... A comandat o cafea cu cremă şi câteva cornuri... Apoi a apărut şi băiatul... S-a dus drept la masa fetei...

— După părerea dumitale, cei doi se cunoşteau dinainte?

— Parcă poţi să mai ştii cum e cu tinerii din ziua de azi? Băiatul s-a dus drept la masa fetei şi a comandat un pahar cu vin roşu... Tipul vorbea mult şi repede... La început, fata nu era atentă la vorbele băiatului, dar până la urmă a izbucnit în râs şi au început să sporovăiască... de-ale lor... Parcă ar fi fost certaţi şi apoi s-au împăcat... Da, chiar asta mi-a fost impresia.

— Băiatul e un obişnuit al localului?

— Nici vorbă, domnule comisar, ăsta e un local serios...

— Vreţi să spuneţi că băiatul v-a făcut o impresie proastă?

— Nu de asta e vorba, dar bistroul meu are un caracter familial... De obicei, băieţii ăştia merg în localuri unde urlă furioşi din ăia cu plete...

— Deci nu eşti sigur că cei doi se cunoşteau dinainte...

— V-am spus... aşa făceau impresia... cel puţin el...

Dar, dacă era cu adevărat un play-boy, ăştia merg întotdeauna la ţintă...

— În afară de blana albă, ce ai mai reţinut din îmbrăcămintea fetei?

— Nu-mi amintesc... Dar atât că avea un aparat de fotografiat pe care la plecare l-a luat cu el băiatul...

— Dacă l-ai vedea pe tip, l-ai recunoaşte?

— Bineînţeles... de altfel, cei de la poliţia locală i-au desenat mutra după indicaţiile mele, cum îi ziceţi ia asta, parcă portret – robot, nu-i aşa?

La poliţia din Chur, comisarul din Zürich fu primit cu o amabilitate care-i păru suspectă bătrânului vulpoi.

— Dar nu era nevoie să vă mai deplasaţi, domnule comisar...

— Vizita dumneavoastră ne onorează prea mult, pe noi, bieţi artizani de provincie...

— Ce ziceţi de-un păhărel, domnule comisar?

Ploaia măruntă a politeţurile continua, când deodată, în mintea rapidă a lui B.W. se făcu lumină. Era clar, foarte clar: poliţia din Chur avea portretul-robot al băiatului de la localul familial, deci nimic mai simplu decât să-l aresteze.

— Unde-i băiatul? întrebă direct comisarul din Zürich, curmând salamalecurile ironice ale inspectorilor din Chur.

— Fantastic ce repede zboară veştile acestea... se

lamentă un inspector gras, care-şi tampona fruntea năduşită cu o batistă mare, colorată. Iată, nu-i nicio oră de când am procedat la arestarea asasinului şi centrul a aflat...

Comisarului B.W. nu-i scăpă acest „am procedat la arestarea asasinului" şi care semnifica cât se poate de clar cine era autorul acelei vajnice operaţii.

— Ne mirăm, totuşi, cum aţi putut afla... De-abia de-o oră am telefonat la Zürich – continua grăsanul, ştergându-şi în continuare fruntea, pe care izvorau, ca din gheţarul Saint Goothard, o sumedenie de pârâiaşe care-i ameninţau ochii cu năprasnice inundaţii.

— Băiatul a mărturisit crima?

— Încă nu, domnule comisar, dar în faţa probelor, zdrobitoare, după opinia noastră, nu va întârzia s-o facă...

— Pot să stau şi eu de vorbă cu el?

— De vreme ce v-aţi ostenit să descindeţi în târgul nostru, se poate să refuzăm un comisar de talia dumneavoastră? Presupun însă, că ancheta va rămâne în competenţa noastră... Ştiţi, principiul teritorialităţii... Crima s-a comis la noi, băiatul e de aici... lucrurile sunt clare, nu-i aşa? Şi apoi, dumneavoastră, cei de la centru, aveţi atâtea cazuri importante de rezolvat...

Play-boyul din localitate nu era de fapt din Chur, ci italian de origine, unul din acele zeci de mii de

muncitori emigranţi, care străbat continentul, visând un loc de muncă, aceşti „disperados”, în căutarea unui nou şi imaginar Eldorado.

— Ai declarat la început – şi-a început interogatoriul comisarul B.W. – că te-ai dus cu fata la un local pentru ca aceasta să ia micul dejun. Patronul însă declară, iar fata de la garderobă mi-a confirmat, că nu aţi venit împreună. V-aţi întâlnit în local. De ce ai minţit în prima declaraţie?

— Mi-a fost frică, domnule... Dar dacă eram eu asasinul, credeţi că mai veneam cu valiza la poliţie?

— Cum, ce spui? întrebă mirat B.W.

— Păi de... ce, eram fraier să vin eu la sticleţi cu valiza în mână?

— Oare valiză, măi băiatule, explică-te... Eu sunt din Zürich, nu cunosc amănuntele.

— Domnule, am să vă spun adevărul... ce mai... Uite cum a fost... în dimineaţa de 28 mai, eram în gara Chur... Condusesem câţiva băieţi de la mine, din Milano... plecau acasă... Le-am dat un pachet pentru mama şi mă pregăteam să mă duc la lucru... Ştiţi, cu lucrez la poduri şi şosele, întreţineri, reparaţii, chestii din astea murdare şi necalificate, pe care le fac la dumneavoastră numai muncitorii străini...

Când voiam să părăsesc gara, mi-a apărut în faţă ea, fata. Obosită, necăjită, ştiţi cum e după un drum lung...

Mai târziu mi-am dat seama că era şi puţin băută, sau, în orice caz, mahmură... Purta o haină de blană albă şi moţăia pe un fotoliu din sala de aşteptare, cu o valiză mare, neagră, rezemată pe picioare. Am întrebat-o aşa, într-o doară, dacă e străină şi cucoana s-a prins. S-a recomandat şi m-a rugat s-o conduc la un local pentru a lua micul dejun... Am condus-o la o cârciumă mai curată, o ştiam mai de mult, deşi nu intrasem acolo niciodată... de aceea am şi plecat de-acasă, din Milano... Mă ştiau la poliţie şi mama mi-a zis „Paolo, copilule, fugi în lume şi fă-ţi un rost... Jură-mi pe sfântul Genaro că nu mai pui mâna pe valize străine...” – ce mai, i-am jurat şi am plecat... Credeam că m-am potolit, că mi-a trecut... Şi deodată, hop, mi-a căzut pleaşca... Parcă mă frigea la degete blestemata aia de valiză. În pragul cârciumii fata şi-a dat seama că am cărat atâta drum valiza după mine şi s-a scuzat.

— Ştii ce? i-am spus – îţi duc eu valiza la gară cât timp iei tu micul dejun... eu am mâncat aşa că... Fata a intrat în local iar eu... ei bine, eu, în loc să duc valiza la gară, am cărat-o la mine acasă... Aveam de gând să nu mă mai întorc la fată, dar mi-a venit în minte că s-ar putea să facă tărăboi, aşa că am venit înapoi şi am băut cu ea un pahar cu vin roşu. Am plimbat-o prin împrejurimi până seara... N-a vrut să meargă la mine acasă, deşi am insistat şi i-am făcut capul mane... Era

atrăgătoare, şi apoi, nu mai era o copilă... mă înţelegeţi, nu? Dar n-am omorât-o eu. De ce aş fi făcut-o? Valiza oricum i-o zulisem[26]... Ce dracu să-i mai iau? Am fost împreună la agenţia de voiaj unde i-am cumpărat – zău, pe onoarea mea – un bilet de clasa a doua pentru Zürich. Seara, când am ajuns în gara Chur, cu zece minute înainte de sosirea trenului, i-am spus că mă duc la toaletă şi dus am fost...

— Eşti sigur că s-a suit în trenul acela şi nu în altul?

— Ba bine că nu... S-a urcat în vagonul de dormit, deşi eu îi cumpărasem bilet de-a doua... Am zis în gândul meu că gagica era uşchită la minte din cauza valizei şi a aparatului de fotografiat...

— Deci, n-ai fugit imediat de la gară...

— Nu, ce eram fraier? Voiam să ştiu dacă mă reclamă la poliţia feroviară. N-a făcut-o, aşa cum de fapt şi eu bănuiam, căci încă de dimineaţă se afla într-o stare de nepăsare şi dezinteres faţă de viaţă... parcă era drogată, domnule comisar, dar nu consuma nimic suspect... chiar am fost atent la asta... Mi-am dat seama că fata avea pe suflet ceva mai rău decât îi puteam pricinui eu prin furtul valizei... Ce mi-am zis... cucoana e în fonduri, eu nu... Dacă trimit ţoalele ei acasă, le poartă soră-mea şi fac economie la pachetele pe care le

---

[26] A fura.

expediez familiei...

— Ţi-a spus ceva în legătură cu o anume întâmplare?

— Nimic precis... numai aluzii... că toţi bărbaţii sunt aşa şi pe dincolo... de aia m-am şi gândit că la mijloc era o chestiune de inimă... Cred că dacă rămânea în Chur mai multe zile, o consolam eu... Ştiţi ce, domnule comisar? Dacă fata s-a sinucis? Pe onoarea mea, era în stare... După o pauză, băiatul întrebă timid, cu aer spăşit:

— Ce-o să se întâmple acum cu mine, domnule comisar? O să mă condamne?

— Nu mi-ai spus ce s-a întâmplat după plecarea fetei.

— După două zile i-am văzut poza în ziare şi am sfeclit-o. Iată, ziceam, intru într-un bucluc cum nu s-a mai pomenit... aşa, ca un fraier... Valiză neagră mi-a trebuit... Mai întâi am vrut să fug acasă, la Milano. După ce m-am gândit, mi-am dat seama că-i mai bine să duc valiza la poliţie şi să le spun sticleţilor o poveste cât mai favorabilă mie.

— Adică...

— Că fata e prietena mea, că valiza a lăsat-o la mine provizoriu... Că urma să ne întâlnim peste câteva zile la Zürich... poveşti din astea... Dar nu m-au crezut...

— Unde-i aparatul de fotografiat?

— Unde să fie, la poliţie, aici... Am adus totul, domnule comisar, până la ultimul ac cu gămălie...

Furtul unei valize e una, iar omorul e alta... Ce, parcă dumneavoastră nu ştiţi? Hoţii de buzunare sau de valize nu omoară niciodată...

Declaraţia băiatului îi apărea comisarului B. W. Drept sinceră. Şi totuşi, o tânără femeie fusese găsită fără viaţă în tunelul Mühlehorn, aruncată ca un balast, după ce mai înainte fusese ştrangulată cu o sfoară sau ceva asemănător. Nimeni însă pe lumea asta nu ucide un om fără a avea motive... Play-boyul din Milano avea dreptate: un hoţ de valize nu ucide... nici nu umblă înarmat... Şi totuşi, când se ucide – continua să gândească comisarul B.W. – asta se face dintr-un motiv foarte precis... în afara cazurilor când crima aparţine unui sadic... Şi totuşi, ideea unui asasin maniac care operează în trenuri trebuia exclusă, căci statisticile europene – confirmate şi de nota Interpol – nu atestau vreun caz similar. Care sunt totuşi motivele ce pot determina uciderea unei femei frumoase, dacă se exclude ideea furtului, comis la Chur, deci în afara nord-expresului? Mai trebuie excluse posibilităţile unui caz de sadism, a imprudenţei... Imprudenţă? Cu un şnur la gât? Atunci, dramă pasională. Dar fata plecase singură din Copenhaga. Criminalul nu putea fi, prin urmare, decât o persoană întâlnită întâmplător în timpul călătoriei. Dar în care călătorie? Căci, de fapt, fata avea la activ două călătorii: una lungă, de o zi şi

noapte, în nord-expres, pe distanţa Copenhaga-Chur şi alta scurtă, de o oră între Chur şi tunelul Mühlehorn. Exclus ca, în acest răstimp, să se înnoade o idilă şi tot atunci să se declanşeze ideea unei crime. Mai rămânea posibilitatea violului, dar era greu de presupus că un expres internaţional, plin cu călători, poate fi locul ideal al unei asemenea întâmplări.

Şi totuşi, crima s-a petrecut în tren.

— Spune, ce ai făcut în noaptea crimei? După urcarea fetei în Nord-expres?

— Uite, vedeţi? Colegii dumneavoastră nu m-au întrebat asta... Păi, bine, domnule comisar, am un alibi perfect... Am lucrat în schimbul de noapte... Ştiţi, am lipsit ziua şi trebuia să recuperez... Asta e, am martori berechet... Eu credeam că-mi puneţi în cârcă altceva... Că am omorât-o aici, la Chur... Da dacă e aşa... ce mai... Sfinte Genaro, îţi mulţumesc...

Comisarul B. W. Părăsea localitatea Chur, aflându-se exact în impasul de la începutul anchetei. Asasinul, arestat de inspectorul gras din Chur, nu era decât un biet hoţ de valize. Pentru asta putea încasa trei luni de puşcărie şi expulzarea din Elveţia. În temniţa grea trebuie trimis altcineva.

Comisarul zâmbea amintindu-şi ultimele minute petrecute în compania colegilor săi din Chur, în faţa figurilor dezumflate ale acestora. Şedea la fereastra de

pe culoarul vagonului de dormit al nord-expresului şi privea peisajul nocturn al alpilor. Însoţitorul de vagon l-a întrebat dacă doreşte o cuşetă.

— Nu, cobor la Zürich... dar dacă îmi dai o bere rece, ţi-aş fi îndatorat...

Feroviarul îi aduse berea şi comisarul îi strecură în palmă o bancnotă.

— Păstrează restul... Poate îţi place şi dumitale berea rece...

— O, şi încă, cum, domnule... Aţi mai văzut dumneavoastră danez care să nu-şi umfle burta cu zeamă de hamei?

— Nu vă plictisiţi călătorind tot timpul cu trenul?

— O, domnule, şi încă ce plictiseală...

— Circulaţi pe aceeaşi rută întotdeauna?

— Asta e nenorocirea, domnule... Dacă ne-am mai schimba între noi, ar fi altceva... Ar mai varia peisajul...

— Presupus că aveţi şi zile libere, nu-i aşa?

— Da, avem... dar nu ştiţi? Atâtea belele apasă pe umerii unui cap de familie...

Comisarul B. W. Scoase din buzunar fotografia Elisei.

— Aţi văzut-o cumva pe tânăra aceasta în tren?

Feroviarul înţelese imediat că guralivul său pasager era de la poliţie şi zâmbi cu îngăduinţă.

— O, domnule, este pentru a treia oară când văd fotografia... Prima oară la Copenhaga, a doua oară când

trecusem de Hamburg... acum dumneavoastră. A făcut ceva de-o caută toate poliţiile?

— Da, murmură comisarul. Ceva foarte grav... a murit în condiţiuni misterioase... A plecat din Copenhaga, în după amiaza zilei de 28 mai... Credeam că...

— A, nu, era ziua mea liberă... Cine a fost în 28... cine... o clipă, îmi amintesc... Pe 28 era rândul companiei Deutsche Bahn să dea un însoţitor... Cred că era puşlamaua aia simpatică de Wolf... Unul aşa, înalt şi frumuşel... Asta ştiu că nu se plictiseşte călătorind cu trenul...

Şi bătrânul feroviar danez îi făcu un semn complice comisarului. Trenul prindea viteză, apropiindu-se de tunelul Mühlehorn iar B.W., îngândurat încerca să intre în atmosfera intimă a trenului, a locurilor, cu dorinţa nebună de le „pipăi" în felul ştiut numai de el, cu simţul acela şi cu flerul acela atât de inexplicabil, pe care ţi le dau numai experienţa unei vieţi petrecute în rândurile poliţiei criminale!

*

Inspectorul Hans L. de la poliţia din Hamburg începea să-şi piardă răbdarea. „Iată două zile – gândea el, de când grangurii de la B.C.N.-ul din Wierbaden m-au trimis pe urmele tipului ăsta şi eu nu aflu nimic nou".

Inspectorul Hans era aşezat la masa de pe trotuar a unei mici berării şi supraveghea ieşirea de la locuinţa însoţitorului vagonului de dormit din garnitura nord-expresului.

În sfârşit, pe poarta înaltă a vechii clădiri, zidită de bună seamă pe la începutul naşterii ligii hanseatice, ieşi Theodor Ristauer Wolf, tânărul înalt şi simpatic pe care, după cum se ştie, Elisa l-a abordat înainte ca trenul să ajungă pe teritoriul german.

Părea mai puţin sigur de el şi zâmbetul acela obraznic pe care-l purta, de obicei, pe buzele sale groase dispăruse. Se opri la un debit de tabac, cumpără ziarele zilei apoi, grăbit, se apucă să parcurgă ştirile de la rubricile de fapt divers. „Poliţia din Chur l-a arestat pe asasinul din Nord-Expres", – scria cu litere mari în primul cotidian pe care îl deschise. Avid de noutăţi, parcurse cele câteva rânduri aşternute sub titlul mare şi fotografia tânărului play-boy italian. Vestea păru să-l tulbure. Deschise şi celelalte ziare, dar, la conţinutul primei ştiri, nu mai avea de adăugat decât înfloriturile stilistice ale autorilor. Aruncă ziarele în primul coş de hârtii întâlnit în cale şi porni cu paşi repezi spre staţia de autobuze din Marktplatz. Asemenea unei umbre, inspectorul Hans L. De la poliţia criminală din Hamburg se ţinu pe urmele lui Wolf şi urcă odată cu acesta în autobuzul ce duce spre docurile maritime din

canalul principal al marelui port european.

*

Comisarul B.W. privea îngândurat pe fereastra încăperii aflată la cel de-al treilea etaj al clădirii poliţiei din Zürich, admirând cerul senin al primelor semne de vară timpurie. Pe masa de lucru se aflau ziare, mototolite şi un teanc de note telex sosite de la B.C.N.-urile din Wiesbaden şi Copenhaga.

Era furios pe gazetarii din Zürich, evident întărâtaţi de poliţişti din Chur şi care-l acuzau că l-a lăsat în libertate pe odiosul asasin din nord-expres, play-boyul italian, unul din acei aventurieri străini care, sub identitatea muncitorului imigrant, comite fapte abominabile pe teritoriul elveţian etc. Etc. Telefonul începu să zbârnâie, strident, dar comisarul nu se clinti de lângă fereastră...

— Răspunde dumneata, se adresă B. W. Tânărului său coleg care-l privea întrebător. Nu sunt aici... sunt pe teren, sunt oriunde, numai aici nu...

Tânărul inspector ridică nepăsător receptorul, dar, imediat, trupul îi încremeni într-o poziţie respectuoasă.

— ...Am înţeles, domnule ministru... Imediat, domnule ministru... Domnul comisar tocmai mă instruia în această privinţă... Da, vi-l dau...

Făcându-i semne de reproş colegului său, comisarul B. W. Preluă receptorul.

— Vă ascult, domnule ministru...

Vocea furioasă a ministrului adjunct de la interne răzbătea în birou uimitor de clar din micul receptor telefonic.

— Eşti un poliţist bătrân, domnule comisar... Nu ştii că opinia publică trebuia potolită aruncându-i-se în braţe un vinovat?

— Ştiu, domnule ministru, dar m-am săturat să-i considerăm pe gazetarii de senzaţie drept o zeitate păgână, care are nevoie în permanenţă de jertfe omeneşti, iar eu să mă transform în preotul lor... Să ne lase gazetarii în pace... Noi nu ne amestecăm în scrisul lor, ei să ne lase să lucrăm aşa cum ne dictează conştiinţa...

— Comisare, vorbeşti de parcă n-ai cunoaşte situaţia. Opoziţia abia aşteaptă astfel de ocazii... Vrei să-ţi citesc ziarele?

— Mulţumesc, domnule ministru... le-am citit...

— Şi atunci?

— Atunci? Nimic.

— Să ne interpeleze opoziţia din nou pe temele imigraţiei forţei de muncă?

— Domnule ministru, eu nu sunt politician, sunt doar un comisar de poliţie criminală...

— Eşti cel mai bun în meseria asta, comisare... În numele vechii noastre colaborări, dă-mi-l pe italianul

acela din Chur şi le astup gura atât ziariştilor cât şi opoziţiei...

— Imposibil, domnule ministru. Frumuşelul n-a ucis... N-au decât judecătorii să-i taie capul pentru că fură valize...

— E ultimul dumitale cuvânt?

— Mă tem că da, excelenţă...

Ministrul închise telefonul brusc, înfuriat de încăpăţânarea bătrânului comisar.

Câteva minute, B.W. şi tânărul inspector păstrară tăcerea, fiecare cu gândurile sale.

— Nu vrei să dai o fugă până la telex? Poate au venit ştiri noi – i se adresă B.W. colegului său cu voce calmă, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Comisarul se apropie de masa de lucru, cercetă din priviri hârtiile adunate acolo, apoi se aşeză pe scaun şi începu să-şi adune ghidurile pe o foaie de hârtie:

1. Victima a plecat din Copenhaga într-o stare de spirit normală. Destinaţia: Zürich. Coboară însă nu la Zürich, ci la Chur, cu o stare de spirit alterată. De reţinut: dorinţa de a găsi loc liber la vagonul de dormit.

2. Feroviarii care însoţeau expresul au declarat că nu au văzut-o pe tânăra femeie în tren – deşi aceasta a călătorit mai bine de 24 de ore, de la Copenhaga la Chur. Unde a putut sta ascunsă? Nu cumva într-o cuşetă a vagonului de dormit?

3. Întâmplarea de la Chur, inclusiv furtul valizei şi aparatului de fotografiat n-au afectat-o prea mult. Deci, altceva o frământa.

4. Şnurul cu care a fost strangulată victima ar putea proveni de la storurile ferestrelor vagoanelor. Inclusiv de la vagonul de dormit.

5. În noaptea de 28 mai, victima s-a urcat în nord-expres, deşi nu avea nevoie de un simplon pentru a parcurge distanţa Chur-Zürich, fiindu-i la fel de utilă orice cursă locală. A ales în mod special nord-expresul şi, deşi avea bilet de clasa doua, s-a urcat în vagonul de dormit.

Tânărul inspector se înapoie cu două foi de hârtie, proaspăt dactilografiate de telex. Comisarul B.W. le luă în mână cu nerăbdare. Erau două comunicări O.I.P.C., una de la B.C.N. Wiesbaden, cealaltă de la B.C.N. Roma. Wiesbadenul (R.F. a Germaniei), comunica: „Theodor Ristauer Wolf. A suferit o condamnare, în 1956, la Rheydat, oraşul natal, pentru viol. Urmărit pentru trafic cu stupefiante, dar fără dovezi palpabile. Filajul din ultimele zile n-a relevat nimic concret, în afară de un interes manifestat pentru ziare şi pentru evenimentele de la faptul divers. Poliţia germană lasă cale liberă colegilor elveţieni pentru orice acţiune faţă de Ristauer care este de serviciu pe ruta Copenhaga-Milano şi retur în zilele de 5 şi 6 iunie.

Aşteptăm veşti noi de la B.C.N. Elveţian. Succes!”

De la Roma, telexul aducea o ştire care dacă ar fi căzut în mâna ministrului, i-ar fi cauzat multă bătaie de cap comisarului B.W.

B.C.N. Italian preciza că tânărul play-boy din Chur avea cazier, fiind cunoscut ca notoriu hoţ de valize, acţionând mai ales în rândul femeilor, de obicei turiste străine, cărora le cucerea simpatia, punându-şi la bătaie farmecele masculine. Ceea ce arunca o lumină neaşteptată era faptul că nota B.C.N.-ului italian amintea un episod violent din viaţa tânărului play-boy, şi anume disputa stârnită de gelozia uneia din amantele sale şi pe care a potolit-o numai legând-o de gât cu cordonul de la rochia acesteia, târând-o afară din localul unde se aflau. Tânărul era cunoscut în mediul infractorilor drept un impulsiv.

Comisarul B.W. lăsă hârtiile pe masă.

— Notele astea complică lucrurile, nu-i aşa, patroane? vorbi primul tânărul inspector. Fata putea fi ştrangulată chiar şi cu cordonul acela de piele pe care l-am găsit asupra ei... Şi atunci, bănuitul numărului unu e tot play-boyul...

— Ce te frapează în observaţiile mele aşternute pe hârtia asta? îl întrebă comisarul, punându-i în mână cele 5 observaţii formulate mai sus.

— În patru din aceste notări se repetă un singur

obiect: vagonul de dormit.

— Ei bine, dragul meu, aici este cheia.

— Dar probele?

— Probele? Or să vină şi probele, fii sigur... Când sunt gata copiile fotografice de pe filmul găsit în Kodakul victimei?

— Azi... după amiază...

*

Nord-expresul se puse în mişcare încet. Era o dimineaţă ceţoasă şi pe peroanele pustii ale gării Zürich un om fugea pe urmele trenului. Era un feroviar înveşmântat în uniforma Deutsche Bahn-ului, având într-o mână un teanc de ziare proaspăt imprimate. Theodor Ristauer Wolf se aruncă pe scările joase ale vagonului de dormit şi pătrunse imediat în interiorul acestuia. Ajuns în cuşeta sa, se trânti obosit pe banchetă şi începu să parcurgă cu nesaţ ultimele relatări ale presei în cazul asasinatului din nord-expres. Totul părea să se aranjeze. Articolele, care îl dădeau drept vinovat cert pe play-boyul din Chur şi-l atacau pe comisarul B.W. îl ungeau la inimă pe tânărul feroviar. Un singur ziar îl indispuse, publicând la loc de frunte un interviu al comisarului B.W. care atrăgea atenţia că evenimentele ce au dus la crimă s-au desfăşurat, în mod sigur pe teritoriul a trei ţări parcurse de nord-expres: Danemarca, R.F. a Germaniei, Elveţia.

Comisarul relata colaborarea în cazul citat dintre poliţia elveţiană, cea din R.F.G. şi Danemarca prin intermediul Interpolului şi-i critica pe acei gazetari dornici de senzaţii ieftine şi care-i atribuiau O.I.P.C.-ului rolul unei superpoliţii, înţesate de detectivi de tip Sherlock Holmes. Interpolul – spunea B.W. – este un organism internaţional care facilitează colaborarea poliţiilor naţionale, interesate în rezolvarea unui caz de infracţiune săvârşit pe un alt teritoriu decât cel propriu. Ca şi în trecut – încheia B.W., şi de data aceasta, colaborarea noastră cu celelalte B.C.N.-uri se dovedeşte utilă şi va conduce la demascarea şi arestarea adevăratului asasin. Îngândurat, Theodor Wolf se întinse pe patul îngust al cuşetei, aprinzându-şi cea de a treia ţigară cu haşiş a acelei dimineţi. Mâinile, care îi tremurau, se potoliră, după primele fumuri trase cu aviditate în piept, apoi viaţa i se păru din nou simplă şi rotundă. Pe măsură însă ce ţigara se consuma, trimiţându-şi drogul în plămânii tânărului, micul spaţiu al cuşetei păru să se lărgească şi Theodor Wolf intră din nou într-una din acele viziuni de coşmar care-i tulburau mintea de câteva zile. Se făcea că era noapte şi că nord-expresul oprea în gara Chur. Ascuns în spatele perdelei de la cuşeta sa, Theodor Wolf o urmărea din priviri pe Elisa în drumul ei grăbit către scările vagonului de dormit. Îi auzea apoi paşii mărunţi

călcând pe podeaua culoarului, apoi ciocăniturile timide în uşă. Ca şi acum, în cuşeta sa era un miros aspru, dulce-acrişor, înecăcios, mirosul specific al arderii frunzelor de haşiş. Wolf se întindea în pat şi-şi aprindea o nouă ţigară.

— Fumezi haşiş, Ulla? O să ţi se pară cuşeta asta împuţită, un palat, iar eu un prinţ din basme...

— Dă-mi paşaportul, Wolf... Peste o oră cobor la Zürich.

— A, nu... încă nu... Mai întâi trebuie să fii drăguţă cu Theo al tău...

— Nu mai vreau... Wolf... regret toate cele petrecute... Mi-e silă de mine... Lasă-mă să-mi văd de ale mele... Te rog mult... Dă-mi paşaportul... Dacă nu... cobor la Zürich şi anunţ poliţia...

Trăgând cu poftă din ţigara cu drog care se consumase, Theodor Wolf o cuprindea în braţe pofticios.

— Ştii ce, păpuşă blondă... lasă marafeturile astea...

— Lasă-mă... ţi-am spus... mi-e silă... nu mai vreau nimic...

Ulla încearcă să lupte, dar bărbatul era mai puternic, iar ameţeala drogului îl făcea să nu mai ţină seama de nimic.

— Am să ţip, Wolf... Ajutor...

Wolf îi astupa gura cu palma, apoi îi înăbuşea glasul

cu pătura.

Linişteşte-te, Ulla... Fii rezonabilă, ce dracu...

Ulla însă se zbătea cu disperare. Wolf privea cu o fixitate de posedat şnurul ce se legăna atârnat de perdeaua compartimentului. Apucă rânjind şnurul şi i-l arăta fetei care se zbătea neputincioasă.

— Dacă nu-mi cedezi, te strâng de gât, mă auzi?

Turbat de dorinţă, răvăşit de drog, tânărul rupea şnurul de la perdea şi-l trecea în jurul gâtului tinerei femei, care se zbătea cu ultimele puteri.

— Te strâng de gât, dacă nu încetezi... Mă auzi? Te strâng de gât...

Fata se zbătea, Wolf strângea laţul în neştire şi se mira apoi, în mod stupid, că trupul frumoasei blonde nu se mai zvârcolea. De-abia târziu, realiză situaţia şi mâinile lui desfăcură febril laţul de pe gâtul vânăt al fetei.

— Ulla... nu te mai preface... Ulla... Ulla...

Wolf îi scutură trupul, îi dădea palme repezi peste faţă, dar fata nu se mai putea trezi.

Wolf auzea apoi ca într-un coşmar sirena locomotivei anunţând intrarea în tunelul Mühlehorn. Amplificat de cutia de rezonanţă a tunelului, sirena locomotivei suna lugubru, ca într-un film cu monştri. Cu mişcări dezordonate, Wolf deschide fereastra compartimentului şi aruncă trupul fetei în gura

întunecată a tunelului. Apoi, istovit şi îngrozit, bea tot rachiul pe care-l avea într-o sticlă abia destupată şi se aruncă în pat, intrând într-un somn cu vise urâte. Când se trezea din somn, râdea vesel. Totul fusese un vis urât... Dar când vedea pe covorul de iută al compartimentului pantofii căzuţi ai fetei, iar, agăţată în cuier, haina de blană albă înţelegea că nimic nu mai putea fi reparat. Ascundea în valiză pantofii şi haina, le transporta pe furiş la Hamburg, unde, împreună cu câteva cărămizi, le trimitea pe fundul unui canal din portul de mărfuri. Acesta era coşmarul în care trăia Wolf, iar acum, când trenul ieşea din tunelul Mühlehorn, amintirea crimei îi apărea şi mai spăimoasă. Sări din pat, deschise cu violenţă fereastra şi trase în piept aerul rece şi răcoros al acelei splendide dimineţi de iunie. Copacii înverziţi, înălţimile senine ale Alpilor, grupurile de turişti, ce străbăteau potecile din jurul căii ferate, toate aceste semne ale liniştii şi echilibrului îl calmară.

*

Comisarul B.W. zâmbea mulţumit. În faţa sa, pe birou, se afla dosarul afacerii nord-expres, căruia îi prindea cea din urmă filă înaintea actului final: arestarea asasinului. Fila aceea nu cuprindea decât fotografii, copii realizate în laboratoarele poliţiei din Zürich, după negativul scos din aparatul Kodak

Retinnette, aparţinând victimei. B.W. lăsase la o parte imaginile prinse de Elisa de la fereastra vagonului său în clipa în care trenul părăsea gara Copenhaga şi în care bieţii părinţi îşi vedeau pentru ultima oară fiica, precum şi instantaneele luate de play-boy în împrejurimile oraşului Chur, înfăţişând o Elisă împietrită într-o suferinţă ascunsă cu neîndemânare. Ceea ce îl interesa, erau cele 4 fotografii ale marelui canal Unter-Elbe din Hamburg, de-a lungul căruia linia ferată mergea paralel cu calea albastră a apelor. Anumite porţiuni ale fotografiilor, mărite şi prelucrate special în laboratoarele poliţiei, permiteau identificarea structurii specifice a materialului ferestrei, astfel încât să poată fi identificată cu cea mai mare precizie, dintre zecile de ferestre ale nord-expresului. O telefotografie primită cu un sfert de oră mai înainte de la B.C.N. Italian şi luată în gara Milano de la fereastra cuşetei însoţitorului vagonului de dormit nu mai permitea niciun dubiu. Comparate, cele două imagini dădeau un singur răspuns. Elisa fotografiase peisajul insolit al noului port hanseatic de la fereastra cuşetei lui Theodor Wolf. Aşadar, frumosul feroviar o cunoscuse pe tânăra femeie şi o adăpostise în cuşeta sa, în ciuda declaraţiei pe care o dăduse poliţiei, când a afirmat că figura fetei din fotografie îi este complet necunoscută.

Dar numai atât nu ajungea pentru o condamnare

într-un caz de omor. Trebuia ca asasinul însuşi să-şi recunoască fapta. Ori, pentru asta, bătrânul comisar a recurs, din nou, la un procedeu cu totul şi cu totul neobişnuit în practica poliţiei, împrumutat mai degrabă din arsenalul fantezist, al romanelor de spionaj, în care loviturile spectaculoase de teatru abundă la fiecare capitol. B. W. Gândise o capcană care să-i permită să-l prindă pe asasin în flagrant delict de omor. Flagrant delict de omor pentru o crimă deja consumată? I-au întrebat miraţi superiorii săi convinşi că bătrânul poliţai îşi pierduse minţile la sfârşit de carieră.

— Da, – le-a explicat sigur pe sine B.W. – vă rog să-mi parvină fotografiile fetelor din serviciile auxiliare ale poliţiei.

Odată găsită fata, B.W. l-a chemat din nou la comisariat pe machiorul care îndeplinise strania operaţie de la debutul cazului.

— Te rog s-o faci pe domnişoara să semene cu fata din fotografie...

Şi de data aceasta, machiorul teatrului din Zilnicii s-a dovedit un maestru. Auxiliara poliţiei, de aceeaşi statură cu victima, cu părul decolorat, machiată şi pictată savant, părea a fi într-adevăr Ulla Elisa Custensen. Restul era simplu. Hainele victimei se aflau încă la poliţie astfel încât capcana întinsă asasinului nu

mai avea de aşteptat decât un singur lucru: pătrunderea nord-expresului pe teritoriul Confederaţiei Helvetice.

...6 iunie 1964. În gara din Chur, intra în viteză nord-expresul, cu saboţii frânelor încinşi, făcând să ţâşnească scântei mari din roţi. Pe peron, printre călătorii grăbiţi se afla şi o tânără blondă, cu pulover galben, urmată la câţiva paşi de un bătrân şi trei poliţişti.

Fata s-a urcat sprintenă în vagonul de dormit, pătrunzând grăbită pe culoarul aflat în semiobscuritate. După o scurtă ezitare deschise uşa pe care scria „office” şi pătrunse în mica încăpere înecată în aburi dulcegi de fum.

Întins pe pat, Theodor Wolf tocmai îşi termina obişnuita ţigară cu haşiş dinaintea somnului. Apariţia fetei îl sperie cumplit, acoperindu-şi ochii cu palmele.

— Bună seara, Wolf... Mi se pare că nu mă aşteptai...

— Nu... nu se poate... Tu nu eşti Ulla...

Ristauer aruncă scârbit ţigara cu haşiş, gândindu-se că în ziua aceea exagerase cu doza de drog.

Fata însă se dovedea a nu fi o fantomă de coşmar căci se apropiase de el şi-l cuprinse de umeri.

— Ulla... tu eşti? Nu... nu cred...

— Nu te mai aşteptat la asta, Wolf, nu-i aşa? Mai ales după cele petrecute în noaptea aceea...

Wolf părea a-şi aminti. Se repede la fată, o imobilizează, apoi prinse cu o mână şnurul de la perdeaua ferestrei, smulgându-l cu violenţă.

Lupta a devenit dură, căci fata nu cedează, fiind o bună cunoscătoare a exerciţiilor de judo şi karate. Bărbatul încearcă să-i prindă de gât şnurul, dar o lovitură scurtă a fetei după metoda karate îl linişteşte, făcându-l să scoată gemete înăbuşite.

Uşa compartimentului se deschide brusc şi mica încăpere este invadată de cei trei poliţişti urmaţi de comisarul B. W.

— Ristauer Theodor Wolf, eşti învinuit de asasinarea numitei Custensen Ulla Elisa în noaptea de 28 mai... în numele legii eşti arestat – i-a spus grav comisarul.

Ristauer a încercat să se ridice de la podea dar, văzându-i pe cei trei poliţişti aplecându-se spre el, scoase un strigăt de spaimă şi se prăbuşi inert pe covorul de iută roz al compartimentului.

Sirena locomotivei ţipa înfundat. Nord-expresul intra în tunelul Mühlehorn...

Un dur, numit Mondoloni...

Născut în 1916, la Sartemie, în insula Corsica, al cărei renume, în ceea ce priveşte exportul gangsterilor se află imediat după cel al Siciliei, de care o leagă acelaşi soare

meridional şi aceleaşi tradiţii de violenţă, – Paul Mondoloni constituie una dintre cele mai tipice figuri ale gangsterului european.

Se spune că „Union Corse”, organizaţie de tipul mafiei siciliene ar avea oameni de încredere chiar în aparatul poliţienesc al Franţei, – dacă ar fi să-l credem pe scriitorul (şi fostul spion) englez Jan Fleming, părintele literar al faimosului „agent secret 007 – James Bond”. (în ce mă priveşte, n-am niciun motiv să suspectez informarea unui om care câteva decenii, a avut acces la bogatul fişier secret al Inteligence Service-ului.) Astfel, Jan Fleming afirma că puterea lui „Union Corse”, fără s-o egaleze pe cea a Mafiei italiene – este o forţă de temut în Franţa, unde – scria autorul citat, aproape jumătate din poliţiştii şi vameşi sunt de origine corsicană. Fireşte, asta nu înseamnă că toţi corsicanii fac parte din „Union Corse”, sau că sunt bandiţi – dar, majoritatea acestora au, fireşte, rude în Corsica şi ştiu ei prea bine că acolo ordinele lui „Le Capu” [27] sunt executate repede şi precis, iar „vendetele” (răzbunările sângeroase) – nu sunt amintiri din romanele autorilor romantici. Dacă mai adăugăm faptul că un bun contingent de corsicani ţin cârciumi şi cabarete deocheate de-a lungul ţărmului

---

[27] Şeful Uniunii Corsicane.

Mediteranei şi în Paris, sau că filiera franceză a drogului îşi are epicentrul în zona Marsiliei, (deci nu departe de Corsica!) – proiectăm o lumină care clarifică perfect semnificaţiile pe care le poate avea „actul de naştere *corsican*”.

Data când Mondoloni a devenit „inamicul public francez numărul unu” a fost ziua în care, într-o suburbie a oraşului Cannes a avut loc unul din cele mai spectaculoase hold-up-uri europene, a cărui îndrăzneală l-ar fi făcut gelos chiar pe cel mai apropiat discipol al lui Capone.

Decorul în care s-a petrecut acţiunea a fost cel al Coastei de Azur, unde tabieturile şi viaţa zgomotoasă a milionarilor este mai epatantă şi mai snoabă ca oriunde.

În vara aceea, una din cele mai comentate prezenţe pe litoralul francez era celebra colecţie de bijuterii purtată de Beguma, soţia multimilionarului prinţ indian Aga Khan. Iniţial, Aga Khan hotărâre să-şi petreacă sejurul pe coasta de azur la celebrul hotel „Negresco” din Nisa, fondat, pe la începutul secolului, de un român, Negrescu, oltean pe câte mi se pare. De atunci nicio mărime din lumea blazoanelor sau finanţelor nu-şi poate imagina şederea pe Coasta de Azur decât în incinta celebrului hotel Negresco. Luxul şi risipa de mijloace de efect au fost dintotdeauna

atuurile lui Negrescu, care până şi în latrine a întins covoare persane, zugrăvindu-le pereţii cu soldaţi napoleonieni, în bivuac înconjuraţi de smocuri de palmieri ce răsar cu adevărat din tencuiala scumpă. Totul pare imperial la „Negresco” – şi pentru a fi pe gustul mărimilor – olteanul de la sfârşitul secolului trecut, a speculat iniţiala numelui, desenând „N”-ul acela imens şi aurit ce poate fi văzut peste tot, în hotelul ridicat de el, începând de la vitraliile uşii care duce în hol şi până la lenjeria de pat – iniţială care aminteşte de ambiţiosul „N” napoleonian, cu care patronul voia, după cât se pare, să semene.

Pentru îmbogăţiţii ultimelor decenii, care n-au blazoane, pentru marea burghezie mondială lipsită de arbore genealogic, menţiunea, „am stat vara trecută la „Negresco” echivalează cu un veritabil titlu aristocratic.

Şi totuşi, în acel an, Aga Khan nu s-a oprit nici la „Negresco” în Nisa şi nici măcar la hotelurile „Carlton” sau „Martinez” din Cannes – aflate pe locul doi în ierarhia vacanţelor snoabe. Motivul: avertismentul poliţiei franceze că în toate marile hoteluri mişună escroci internaţionali şi hoţi de bijuterii. În consecinţă, prinţul a ales ca reşedinţă localitatea Le Cannet, un fel de suburbie a oraşului Cannes. Închiriase acolo o vilă unde mobilizase o mulţime de detectivi particulari a

căror sarcină era să apere zi şi noapte celebrele bijuterii ale Begumei, evaluate în 1949 la peste 220 milioane de franci francezi. Vă imaginaţi câtă bătaie de cap au avut zilele acelea poliţiştii din Cannes al căror prestigiu putea fi oricând ameninţat printr-o spargere la vilă. Poliţia locală a răsuflat uşurată, când prinţul şi Beguma au anunţat că vor pleca cu avionul de pe aeroportul din Nisa spre alt loc de plăcere şi răsfăţ, plaja mai răcoroasă de la Deauville, pe coasta apuseană a Oceanului Atlantic.

Poliţistul din colţul străzii – postat de comisariatul din Le Cannet în apropierea vilei locuite de Aga Khan şi Beguma a fost fericit când, în fine, a văzut încărcat şi ultimul bagaj în încăpătorul Cadillac ce purta înscrisă pe portieră emblema garajelor Hertz cu autoturisme de locaţie.

A urmat ritualul urcării prinţului şi prinţesei în Cadillac, însoţiţi, protocolar, de întregul personal al vilei, detectivi, secretari particulari, valeţi stilaţi, bucătari, spălătorese. Odată pornit din loc Cadillacul, poliţistul s-a repezit la telefonul braseriei din colţ anunţând cu un suspin de uşurare evenimentul: „Îmbarcarea prinţului şi a prinţesei în autoturism a decurs fără incidente”.

Cadillacul se apropia de Cannes. Părăsise marele bulevard umbrit de palmieri şi intra pe o stradă

îngustă. Alteţa sa Aga Khan l-a întrebat atunci cu nerăbdare pe şofer:

— Nu vrei să depăşeşti, totuşi, ciclistul din faţă?

— Asta încerc şi eu, excelenţă, dar am impresia că omul e beat...

Nervos, şoferul claxonă de câteva ori, mărind viteza. Ciclistul din faţă, făcea însă slalom pe strada îngustă, surd la claxonul grăbit al elegantului „Cadillac" în faţa căruia se deschidea răspântia la care începe bulevardul Jean Mermoz.

— Poate scăpăm de ciclist pe bulevardul Mermoz, excelenţă... şi şoferul claxonă odată cu apăsarea piciorului pe pedala acceleratorului.

Ciclistul însă părea surd la toate încercările şoferului de a-l depăşi. Slalomul continua, în timp ce excelenţele lor se enervau vizibil. Exasperat, şoferul deschise geamul şi ţipă spre ciclistul surd la apelul claxonului.

— Ascultă, „mon vieux", nu vrei să mă laşi pe mine în faţă?

Ciclistul păru să înţeleagă şi lăsă loc liber Cadillacului care ţâşni cu viteză înainte; O secundă, două, căci şoferul ridică îndată piciorul de pe pedală, frânând brusc, astfel încât alteţele lor se loviră cu nasul de spătarul banchetei din faţă. Intenţia prinţului de a-l certa cu asprime pe şofer pentru neîndemânarea pe care o dovedea fu reprimată de cei patru indivizi

înarmaţi cu pistoale automate şi care se apropiau ameninţător de Cadillacul oprit la numai un metru de caroseria neagră a unei limuzine ce bara calea.

Doi din gangsteri deschiseră uşile limuzinei iar prinţul şi Beguma deveniră dintr-o dată mai uşori cu 220.000.000 franci, căci săculeţul roşu în care se aflau faimoasele bijuterii îşi schimbase proprietarul. În timp ce prinţul scotea grăbit portmoneul înţesat de bancnote, pentru a-l depune în mâinile gangsterilor, unul din aceştia şi-a înfipt cuţitul într-unul din cauciucurile Cadillacului care, suspinând, se aşeza într-o rână ca un bivol înjunghiat.

Cei patru gangsteri erau: Roger Senandge – omul de la volanul limuzinei negre, Sana, – tipul care i-a smuls Begumei bijuteriile şi prinţului portmoneul, Benedetti – cel care a tăiat cauciucul Cadillacului, Paul Mandoloni – îngerul pistolar al operaţiei. Echipa era completată de Ruberti – ciclistul slalomist.

Poliţia din Cannes acţionează rapid şi e gata să-l aresteze pe Senandge, dar acesta este lichidat (probabil de durul Mondoloni) şi firele se rup. Poliţia din Cannes e însă la înălţime şi în ciuda unor evenimente bizare prin care făptaşii dispăreau întotdeauna cu câteva minute mai înainte de a fi găsiţi – cei patru gangsteri rămaşi în viaţă sunt arestaţi.

Bizareriile continuă chiar, şi la sediul poliţiei. Mai

întâi, probele judiciare, adunate cu trudă de inspectorii din Cannes, se volatilizează. Pur şi simplu. La cererea avocaţilor apărării şi la avizul favorabil al unor înalte persoane oficiale, gangsterii sunt eliberaţi, provizoriu, iar procesul se tărăgăneză. Şi deodată, opinia publică franceză are un şoc: în afacerea bijuteriilor este implicat însuşi şeful siguranţei statului, M. Bertaux. După depoziţia acestuia, probele încep din nou să se strângă în dosare, iar poliţia primeşte ordinul să-i aresteze pentru a doua oară pe gangsteri. Joaca însă încetase, cel puţin pentru gangsteri, – care dispar. Procesul e lung şi, abia după 4 ani Curtea cu juraţi a departamentului Bouches du Rhône, cu sediul la Marsilia, e nevoită să-l condamne pe Mondoloni în lipsă. Ce se întâmplase însă cu Mondoloni în acest răstimp?

Cu nouă luni înainte de sentinţa curţii cu juraţi din Marsilia – F.B.I.-ul arestase la Ringsville în Texas, un oarecare Paul Bejin, suspectat de a fi implicat într-o crimă. Din lipsă de probe, Bejin este eliberat. Şeriful din Ringsville nu uită să-i difuzeze datele personale poliţiilor din Statele Unite şi, bineînţeles, prin intermediul B.C.N. American, acestea ajung la secretariatul general al Interpolului. La O.I.P.C. însă, atât amprentele, cât şi celelalte caracteristici personale ale numitului Paul Bejin – inclusiv fotografia – sunt necunoscute! Şi asta în timp ce la Marsilia procesul său

şi al hold-up-ului comis la Cannes era în toi! (Precizăm că, şi pe vremea aceea, secretariatul general al Interpolului se afla tot în Franţa, în plină inimă a Parisului).

Se naşte, fireşte, o întrebare: de ce poliţia franceză n-a transmis datele personale ale lui Mondoloni către O.I.P.C. aşa cum era normal, imediat ce a fost pus în libertate provizorie? Răspunsul nu trebuie căutat prea departe: în furtul bijuteriilor fusese implicat domnul Bertaux – directorul siguranţei naţionale franceze, cel care, drept sancţiune, după consumarea procesului, a fost... demis. Atâta tot. Abia după 5 ani fişa lui Mondoloni ajunge la Interpol. În faţa privirilor încântate ale celor de la secretariatul general, datele lui Paul Mondoloni coincideau cu cele ale lui Paul Bejin. Urmează cererea de extrădare către poliţia americană, dar era prea târziu. Între timp, aşa-numitul Paul Bejin fusese expulzat în Mexic de către autorităţile din S.U.A.

Secretariatul general mai difuzează o dată semnalmentele lui Mondoloni – alias Paul Bejin – în atenţia poliţiei mexicane care constată că individul în cauză a locuit, într-adevăr în oraşul Mexic dar sub numele de Dublan-Chebolla Edwardo. După toate probabilităţile, tipul a plecat în Canada. Mai bine de un an, diferitele servicii ale O.I.P.C. se preocupă de cazul Mondoloni, dar fără succes.

Mai trece un an şi serviciul specializat în lupta contra stupefiantelor din O.I.P.C. primeşte date atestând activitatea în Canada a unui traficant de haşiş, pe nume Desmoras Jacques. Identificarea judicioasă îşi dă verdictul: sub numele Desmoras, activează unul din cei mai periculoşi infractori din lume, Paul Mondoloni. Din nou comunicare roşie (extrădare imediată), dar ca de obicei, Mondoloni simte în aer primejdia şi dispare.

Mai trece un an de tihnă pentru Mondoloni căruia serviciile specializate ale O.I.P.C. îi pierd urmele.

Şi deodată la secţia „S" de la Interpol reapare în colimator un înrăit traficant de droguri, Anson Bistoni. Urmează arestarea lui Bistoni la Havana şi extrădarea acestuia. O informaţie aflată în fişa lui Bistoni, anume cea referitoare la întâlnirile repetate ale acestuia cu Mondoloni în Italia, îi determină pe cei de la serviciul „S" să întrezărească o speranţă. Se telegrafiază urgent la Havana, certându-se o anchetă în rândurile tuturor prietenilor lui Bistoni.

B.C.N. Cubanez răspunde că Bistoni are un singur prieten la Havana, şi anume un canadian, Roland Samuel.

O.I.P.C. insistă, prietenul este căutat, anchetat şi se constată cu surprindere că fişa canadianului Roland Samuel seamănă cu cea a francezului Mondoloni.

Şi astfel, după opt ani de căutări febrile, durul Paul

Mondoloni este prins şi extrădat în Franţa. Faptul că evenimentele calde ale anilor hold-up-ului de la Cannes se răciseră între timp, precum şi acela că avocaţii apărării au recurs la toate chichiţele de procedură „au condus la o clemenţă tradusă prin numai 2 ani detenţiune.

Categoric, puterea ocultă a lui „Union Corse" nu poate fi subestimată – chiar dacă o bună parte din cei care au contribuit la viaţa uşoară a lui Mondoloni sunt, de fapt, oameni oneşti. Poate însă că unii din ei aveau rude în Corsica... Şi atunci vedeţi dumneavoastră... Mai ales că în hold-up-ul de la Cannes a fost implicat însuşi şeful siguranţei franceze!

„Baronul Sâmbătă"

„TRAFICANŢII CU VALIZĂ DIPLOMATICĂ"

Un tribunal din Beyrut a condamnat pe ambasadorul haitian la Aman, Joseph Khalil Youanes, la un an închisoare şi la plata unei amenzi de 300.000 lire libaneze (circa 125.000 dolari) – relatează ziarul „Al Bayrak". Circa 30 kilograme de haşiş au fost găsite în bagajele ambasadorului în momentul în care acesta se pregătea să ia avionul spre New-York. Arestarea lui Youanes a permis poliţiei din Beyrut să descopere o vastă reţea specializată în traficul cu droguri, care activa sub acoperirea paşapoartelor diplomatice.

Coincidenţa este pur şi simplu consternantă. Am în faţă nota de informare a interpolului „DA/213/58” din 7 mai 1957. S-au scurs atâţia ani între evenimentul citat în ziarul „Scânteia” şi finalul celui pe care îl voi relata în acest capitol – ambele de o identitate incredibilă: tot la Beyrut, tot pe aeroport, tot un consul, tot droguri şi tot în valiză diplomatică.

*

Iulie 1947... În rapoartele agentului din Mexico al biroului american de luptă contra narcoticelor apare pentru prima oară numele José Yapur Cubarek, născut la 31 mai 1919 la Havana, fiul lui Nicolas Yapur Mubarek, născut la 6 decembrie 1891, la Ghazir, în Liban. (Naturalizat cubanez, don José şi-a schimbat nu numai cetăţenia ci şi iniţialele numelui de familie, din „M” (Mubarek) în „C” (Cubarek).

Informaţiile relatau că numitul José Cubarek a avut mai multe întâlniri, în oraşul Mexico, cu Enrique Serra, „ţarul drogului alb” (cocaină).

...Noiembrie 1947. Poliţia din Panama îi „deschide cariera” lui José Cubarek, arestându-l pentru o neînsemnată infracţiune privind regimul rezidenţilor străini – de fapt un pretext pentru a-l interoga şi percheziţiona. Scrisorile găsite asupra acestuia atestau

faptul că José Cubarek a intrat în reţeaua „drogului alb”.

...22 decembrie 1949. Poliţia din Lima (Peru) îl arestează pe José Cubarek pentru trafic de narcotice (cocaină) transportată într-o valiză cu fund dublu.

...18 septembrie 1950. Revenit la Lima, poliţia peruviană îl prinde în flagrant delict în timp ce achiziţiona o importantă cantitate de cocaină. José Cubarek evadează din închisoare la 17 decembrie 1950.

Din acest moment, ucenicia lui José Yapur Cubarek a luat sfârşit. Experienţa celor patru ani de activitate desfăşurată din clipa în care l-a cunoscut pe „ţarul drogul alb” Enrique Serra – începea să-şi spună cuvântul. O evadare dintr-o închisoare latino-americană a constituit întotdeauna o operaţie deosebit de dificilă, iar don José le dovedea astfel şefilor că locul său era la înălţimea unui conducător de gang şi nu la nivelul unui simplu agent subaltern. După evadare, întreprinde o lungă călătorie prin arhipelagul Antilelor pentru a i se pierde urma şi este sedus de peisajul straniu al insulei Haiti, unde zăboveşte mai mult. Ideea care avea să-l facă celebru în lumea drogului aici i-a venit, în Haiti. Se întâmplase ca un vechi cunoscut să-l invite la o ceremonie a cultului Vodu. Ritualurile mistice ale sectei, al cărei epicentru se află în Haiti, dar ale cărei puteri şi influenţe se întind în

toată puzderia de insule din marea Antilelor şi a Caraibilor au avut asupra sa o puternică înrâurire.

Cultul Vodu a avut la origini reprezentarea naivă şi mistică a realităţii sumbre, a sclavajului negrilor din secolul trecut, a morţii şi a torturilor diavoleşti născocite de neguţători de carne vie. Cu timpul, cultul Vodu a încăput pe mâinile unor antreprenori profesionişti ai misterelor şi misticismului, punând, adeseori, acest angrenaj să lucreze în interesul crimei şi fărădelegilor. Au apărut ca atare nenumărate societăţi, oculte şi criminale conduse de albi dar ai căror membri executanţi sunt, fireşte, oameni de cuibare. Sub diversiunea unei „religii tradiţionale", populaţia neagră a insulelor din Antile şi Caraibe este înspăimântată şi terorizată, silită să muncească pentru satisfacerea intereselor unor grupuri restrânse de profitori.

Ritualurile Vodu slăvesc moartea atroce, geniile răului, strigoii. Zeii răului invocaţi în cultul Vodu se numesc Don Pedro, Kitta, Mondongu, Bakalu, Zandor. Aceşti zei ciudaţi şi sângeroşi sunt, după cum se deduce din numele lor, de origine congoleză, dar li s-au adăugat puternice influenţe ale catolicismului intolerant spaniol. Acestor zei neîndurători (ca şi stăpânilor de sclavi de odinioară) – li se atribuie posibilitatea de a transforma oamenii în sclavi, în

Zombi (strigoi), lansând împotriva duşmanilor cultului blesteme aducătoare de nenorociri.

Colecţia de farmece Vodu este de o naivitate dezarmantă, dar în condiţiile sociale ale Antilelor, în care semi-sclavajul este în floare – ele mai au încă puterea de a fascina, de a înspăimânta.

Împotriva celor condamnaţi de preoţii Vodu se aruncă marele blestem, care constă din desene crestate pe lemn închipuind broaşte râioase sau sicrie.

Ceea ce face ca un blestem Vodu să se împlinească nu sunt aceste jucărele zgâriate pe coajă de copac ci pumnalul, otrăvurile vegetale extrase din plantele veninoase ale junglei. Cultul Vodu are mai multe secte, după numele vrăjitorului-zeu care le patronează. Iată câteva: Mazanxa, Caporelata, Vlinbinding. Secta lui Vlinbinding – cea mai sângeroasă, cere ca sacrificiul, obligatoriu în ceremoniile Vodu – să se facă cu o persoană umană şi nu cu o capră, câine, porc sau, cel mai des întâlnit în practică, un cocoş. În limbajul Vodu victima umană este desemnată sub denumirea metaforică de „capră fără coarne”.

Cel mai popular zeu al cultului Vodu este baronul Sâmbătă, şeful legiunii morţii, suveranul cimitirelor. Nu e deloc întâmplător faptul că baronul Sâmbătă apare în reprezentarea bieţilor săi adoratori sub înfăţişarea şi costumaţia tipică a burgheziei europene şi

yankee de la sfârşitul secolului trecut. Este o recuzită în care groaza se amestecă cu grotescul şi naivitatea. Imaginaţi-vă o cruce de lemn vopsit în negru aşezată pe un soclu de pietre albe. În capul crucii este înfipt un craniu pictat în culori violente. Pe partea superioară a craniului este aşezat un joben. Crucea este îmbrăcată cu o redingotă veche, jerpelită şi jegoasă. Dacă n-ar fi groaza pe care o emană craniul pictat, ai putea confunda această parodie mistică cu o sperietoare de ciori întinsă pe câmpiile de la noi.

Este clar că în reprezentarea acestui geniu al răului, sclavii de acum mai bine de un secol l-au luat ca model pe neguţătorul de sclavi, pe proprietarul de plantaţie. Ca o culme a ironiei, până şi această credinţă naivă, la început o evidentă formă de protest şi luptă împotriva sclavajului, a fost preluată de urmaşii neguţătorilor de carne vie, pentru a-i stăpâni mai nemilos, mai inuman, pe urmaşii sclavilor de odinioară. La adăpostul teribilei şi atrocei credinţe Vodu şi-a întemeiat José Cubarek gangul de stupefiante. Reţeaua sa clandestină pentru procurarea, transportul şi difuzarea drogului se baza pe agenţi de culoare, adepţi ai cultului Vodu, stăpâniţi de spaime vecine cu moartea la auzul acestor terifiante cuvinte: „baronul sâmbătă".

José Cubarek a creat astfel, pentru sine şi afacerile sale, secta patronată de „Don José" aşezându-se singur

în rândurile îngerilor şi demonilor. Oamenii în subordine îl comparau adeseori cu baronul sâmbătă şi nu greşeau, căci era la fel de crud precum miticul zeu al morţii şi cimitirelor atunci când nu i se îndeplineau întocmai dispoziţiile. Pentru a întreţine această spaimă de moarte în rândurile agenţilor săi, José Cubarek temutul „don José", se înveşmânta după modelul recuzitei baronului sâmbătă: redingotă [28] neagră, joben[29] de aceeaşi culoare, ghetre[30], lavalieră[31]. Printre membrii gangului circula superstiţia că José Cubarek nu este un om ca toţi ceilalţi ci un zombi, strigoi, capabil să se metamorfozeze în pasăre, animal sau plantă şi care nu poate fi învins cu mijloace obişnuite.

*

Havana, 1958, în Cuba dictatorului Batista. Numită până la victoria insurecţiei populare din 1 ianuarie 1959 drept „Monte Carlo al Antilelor", Havana avea tristul renume, ce îl depăşea pe cel al staţiunii franceze de pe coasta de azur, de a fi capitala supremă a viciului, a plăcerilor nepermise, a orgiilor. Rivală a lui Las Vegas,

---

[28] Haină bărbătească de ceremonie (de culoare neagră), cu poalele lungi până la genunchi, încheiată cu două rânduri de nasturi.

[29] Pălărie bărbătească înaltă, de formă cilindrică, tare, de obicei de culoare neagră, purtată astăzi numai la ceremonii; cilindru.

[30] Învelitoare de postav, de fetru etc. Care acoperă glezna şi partea de deasupra a încălţămintei bărbăteşti.

[31] Cravată lată înnodată în formă de fundă, ale cărei capete, scurte, atârnă în jos.

Havana era renumită pentru sălile de joc, pentru localurile private în care pentru o sumă ce începea de la 20 de dolari, turiştii, mai ales yankey din zilele de weekend, se puteau distra o noapte întreagă având la dispoziţie rom, femei, ruletă sau bacara. Câteva mii de localuri de noapte oficiale şi alte câteva mii neoficiale făceau din Havana acelor ani apendicele pentru distracţii imorale ale Americii, transformând populaţia de un milion a oraşului în servitorii turiştilor ce năvăleau în puhoaie. Un oraş speluncă, ai cărui proprietari plăteau drept subvenţie pentru poliţia secretă a dictatorului Batista sume ce însumau peste 20 000 dolari pe zi, recompensă a proprietarilor de cazinouri, cabarete sau a traficanţilor de droguri – care găseau în regim unul din cei mai consecvenţi sprijinitori ai activităţilor lor murdare. Epilogul carierei lui José Cubarek începe în ziua de 4 martie 1958, în cabaretul „Paradise" din nemaipomenitul cartier Cubanacan, o plăsmuire demnă de poveştile Şeherezadei[32].

---

[32] Şeherezada (persană شهرازاد Šahrāzād) este povestitoarea din O mie şi una de nopţi şi o ipotetică regină persană. Regele persan Shahryar, în urma descoperirii că soţia sa, pe care o iubea, l-a înşelat, se înfurie şi porunceşte să fie omorâtă. Convins că toate femeile sfârşesc prin a deveni infidele, ordonă apoi marelui său vizir să-i aducă în fiecare zi câte o fecioară, cu care se căsătoreşte şi petrece câte o noapte, decapitând-o a doua zi. După trei ani, marele vizir, nemaigăsind fecioare pentru regele său, îi împărtăşeşte problema frumoasei şi inteligentei sale fiice,

Localul „Paradise”, de la parter până în sala de joc, nu era, decât acoperirea întreprinderii Cubarek, căci la subsolul clădirii se afla laboratorul pentru prelucrarea morfinei bază în heroină şi pentru înnobilarea extractelor de cocaină.

În cadrul complexului Cubarek un loc aparte îl ocupa cabaretul „Vodu” destinat unui public select, recrutat din lumea bogătaşilor americani şi a notabilităţilor din guvernarea dictatorului Batista.

Negustor abil, José Cubarek a unit viciul pentru drog cu punerea în scenă mistică, totul în cel mai atractiv mod de a oferi plăcerile nepermise, în clandestinitate şi în exclusivitate pentru membrii clubului „Vodu”.

Personalul localului era selecţionat din rândurile celor mai fanatici membri ai sectei Vodu din Caraibe, devotaţi până la moarte misterelor cultului şi intereselor patronului, cumplitul „baron sâmbătă bis”. Pentru programele de divertisment ale cabaretului „Paradise”, José Cubarek a adus dansatori Vodu din Haiti, a căror coregrafie păstrează cel mai exact violenţa rituală a cultului. În noaptea aceea de 4 martie 1958, clubul Vodu era arhiplin, iar José Cubarek îşi fuma mulţumit obişnuita havană ciocolatie, stând la

---

Şeherezada. Aceasta se oferă să devină următoarea soţie a regelui. Tatăl său se opune iniţial, dar în urma hotărârii ei, până la urmă acceptă resemnat.

masa favorită, în spatele sălii de joc, lângă una din gurile de aerisire ale încăperii, căci îi displăcea teribil mirosul acru şi ameţitor al norilor de fum înecăcios degajat de fumătorii de haşiş.

Sala era luminată straniu, decoraţia evocând atmosfera spăimoasă a unui cimitir luminat de lună plină. Pe platoul din mijloc, un grup de dansatori haitieni şi portoricani, recrutaţi dintre adepţii cultului Vodu, se mişcau în convulsii a căror amplitudine atingea paroxismul, în sunetele drăceşti ale tamburinelor.

José Cubarek privea spectacolul cu plictisul celui care l-a creat şi-l oferă în fiecare seară aceleiaşi clientele: demnitari din regimul Batista, bogătaşi locali cărora li se adaugă după caz fie petrolişti texani, fie bancheri sau industriaşi de pe coasta de vest a Statelor Unite, stabiliţi la Havana într-un nesfârşit weekend. Spectacolul, în ciuda indiferenţei patronului, conţinea tot ceea ce îi poate atrage pe cei sătui de plăcerile obişnuite. Cei mai mulţi din spectatori îşi accentuau trăirile consumând ţigări cu haşiş, care, în cabaretul lui Cubarek, se serveau la discreţie. Dansul îşi modifică ritmul, o dată cu zgomotele obsedante, de coşmar, ale tamburinelor. Dansatorii se ondulau ireal, în mişcări imposibil de realizat fără biciuirea muşchilor şi nervilor cu porţii apreciabile de drog. Ochii dansatorilor erau pe

jumătate închişi, buzele li se mişcau în spasme, închipuind rugăciuni păgâne adresate baronului sâmbătă. Zgomotul tamburinelor se amplifica, membrele mişcate nefiresc ale dansatorilor părând că se dezarticulează. Te puteai aştepta oricând ca un braţ s-o pornească din loc şi să zboare prin încăpere, ca ochii să le iasă din orbite şi să se rostogolească pe podea. Era momentul solemn când apărea hungenikon, asistentul preotului Vodu. Hungenikonul aducea un vas în care răşini aromate ardeau cu flăcări colorate bizar. Spectacolul continua cu partea cea mai şocantă, hungenikonul vărsa lichidul aprins pe podeaua brusc cuprinsă de flăcări. Era ceva în genul poveştilor pe care şi le imaginau despre iad iconarii bizantini atunci când plăsmuiau desene cu draci şi păcătoşi care ard în focul satanic. Dansatorii pătrundeau cu mişcări incoerente în perimetrul de foc al sălii, adunând în căuşul palmelor lichidul arzând şi, prelungindu-i pe trup, pe obraz, pe gât, continuând să danseze. Spectacolul era gustat în fiecare noapte cu frenezie de publicul pe jumătate drogat şi adeseori se întâmpla ca un spectator să intre printre dansatorii Vodu şi să încerce miraculoasa îmbăiere cu foc, alegându-se cu arsuri serioase, – căci adepţii ritualurilor Vodu obişnuiesc să-şi ungă trupul cu alifii protectoare. Ultima parte a spectacolului o oferea hungenikonul – preotul Vodu care, executând o

acrobaţie diabolică şi folosind o sabie ascuţită, desprindea vestmintele de pe trupurile istovite ale dansatoarelor. Toată această sarabandă se încheia cu sacrificiul unui cocoş, cu al cărui sânge dansatorii îşi ungeau feţele.

Era rândul spectatorilor să intre în delir. Ameţiţi de drog şi alcool, pătrundeau în arena îmbâcsită de sudoarea dansatorilor de culoare. Tamburinele începeau din nou să bată, dansatori şi dansatoare încercând să-i imite pe profesionişti Vodu şi adeseori mulţi clienţi erau culeşi din ringul de dans fie aproape leşinaţi, căzuţi la podea, fie în plină criză isterică.

José Cubarek privea spectacolul din colţul său favorit, neluând în seamă vacarmul sălii. Ca de obicei, în timpul ceremonialului Vodu, prea zgomotos pentru urechile unui om normal – îşi înfunda urechile cu tampoane de vată muiată în parafină parfumată.

După ce toată mascarada Vodu a luat sfârşit şi zgomotele sălii au devenit suportabile, José Cubarek şi-a desfundat urechile şi s-a apropiat de un personaj aflat singur la o masă aşezată într-un fel de nişă funerară – în realitate, un separeu în manieră macabră Vodu.

— Vă simţiţi bine, excelenţă? l-a întrebat patronul pe înaltul personaj solitar.

— Admirabil, dragul meu José, admirabil...

— V-a plictisit cumva Lolita? Vă văd singur...

— A, nu, dragul meu... nicidecum... S-a dus să-şi schimbe rochia... Imaginează-ţi, a luat foc în timpul dansului... Ştii cum e Lolita... Vrea să le facă pe toate... Şi înaltul personaj râse din toată inima, iar Cubarek după ce îi ţinu isonul, luă brusc o mină deprimată.

— Dar ce-i cu dumneata, José? Nu pari deloc ceea ce se numeşte un om fericit...

— Când bătrânul meu tată va părăsi Beyrutul pentru a se aşeza aici, lângă mine, voi fi ceea ce, dumneavoastră excelenţă, consideraţi un om fericit.

— Eşti un şmecher, José, iar eu ţin la dumneata... Dar ştii, birocraţia, rutina diplomatică... Am promisiunea că în cel mult o lună onorabilul Nicolas Yapur Mubarek va fi consul general al Libanului în Cuba. Poţi să comanzi, dacă vrei, la gravor, plăcuţa cu însemnele diplomatice ale Libanului pentru a o prinde la uşa viitoarei reşedinţe consulare...

— Rutina asta a birocraţiilor de la externe n-ar putea fi oare stimulată?

— Eşti grăbit, José, văd... Ei bine, da, dragostea de viaţă a oamenilor este mare... Iar birocraţii sunt şi ei oameni...

— La cât evaluaţi dumneavoastră, excelenţă, dragostea de viaţă a birocraţilor din ministerul de externe al guvernului prezidat de stimatul nostru

amigo, señor Batista?

O femeie frumoasă, cu mers provocator, se apropia de masa excelenţei care îi făcu patronului un gest dojenitor.

— De ce vrei s-o plictisim pe Lolita cu chestii mărunte? Te-aştept mâine la cabinet... La ora douăsprezece, e bine?

José se înclină respectuos, lăsându-l pe excelenţa sa în braţele frumoasei Lolita.

Nu apucă să-şi vâre din nou în urechi dopurile de vată căci unul din oamenii săi îl anunţă cu o mină plouată că în biroul de sus, telexul a început să bată ştiri proaste din Beyrut.

A urcat într-o grabă nervoasă treptele ce-l despărţeau de încăperea în care se afla arhiva secretă a gangului Cubarek, într-o cabină cu pereţi de sticlă se vedeau clapele telexului cum dansau ritmic, lăsând să iasă din tamburul rotativ o foaie de hârtie acoperită cu litere.

Textul începea astfel:

„DRAGA FIULE, VARUL E BOLNAV GRAV. DEOCAMDATĂ CRIZA A TRECUT DAR TREBUIE OPERAT DE URGENŢĂ. TRIMITE-NE UN DOCTOR SPECIALIST...”

Zgomotele delabrate ale telexului, amplificate de

colivia de sticlă îl enervau pe don José, sporindu-i indispoziţia stârnită de vestea transmisă de tatăl său Nu trebuie să ne imaginăm că „baronul sâmbătă" suferea la gândul maladiei unei rude apropiate căci textul era cifrat şi trebuia citit astfel: Dragă fiule, Mahmud Aga Malek („vărul") a fost arestat (bolnav) cu marfă asupra sa (grav). Deocamdată n-a vorbit („criza a trecut"). Trebuie lichidat („operat") de urgenţă. Trimite-ne un uciga plătit („doctor") trăgător cu luneta („specialist"). Textul se lungea preţ de aproape două pagini, informându-l pe José că numitul Malek fusese prins cu 6 flacoane de cocaină, că judecata urma să înceapă peste două zile şi că cel captiv pare dispus a vorbi la proces, dacă banda nu se îngrijeşte de eliberarea sa. Bătrânul Nicolas Yapur Mubarek îi cerea încă o dată fiului să grăbească numirea sa în calitate de consul al Libanului în Cuba – ocazie cu care aveau să scape de ameninţarea agenţilor nesiguri – transportul urmând a fi asigurat prin securitatea confortabilă a valizelor diplomatice.

— Caută-l pe Martin... în cât timp crezi că-l poţi găsi? i se adresă José unui lungan.

— Noaptea e complicat, boss... Cine ştie în ce tripou şi-o fi prăpădind banii...

— Dă-le un telefon băieţilor de la poliţie... să-l găsească ei că d-aia îi plătim...

— Am înţeles, boss – răspunse ascultător lunganul.

— Telefonează la o agenţie de voiaj şi reţine un loc pentru Beyrut... în prima cursă a dimineţii...

Trecuse cu puţin de miezul nopţii când în faţa clădirii cabaretului „Paradise” s-a oprit una din dubele poliţiei. Nimeni din cartier nu s-a neliniştit, căci niciodată poliţia nu le-a dat bătaie de cap proprietarilor de localuri şi clientelei lor atâta timp cât „cotizaţia” era plătită la zi, iar reprezentanţii legii se înfruptau din câştigurile murdare dobândite de pe urma traficului de stupefiante sau proxenetismului. Încadrat între doi agenţi, un mulatru de statură potrivită, îndesat şi cu maxilare pătrate de boxer, cel pe care José îl numise Martin, pe numele său întreg Martin Mendez, era înghiontit spre biroul de la etajul doi, unde Cubarek îl aştepta cu nerăbdare.

— Vi l-am adus pe Martin, señor Cubarek, i s-a adresat unul din agenţi cu tonul acela respectuos cu care îi vorbea de obicei numai comisarului, v-a pricinuit vreun necaz? Spuneţi-ne şi-i aranjăm fotografia de nu-l mai recunoaşte nici maică-sa...

Cei doi agenţi rânjiră, uitându-se într-un anumit fel la mulatrul, care-i privea cu o oarecare nelinişte, neştiind încă ce să creadă.

— Dimpotrivă, băieţi, vă rog să-i cereţi scuze pentru tratamentul suferit... Martin o să-mi facă un mare

serviciu, după cum şi voi mi-aţi făcut unul, aducându-mi-l de urgenţă... José se îndreptă spre casa de bani.

— Vai, señor José, se poate? vorbi unul din agenţi, care părea mai dezgheţat. Ştiţi că vă servim întotdeauna cu plăcere. Dar dacă vreţi să ne trataţi, atunci nu vă refuzăm puţintică iarbă...

Cubarek zâmbi îngăduitor şi le dădu celor doi poliţişti câte un pachet de haşiş tăiat în fire lungi, ca tutunul de pipă. Rămas în încăpere cu Martin, Cubarek îi spuse simplu:

— Pleci mâine la Beyrut...

— Un zombi? întrebă cu o lucire de interes în ochi mulatrul.

— Un zombi, şi încă unul gras, râse Cubarek. Trebuie acţionat cu cea mai mare repeziciune, înţelegi?

— Înţeleg perfect, baroane... mormăi Martin pipăindu-şi şoldul, acolo unde simţea întotdeauna lama rece a unui cuţit.

— Uite cum ai să procedezi... continuă José Cubarek, temutul „baron sâmbătă bis", în sufletul căruia lichidarea unui complice, până mai ieri prieten şi colaborator – nu stârnea niciun fel de remuşcări.

*

Prima înfăţişare în procesul lui Aga Malek a avut loc la 6 martie 1958 în sala tribunalului din Beyrut. Deşi

aflat în stare de arest, Malek era optimist căci în sală l-a zărit pe vechiul său prieten Martin Mendez care i-a comunicat prin graiul tăcut al privirilor că totul e în ordine.

Drept urmare, Malek a negat în faţa instanţei că ar aparţine unui gang internaţional susţinând că lucrează de unul singur.

În dosarul acuzatului se aflau însă piese compromiţătoare, neştiute de acesta, printre care şi câteva note de informare ale O.I.P.C., cele mai multe de provenienţă americană, scoase din fişierul bogat al agenţiei de luptă împotriva narcoticelor.

Baronul sâmbătă, José Yapur Cubarek, se afla încă de la întâlnirea sa cu Enrique Serra în colimatorul serviciilor americane dirijate de faimosul Charles Siragusa[33], astfel că o bună parte din activitatea acestuia era fişată în dosarul „crimă organizată". Din păcate, însă în dosarul Cubarek nu se afla nicio dovadă palpabilă, în stare să determine o sentinţă judecătorească. Citez din nota de informare O.I.P.C. „DA/213/58": „Birourile naţionale centrale din Liban şi Cuba activau împreună cu serviciile americane conduse de Ch. Siragusa. Secretarul general O.I.P.C. Asigura coordonarea informaţiilor, obţinute nu numai

---

[33] Vezi capitolul „Siragusa contra Lucky Luciano".

din S.U.A., Liban, Cuba, ci şi din alte zone ale lumii. Se ştia, astfel, că José Yapur Cubarek a efectuat frecvente deplasări cu avionul în Ecuador, Panama, Bolivia, Columbia, fără îndoială cu scopul de a stabili noi centre pentru achiziţionarea drogului alb. În fiecare din aceste ţări s-a aflat „în vizită „, exact în perioada de şedere a lui don José şi numitul Aga Malek. S-au întâlnit ei oare? Multă vreme, aici la secretariatul general n-am avut nicio ştire în această privinţă".

Din pricina „bibliografiei" Cubarek, poliţia libaneză, avertizată de colegii de la B.C.N. Beyrut acordau o mare atenţie cazului Malek, fiind convinşi că prin acesta aveau să ajungă la una din cele mai active organizaţii de trafic al stupefiantelor, la cel care o dirija, la mereu bănuitul, dar niciodată doveditul don José[34].

— Îl cunoşti pe omul din fotografia aceasta? l-a întrebat procurorul pe inculpat, arătându-i un instantaneu al patronului său, surprins de agenţii lui Siragusa pe unul din malurile canalului Panama.

— Nu l-am văzut niciodată... minţi Malek convins că tăcerea îi va fi recompensată de baronul sâmbătă, al

---

[34] Adevărul este că dovezi împotriva acestuia s-ar fi putut aduna cu mare uşurinţă dacă poliţia din Havana ar fi acţionat în acest sens. Poliţia lui Batista însă, în loc să adune date despre traficul de stupefiante se străduia să distrugă orice pistă compromiţătoare pentru marile ganguri, încercând să-i convingă pe colegii lor de la B.C.N. Havana că don José Yapur Cubarek este un cetăţean paşnic care se ocupă cu negoţul.

cărui om de încredere fusese trimis să asiste la proces.

— De unde ţi-ai procurat cele şase flacoane cu cocaină?

— Le-am cumpărat în Peru, la Lima...

— Cu ce scop?

— Să le revând cu un câştig bun pe o altă piaţă...

— Ai complici?

— Lucrez întotdeauna singur... Nu am încredere în asociaţi...

Procesul a fost amânat cu zece zile, pentru a da răgaz poliţiei din Beyrut să găsească noi probe împotriva lui Aga Malek şi, mai ales, pentru a cere prin B. C. N. Libanez noi date despre activitatea internaţională a deţinutului.

Martin Mendez era mulţumit de atitudinea complicelui său aflat în mâinile poliţiei libaneze. De fapt, această distracţie făcea parte din regula jocului. Aga Malek ştia că, pentru fiecare lună de detenţiune, bossul, don José, plătea fiecăruia din oamenii săi o sumă reprezentând dublul mediei câştigurilor realizate de aceştia în libertate. Odată ieşit din puşcărie, Malek avea să intre în posesia unei sume frumoase, care-i răsplătea cu prisosinţă discreţia cu privire la activitatea complicilor şi a gangului Cubarek. În sinea sa însă, Malek ştia că patronul acorda o mare atenţie tăcerii sale din pricina poziţiei sociale pe care o reprezenta la

Beyrut Nicolas Yapur Mubarek, pe cale de a deveni consul general al Libanului în Cuba lui Batista. Orice referire la complicii lui Malek ar fi dus în mod inevitabil spre onorabilul neguţător Nicolas – fapt ce ar fi năruit toate speranţele bandei. Din această pricină, Malek nutrea speranţe mari, plănuind un mic şantaj îndreptat împotriva patronului. Disperata telegramă telex expediată de tatăl Mubarek fiului de la Havana avea drept motiv tocmai această tentativă a captivului. Imediat după căderea lui Aga Malek, viitorul consul general şi-a trimis unul din oamenii de încredere, funcţionar de poliţie, să ducă tratative cu contrabandistul arestat. Motivul: Malek fusese prins cu 6 flacoane de cocaină pe când, în realitate, Nicolas Yapur îi încredinţase 12 flacoane. De bună seamă, Malek le ascunsese undeva la loc sigur şi tatăl patronului ardea de nerăbdare să intre în posesia drogului.

— Patronul vrea să ştie dacă ai ciripit ceva până acum, l-a iscodit Nicolas.

— Dar ce, patronul mă crede un tâmpit? Însă nu mai pot să-i duc cu preşul multă vreme... Deocamdată le tom gogoşi, dar, dacă cei de la Interpol mai scormonesc mult, n-ar fi exclus să fiu extrădat în America unde nu mai am chef să intru într-o puşcărie...

— Deci, ce propui?

— Să mă scoată de aici... să-mi organizeze o evadare...

— Eşti nebun? Evadare din închisoare? Dar ce-ţi închipui tu că-i aici? Cinema?

— Dacă patronul nu mă scoate din puşcărie, nu garantez nimic... Nici tăcerea, nici cele şase flacoane cu cocaină...

În ziua procesului, Malek era fericit. Prezenţa lui Martin Mendez în sală, sosit urgent de la Havana, semnifica acordul marelui patron la propunerea de a i se organiza evadarea.

După două zile de la proces, omul de încredere al lui Nicolas Yapur Mubarek, funcţionarul de poliţie, intră din nou în legătură cu Malek, graţie situaţiei sale oficiale.

— Patronul e de acord cu propunerea ta... Ţi-am pregătit evadarea în ziua în care duba te va conduce la tribunal... Unde ai ascuns cele şase flacoane de cocaină?

Fericit că a reuşit să-l silească pe patron să pună în mişcare angrenajul bandei pentru a-l scoate din necaz pe el, un agent oarecare, Malek i-a indicat cu lux de amănunte locul de unde putea fi recuperată cocaina ascunsă.

— Escorta care te va conduce la tribunal va fi alcătuită din oamenii mei... sunt plătiţi pentru a te lăsa să evadezi... Iată amănuntele evadării... După ce duba

se opreşte în spatele tribunalului, faci în aşa fel încât să cobori primul. Te prefaci că te împiedici şi cazi la pământ, acuzând o fractură la picior. În timp ce paznicii te vor ajuta, va exploda o petardă fumigenă în apropierea ta. Este semnalul. Te ridici şi fugi spre zidul din dreapta, unde se află o poartă mică. Ca s-o remarci uşor, o vom vopsi în roşu. Poarta va fi descuiată. O deschizi, treci prin ea şi o încui cu zăvorul. Vei găsi dincolo de zid pardesiu, pălărie, pantofi. Părăseşti clădirea aceea, care este nelocuită, urmând calea trasată pe podea cu var. Ajungi astfel pe o stradă paralelă cu cea pe care se află tribunalul. Acolo te aşteaptă Martin, la volanul unui Volkswagen bej. Restul îl priveşte pe Martin, care ţi-a pregătit un paşaport cu viză pentru Havana. E clar?

— Foarte clar, comunică-i marelui patron că-i mulţumesc...

*

Mahmud Aga Malek părăsea celula, într-o stare de euforie care-l făcu tovarăşul său de puşcărie să-l întrebe dacă nu cumva a căpiat.

Şi când a intrat în duba puşcăriei, escortat de cei doi gardieni, Malek păstra un zâmbet de mulţumire şi le făcu cu ochiul, complice, celor doi poliţişti.

— Parcă te-ai duce la o petrecere, amice... a glumit unul dintre aceştia, mai tânăr, înghiontindu-l pentru a-l

grăbi să urce scara înaltă a dubei negre.

— Ba bine că nu, răspunse enigmatic Aga Malek, mai convins acum decât oricând de faptul că cei doi paznici erau într-adevăr oamenii tocmiţi de marele patron pentru a-i înlesni evadarea.

Faptul că însuşi temutul baron sâmbătă se ocupase de evadarea sa îl făcea să se simtă cineva şi îşi propunea ca după ce se va vedea liber să-i ceară bosului o treabă mai bănoasă decât cea pe care o executase până atunci.

După o jumătate de oră, duba închisorii oprea în spatele sălii tribunalului. Malek îşi stăpânea cu greu bucuria, dublată de emoţia pricinuită de faptul că libertatea îl aştepta la numai câţiva paşi. Malek coborî primul din dubă, aşa cum îl sfătuise trimisul patronului. Privi cu atenţie curtea interioară din spatele tribunalului, căutând poarta roşie salvatoare. Da, poarta era într-adevăr marcată cu o vopsea proaspătă ce strălucea splendid în lumina soarelui de dimineaţă. Curtea părea pustie, dar el ştia, simţea că în jur se află oamenii baronului sâmbătă, că puteri oculte îl protejează.

Înaintă câţiva paşi, apoi simulă o căzătură. Fu atât de convingător, încât se alese într-adevăr cu o entorsă la gleznă. Lui Malek îi venea să râdă gândindu-se cât de bine se potrivea luxarea piciorului cu planul evadării...

„Nu voi mai fi nevoit să simulez şchiopătatul... Voi şchiopăta de-adevărat” – gândi el şi îi zâmbi din nou complice paznicului care se aplecă asupra sa, ajutându-l să se ridice.

„Dar ce dracu e cu petarda aia de nu mai pocneşte?” Malek avea un chef teribil să-i pună această întrebare gardianului, dar o pocnitură înfundată scutură aerul ceţos al dimineţii de martie. Malek simţi imediat mirosul înţepător al fumului ce se răspândea cu repeziciune în curtea interioară a tribunalului.

— Toată lumea pune mâinile la ceafă... Se aude? Şi tu, ăla veselu’... tună vocea autoritară a unui paznic, dar Malek pufni din nou în râs, ferm convins că gardianul îşi joacă perfect rolul. Aga Malek sări repede în picioare şi începu să fugă spre dreapta, acolo unde imaginea porţii pictată în roşu îl atrăgea ca un magnet.

— Stai... stai că trag!... strigau paznicii.

După ce unul din poliţişti i-a încuiat din nou în dubă pe ceilalţi deţinuţi, oamenii legii se priveau unul pe celălalt cu nedumerire.

— Ce dracu are de gând zurliul ăsta? De când l-am văzut nu mi s-a părut în toate minţile... Doar n-o să treacă prin zid... spuse unul din cei doi poliţişti.

Malek însă fugea tot mai repede, în ciuda gleznei luxate care-l făcea să înjure la fiecare pas. Dar ce importanţă avea durerea de la gleznă? Încă treizeci de

metri... încă douăzeci... va trece zidul şi... trăiască libertatea! auzi apoi în spatele său împuşcături. Poliţiştii trăgeau în aer, pentru a-l intimida.

— „Perfect, – gândea Malek – poliţiştii joacă tare... Acum se prefac că trag în mine". Întoarse capul în direcţia dubei şi văzu că, într-adevăr gardieni trăgeau în aer. Le făcu un semn de salut şi apoi altul de mulţumire.

— Asta e nebun, îţi spun eu, o să-şi spargă capul în zid dacă fuge tot aşa... vorbi din nou gardianul cel tânăr.

— Dar priveşte... îl întrerupse celălalt paznic...

— Nu-i chiar atât de nebun cum crezi. E o poartă în zid. De unde dracu a mai apărut şi poarta asta? Ieri nu era!

— Cum să fugă? al doilea agent tuşi, sufocat de fumul petardei care sfârâia la câţiva metri de dubă. Unde să fugă? Zidul ăsta e gros de un metru...

Malek însă continua să fugă. Cei doi paznici duseră de data asta armele la ochi, ţintind cu precizie, pentru orice eventualitate.

Malek ajunse, în fine, la zid, aproape prăbuşindu-se de efort lângă poarta îngustă, prevăzută cu mâner nou şi lucios de alamă. Apăsă grăbit pe mâner, cu hotărârea celui care doreşte să guste libertatea cu o clipă mai devreme dar, clanţa lucioasă de alamă ieşi din mortar

şi-i scăpă din mână. Adevărul, crudul adevăr îi trecu fulgerător prin minte: butaforie, totul nu era decât butaforie de teatru! Fusese păcălit, în modul cel mai grosolan şi crud! Deşi adevărul era de o evidenţă de necontestat, nu putea să renunţe la visul de libertate. Lovi cu umărul în zid, dar poarta nu se clinti. Privi încă o dată zidul şi înţelese că totul era pierdut. Poarta era abil trucată, ca într-un decor de film. O mână expertă desenase conturul porţii, îl vopsise într-un roşu violent, şi prinsese de circumstanţă clanţa de alamă.

Se întoarse cu faţa spre cei doi gardieni care-l urmăriseră cu consternare şi care realizau, în fine, trucajul cu poarta desenată pe bătrânul zid. Cui i-a folosit toată mascarada asta? se întrebau gardienii nedumeriţi în timp ce Aga Malek înţelegea târziu, mult prea târziu, că pentru el totul era pierdut. Cu vocea care nu-l mai asculta, gâtuit de spaimă şi furie, vru să strige ceva spre cei doi paznici, care încă mai ţineau puştile la ochi, dar o pocnitură seacă pluti scurt în aerul tulbure al dimineţii şi Malek se prăbuşi inert în genunchi, apoi se rostogoli pe iarba crudă de primăvară.

Cei doi poliţişti se priveau aiuriţi.

— Tu ai tras? întrebă cel mai tânăr.

— Am crezut că tu ai tras... Dacă nu noi, atunci cine?

*

De acum nu mai încăpea nicio îndoială pentru poliţia libaneză că Aga Malek nu era, cum pretindea, un simplu contrabandist solitar, ci pionul unei vaste şi puternice organizaţii internaţionale de traficanţi. Datele problemei confirmau încă o dată bănuielile serviciilor specializate în lupta antidrog din Liban şi Statele Unite că există undeva, în afara teritoriilor lor naţionale, o bandă perfect organizată de traficanţi care se ocupă cu transportul drogului din Beyrut spre America. Sunt transmise din nou note către secretariatul general al O.I.P.C. cu cereri de informaţii privind activitatea internaţională a lui Aga Malek.

Două comunicări, de la B.C.N.-urile din Bolivia şi Columbia precizează că Aga Malek a fost văzut în repetate rânduri în compania traficantului de droguri albe José Yapur Cubarek, cunoscut serviciilor antidrog din mai multe state americane. B.C.N. din Peru, care este martorul comunicărilor radio dintre B.C.N.-urile interesate de cazul Aga Malek graţie staţiei sale de emisie – recepţie îşi aminteşte că José Cubarek le-a dat mult de furcă cu câţiva ani în urmă şi că acesta mai are de ispăşit o pedeapsă de care a scăpat printr-o inexplicabilă evadare. Dosarul Cubarek este răsfoit cu atenţie şi B.C.N. din Lima transmite secretariatului general, cu titlul informativ, faptul că tatăl lui José Cubarek, onorabilul neguţător libanez Nicolas Yapur

Mubarek trăieşte la Beyrut.

Poliţia libaneză ia act, cu deosebită prudenţă, de nota poliţiei din Lima parvenită prin secretariatul general al O.I.P.C. Motivul e lesne de înţeles: Nicolas Yapur Mubarek a fost numit recent consul general al Libanului în Cuba, la recomandarea expresă a şefului diplomaţiei din cabinetul lui Batista. Cum să pui sub supraveghere o personalitate atât de simandicoasă?

Comisarul de la brigada antidrog însă îşi asumă această răspundere şi însărcinează doi inspectori să-l supravegheze pe proaspătul consul.

Primul rezultat al filajului discret realizat de cei doi tineri inspectori libanezi i-au spulberat comisarului spaima de un eventual scandal diplomatic care ar fi putut să-i zdruncine cariera: Nicolas Mubarek a fost vizitat foarte des în ultima vreme de un mulatru pe nume Martin Mendez, agent comercial al unei firme din Havana. Martin Mendez – Havana – José Cubarek – Nicolas Mubarek, toate acestea rimau într-un fel anume pentru comisarul de la brigada antidrog din Beyrut care îşi continua activitatea într-un mod exemplar: o percheziţie în camera de la hotel a lui Martin Mendez unde este găsită o carabină Mauser cu lunetă. Răspunsul O.I.P.C. vine şi el: „Martin Mendez, născut în 1916, la Havana, bănuit de atac cu mână armată şi contrabandă cu stupefiante. Face parte

probabil din banda Cubarek". La 26 martie 1958, pe aeroportul Khaldé din Beyrut, Nicolas Yapur Mubarek, însoţit de ambasadorul Cubei în Liban, se pregăteşte surâzător să urce scările avionului. Mai erau 10 minute până la decolare când poliţia aeroportului primi un ordin incredibil: „Arestaţi-l pe domnul consul Nicolas Yapur Mubarek".

Sunt momente de confuzie, dar ca o vijelie soseşte pe aeroport comisarul brigăzii antidrog din Beyrut care preia personal comanda operaţiei.

— Domnule consul, am motive întemeiate să vă percheziţionez bagajul... i se adresă comisarul, sub privirile uluite ale vameşilor şi poliţiştilor de pe aeroport.

— Protestez, sunt diplomat!

Ambasadorul lui Batista în Liban încearcă să aplaneze conflictul, dar comisarul brigăzii antidrog îşi joacă în continuare cariera şi-i smulge fără menajamente noului consul valiza diplomatică din mână, deschizând-o în faţa tuturor. Stupoarea este de nedescris. În valiza diplomatică se aflau 10 săculeţe cu praf alb: morfină bază.

Prăbuşirea gangului Cubarek a fost urmată, la scurtă vreme, de prăbuşirea regimului dictatorial al lui Batista. Încă din primăvara anului 1958, în provinciile Oriente, Camangucy, Las Vilas, luptau trupele

revoluţionare conduse de Fidel Castro. Ofensiva începută în munţii Siera Maestra avansase vertiginos. La 1 ianuarie 1959, Batista era izgonit de la putere de marele val revoluţionar. Cabaretul „Paradise” şi secta Vodu de la subsol – pe scheletul cărora ar fi renăscut de bună seamă gangul Cubarek după executarea pedepselor membrilor săi (condamnaţi, de altfel, cu multă clemenţă) au fost măturate şi ele de valul de sănătate morală adus de noul regim democratic. Reţeaua Vodu, pusă la punct cu atâta migală de José Cubarek, „baronul sâmbătă”, s-a destrămat, iar planurile de evadare ale acestuia nu s-au mai realizat. Extrădat în Peru, José Cubarek şi-a plătit vechea poliţă faţă de tribunalul din Lima, după care a părăsit continentul american, stabilindu-se la Roma.

A schimbat el oare pe pământul italian năravurile Vodu, cu cele ale mafiei?

Deocamdată, secretariatul general al O.I.P.C. nu are nicio informaţie cu privire la „don José” – deşi poliţia italiană îl ţine sub o strictă observaţie.

Filiera macului

O limuzină *Ford Impala* de culoarea măslinelor verzi, una din acele „la belle americaine”, fabricate în serie peste ocean, dar care fac deliciul burgheziei europene,

se strecura, cu agilitatea unui animal de junglă, prin infernul rutier al podului Galata din Istanbul. Pe bancheta din spate se aflau doi bărbaţi transpiraţi şi prăfuiţi, aşa cum sunt cei abia sosiţi după o lungă călătorie cu trenul. Pe uşile din spate ale limuzinei era pictată o emblemă comercială atestând că vehiculul aparţine lui Hatatoglu Mehmet, „en-gros şi import-export". „Frumoasa americană" era turismul cu care patronul firmei îşi primea şi expedia voiajorii comerciali, care călătoreau în lumea largă, cumpărând orice se putea cumpăra ieftin şi vânzând superbele covoare orientale, ţesute în golful Smirna.

Cei doi bărbaţi scunzi şi îndesaţi, de pe bancheta din spate, aveau înfăţişarea tipică a unor meridionali, oameni ai levantului din cap şi până în picioare, negustori abili, născuţi pentru a duce la prosperitate orice firmă comercială. Şoferul, un turc slab şi taciturn, le luase bagajele, după un salut scurt, apoi, îi condusese spre Fordul Impala, parcat în apropiere, făcându-le un semn discret spre minusculul „Fiat 600", unde doi vlăjgani mustăcioşi, având fie înfăţişarea unor gangsteri, fie a unor poliţişti, păreau cufundaţi într-o vie dispută. „Fiatul 600" cu cei doi vlăjgani la bord a urcat pe ferryboatul ce face legătura între Haydarpaşa şi Scutari, aşezându-se, fără nicio jenă, în spatele Fordului Impala. Cele două maşini trecură curând pe

lângă moscheea Suleymaniye, părăsind cartierul marelui bazar. Abia atunci Fordul Impala porni decis pe o arteră mai puţin aglomerată, îndreptându-se către vechiul cartier comercial şi cosmopolit Pera – cunoscut în egală măsură sub numele Beyoglu – intrând în cele din urmă în Galatasaray Taksim, o imensă aglomerare de magazine de mode, prăvălii, cu stămburi[35], covoare, haine de piele şi orice alt obiect de îmbrăcăminte imaginabil. Ţinându-se scai după cei doi voiajori comerciali ai firmei *Hataloglu,* Fiatul încetini viteza. De fapt, către Galatasaray Taksim se îndreptau cei doi italieni scunzi şi corpolenţi al căror ocol printr-un Istanbulul aglomerat de vehicule părea de neînţeles. Fordul Impala de culoarea măslinilor verzi opri în faţa unei clădiri moderne, ocupată, după cum o atestau plăcuţele cu embleme comerciale, de o duzină de firme de import sau export.

Fiatul opri şi el, ceva mai departe, ascuns în spatele unui camion, iar cei doi mustăcioşi îşi reîncepură disputa, privind însă mereu în direcţia luxoasei americane. După aproape o oră, cei doi italieni; însoţiţi de turcul slab şi taciturn porniră, din nou, prin Istanbul. Timp de o oră şi jumătate, Fordul Impala

---

[35] Ţesătură de bumbac cu desene imprimate în culori, folosită la confecţionarea îmbrăcămintei de vară pentru femei.

plimbă Fiatul peste toate cele şapte coline care alcătuiesc Istanbulul, trecând atât prin cartierele dubioase, unde se opri de două ori, cât şi prin Scutari, cartierul vilelor elegante sau prin Eyüp, cartierul rezidenţial. Cei doi vlăjgani mustăcioşi păreau nemulţumiţi de plimbarea aceea şi se arătară tare fericiţi când filajul fu preluat de un Austin portocaliu, ocupat de alţi doi vlăjgani mustăcioşi, care, ca o culme, păreau a avea şi ei ceva de împărţit, căci vorbeau tot timpul cu glas ridicat.

După aproape patru ore şi jumătate, Fordul Impala opri în faţa aeroportului din Istanbul.

Cei doi voiajori ai firmei *Hatatoglu* se îndreptară grăbiţi către punctul de control vamal şi poliţienesc în timp ce unul dintre cei doi vlăjgani cu mustăţi se îndrepta către biroul comisarului aeroportului.

Pe pistă, un imens „Douglas D. C. 8" îşi încărca pântecele cu câteva duzini de pasageri, printre care puteau fi recunoscuţi şi cei doi tipi din levant şi care păreau foarte fericiţi că peregrinările automobilistice luaseră sfârşit. Purtau fiecare câte o geantă mare din piele neagră, amândouă de acelaşi model, deosebindu-se numai prin etichetele care purtau numele proprietarilor lor: Severino Mario şi Pirino Francesco.

În difuzoarele aeroportului se auzea vocea crainicei

care anunţa cursa „SK973”, pe ruta Roma-Zürich-Paris. După o scurtă pauză, se auzi din nou vocea crainicei:

— Domnii Severino Mario şi Pirino Francesco sunt rugaţi să treacă la punctul de control vamal.

Ridicând cu indiferenţă din umeri, cei doi oameni din levant porniră spre punctul de control vamal, pe unde, de altfel, mai trecuseră o dată, fără niciun fel de impediment. Cei doi mustăcioşi, care realizaseră ultimul schimb din filaj îi flancară strâns, umăr la umăr.

— Mergeţi spre birourile vămii, ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat... E clar? Şi nicio mişcare în plus... îi sfătui unul din cei doi inspectori ai brigăzii antidrog din Istanbul.

Cei doi se supuseră cu o cuminţenie ironică, urmându-i zâmbitori pe zeloşii inspectori.

— Domnilor, – li se adresă şeful vămii – sunteţi rugaţi să prezentaţi încă o dată la control bagajele dumneavoastră... inclusiv genţile de mână.

Fură controlate mai întâi cele două genţi de piele neagră. În afară de hârtii, dosare, instrumente de scris, parafe, câteva reviste ilustrate sau romane poliţiste, vameşii nu găsiră nimic.

— Vă rog să deschideţi valizele, li se adresă ceva mai politicos şeful vămii, neplăcut impresionat de rezultatul negativ al controlului.

Vameşii controlară valizele, luând la rând obiect cu obiect. Urmă controlul corporal. Cei doi voiajori comerciali fură dezbrăcaţi până la piele. Niciun rezultat.

— Să fie controlate din nou valizele... ceru unul din inspectorii brigăzii antidrog.

Un tehnician apucă o valiză şi începe să-i controleze pereţii. O strălucire de bucurie îi apăru în ochi, în timp ce ciocănea cu degetele în cartonul rigid.

— Valiza asta are fund dublu... Tehnicianul apucă în mână a doua valiză, o pipăi, o ciocăni şi declară sigur pe opinia sa – ambele valize au fund dublu...

Şeful vămii îi privi triumfător pe cei doi italieni care nu păreau intimidaţi de diagnosticul specialistului. Înarmat cu o şurubelniţă, tehnicianul tatonă încheieturile valizei, în căutarea unui sistem secret de deschidere.

— Îmi permiteţi? i se adresă cu o politeţe ironică Severino Mario tehnicianului, care îl privea cu o mirare neascunsă. În toată cariera sa, nu mai întâlnise contrabandişti atât de calmi şi politicoşi. Domnul Severino ridică valiza, execută câteva mişcări şi capacul ascunzătorii sări, descoperind lăcaşul secret dintre cei doi pereţi falşi. Aceeaşi operaţie o execută şi cu valiza prietenului său. În faţa vameşilor, fundurile duble ale valizelor îşi etalară conţinutul: rufe murdare!

— De ce ţineţi lenjeria murdară acolo? întrebă inspectorul cu mustaţă.

— E interzis? întrebă obraznic Francesco. Există vreo lege care reglementează locul în care trebuie ţinute rufele murdare?

— Domnilor, începu mai abil, cu o perfectă politeţe în glas, Severino Mario – cred că e vorba de o neînţelegere... M-aţi întrebat de ce ţin rufele murdare între pereţii dubli ai valizei... Ei bine, am să vă răspund cu toată sinceritatea...

— Mario luă un ciorap murdar, strâmbă nasul cu dezgust şi-l întrebă pe vameş:

— Doriţi să-l mirosiţi? Nu? Ei bine, domnilor, ştiţi probabil şi dumneavoastră că rufele murdare au un miros greu şi le pot îmbiba pe cele curate cu cele mai neplăcute izuri... Suntem voiajori comerciali... Călătorim mult... Lenjeria se murdăreşte... Ducem rufele murdare acasă, la neveste şi le spălăm în familie...

— Domnilor, începu stânjenit şeful vămii, vă cer scuze pentru acest control neobişnuit, dar, probabil, ştiţi şi dumneavoastră că aceasta ne este meseria... A fost o chestiune de rutină... Un control prin sondaj... încă o dată, mii de scuze...

În timpul acesta, Fordul Impala de culoarea măslinelor verzi, condus de un şofer turc taciturn oprea

pentru a doua oară în ziua aceea la gara Haydarpaşa, unde primea, din mâinile unui feroviar libanez, o ladă conţinând halva din susan, dacă e să ne luăm după eticheta aplicată pe capac. Numai că fiecare cutie cu susan avea fund dublu de tablă cositorită, iar în încăperea secretă se aflau grăunţe negre de opium. Halvaua, retopită, era turnată deasupra capacului adăugat şi astfel se făcea ca fiecare kilogram de halva ajungea la frumoasa sumă de 10.000 dolari. Opiul brut, extras din macii micilor emirate arabe, lua drumul laboratorului secret al lui Hatatoglu, unde era transformat în praf alb de morfină bază. În spatele Fordului nu se mai afla de astă dată nici Fiatul 600 şi nici Austinul portocaliu... Jocurile fuseseră făcute!...

...în faţa unei uriaşe hărţi a Statelor Unite, doi bărbaţi priveau punctele marcate cu cartonaşe albe. Erau localităţile sau zonele prin care F.B.I.-ul şi biroul de luptă împotriva narcoticelor ştiau că se scurg drogurile opiacee în S.U.A. Unul din cei doi, mai în vârstă, pe nume Charles Siragusa părea nedecis, în timp ce colegul său, mult mai tânăr, era hotărât să-şi susţină punctul de vedere.

— Este singura soluţie, patroane... Iar riscul... ei bine, cine nu ştie că riscul e meseria noastră?

— În fine... consimţi Siracusa – sunt de acord... cu o condiţie... să-mi promiţi că te retragi din combinaţie la

cea mai mică bănuială că eşti suspectat. În ceea ce priveşte acoperirea dumitale...

— Patron... ştiţi mai bine decât mine că o asemenea acoperire, într-o misiune de infiltrare în gangul de traficanţi e ca pisica purtând clopoţei...

— O.K., băiete... îţi doresc multă şansă...

...Pe aeroportul *Fiumicino* din Roma tocmai aterizase un imens *Boeing jet* şi, din pântecele său de balenă, se revărsau cei peste o sută de pasageri ce soseau din Istanbul şi Beyrut. La punctul vamal, exigenţii vameşi italieni nu păreau a fi atât de „furioşi" pe cât le este renumele. Când însă, în faţa mesei de control, se opriră doi cetăţeni elveţieni, Keiser Otto şi Herman Iosif, vameşii îşi reamintiră brusc că meseria le cere să-şi bage nasurile cât mai adânc în bagajele călătorilor.

— Aveţi ceva de declarat? îi întrebă şeful vămii.

— Nu cred... le răspunse politicos Kaiser Otto – dar, dumneavoastră vă veţi putea da seama mai bine dacă bagajele noastre sunt sau nu în ordine. Fără să fie rugat, Kaiser Otto îşi desfăcu repede valiza, urmat cu rapiditate şi de însoţitorul său, Herman Iosif. Vameşii inventariară cu minuţie bagajele. Fiecare cutiuţă şi flacon cu cosmetice fu scuturat, mirosit, pipăit, ciocănit, ascultat. Nimic suspect, totul părea a fi în ordine. Graba cu care se oferiseră controlului cei doi elveţieni, indicaţi poliţiei aeroportului de B.C.N. Italian drept cunoscuţi

traficanţi de droguri, cu fişă la Interpol, recidivişti condamnaţi, unul de două şi celălalt de trei ori, precum şi insistenţa lor de a fi căutaţi până la piele, li se părea suspectă vameşilor. Un scurt control asupra pereţilor valizelor şi fu descoperit fundul dublu. Un tehnician le deschise repede, sub privirile vinovate ale celor doi elveţieni care mormăiau ceva neînţeles, privind în jur, parcă în căutarea unei soluţii salvatoare.

Cele două funduri duble de valiză erau de acum desfăcute, iar cei aflaţi de faţă constatau că în ele se aflau depozitate teancuri de reviste cu imagini deochiate.

Vameşii italieni le răsfoiau cu interes, mimând o falsă pudoare, în timp ce Kaiser Otto le explica:

— Sper că ne înţelegeţi... Avem copii... Vă imaginaţi ce s-ar întâmpla dacă fiii şi fiicele noastre ar găsi şi ar răsfoi asemenea drăcovenii...

În după amiaza aceleiaşi zile, Kaiser Otto şi Herman Iosif îi făceau o vizită domnului Gamba Luciano, la locuinţa acestuia, situată pe Via Lucullo, vizavi de garajele „Hertz" cu autoturisme de închiriat.

Unul din mecanicii garajelor Hertz părea să le poarte un mare interes căci, pe furiş, folosind o cameră miniaturală, îi fotografie tocmai în clipa când sunau în faţa porţii de fier forjat a vilei Gamba...

...Tânărul locotenent de la F.B.I. îşi privi cu

nervozitate ceasul brăţară. Era aproape trei şi până la apariţia zorilor nu mai era mult. Începea să regrete aventura în care se vârâse, în pofida obiecţiilor formulate de şeful său, Charles Siragusa. Dar era atât de dornic să se remarce cu ceva neobişnuit, să-i smulgă marelui şi infailibilului Siragusa un ţipăt de admiraţie, încât ar fi sărit şi în foc. Se afla la intersecţia a doua a străzii dosnice şi totuşi foarte apropiate de Broadway, de care îl despărţeau câţiva coloşi de fier şi beton, care astupau cerut asemenea unor masive muntoase. Începu să plouă uşor, iar broboanele de apă se adunau pe parbrizul automobilului.

Trecuseră aproape două săptămâni de când intrase în cercul traficanţilor de droguri din Greenwich Village şi îşi văzuse speranţele împlinite. Reuşise să intre în legătură cu un traficant de anvergură şi aşa cum se înţelesese cu omul de încredere al acestuia, întâlnirea urma să aibă loc la orele două şi jumătate. Precaut, personajul în cauză nu apăruse până atunci în faţa ochilor tânărului locotenent al F.B.I.-ului, schimbând cu acesta mesaje sau prin intermediul unui om de legătură, fie telefonic. Omul avea o voce ciudată şi avea un accent prea controlat pentru a fi american autentic. Deşi trecuse de două jumătate, omul încă nu sosise şi tânărul locotenent încerca să recapituleze fazele infiltrării sale printre traficanţi. Totul decursese

normal, rezistase la provocările acestora, luase parte la o acţiune de pedepsire a unor revânzători care încălcaseră zonele delimitate prin înţelegerea şefilor de bande. Charles Siragusa nu ştia însă că în noaptea aceea tânărul locotenent purta asupra sa într-un medalion prins la gât, un microradioemiţător. Pe lângă acest minuscul dar preţios obiect, cei de la sectorul special îi montaseră în farul drept o cameră cinematografică cu peliculă îngustă, ale cărei imagini se succedau cu frecvenţa de un cadru pe secundă. Se realizau astfel excelente fotografii, camera lucrând automat ori de câte ori şoferul schimba faza scurtă de trei ori scurt şi o dată lung. Ploaia se înteţea, tipul nu venea, iar răbdarea tânărului ofiţer de poliţie începea să treacă prin momente de tensiune. Şi deodată, din faţă, se apropie în viteză un automobil cu farurile aprinse. Automobilul încetini, se opri la câţiva metri în faţa tânărului poliţist şi semnalizează cu faza mare de trei ori scurt şi o dată lung. Era semnalul convenit.

Tânărul ofiţer de poliţie repetă semnalul, punând astfel în funcţiune camera de filmare disimulată în far. Tânărul poliţist Coborî din maşină, apropiindu-se de turismul necunoscutului care continua să rămână la volan. Totul decurgea după înţelegerea stabilită anterior.

— Dumneata eşti, deci, tipul care vrea să se

îmbogăţească cumpărând şi vânzând prafuri... Câtă marfă îţi trebuie?

— Oricâtă... Pentru început, să zicem cinci kilograme...

Necunoscutul chicoti.

— Te grăbeşti să faci avere... Ştii cât costă kilogramul?

— Da... mi s-a spus... un milion jumătate...

— Plătibil în numerar...

La câteva sute de metri de locul acestei întâlniri confidenţiale, o limuzină neagră oprise aproape în acelaşi timp cu traficantul. Cel de la volan privea plictisit cerul întunecat din care ploaia începuse să curgă cu înverşunare în timp ce însoţitorul său se distra mânuind butonul unui emiţător-receptor portativ. Din difuzorul micului aparat se auzea distinct conversaţia purtată de cei doi viitori parteneri de afaceri.

— Ei drăcie, – cel ce asculta vocile din walkie-talkie era teribil de speriat.

— Ce s-a întâmplat? îl întrebă cu indiferenţă omul de la volan. O fi uitat Edie aparatul deschis pe emisie sau l-a pus special să meargă... să ne ţină la curent cu ce se petrece acolo...

Omul cu aparatul nu păru liniştit de explicaţia primită. Roti butonul de volum şi vocile crescură în intensitate.

— Dă-l dracului mai încet... îmi spargi urechile...

Omul cu emiţătorul-receptor în mână părea însă edificat.

— Ascultă, bătrâne, ce ţi se pare ciudat în recepţia asta?

Şoferul ascultă cu atenţie apoi ţipă, cuprins de nelinişte:

— Vocea tipului se aude mai tare decât a lui Edie... Dacă mergea aparatul acestuia trebuia să fie invers...

— Vezi dacă îţi pui meningele la lucru? Şi nu mai auzi altceva?

— Ba da... parcă ar fi bătăile unei inimi... să fiu al dracului dacă şmecherul ăla nu şi-a prins un emiţător la gât!

— Îmi pare rău pentru Edie... a fost un bun, agent dar l-au tras în piept ăştia de la poliţie...

— De ce spui „a fost”? Nu cumva?

— Ba da, bătrâne... Edie e filat... Asta înseamnă că F.B.I.-ul e cu ochii pe el. Dacă-l prind, s-a zis cu noi...

— Păcat de Edie, spuse cel de la volan care porni motorul apoi acceleră puternic în direcţia celor două turisme oprite, cu luminile în poziţie de staţionare.

— Ştii ce – continuă el cu oarecare părere de rău – zău că Edie ăsta îmi era simpatic...

În difuzorul radio-receptorului de la postul de ascultare al F.B.I.-ului dialogului purtat de cei doi

parteneri de afaceri i s-a adăugat apoi zgomotul ascuţit al unui automobil care se apropia în viteză. S-au mai auzit două lungi rafale de pistol-mitralieră şi exploziile puternice de grenade care pulverizau şi incendiau autoturismul lui Edie, pentru ca să nu mai poată fi identificat vehiculul şi proprietarul său. Reverberaţiilor exploziilor le-au urmat bătăile slabe, neregulate, tot mai rare şi tot mai încete ale inimii tânărului locotenent de la F.B.I. care murea la câţiva paşi de vehiculul ce ardea...

...La secţia „S", secţia stupefiante de la Interpol dosarul acestei noi afaceri de narcotice începea să prindă contur. Graţie clişeelor descoperite de F. B. I. în aparatul de filmat disimulat în farul drept al automobilului tânărului locotenent a putut fi determinată identitatea lui Edie: Edward Moore, cetăţean britanic, comis voiajor specializat în comerţul cu textile şi confecţii. Niciuna din faimoasele fişe „S", în care traficanţii de stupefiante sunt cartelaţi după 117 caracteristici personale şi repartizaţi pe 17 grupe nu conţinea date referitoare la activitatea comis-voiajorului britanic. Trecutul său era curat ca lacrima. În afara cunoscutelor sale călătorii în S.U.A., poliţia britanică a stabilit că frecvenţa cea mai mare a deplasărilor peste hotare ale lui Edward Moore o deţinea Elveţia. Aşadar, o comunicare către B.C.N. din

Berna care era rugat să stabilească legăturile acestuia cu traficanţii locali. Ceea ce a urmat pentru poliţia elveţiană a fost rutina, truda câinească a poliţistului subaltern care trebuie să umble din stradă în stradă, din hotel, în hotel, pentru a întreba de sute de ori pe zi arătând o fotografie: „cunoaşteţi această persoană?”

După o săptămână plicticoasă, portarul unui hotel a răspuns afirmativ:

— De bună seamă că îl cunosc pe domnul Moore... Este clientul nostru... textile şi confecţii din Liverpool...

Cercetările continuară şi astfel se ajunse la o nouă pistă: Edward Moore trata afaceri importante cu un oarecare Schlagen Hans, comerciant de pe Lugerstrasse din Zürich. Alte plicticoase operaţiuni de rutină poliţienească îi răsplătiră însă pe cei de la comisariatul din Zürich cu cea mai senzaţională şi neaşteptată descoperire: Schlagen Hans era foarte des vizitat de Kaiser Otto şi Herman Iosif! Cei doi tipi descoperiţi pe aeroportul din Roma cu valize având fundul dublu dar care nu adăpostea nimic compromiţător din punct de vedere juridic.

Fu lansată o comunicare pentru urmărire şi trimitere de informaţii cu privire la Kaiser Otto şi Herman Iosif. De la Ankara şi Roma B.C.N-urile turc şi italian comunicară faptul că cei doi voiajori comerciali fac afaceri cu firmele Gamba (produse farmaceutice) şi

Hatatoglu (covoare orientale etc. Etc.).

Dintr-o dată, câteva puncte, până atunci disparate sunt unite într-un patrulater ce evidenţiază un sinuos drum al drogului din Orientul apropiat spre Statele Unite, cel mai mare consumator de stupefiante din lume: Istanbul (Hatatoglu) – Roma (Gamba) – Zürich (Schlagen) – New-York. În interiorul acestui patrulater, mişunau presupuşii agenţi transportori Kaiser Otto, Herman Iosif, Severino Mario, Pirino Francesco – dar care, din păcate, în ciuda controalelor efectuate, n-au fost niciodată prinşi cu droguri asupra lor. Poate că Edward Moore o făcuse, dar acesta murise nu de mult în automobilul închiriat la New-York. Poliţiile din Turcia, Italia, Elveţia începură o atentă operaţie de supraveghere a celor trei colţuri europene ale patrulaterului drogului dar nimic nu mai fu descoperit. Severino Mario şi Pirino Francesco călătoreau în continuare cu trenul prin emiratele arabe, soseau la Istanbul, în aceeaşi gară Haydarpaşa, îi plimbau în lungi călătorii turistice pe agenţii de poliţie, care-i filau, în oraşul de pe malurile Bosforului, dar toate controalele fură, invariabil, negative. La fel se petreceau lucrurile cu Kaiser Otto şi Herman Iosif, care păreau să-şi fi adunat la domiciliu o voluminoasă colecţie de publicaţii pornografice. Poliţiile din Turcia, Italia, Elveţia hotărâră de comun acord şi prin

intermediul secretariatului general al Interpolului să supravegheze conturile bancare ale fiecăruia din stâlpii triunghiului european: Hatatoglu (Istanbul), Gamba (Roma), Schagen, (Zürich).

Prima veste veni de la Zürich prin B.C.N. Elveţian care anunţa că a fost depusă la o bancă în contul lui Hatatoglu o sumă de 300.000 franci elveţieni. Urmă alerta la Istanbul, Roma, Zürich. O sumă atât de mare depusă la o bancă nu putea însemna decât iminenţa unui transport de marfă. După eşecul controalelor pe aeroporturile din Istanbul, Roma, mai apoi la Zürich, poliţiile turcă, italiană şi elveţiană nu mai ştiau ce să creadă. Din rutină, au fost supravegheaţi în continuare Pirino, Severino, Kaiser şi Herman cu toate că rezultatul era cunoscut dinainte. Poliţiştii înţelegeau că problema trebuia abordată cu totul altfel, că lucrul trebuia luat de la capăt. Odată verificată calea aeriană, mai rămâneau drumurile terestre: căile ferate, automobilele. Poliţiile feroviare şi rutiere europene fură alertate, fiecare automobil circulând între orient şi occident fu minuţios controlat, vagoanele căilor ferate la fel, bagajele călătorilor. Se continua însă aceeaşi bătaie a pasului pe loc.

Filajul se extindea asupra întregului personal al firmelor Hatatoglu şi Gamba, apoi asupra tuturor membrilor de familie ai angajaţilor celor două firme

suspectate.

Şi iată că încăpăţânarea poliţiştilor începe să se materializeze într-un fir cu totul nou şi neaşteptat. Soţia lui Berti Francesco, chimistul principal al laboratoarelor Gamba, era o pasionată a navigaţiei pe mici ambarcaţiuni cu pânze. Frumoasa Laura Berti participa adeseori la concursurile cu veliere desfăşurate în bazinul Mediteranei sau al mării Adriatice, călătorind foarte des prin insulele greceşti, pe coastele Bosforului, trăind mai mult între cer şi apele mării decât între pereţii căminului conjugal. Biroul naţional central italian comunică această constatare colegilor de la B.C.N. Turc, pe care călătoriile nautice ale doamnei Berti îi îndemnară să verifice dacă nu cumva şi doamna Hatatoglu are pasiuni turistice. Rezultatul: doamna Hatatoglu era posesoarea unui cochet iaht, la bordul căruia făcea lungi şi plăcute croaziere de-a lungul coastelor greceşti şi dalmate. Ca urmare, fură alertate birourile naţionale centrale grec şi iugoslav. În numai câteva ore, biroul naţional iugoslav transmise celor interesaţi că iahtul „Galata" aparţinând doamnei Hatatoglu se afla ancorat de câteva zile în portul turistic din Split, unde, de asemenea, Laura Berti se afla prezentă cu un cuter înscris la concursul anual de veliere.

Căpitanul Iovanovici de la B.C.N. Iugoslav, un

pasionat al sporturilor nautice primi misiunea de a lămuri „coincidenţa” acestei duble escale în portul Split, fiind înscris pe lista concurenţilor la regata ce urma să se dispute în zilele următoare.

Participanţii la întrecerea sportivă erau cazaţi în luxosul hotel „Marjan”, situat pe bulevardul „Obala Iugoslavenske nar Armije”, unul din locurile cele mai plăcute pentru promenadă ale Splitului, o lungă cale străjuită de palmieri şi tamarini, urmărind limitele albastre ale golfului Gradska Suka. Căpitanul Iovanovici, amestecat în hotel printre concurenţii regatei, urmări, timp de trei zile, activitatea celor două suspecte. Primele două zile nu aduseră nimic nou. Abia a treia zi de insistenţă îl răsplăti pe căpitan. Doamna Fatme Hatatoglu îşi plimbă mai întâi plictisul pe străzile însorite ale Spirtului, vizitând apoi cu stăruinţă palatul împăratului roman Diocleţian construit între secolele trei şi patru, un edificiu de o măreţie arhitectonică unică. Mai bine de două ore, căpitanul rămase pe urmele soţiei negustorului din Istanbul între zidurile groase, nealterate de vreme, ale vechiului palat, un adevărat oraş medieval, în care şi azi îşi duc viaţa aproape o mie de familii şi în cuprinsul căruia se află magazine, restaurante, cafenele, ba şi o sală de cinematograf. Fatme Hatatoglu rămase ceva mai mult în faţa mausoleului lui Diocleţian, adăpostind

actualmente o catedrală, iar căpitanul avu impresia că distinsa doamnă aştepta pe cineva şi că întârzierea necunoscutului sau necunoscutei o indispunea. Îşi arunca din când în când privirile asupra ghidului turistic, cumpărat la „Porta argentea", comparând fotografiile în detaliu ale prospectului cu imaginea reală a cornişei superioare, ornată cu frize decorative ce dezvăluie caracterul funerar al momentului şi printre care atrag atenţia cele două medalioane purtând efigia împăratului Diocleţian şi a soţiei acestuia, Frişcă. Şi iată că pe partea septentrională[36] a palatului, pe „Porta aurea", îşi făcu apariţia Laura Berti. Frumoasa italiancă trecu pe lângă zidurile vechiului mausoleu, îndreptându-se spre templul lui Jupiter. Pe obrazul doamnei Fatme Hatatoglu apăru pentru o clipă o expresie de uşurare. Porni cu paşi înceţi pe urmele Laurei Berti, oprindu-se la un metru una de cealaltă în faţa templului lui Jupiter. După câteva momente, cele două femei porniră împreună spre intrarea în templu trecând poarta bogat ornamentată şi oprindu-se sub bolta divizată în căsuţe, ornată cu motive florale stilizate şi capete fantastice. Aici, în acest decor dintr-o altă lume, cele două femei schimbară câteva cuvinte rămase neauzite căpitanului Iovanovici, aflat mult prea

---

[36] Din partea de nord (a globului pământesc); nordic.

departe pentru a surprinde conţinutul conversaţiei. Şi aşa însă era suficient pentru a înţelege că cele două femei jucau un anume rol în traficul de narcotice.

Veni şi ziua concursului. Micul port pentru yahting „Labod" aflat la ieşirea din dreapta a incintei portuare trăia momentele febrile ale întrecerii. La bordul velierului său, căpitanul Iovanovici fu mai atent la manevrele Laurei Berti decât la propriile sale manevre, astfel încât se situă pe unul din locurile din spatele clasamentului. Nu viteza remarcabilă, cu care micul yacht al Laurei Berti l-a privat de un loc mai bun în întrecere îl necăjea, ci faptul că, după atâtea zile, încă nu reuşise să stabilească, cu exactitate, locul celor două femei în angrenajul complicat al filierei macului în drumul său din emiratele Asiei Mici spre marele consumator care este America. Nu renunţă însă la supravegherea atentă asupra celor două suspecte, sarcină uşurată de faptul că toţi cei implicaţi în această poveste locuiau în hotelul „Marjan". La început nu-l frapă faptul că Laura Berti a găsit de cuviinţă, a doua zi după regată, să-şi mute micul iaht din locul destinat concurenţilor în zona unde se află acostate ambarcaţiunile de plăcere aflate în trecere prin Split. Ceea ce-l lămuri oarecum fu coincidenţa că yachturile celor două suspecte erau de-acum învecinate, legănându-se unul lângă celălalt sub valurile moi ale

Adriaticii. Dacă era cumva vorba de un transfer de drog între cele două ambarcaţiuni, apoi nu se poate găsi o soluţie mai bună. Veni şi ziua plecării Laurei Berti. Proveniţi de căpitanul Iovanovici, vameşii executară un control exemplar în interiorul iahtului Laurei Berti, sub privirile amuzate şi ironice ale frumoasei italience. Rezultatul fu negativ, deşi atenţiei vameşilor nu le scăpară nici măcar micile flacoane cu produse cosmetice din cabina yachtului. La probă, Laura Berti le făcu un semn amical vameşilor, care, jenaţi, îl blestemau în gând pe insistentul căpitan care îi determinase să se poarte atât de riguros faţă de o doamnă atât de distinsă. Căpitanul Iovanovici nu mai ştia ce să creadă. Căţărat pe o stâncă a grădinii Sustjepati, în apropierea farului de larg al portului, urmărea cu binoclul manevrele Laurei Berti la bordul yachtului său. Vântul, fără a fi puternic, era cum nu se putea mai favorabil unei croaziere de larg. Cu toate acestea, Laura Berti preferă să-şi conducă ambarcaţiunea de-a lungul ţărmului, strecurându-se printre insuliţele ce îmbracă malurile Adriaticii. Ceva i se părea ciudat în atitudinea reţinută a italiencei pe care o cunoscuse în timpul regatei ca pe o curajoasă navigatoare. Urmări cu atenţie câteva manevre elementare ale velierului şi fu mirat să constate cât de fragilă devenise stabilitatea iahtului, care oscila

capricios, punând deseori în dificultate pilotul. Şi atunci căpitanul Iovanovici înţelese totul. Străbătu în fugă grădina, urcă grăbit în automobilul care-l aştepta, se îndreptă către sediul poliţiei unde pătrunse în trombă.

— Cheamă Biroul naţional central italian - i se adresă el ofiţerului de serviciu.

*

Pe cheiul portului turistic din Triest doi comisari de poliţie, dintre care unul abia sosit de la Roma, pândeau orizontul senin al acelei frumoase zile de vară. Vameşii şedeau alături, comentând îngânduraţi instabilitatea guvernamentală prin care trecea de câteva luni Italia şi aducea mari prejudicii situaţiei economice şi aşa precare.

Velierul Laurei Berii se îndrepta către locul său obişnuit de ancorare. La provă, silueta zveltă a frumoasei navigatoare se decupa pe orizontul albastru, alcătuind un tablou paşnic, aproape idilic.

— Doamna Laura Berti? o întrebă comisarul roman chiar în clipa în care navigatoarea solitară puse piciorul pe chei.

— Vă cunosc de undeva, domnule? întrebă ea cu o voce care nu ascundea o anume iritare aristocratică.

— Comisarul Bertaluci de la poliţia din Roma... Ne cerem iertare pentru deranjul pe care suntem nevoiţi să

vi-l provocăm dar avem motive întemeiate pentru a controla iahtul dumneavoastră. Mai înainte de a proceda la aceasta, o întrebare: aveţi ceva de declarat vameşilor?

— Da, râse nepăsător Laura Berti, o medalie de argint câştigată la regata din Split... Doriţi s-o vedeţi?

— Nu... Altceva ne interesează pe noi...

— De pildă?

— Stupefiante...

— Domnilor, dumneavoastră vă arde de glume iar eu mă grăbesc... îmi permiteţi? Laura Berti se îndreptă către autoturismul în care o aştepta soţul său, Francesco.

Comisarul din Roma făcu un semn vameşilor. Aceştia se îndreptară spre un vas macara şi strigară ceva mecanicilor aflaţi la bord. În câteva minute, iahtul Laurei Berti fu prins în chingi metalice apoi cu ajutorul unei macarale fu ridicat deasupra nivelului Adriaticii. Laura Berti şi soţul acesteia priveau consternaţi şi înspăimântaţi scena. Comisarul li se adresă celor doi care nu mai aveau puterea să riposteze:

— Îmi permiteţi?

Comisarul, însoţit de ajutoarele sale şi de vameşi urcară într-o barcă, vâslind sub pântecele negricios al velierului, acolo unde contragreutatea vasului, o piesă metalică de formă ciudată, atârna învăluită de alge.

Contragreutatea fu demontată de la locul său şi adusă la ţărm. Francesco Berti, palid, se apropie de comisar şi spuse cu voce stinsă:

— Perfect... Nu e nevoie să desfaceţi pereţii contragreutăţii aici... Aveţi tot timpul la comisariat.

Deschisă ca o cutie de conserve cu o foarfecă uriaşă, falsa contragreutate se dovedi a fi alcătuită din tablă şi umplută cu un praf alb cu miros înţepător. Analizat pe loc, praful se dovedi a fi morfină, aproape 50 kg morfină bază, care urma să fie transformată în laboratoarele lui Gamba în 25 kilograme de heroină pură.

Încăpăţânarea ofiţerului de poliţie sârb, constatarea acestuia că velierul se legăna instabil sub valurile uşoare ale Adriaticii, toate acestea l-au dus logic la concluzia că iahtul Laurei Berti nu mai era acelaşi din ziua regatei. Şi aceasta pentru simplul motiv că în timp ce a fost acostat lângă iahtul doamnei Hatatoglu se procedase la un schimb de piese esenţiale pentru echilibrul şi buna navigare a unui velier: contragreutatea.

Curând avu loc procesul. După mărturisirile traficanţilor reieşea că banda Gamba-Hatatoglu a vândut în S.U.A. cantităţi imense de droguri opiacee. Contrabanda era perfect organizată. Hatatoglu primea din Liban opiul pe care îl transforma în morfină bază.

Operaţia cea mai complicată, distilarea în heroină, se executa în laboratoarele „medicale” ale lui Gamba. Transportul Istanbul-Roma era asigurat graţie peregrinărilor „turistice” cu iahtul ale celor două distinse doamne. În ceea ce îi priveşte pe cei patru traficanţi de stupefiante cunoscuţi la Interpol, aceştia aveau misiunea de a deruta poliţia, mascând printr-un etern du-te-vino aerian adevărata cale a macului, având misiunea de a fi mereu suspectaţi, dar niciodată prinşi.

Aşa s-a încheiat unul din numeroasele dosare Interpol. La reuşita acestei acţiuni şi-au spus cuvântul decisiv colaborarea dintre birourile naţionale S. U. A., turc, elveţian, iugoslav şi italian, sub coordonarea calificată, operativă, a secretariatului general.

JUNIMEA

IAȘI - ROMÂNIA

Lei 6,50